मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १८२६/२००७

१) श्री दिनदयाल हि. वाघवाणी
संचालक, कृषि उत्पन्न बाजार समिती, चिखली
(मार्केट यार्ड), जिल्हा बुलढाणा. अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा जिल्हा उपनिबंधक
जिल्हा उपनिबंधक कार्यालय, सहकारी संस्था , बुलढाणा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा सचिव,
कृषि उत्पन्न बाजार समिती चिखली, ता.चिखली, जि. बुलढाणा. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक ३०.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २०.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १८.१२.२००६ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी तथा सचिव, कृषि उत्पन्न बाजार समिती, चिखली यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती व्यक्त्ीशः घेणार असे नमूद केले आहे.

माहितीचा विषय : " १) अमडापूर येथील गोडावून तेंदुपत्ता ठेकेदारास भाडयाने दिले असून त्यांचेकडून रक्कम रुपये ६०००/- घेणे बाकी आहे ते कोणत्या पावती क्रमांक व दिनांक रोजी वसूल झाले आहे त्याचे माहिती मिळावी.

२) एस.के.वायाळ कनिष्ठ लिपिक हे समितीचे कामावर हजर नसतांना दिनांक ५.६.२००५ रोजी रुपये २५,०००/- ॲडव्हान्स रक्कम दिली. सदर कर्मचारी सतत गैरहजर असल्यामुळे ती रक्कम अद्याप पावेतो वसुल झालेली नाही. हयास जबाबदार कोण व सदर रक्कम वसुली साठी काय कार्यवाही केली गेली, याची माहिती मिळावी.

बंधानुसार आढावा घेवून हा निर्णय मिळाल्यापासून ३० दिवसांचे आंत विनामुल्य उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

४) अपीलकर्ता यांनी मागितलेल्या माहितीच्या करीता जो झेरॉक्स खर्चाचा भरणा केलेला आहे तो त्यांना परत करण्यात यावा.

५) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-३०.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

समाधान झाले. इतर पदांच्या दिनांक १.१२.२००६ पर्यंतची माहिती योग्य त्या खुलाशासह पुरविण्याची श्री सावळे यांनी विनंती केली. तसेच पुरविण्यात आलेल्या माहितीच्या प्रती साक्षांकित करुन देण्यात याव्या अशी विनंती श्री सावळे यांनी केली. त्याप्रमाणे तांत्रिक व चौकीदार या पदांच्या व्यतिरिक्त इतर पदांच्या बाबतची दिनांक १.१२.२००६ पर्यंतची माहिती योग्य त्या खुलाशासह श्री सावळे यंना पुरविण्यात यावी व माहितीचया प्रती साक्षांकित करुन देण्याबाबत सुध्दा कार्यवाही करावी असा कुलसचिव तथा माहिती अधिकारी यांनी निर्णय दिलेला दिसून येतो. परंतु उपलब्ध झालेली माहिती ही योग्य व खरी नसल्याचे कारण देवून अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या अर्जामध्ये मागितलेल्या माहितीप्रमाणे माहिती उपलब्ध कां नाही असे विचारले असता जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, शासनाने नव्याने मंजूर केलेल्या सुधारित आकृती बंधानुसार सर्व पदांचा आढावा घेण्यात येत असून त्यात काही पदे कमी झालेली आढळून येतात व त्यामुळे संपुर्ण आढावा घेतल्यानंतरच सर्व पदांच्या बाबतीत वस्तुस्थिती स्पष्ट होईल व त्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांना माहीती उपलब्ध करुन देता येईल असे त्यांचे म्हणणे आहे. त्या करीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील क्रमांक १८२४/२००७ मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांच्या दिनांक १३.१२.२००६ च्या अर्जात शिक्षकेतर व तांत्रिक अधिकारी कर्मचारी या विविध पदांची जेष्ठता यादी योग्य व खरी, हा निर्णय मिळाल्यापासून ३० दिवसांचे आंत अपीलकर्ता यांना विना मुल्य रजिस्टर पोस्टाने उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) अपीलकर्ता यांनी आतापर्यंत माहिती उपलब्ध करुन घेण्याकरीत जो खर्चाचा भरणा केला आहे तो खर्चाचा भरणा त्यांना परत करण्यात यावा.

३) अपीलकर्ता यांचे अपील क्रमांक १८२७/२००७ हे मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक ८.१२.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या बाबत मंजूर पदे, भरलेली पदे, व रिक्त पदांची माहिती शासनाने नव्याने मंजूर केलेल्या सुधारित आकृती

दिसून येते. परंतु अपीलकर्ता यांच्या माहितीच्या अर्जामुळे कमीत कमी विद्यापीठात पदे आहे व त्यात सेवाजेष्ठता यादी करावी लागते, रिक्त पदे भरावी लागते यांची जाणिव तरी विद्यापीठाच्या अधिका-यांना झाली हेही नसे थोडके..! जशी जशी माहिती उपलब्ध होईल तशी तशी उपलब्ध करुन देण्यास जन माहिती अधिकारी तयार आहे . त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यास पात्र आहे.

अपील क्रमांक १८२७/२००७ : मध्ये अपीलकर्ता यांनी दिनांक ८.१२.२००६ रोजी उप कुलसचिव आस्थापना यांचेकडे विद्यापीठातील शिक्षकेतर कर्मचारी मंजूर पदे, भरलेली पदे व रिक्त पदे याचा तपशिल दिनांक १.१२.२००६ पर्यंतचा. अशी माहिती टपालाद्वारे मागितलेली दिसून येते. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक ४.१.२००७ रोजी या पत्रासोबत आपण मागितलेली माहिती शासनाने नव्याने मंजूर केलेल्या सुधारित आकृती बंधानुसार मंजूर पदे तसेच दिनांक १.१०.२००६ पर्यंतची भरलेली व रिक्त पदांची माहिती ३ प्रतीमध्ये देण्यात येत आहे, असे कळविलेले दिसून येते. उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक ९.२.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केल्याचे दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या अनुषंगाने दिनांक २०.२.२००७ रोजी दिनांक २३.२.२००७ रोजी चर्चेकरीता कुलसचिव तथा अपीलीय अधिकारी यांचे दालनात उपस्थित राहावे, असे कळविलेले दिसून येते. त्याप्रमाणे दिनांक २३.२.२००७ रोजी सकाळी ११.०० वाजता अपीलकर्ता यांनी अपूर्ण माहिती मिळाली हे निदर्शनास आणले.

१) फाऊन्ड्रीमन

२) फोरमन सुपरवायझर

३) टर्नर

४) ड्रायव्हर

५) चौकीदार

६) प्रयोगशाळा परिचर

या सर्व पदाबाबतची माहिती चर्चे दरम्यान श्री सावळे यांना दस्तऐवजाच्या पुराव्यासह दाखविण्यात आले. तांत्रिक व चौकीदार या पदांची भरलेली माहिती बाबत श्री सावळे यांचे

दिनांक २.१.२००७ रोजी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. परंतु उपलब्ध झालेला माहितीमुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक २६.२.२००६ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे.

प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक १२.३.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना बोलाविलेले दिसून येते परंतु कोणताही निर्णय दिलेला दिसून येत नाही. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना मागितलेली माहिती उपलब्ध न झाल्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले दिसून येते.

अपीलकर्ता यांचे माहितीच्या दिनांक १३.१२.२००७ चे अर्जामध्ये दिनांक १२.१२.२००६ पर्यंतची माहिती मागितलेली होती. परंतु माहिती दिनांक १.१०.२००६ पर्यंतची उपलब्ध करुन दिली असे दिसून येते. त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांना खोटी, चुकीची व दिशाभूल करणारी माहिती उपलब्ध करुन दिली. उपलब्ध करुन दिलेल्या माहिती मध्ये वाहन चालकाची ५८ पदे मंजूर असून ५८ पदे ही भरलेली आहे व एकही पद रिक्त नाही, असे कळविले. परंतु दिनांक ६.२.२००७ रोजी विद्यापीठाने वाहन चालकाच्या १५ पदांकरीता जाहिरात दिलेली आयोगाच्या निदर्शनास आले. त्यावर अपीलकर्ता यांनी असा युक्तिवाद केला की, रिक्त पदे जर नव्हती तर फेब्रुवारी, २००७ मध्ये १५ पदे रिक्त असल्याची जाहिरात कशी दिली. यावरुन त्यांना खोटी व दिशाभूल करणारी माहिती उपलब्ध करुन दिली असे त्यांचे म्हणणे आहे. त्यावर जन माहिती अधिकारी यांचे असे म्हणणे आहे की, दिनांक १.१०.२००६ रोजी जी माहिती उपलब्ध होती ती दिली आहे व त्यानंतर पदांचा आढवा घेण्यात आला व आढावा घेतल्यानंतरच भरलेली पदे व रिक्त पदे किती याबध्दलची माहिती तयार करुन ती प्रसिध्द करावी लागते ती प्रसिध्द झाल्यानंतरच अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन दिली. विद्यापीठातील सर्वच पदांच्या संदर्भामध्ये जेष्ठता यादी वगैरे तयार झालेली नाही व त्यामुळे ज्या ज्या वेळेव तयार होईल त्या त्या वेळेस अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन देण्यात येईल, असे जन माहिती अधिकारी यांचे म्हणणे आहे. अपीलकर्ता यांना माहिती विलंबाने उपलब्ध झाली आहे हे निश्चित. तसेच उपलब्ध झालेली माहिती ही दिशाभूल करणारी माहिती आहे असेही त्या माहितीवरुन

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १८२४/२००७
अपील क्रमांक १८२७/२००७

१) श्री मधुकर श्री सावळे
राष्ट्रवादी कर्मचारी संघटना
शाखा डॅा.पं.दे.कृ.विद्यापीठ, अकोला. अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा कुलसचिव,
डॅा.पं.दे.कृ.विद्यापीठ, अकोला.

३) जन माहिती अधिकारी तथा उपकुलसचिव (आस्थापना)
डॅा.पं.दे.कृ.विद्यापीठ, अकोला. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक ३०.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २७.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

अपील क्रमांक १८२४/२००७ : अपीलकर्ता यांनी विद्यापीठाअंतर्गत कार्यरत असलेल्या शिक्षकेतर व तांत्रिक अधिकारी व कर्मचारी विविध पदांची जेष्ठता यादी दिनांक १२.१२.०६ पर्यंतची निर्गमीत पुरविण्याबाबत विनंती. सुरुवातीपासून ते दि. १२.१२.२००६ पर्यंत विविध पदांची जेष्ठता यादी. माहिती टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केले आहे. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २२.१२.२००६ रोजी विद्यापीठातील शिक्षकेतर कर्मचा-यांची मंजूर पदे, भरलेली पदे व रिक्त पदांची माहितीच्या झेरॅाक्स प्रती घेण्याकरीता रुपये ६/- एवढा खर्च अपेक्षित आहे. तरी आपण रुपये ६/- नगदी भरुन या कार्यालयास भरणा केल्याबाबतची पावती सादर करावी जेणेकरुन पुढील कार्यवाही करणे सोईचे इोईल, असे सहाय्यक कुलसचिव, आस्थापना तथा माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसून येते. पुन्हा दिनांक २२.१२.०६ रोजी रुपये १०७/- चा भरणा करावा असे पत्र दिलेले दिसून येते व त्या अनुषंगाने अपीलकर्ता यांना

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १८२२/२००७

१) श्री दिलीप भिकाजी देठे,
मु.पो.दे.मही, ता.देऊळगांव राजा
जिल्हा बुलढाणा. **अपीलकर्ता**

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद, बुलढाणा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी,
पंचायत समिती, देऊळगांव राजा, जिल्हा बुलढाणा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २९.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी पोस्टाने दिनांक २७.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलावर अपीलकर्ता यांची सही नाही. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. उत्तरवादी हजर आहे. अपीलकर्ता हजर नाही. परंतु, दिनांक २१.४.२००७ रोजी माहिती प्राप्त झाली असे त्यांनी लेखी दिलेले दिसून येते. तसेच गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, देऊळगांवराजा यांनी सुध्दा अपीलकर्ता यांना माहिती पुरविण्यात आलेली आहे, सोबत पोचपावती जोडलेली आहे. प्रकरणात भविष्यात अडचण निर्माण होणार नाही व झाल्यास मी जबाबदार राहील, असे लेखी दिलेले असल्यामुळे सदरचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

दिनांक :-२९.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

तरी माहिती ३० दिवसांत उपलब्ध करुन दिलेली नसल्याने अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यांस पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यात येत असून जन माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २६.२.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे कलम ७(१) प्रमाणे ३० दिवसांचे आंत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नसल्यामुळे दोषी आढळून येत असल्यामुळे त्यांच्या विरुध्द ताकिद देण्याची शिस्तभंगाची कार्यवाहीची शिफारस करण्यात येत आहे. सदरच्या शिस्तभंगाची कार्यवाही प्रादेशिक सहआयुक्त्, पशुसंवर्धन, अमरावती विभाग, अमरावती यांनी करावयाची असून त्याबध्दलचा अहवाल आयोगाकडे सादर करण्यात यावा.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-२९.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

राहीला असे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचे म्हणणे आहे. यावरुन अपीलकर्ता यांना महिती उपलब्ध झाली आहे असा निष्कर्ष काढावा लागतो.

अपीलकर्ता यांचे दिनांक २७.२.२००७ चे अर्जाचे संदर्भात कार्यालयाने कोणत्याही प्रकारची दखल घेतली नाही. तसेच प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये सुध्दा जे उत्तर देण्यात आलेले आहे ते उत्तर सुध्दा प्रथम अपील मेमोचे अवलोकन न करता देण्यात आलेले आहे. वास्तविक अपीलकर्ता यांनी त्यांच्या दिनांक २६.२.२००७ च्या अर्जामध्ये ४ मुद्यां मध्ये जी माहिती मागितलेली आहे ती "माहिती" या संज्ञेच्या व्याख्येमध्ये येत नाही. व त्यामुळे ती अधिनियमाच्या तरतूदीप्रमाणे नाही. असे असले तरी, त्या संदर्भामध्ये कलम ७(१) प्रमाणे ३० दिवसांच्या आंत उत्तर देणे आवश्यक होते. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम ६(१) प्रमाणे प्रत्येक अर्ज हा स्वतंत्र अर्ज असतो त्या अर्जात मागितलेल्या माहितीचा इतर अर्जातील माहितीशी संबंध जोडता येत नाही. मात्र तीच ती माहिती वेगवेगळया पध्दतीने अनेक अर्जात मागितली असल्यास त्याप्रमाणे मुदतीत कळवावयाचे असते. पूर्वी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असली तरी त्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांना दि. २६.२.२००७ च्या अर्जाचे संदर्भात कळवावयास पाहिजे होते. परंतु ते कळविलेले नसल्याने जन माहिती अधिकारी हे दोषी आढळून येतात. व कलम २० प्रमाणे शास्तीस पात्र आहे. परंतु, आज जन माहिती अधिकारी हे स्वतः हजर नाहीत. वास्तविक त्यांना आयोगाच्या दिनांक ४.६.२००८ च्या नोटीसप्रमाणे उपस्थित राहाण्याबध्दल कळविण्यात आलेले होते म्हणजे त्यांना संधी देण्यात आली होती. अधिनियमाच्या कलम २० प्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन दिली किंवा नाही हे सिध्द करण्याची जबाबदारी ही जन माहिती अधिकारी यांची आहे. तसेच शास्ती लादावयाची असल्यास त्यांचे म्हणणे एकुण घेणे हे आयोगावर बंधनकारक आहे. परंतु संधी देऊनही जन माहिती अधिकारी हजर नाहीत. ते बजेटच्या संदर्भात पुण्याला गेले आहेत असे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सांगितले. अपीलकर्ता हे सुध्दा अनेक अर्जाच्या माध्यमातून तीच ती माहिती ही त्यांची पदोन्नती व्हावी या उद्येशाने वेठीस धरण्यासाठी मागत असल्याने ते अधिनियमाचा गैरवापर करीत आहेत असाही निष्कर्ष काढावा लागतो.असे असले

२. श्री खान यांची खात्यामध्ये १५ वर्षे सेवा पुर्ण झाल्यावर ही कालबध्द का झाली नाही.

३. लिपीक-टंकलेखक या पदावर पदोन्नती बाबत माहिती.

४. चतुर्थ श्रेणी जेष्ठता सूची.

५. श्री रिजवान खान एस.एस.सी.पास इंग्लीश, मराठी टायपिंग संगणक उत्तीर्ण आहे. पदोन्नतीबाबत माहिती.

६. श्री रिजवान खान यांची २००२ पासून जन्म तारखेची पडताळणी, सेवापुस्तक पडताळणी का प्रलंबित आहे.

७. प्रयोगशाळा सहाय्यक पदोन्नतीबाबत माहिती.

८. श्री रिजवान खान यांना १९९० मध्ये अनुकंपातत्वावर नोकरीसाठी कागदपत्रे अर्जासह दिले त्याची प्रत.

१. सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन विभागीय रोग अन्वेषण प्रयोगशाळा अकोला यांनी त्यांचे पत्र क्रमांक १११०-१२/०६ दिनांक ३.११.०६ अन्वये पदोन्नतीबाबत व जन्मतारखेबाबत माहिती दिली आहे.

२. शासकिय माहिती अधिकारी तथा सहआयुक्त पशुसंवर्धन(मुख्यालय) आयुक्त पशुसंवर्धन म.रा.पुणे-०१ यांचे पत्र क्रमांक एनजीओ-६(मा.अ.)(४१४)/१२१५/२००६/पसं-१, दिनांक १४.११.०६ अन्वये मुद्या क्रं.३,५ व ६ ची माहिती लेखी स्वरुपात संबंधीत अर्जदारास लेखी स्वरुपात कळविली आहे.

३. या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक प्रासआ/आस्था२/माअ/९५११-१२/०६, दिनांक १८.१२.०६ अन्वये मुद्या क्रं. १,२,४ व ६ माहिती देण्यांत आली आहे.

४. दिनांक २.४.०७ च्या अर्जावर या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक:प्रासआ/आस्था-२/(माअ)/७५०८-१०/०७, दिनांक १६.४.०७ अन्वये कळविले आहे. "

वरील खुलाशावरुन असे दिसून येते की, अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध झाली आहे परंतु त्यांच्या पदोन्नतीच्या किंवा जन्मतारखेच्या करीता त्यांच्या बाजूने निर्णय यावा याकरिता ते सर्व अधिका-यांना व आयोगास वेठीस धरीत आहे असे दिसते. अपीलकर्ता हे प्रथम अपीलाच्या सुनावणीस सुध्दा अनेक वेळा कळवून सुध्दा हजर राहिलेले नसल्याने हा मुळ प्रश्न तसाच

३. श्रीमती जहारा बेगम वि मिरजवान खान यांचा दिनांक ११.११.०६ चा अर्ज दिनांक १४.११.०६ रोजी प्राप्त झाला.

४. श्रीमती जहारा बेगम वि मिरजवान खान यांचा दिनांक १.७.०६ चा अर्ज दिनांक ३.७.०६ रोजी प्राप्त झाला.

५. श्रीमती जहारा बेगम वि मिरजवान खान यांचा दिनांक १८.१२.०६ रोजीचा अर्ज दिनांक २१.१२.०६ रोजी प्राप्त झाला.

६. सौ. मलेका तरन्नुम रिजवान खान यांचा दिनांक २६.२.०७ चा अर्ज दिनांक ३.३.०७ रोजी प्राप्त झाला.

७. सौ.मलेका तरन्नुम रिजवान खान यांचा दिनांक २.४.०७ चा अर्ज दिनांक ५.४.०७ रोजी प्राप्त झाला.

१. आयुक्त पशुसंवर्धन(मुख्यालय) आयुक्त पशुसंवर्धन यांचे पत्र क्रमांक एनजीओ ६ (माअ)/(४१४)/१२२४/२००६/पसं-१ दिनांक २९.९.०६ अन्वये मुद्या क्रं. ३,५,७ माहितीकरीता रु. ३०/- चलाने भरणे बाबत अवगत केले.

२. या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक ८४७२-७३/०६ दि. १८.११.०६ अन्वये बाजू मांडण्याकरीता पत्र दिले.

३. या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक ८४७४-७८/०६ दि. १८.११.०६

४. या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक ८७६१-६२/०६ दि. २७.११.०६ अन्वये बाजू मांडण्याकरीता व अपील अर्ज दि. ११.११.०६ नुसार माहिति पाठविण्याकरीता रु. ३०/- भरणा करणेबाबत अवगत केले.

५. या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक प्रासआ/आस्था-२/प्रप्र/९०८१-८५/०६ दिनांक १२.१२.०६ नुसार पुन्हा दि. १८.१२.०६ रोजी हजर राहण्यास सुचित केले.

६. या कार्यालयाचे `पत्र क्रमांक प्रासआ/आस्था-२/प्र प्र/५३-५५/०६, दिनांक २.१.०७ अन्वये शेवटची संधी म्हणून दिनांक ८.१.०७ रोजी मुळ प्रमाणपत्रासह हजर राहण्यास सुचित केले.

१. श्री रिजवान खान परीचर आधारभुतग्राम उपकेंद्र कुरणखेड जि. अकोला यांचे मे २००२ पासून वार्षिक वेतनवाढ रोखण्यांत आल्यासंबंधी.

पासून प्रयोगशाळा सहाय्यक या पदावर पदोन्नती पाहिजे. (४) खान यांनी दि. २.६.९२ ते १६.६.२००२ पर्यंत प्रयोगशाळा परिचर म्हणून काम केलेले आहे किंवा कसे."

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नसल्यामुळे दिनांक २.४.२००७ रोजी प्रथम अपील पुन्हा प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन यांचेकडे दाखल केलेले दिसून येते.

सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक १६.४.२००७ रोजी संदर्भिय अपीलानुसार कोणत्या माहिती अधिका-यांचे विरोधात अपील दाखल केले याचा कोणताही अर्थबोध होत नसल्यामुळे सदर अर्जात केलेले अपील स्विकारण्यात येणार नाही. आपण ज्या जिल्हयाचे रहिवाशी आहे, प्रथम तेथील जिल्हा माहिती अधिकारी , अकोला यांचेकडून माहिती उपलब्ध करुन घ्यावी, असे प्रादेशिक सहआयुक्त, पशुसंवर्धन, अमरावती विभाग, अमरावती यांचेकरीता सही करुन अपीलकर्ता यांना कळविण्यात आलेले दिसून येते. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले दिसून येते.

अपीलकर्ता यांचा अर्ज दिनांक २६.२.२००७ हा युपीसी ने पाठविलेला दिसून येतो. सदर अर्ज प्राप्त झाला आहे याबध्दलचा खुलासा जन माहिती अधिकारी यांनी केलेला आहे. परंतु माहिती दिली किंवा नाही याबध्दल खुलासा दिलेला नाही. जन माहिती अधिकारी यांनी केलेला खुलासा हा दिनांक २६.९.२००६ च्या अर्जाचे संदर्भात आहे. त्याबध्दल जन माहिती अधिकारी यांचे प्रतिनिधी व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी युक्तीवाद करतांना असे सांगितले की, अपीलकर्ता यांनी आतापर्यंत त्यांच्या पदोन्नतीच्या संदर्भात व जन्मतारखेच्या संदर्भात अनेक अर्ज त्यांच्या पत्नीच्या व आईच्या नांवाने केलेले आहेत व वेळोवेळी त्यांना माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे.

उत्तरवादी यांनी दाखल केलेला खुलासा खालीलप्रमाणे- "

१. सौ.मलेका तरन्नुम रिजवान खान यांचा अर्ज दि. २६.९.२००६ चा अर्ज दिनांक ३.१०.२००६ रोजी प्राप्त झाला.

२. श्रीमती जहारा बेगम वि मिरजवान खान यांचा दि. २०.९.०६ चा अर्ज दिनांक ७.१०.०६ रोजी खात्याकडून प्राप्त झाला.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १८१८/२००७

१) सौ. मलेका तरन्नुमा रिजवानखान
वार्ड क्रं.१६, (नवीन) मक्का मशीदीजवळ,
लक्ष्मीनगर जुनेशहर, अकोला- ४४४००२. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवधन,
अमरावती विभाग, अमरावती.

३) जन माहिती अधिकारी तथा प्रादेशिक पशुसंवर्धन सहआयुक्त कार्यालय,
अमरावती विभाग, अमरावती. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २९.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २५.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ती हजर आहे. प्रथम अपीलीय अधिकारी हजर आहे. जन माहिती अधिकारी यांचे तर्फे श्री एन.एच. गोरवे, सुनावणीस हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २६.२.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी, प्रादेशिक सहआयुक्त, पशुसंवर्धन, अमरावती विभाग, अमरावती यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : " (१) माझ्या माहिती प्रमाणे २००३ खात्याने चतुर्थश्रेणी कर्मचारी ज्यांनी कमीत कमी ३ वर्षे संलग्न सेवा प्रयोगशाळा मध्ये काम केले त्यांना प्रयोगशाळा सहाय्यक या पदावर ऑक्टोंबर, २००३ पदोन्नत्या केल्या, तेव्हा आपल्या कार्यालयास खात्याने पात्र कर्मचा-यांची माहिती मागविली असता आपल्या कार्यालयाने कां निरंक माहिती दिली त्याचा खुलासा करावा. (२) माझे पती श्री रिजवान खान यांना प्रयोगशाळा सहाय्यक पदोन्नती पासून डावलण्यात आले का. (३) ते प्रयोगशाळा सहाय्यक पदोन्नतीस पात्र आहे तेव्हा त्यांना २००३

असेल व मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नसेल ते सर्व अधिकारी/कर्मचारी यांचे विरुध्द मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी जबाबदारी निश्चित करुन अधिनियमाचे कलम २० (१) प्रमाणे

त्यांचे विरुध्द रुपये ५,०००/- (रुपये पाच हजार फक्त) शास्ती लादण्यात येत आहे. ती वसुल करुन "**००७०-इतर प्रशासाकि सेवा, ६०, इतर सेवा, ८००, इतर जमा रक्कमा,(१८) माहितीचा अधिकार(००७०-०१६-१)**" मध्ये जमा करावी.

२) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बुलढाणा यांचेकडे स्वतंत्रपणे पोस्टाने कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात यावी.

३) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-२८.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

माहिती घेणार असे नमूद केल्यावर व ३० दिवसांत व्यक्तीशः माहिती उपलब्ध करुन न दिल्यास आक्षेप घेणारा तक्रार अर्ज हा जन माहिती अधिकारी यांचेकउे द्यावयास पाहिजे होता तोही

दिलेला नाही. कारण अपीलकर्ता म्हणणार की ते माहिती घेण्यासाठी गेले हाते व जन माहिती अधिकारी म्हणणार की ते माहिती घेण्यासाठी आले नाही. याबाबत आयोग कोणताही निर्णय देऊ शकत नाही व तसा लेखी आक्षेप घेणार तक्रार अर्ज हा दाखल करावयास पाहिजे, तो दाखल केलेला दिसून येत नाही. अपील अर्जासोबत सुध्दा माहितीचा अर्ज हा दिला असता तर माहिती अपीलकर्ता यांना त्याचवेळेस उपलब्ध झाली असती. परंतु, दिनांक ४.१२.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे पुन्हा त्यांनी अपील अर्ज दिलेला दिसून येत नाही.

असे असले तरी दिनांक १६.४.२००७ च्या पत्रावरुन जन माहिती अधिकारी किंवा त्या कार्यालयातील श्री बोरडे किंवा इतर अधिकारी/कर्मचारी यांनी अर्ज स्विकारण्याच्या बाबत तसेच सदरचा अर्ज हा जन माहिती अधिकारी यांचेपर्यंत पोहचण्याकरीता गलथानपणा दाखविलेला आहे त्याकरीता संबंधीत अधिकारी व कर्मचारी हे दोषी आढळून येतात. व त्याकरीता अधिनियमाचे कलम २० (१) प्रमाणे शास्तीस पात्र दिसून येतात. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

अपीलकर्ता यांनी त्यांना माहिती विलंबाने उपलब्ध झाली, मानसिक त्रास झाला, मानसिक संतुलन बिघडले अशा प्रकारे आयोगापुढे युक्तिवाद केलेला आहे. परंतु अपीलकर्ता यांनी सुध्दा अधिनियमाच्या तरतूदींचे काटेकोरपणे पालन केलेले नाही व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना त्या संदर्भात कोणत्याही प्रकारचा लाभ (relief)करीता हक्कदार नाही. जन माहिती अधिकारी यांचे अधिनियमाचे कलम २० (१) प्रमाणे म्हणणे ऐकुण घेणे बंधनकारक असते. परंतु आज ते स्वतः संधी देवूनही हजर नाही व त्यामुळे त्यांचे म्हणणे ऐकुण घेता येत नसले तरी ते शास्तीस पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ५.९.२००६ च्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये ज्या ज्या अधिकारी/कर्मचारी यांनी गलथानपणा दाखविलेला

राहील, याची गांभिर्याने दखल घेण्यात यावी. तसेच सदर माहिती कां देण्यात आली नाही याचा खुलासा करावा असे दिनांक १३.१२.२००६ चा संदर्भ देवून कळविण्यात आलेले दिसून येते.

त्याप्रमाणे दिनांक १६.४.२००७ रोजी उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालकल्याण) यांनी आपण या कार्यालयास सादर केलेला आपला अर्ज या कार्यालयातील कार्यालयीन रेकार्डवर उपलब्ध नसल्याने कृपया आपण या कार्यालयास सादर केलेल्या आपल्या अर्जाची छायांकित प्रत या कार्यालयास शक्य तितक्या लवकर सादर करावी जेणेकरुन आपण मागितलेली माहिती या कार्यालयास देणे शक्य होईल, असे कळविलेले दिसते. त्यानुसार दिनांक २१.४.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांनी अर्जाची छायांकित प्रत सादर केली व ११ मे, २००७ रोजी अर्जदारास पुर्ण माहिती उपलब्ध करुन दिली. त्यावर अर्जदाराची काहीही तक्रार नाही असे अर्जदाराने लिहून दिले आहे, असे दिसून येते. व तरी सुध्दा अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकउे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २२.१.२००७ रोजी अपील दाखल केले आहे. राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील हे प्रथम अपीलाच्या निर्णयाविरुध्द दाखल करावयाचे असते. परंतु, दिनांक ४.१२.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना त्यांच्या अर्जाची छायांकित प्रत प्रथम अपीलासोबत दिलेली नाही , ती द्यावी व त्याकरीता अपील अर्ज परत केला आहे असे कळविले असून सुध्दा अपीलकर्ता यानी ती प्रत दाखल केली नव्हती व उलट दिनांक २७.१२.२००६ रोजी अपील दाखल करुनही माहिती उपलब्ध झाली नाही असा आक्षेप घेणारे अर्ज प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचेकडे दाखल केलेले दिसून येते. यावरुन अपीलकर्ता यांनी पुन्हा प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येत नाही. मात्र, दिनांक २२.१.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले दिसून येते. वास्तविक अपीलकर्ता यांनी माहिती ही व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले असल्यामुळे त्यांनी व्यक्तीशः ३० दिवसांत माहिती उपलब्ध करुन घेण्याकरीता जन माहिती अधिकारी यांचेकडे स्वतः उपस्थित होऊन माहिती उपलब्ध करुन घेणे आवश्यक असते. त्यावर अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, ते लिपिक, अधिक्षक, मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना भेटले परंतु त्याुना माहिती उपलब्ध झाली नाही. याचा अर्थ अपीलकर्ता हे जन माहिती अधिकारी यांना भेटलेले दिसून येत नाही. व्यक्तीशः

माहिती व प्रती पुरविण्याबाबत.

अ.क्रं .	परीक्षार्त्यांचे नांव	लेखी परीक्षेत मिळालेले गुण	तोंडी परीक्षेत मिळालेले गुण	संगणक परीक्षा पास असल्यामुळे मिळालेले गुण	अंशकालीन असल्यामुळे मिळालेले गुण	इतर मुद्यावर गुण दिले असल्यास त्याचा तपशिल	अनुभव असल्यास त्याचा तपशिल

(ii) वरील निवड केलेल्या परीक्षार्थीच्या लेखी परिक्षेतील उत्तर पत्रिकांच्या छायाप्रती

(iii) पर्यवेक्षिका या पदाच्या भरतीबाबत शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनाबाबत सर्वशासन निर्णयाच्या व परिपत्रकाच्या छाया प्रती

(iv) कार्यालयीन टिपणीची छाया प्रत."

विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी दिनांक २०.११.२००६ रोजी प्रथम अपीली दाखल केलेले दिसून येते.

सदरच्या प्रथम अपीलाच्या अनुषंगाने अपीलकर्ता यांना दिनांक ४.१२.२००६ रोजी आपल्या अपील अर्जाची पाहणी केली असता आपण मुळ अर्जाची छायांकित प्रत सहपत्रित केलेली होती. तरी आपला अपील अर्ज परत करण्यात येत आहे, असे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकरीता अपीलकर्ता यांना कळविण्यात आलेले दिसून येते. त्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांनी दिनांक २७.१२.२००६ रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना अद्याप दिनांक २६.१२.२००६ पर्यंत कोणत्याही प्रकारची माहिती देण्यात आली नाही. अपील दाखल करुन सुध्दा एक महिना होऊनही गेला आहे, असे स्मरणपत्र पाठविलेले दिसून येते. मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकरीता दिनांक ८.१.२००७ रोजी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बा.क.) यांना कु. वंदना लहाने यांना हवी असलेली माहिती देण्याबाबत तात्काळ कार्यवाही करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल या कार्यालयास सादर करावा. विलंबास सर्वस्वी जबाबदारी आपल्या कार्यालयावर

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १८९५/२००७

१) कु. वंदना पुंडलिक लहाने,
द्वारा के.पी लहाने, केशव नगर, वार्ड नं.१३,
हनुमान मंदीराजवळ, मो.पो.ता.जि. बुलढाणा. अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद, बुलढाणा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालकल्याण)
जिल्हा परिषद, बुलढाणा. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक २८.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १९.१.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता यांचे तर्फे त्यांचे पती सुनावणीस हजर आहे. प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचे तर्फे उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सामान्य) हजर आहे व कागदपत्रे दाखल केली आहे. माहिती अधिकारी, उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालकल्याण) यांचे वतीने श्री बी.एस. परिहार, बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, मोताळा हे हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ५.९.२००६ रोजी सदस्य सचिव, जिल्हा निवड समिती, तथा उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालकल्याण) यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती व्यक्त्ीशः घेणार असे नमूद केले आहे.

हव्या असलेल्या माहितीचा तपशिल : " (एक) पर्यवेक्षिका या पदाच्या निवडीबाबत. (दोन) दिनांक ३० जुलै, २००६ रोजी झालेल्या लेखी परीक्षा व १८ ऑगष्ट, २००६ रोजी झालेल्या तोंडी परीक्षा (तीन) (i) खुल्या प्रर्वगातून /निवड करण्यात आलेल्या अर्जदाराच्या संदर्भात पुढी मुद्यांवरील

नागरिकांना माहितीचा अधिकार हा मिळवून दिलेला असला तरी अपीलकर्त्यांच्या अशा प्रकारच्या तीच ती अपीले वारंवार दाखल करण्याच्या सवयीमुळे ज्यांना खरोखर माहितीची आवश्यकता आहे त्यांचे अपील हे सुनावणीस येत नाही व ज्यांची सुनावणी
झाली, निर्णय झाला, अशी अपीले पुन्हा पुन्हा सुनावणीस येत असल्यामुळे आयोगापुढील अपीलांची संख्या ही प्रचंड प्रमाणात प्रलंबित दिसते. व वरील सर्व कारणास्तव अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ३१.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोग, मुंबई येथे दाखल केलेले अपीलामध्ये दिनांक ५.१२.२००७ रोजी निर्णय झालेला असल्यामुळे व पुन्हा दिनांक २६.६.२००७ रोजी त्याच दाखल केलेल्या अपीलाच्या संदर्भामध्ये सुनावणी घेणे व निर्णय देणे हे नैसर्गिक न्यायाच्या विरुध्द असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-२८.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

अपीलकर्ता यांनी त्यांच्या अर्जात म्हटल्याप्रमाणेच दिनांक ५.१२.२००७ रोजी मुख्य माहिती आयुक्त यांनी अपीलकर्ता यांचे अपीलाप्रमाणे माहिती विनामुल्य उपलब्ध करुन द्यावी असा आदेश दिलेला असून अपील निकाली काढण्यात आलेले आहे, असे दिसून येते. सदरचा अपील क्रमांक २००७/१२७४/०१ च्या निर्णयाची प्रत दाखल केली आहे. व त्याबाबत दिनांक ९.६.२००८ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उप सचिव श्री रा.म. चौधरी यांनी आयोगास अपीलकर्त्यांच्या राज्य माहिती आयोग, मुंबई यांचेकडील दिनांक ३१.५.२००७ रोजी दाखल केलेल्या अपीलामध्ये निर्णय दिलेला असून त्या निर्णयाप्रमाणे अपीलकर्ता यांना माहिती सुध्दा उपलब्ध करुन दिलेली असून त्याबाबतची पोच सुध्दा दाखल केलेली आहे, असे आयोगाच्या निदर्शनास आणले. व द्वितीय अपीलाच्या अर्जाच्या अनुषंगाने एकदा सुनावणी झाली असल्यामुळे पुन्हा त्याच संदर्भात कार्यालयात हजर राहावे किंवा कसे याबाबत कळवावे. हजर राहाणे आवश्यक असल्यास कृपया १५ दिवसांच्या नंतर तारीख देण्यात यावी असे आयोगास कळविलेले दिसून येते. आयोगास प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी विचारल्याप्रमाणे सुनावणीच्या तारखेस हजर राहावे किंवा नाही हे कळविण्याची आवश्यकता नाही व तसे कळविलेले नसल्यामुळे कदाचित जन माहिती अधिकारी हे हजर राहीलेले दिसून येत नाही. तरी सुध्दा अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३१.५.२००७ ला राज्य माहिती आयोग, मुंबई यांचेकडे जे अपील दाखल केले आहे तेच अपील पुन्हा दिनांक २६.६.२००७ रोजी नागपूर येथे दाखल केले आहे. यावरुन आयोगास काहीही काम दिसत नाही असा अपीलकर्ता यांचा समज झालेला दिसून येतो. वास्तविक, अपीलकर्ता हे पत्रकार आहे व पत्रकारास कमीत कमी अधिनियमाच्या तरतूदींची माहिती असणे आवश्यक आहे. परंतु त्याबाबतची अपीलकर्ता यांना आवश्यकता वाटत नाही. व सुनावणी होऊन निर्णय दिलेल्या अपीलाच्या संदर्भात सुध्दा पुन्हा सुनावणी घेणे व ती पण त्यांच्या सोईंनी घ्यावी असे त्यांनी कळविलेले आहे. यावरुन अपीलकर्ता हे माहितीचा अधिकार अधिनियम,२००५ च्या तरतूदींचा गैरवापर करीत आहे, असे दिसते. व आयोगाचा सुध्दा अवमान करीत आहे असे दिसते.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७३९/२००७

१) श्री शोएब अहमद वली भाई कन्नौजी
साप्ताहिक रोशन वतन, इतवारा चौक, वर्धा-४४२००१.
मु.पो.ता.जिल्हा वर्धा. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मा.श्री मो.कृ.पुराडउपाध्ये साहेब
उपसचिव, नगर विकास विभाग, नवीन प्रशासन भवन,
१३ वा मजला, मंत्रालय के सामने, मुंबई-३२.

३) जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी,
नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २८.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २६.७.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज ठेवण्यात आली. अपीलकर्ता विनाअनुमतीने गैरहजर आहे. उत्तरवादी सुध्दा गैरहजर आहे.

वर नमूद केल्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांनी दिनांक ५.६.२००८ रोजी राज्य माहिती आयोग, मुंबई यांचेकडे व राज्य माहिती आयोग, नागपूर यांचेकडे दोन द्वितीय अपीले दाखल केली आहे. मुंबई येथे दाखल केलेल्या अपीलामध्ये सुनावणी झाली. परंतु, अपीलकर्ता हजर राहू शकले नाही व नागपूर येथील सुनावणीस वकील सुध्दा हजर राहाणार आहे असे दिनांक ५.६.२००८ रोजी दाखल केले होते. तसेच सकाळी १०.०० वाजता अपीलाची सुनावणीबाबत कळविण्यात आले आहे. तरी सुध्दा अपीलकर्ता हे २.०० वाजता उपस्थित राहाणार असे त्यांनी आयोगास कळविलेले आहे. परंतु, दुपारी २.०० च्या पुढे अजून चार अपीले असल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी सुनावणी ही दूपारी घेता येणार नाही. त्याकरीता अपीलकर्ता यांची दुपारी १२.४० पर्यंत वाट पाहिली व हजर नसल्यामुळे कागदपत्राचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की,

अधिकारी म्हणत असेल तर ती खोटी किंवा चुकीची माहिती होते. अहवाल तयार केलेला असेल आणि अहवाल बदलला नाही किंवा चौकशी केलेली आहे व केलेली नाही असे असे जर सांगितले असेल तर ती दिशाभूल करणारी माहिती होते. व त्याकरीता सुध्दा अपीलकर्ता यांना पुरावा देणे आवश्यक आहे. परंतु, अपीलकर्ता यांनी दोनही मुद्यांच्या संदर्भामध्ये कोणत्याही प्रकारची कागदपत्रे/पुरावा दिलेला नाही. मात्र, नोटीस दिलेली नाही, हे तेही मान्य करतात. व त्यांना चौकशी अहवाल दिला नाही हेही ते मान्य करतात. याचा अर्थ त्यांना संपुर्ण प्रकरणामध्ये माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या माध्यमातून चौकशी करुन संपुर्ण कार्यवाहीची अपेक्षा दिसून येते. मात्र, माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम २ (च) मधील "माहिती" या संज्ञेच्या व्याख्येप्रमाणे माहिती याचा अर्थ, सार्वजनिक प्राधिकरणामध्ये ज्या साहित्याच्या स्वरुपात उदा. अभिलेखे, दस्तऐवज, कागदपत्रे, टिपणी, परिपत्रके इ. स्वरुपात छायांकित प्रती उपलब्ध करुन घेणे असा माहितीचा अधिकार आहे. कोणत्याही प्रकरणात निर्णय प्रक्रियेच्या संदर्भामध्ये कार्यवाही करण्याचे आदेश देण्याचे अधिनियमाचा उद्येश पण नाही. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना जी माहिती उपलब्ध झालेली आहे ती योग्य आहे असा निष्कर्ष काढावा लागतो. मात्र ती विलंबाने उपलब्ध झाली आहे, त्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी हे दोषी अढळून येतात. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलीकर्ता यांना विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नसल्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी यांचे विरुध्द अधिनियमाचे कलम २०(२) प्रमाणे शास्ती लादण्यात येत असून त्यांचे विरुध्द शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्यात यावी, अशी शिफारस करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-२२.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

त्यांच्या चूकीच्या आखनीमुळे भु.क्रं.६४६ चे सर्व रोड बाधीत झालेले आहे. त्यामुळे अपीलार्थी व जनहिताच्या स्वातंत्र्यावर गदा आलेला आहे. याला सर्वस्वी जबाबदार मा. मुख्याधिकारी न.प. ब्रम्हपूरी व त्यांचे तांत्रि सहाय्यक श्री बेदरे यांनी मोठया प्रमाणात गैरव्यवहार करुन भुमापन क्रं. ६९१ अभिन्यस धारकांशी हात मिळवणी करुन तेथील प्लॅाट क्रं. १ रोडवर घर बांधकामाला परवानगी दिलेली आहे. तसेच प्लॅाट क्रं. ३,४,१३,१४ सुध्दा गैरव्यवहार करुन चुकीचे बांधकाम परवानगी दिलेली असल्यामुळे भु.क्रं. ६४६ चे सर्व रोड बाधीत झालेले आहेत. भु.क्रं. ६९१ हा मंजूर नकाशाप्रमाणे असून पूर्ण विष्कळीत झालेला आहे व मा. मुख्याधिकारी नगर परिषद ब्रम्हपूरी व तांत्रिक सहाय्यक यांनी गैरव्यवहार केलेला असल्यामुळे ते भु.क्रं. ६९१ च्य अभिन्यास धारकावर व प्लॅाट क्रं. १ बांधकाम परवानगी दिलेली असल्यामुळे कार्यवाही करण्यास मागेपूढे पाहात आहेत व आपल्या स्वत:च्या स्वार्थापोटी मा. मुख्याधिकारी नपब्र व तांत्रिक सहाय्यक बेदरे यांनी अपीलार्थी व जनहिताच्या स्वातंत्र्यावर गदा आणलेला असून पूढे अपीलार्थीच्या प्राणहितावर उदभवणा-या प्रसंगाला सर्वस्वी जबाबदार मुख्याधिकारी नपब्र व तांत्रिक सहाय्यक बेदरे स्वत: जबाबदार राहतील."

अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ७.१२.२००६ च्या अर्जातील मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये दिनांक ३१.१.२००७ रोजी जी माहिती उपलब्ध करुन देण्यात आलेली आहे ती माहिती ही चुकीची आहे व दिशाभूल करणारी आहे असेही अपीलकर्ता यांनी सांगितले. अपीलकर्ता यांचे अपील मेमोमधील वर नमूद केलेली वस्तुस्थिती विचारात घेता असे दिसून येते की, अपीलकर्ता यांना प्रामुख्याने त्यांच्या घराचे रस्त्या संदर्भामध्ये कार्यवाही करुन पाहिजे आहे. व ती कार्यवाही संबंधीत अधिका-यांनी केली नाही त्याकरीता त्यांनी तक्रार केलेली होती. त्याकरीता मोका चौकशी सुध्दा करण्यात आली होती. परंतु श्री खरकाटे यांना नोटीस देण्यात आलेली नाही व चौकशी अहवाल तयार करण्यात आलेला नाही, अशी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे पुन्हा प्रथम अपीलात किंवा आयोगाकडे पुढील कार्यवाही करण्याच्या संदर्भामध्ये अपीलकर्ता यांची विनंती दिसून येते. माहिती चुकीची आहे किंवा दिशाभूल करणारी आहे असे जेव्हा म्हटले जाते त्यावेळेस अपीलकर्ता यांनी त्याबध्दल पुरावा द्यावा लागतो. श्री पितांबर खरकाटे यांना नोटीस दिलेली असल्यामुळे व नोटीस दिलेली नाही असे जर माहिती

अभिन्यास नकाशा मा. जिल्हाधिकारी, मा. नगर रचनाकार यांचे कडून करण्यात आलेला आहे हे त्यांनी वरील पत्रात मान्य केलेले आहे.

मा. मुख्याधिकारी, नगर परिषद, ब्रम्हपूरी व त्यांचे तांत्रिक सहाय्यक श्री बेदरे यांना ऐवढे सुध्दा समजू नये की, (क प्रत अभिलेखाची प्रत) व दोन्ही भुखंडातील भु.क्रं.६९० व ६९१ भुखंडातील सिमांकन वादाबाबत असलेला वाद मा.उपविभागीय अधिकारी राजस्व यांनी दोघांच्या म्हणजे भूमापन क्रं. ६९० व ६९१ च्या अभिन्यायधारकांच्या सिमांकन वाद घडवून आणून भुमापन क्रं. ६९१ ला मा. नगर रचनाकार यांच्याकडे निवासी स्थानाकरीता शिफारस केल्याशिवाय भूमापन क्रं, ६९१ अभिन्याय धारकांच्या इंजिनिअर यांनी तालूका निरीक्षक भूमी अभिलेख ब्रम्हपूरी यांच्या कडून प्राप्त झालेल्या क प्रती वरुन भूमापन क्रं. ६९१ च्या अभिन्यास जागेवर प्लॉटची आखनी करुन नकाशा तयार करुन तो ता. नगर रचनाकार व मा. जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांना सादर केल्यानंतरच मा. नगर रचनाकार व मा.जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांनी भुमापन क्रं. ६९१ आराजी ०.७४ हे.आर अभिन्यासास दि. १९.९.२००३ ला आखनी नकाशाला मंजूरी देण्यात आली. एकदा मा. नगर रचनाकार व मा. जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांनी मंजूरी दिल्यानंतर भूमापन क्रं. ६९१ अभिन्यास मधील घालून दिलेल्या अटीचे पालन होते किंवा नाही याची सर्वस्वी जबाबदारी मा. मुख्याधिकारी नगर परिषद, ब्रम्हपूरी यांना महाराष्ट्र रिजनल व टाऊन प्लॅनिंग ॲक्ट १९६६ अन्वये विका प्राधिकरण या नात्याने त्यांचेकडे असते.

पान नं. २ ते ३ शेवटच्या पानावर मा. मुख्याधिकारी न.प. ब्रम्हपूरी डोळेझाकपणे उत्तर देवून अपीलार्थी व वरिष्ठ अधिका-यांची दिशाभूल करण्याचा प्रयत्न करीत आहेत ते त्यांचे पत्रात नमूद करतात की, भूमापन क्रं. ६९० व ६९१ ची मोजनी करुन मोजनी अंती निर्णय दिलेला असल्याने अभिन्यास धारकाने अभिन्यासाची आखनी केली व त्यानुसार असल्याने भूमापन क्रं. ६९०, ६९१ व ६४६ चे अभिन्यास धारक यांनी अस्तीत्वात असलेला शासकिय रोड व त्यानंतर असलेली शासकिीय जागा ही चुकीची गृहीत धरुन त्यावर अतिक्रमण करुन भुखंड पाडले असल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. त्यांनी दिलेले लेखी विधान चुकीचे व दिशाभूल करणारे असून त्यांना प्रत्यक्ष माहिती आहे की, भूमापन क्रं. ६९१ अभिन्यास धारकाने मा. जिल्हाधिकारी यांनी मंजूर/नकाशाच्या व्यतिरिक्त जागेवर चुकीच्या प्लॅाटची आखनी करुन भूखंड विकले या

क्रमांक तक्रार/ब्रम्हपूरी/ले-आऊट/रस्ता/ नरच/१६१३, दिनांक २७.११.२००६ अन्वये चौकशी करण्यात आलेली नाही. त्यामुळे माहिती निरंक आहे असे अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसून येते. सदरच्या उत्तराने समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक २६.३.२००७ रोजी विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केल्याचे दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय हा दिनांक ७.५.२००७ रोजी देण्यात आला असून अपीलार्थी यांनी मागणी केलेली माहिती प्रतिवादीनी विहीत मुदती नंतर देण्यात आल्याचे सिध्द होते. आवेदकानी मागणी केलेली माहिती प्रतिवादीनी पुरविली असून या माहिती व्यतिरिक्त माहिती पाहिजे असल्यास प्रतिवादीनी नगर परिषद, ब्रम्हपूरी यांच्या संबंधीत अभिलेख्याची तपासणी करीता अपीलार्थीस विनामुल्य उपलब्ध करुन देण्यात यावी. अपीलार्थीनी त्यांना आवश्यक असलेल्या माहिती करीता माहिती अधिकारी, नगर परिषद, ब्रम्हपूरी यांचेकडे माहितीच्या अधिकारा अंतर्गत विहित नमून्यात अर्ज सादर करावा. माहिती अधिका-यांनी अपीलार्थीचा अर्ज प्राप्त झाल्यापासून ७ दिवसांचे आंत उपलब्ध करुन देण्यास आदेशीत करीत आहे, अशा प्रकारचा निर्णय देण्यात आलेला असून अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. अपीलकर्ता यांनी त्यांच्या द्वितीय अपील मेमोमध्ये माहितीचा विषय व स्वरुप हे खालीलप्रमाणे विषद केलेले आहे.

माहितीचा विषय व स्वरुप : " मा. मुख्याधिकारी, नगर परिषद, ब्रम्हपूरी यांनी उपायुक्त सामान्य प्रशासन नगर पालीका प्रशासन नागपूर विभाग, नागपूर यांच्या दिनांक ७.५.२००७ च्या आदेशानुसार अपिलार्थीला वरील तीन मुद्यांची माहिती पुरविण्यात आलेली नसून अपीलार्थी व वरिष्ठ अधिका-यांची दिशाभुल करणारी वेळकाढू पणाची माहिती पत्र क्रं.२६६/२६३/२६४ अ.क्रं. दिनांक ५.५.०७ व ४.५.०७ नुसार अपीलार्थी व वरिष्ठ अधिका-यांना दिलेली आहे. मा. मुख्याधिकारी नगर परिषद, ब्रम्हपूरी यांनी वरील पत्र क्रं.२६३ व २६४ नुसार मा. नगर रचनाकार व मा. जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांच्या पत्रात प्रथम मान्य करतात की, भूमापन क्रं.६४६ लगरचे भुमापन क्रं.६९१ चे अभियान्यास मा. जिल्हाधिकारी, मा. नगर रचनाकार चंद्रपूर यांनी भूमापन क्रं.६४६ ला १७ जानेवारी, १९९८ ला व भूमापन क्रुं.६९१ ला १९.९.२००३ ला मंजूर करण्यात आले. भूमापन क्रं.६४६ चे अभियान्यास मधील अंतर्गत रस्त्याची जुळतील अशा प्रकारे

३. पर्यायाने शेंडे ले आऊट मधील ९ मी.चे रोडला ९ मी.चे रोड व ६ मी.चे रोडला ६ मी.चे रोड जोडण्याचे महाराष्ट्र रिजनल व टाऊन प्लॅनिंग ॲक्ट १९६६ अन्वये बंधनकारक असतांनी उराडे ले आऊट मधील रोड जोडण्यात आलेले नाहीत.

४. श्री पितांबर खरकाटे यांना रोडवर बांधकामाची परवानगी देण्यात येवून पूर्ण रोड बंद करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे जनहिताकरीता व भविष्यकाळाच्या दृष्टीने व्यत्यय आलेला आहे. त्याबध्दल दि. ६.९.२००६ ला या बध्दल मौका चौकशी तक्रार अर्ज आपल्या कार्यालयास सादर केले. तसेच दि. १४.११.२००६ ला यांची अनुषंगाने दोन्ही ले आऊटचे नकाशे गट क्रं.६४६ व ६९१ रोड जुडत नसल्याबाबत नकाशा देवून मौका चौकशी करुन उराडे ले आऊट (गट क्रं.६९१) मधील पितांबर खरकाटे प्लॉट क्रं.१ मूळे नगर रचनाकार चंद्रपूर यांनी मंजूर केलेल्या नकाशाप्रमाणे रोड सिमांकन करण्यात आलेले नाही, अशी तक्रार नोंदविली.

त्यानुसार आपण दि. १७.११.२००६ ला दिड ते दोन चे सुमारास मौका चौकशी करीता आपण व आपले तांत्रिक सहाय्यक श्री बेदरे व मासुरकर यांचेसह आले व मौका चौकशी करुन श्री बेदरे तांत्रीक सहाय्यक यांना मौक्यावर सत्य वस्तुस्थिती पाहून श्री पितांबर खरकाटे यांना बांधकाम बंद करण्याबध्दल त्वरीत नोटीस देण्याविषयी ताकीद दिली. यावेळी अर्जदार तसेच श्री शामराव जी. चौधरी (बोंडेगांव) व हर्षे व श्री पडोळे सर तथा हजर होते.

माहितीचा विषयांक :-

१. वरील तपशिलान्वये श्री पितांबर खरकाटे यांना त्वरीत नोटीस देण्याविषयी जी ताकीद दि. १७.११.२००६ ला दिली त्याची प्रत अर्जदाराला त्वरीत देण्यात यावी.

२. अर्जदाराने दि. १५.११.२००६ ला मा.नगर रचनाकार चंद्रपूर यांना सादर केलेल्या तक्रार अर्जाप्रमाणे त्यांचे कार्यालयीन पत्र जा.क्रं.तक्रार ब्रम्हपूरी/ले-आऊट/रस्ता/नरच/१६१३/ दि. २७.११.२००६ अन्वये कार्यवाही केलेल्या चौकशी अहवालाची प्रत अर्जदारास त्वरीत देण्यात यावी. "

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने अपीलकर्ता यांना दिनांक ३१.१.२००७ रोजी मुद्या क्रमांक १ च्या संदर्भामध्ये श्री पितांबर खरकाटे यांना दिनांक १७.११.२००६ ची नोटीस देण्यात आलेली नाही. त्यामुळे माहिती निरंक आहे. मुद्या क्रमांक २ प्रमाणे मा. नगर रचनाकार, चंद्रपूर यांचे पत्र

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १८०६/२००७

१) श्री गिरीधर पांडुरंग वानखेडे
समता कॅालनी, टिळक नगर, ब्रम्हपूरी
ता. ब्रम्हपूरी, जिल्हा चंद्रपूर. अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उपायुक्त (सा.प्र.)
नगर पालिका प्रशासन, विभागीय आयुक्त कार्यालय,
नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी,
नगर परिषद, ब्रम्हपूरी , जिल्हा चंद्रपूर. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक २२.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २१.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक ७.१२.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी, नगर परिषद, ब्रम्हपूरी यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल :-

" १. अर्जदार आपल्या नगर परिषद अंतर्गत मा. जिल्हाधिकारीयांनी प्रथम मंजूर केलेल्या शेंडे ले आऊट गट नं. ६४६ येथील निसासी असून त्यांनी आपल्या पुर्व परवानगीने मकान बांधकाम पूर्ण केले व ते आज त्या मकानात वास्तव्यास आहेत.

२. शेंडे ले आऊट मा. जिल्हाधिकारी यांनी प्रथम मंजूर केलेला आहे. त्यानंतर उरोडे ले आऊट गट नं. ६९१, मा.जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांनी नंतर मंजूर केलेला आहे.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १८०५/२००७

१) श्री वसंता सितारामजी हजारे
मु.पो. अंबाडी, ता. कुही, जिल्हा नागपूर. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा सहाय्यक निबंधक
सहकारी संस्था, ता. कुही, जिल्हा नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा तालुका देखरेख सहकारी संस्था मर्या.
ता. कुही, जिल्हा नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २२.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १६.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. उत्तरवादी हजर आहे. अपीलकर्ता गैरहजर आहे. परंतु, अपीलकर्ता यांनी सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था, कुही यांचेकडे अंबाडी सेवा सहकारी संस्थेची संपूर्ण माहिती मला मिळाली. तसेच अंबाडी सेवा सहकारी संस्थेची निवडणूक निर्वाचन अधिकारी यांनी निवडणुक कार्यक्रम दिनांक ५.५.२००७ रोजी जाहिर केल्यामुळे माझी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये कलम १९(३) बाबतीत तक्रार नाही, असे दिनांक १६.७.२००८ रोजी लेखी दिलेले असून श्री अ.वा.घाटोळे व श्री जे.एस.गोखले या साक्षीदारांच्या सहया दिसून येतात. त्याचप्रमाणे माहिती अधिकारी, तालुका देखरेख सहकारी संस्था, कुही यांनी सुध्दा अर्जदाराचे माहितीमुळे समाधान झालेले असल्यामुळे व तसे त्यांनी लेखी लिहून दिलेले असल्यामुळे सदरचे अपील नस्तीबध्द करण्यात यावे. जर भविष्यात याबाबत काही वाद
निर्माण झाल्यास मी व्यक्तीशः जबाबदार राहील, असे लेखी आयोगाकडे दिलेले असल्यामुळे सदरचे अपील हे निकाली काढण्यात येत आहे.

दिनांक :-२२.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

यांची आयोगाकडून श्री शिवणकर, श्री भोयर, श्री कान्हेकर किंवा श्री कठाणे यांच्या संदर्भात झालेल्या नियुक्तींच्या बाबत कार्यवाहीची अपेक्षा आहे. परंतु, उपलब्ध झालेल्या माहितीच्या आधारे सक्षम अधिका-यांकडे किंवा मा. न्यायालयाकडे तक्रार करुन न्याय मिळवून घेणे अशी ही संकल्पना आहे.

वास्तविक, अर्जदार यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियमाच्या तरतूदींची योग्य ती माहिती घेतल्यास ते ज्या अपेक्षेने आयोगाकडे येतात त्यातून त्यांचा अपेक्षा भंग होणार नाही. तसेच वारंवार माहिती मागून जो वेळेचा कालापव्यय करतात तोही थांबेल त्यास सर्वसाधारण जो माहितीच्या अधिकारा संदर्भामध्ये अर्ज केला म्हणजे काम होते असा जो प्रचार झालेला आहे तो सर्वार्थाने कारणीभूत आहे. व त्यामुळे आयोगाकडील अपीलांची संख्या सुध्दा वाढलेली आहे व अपीलकर्त्यांच्या सुध्दा अपेक्षा भंग होत आहेत. असा प्रचार करणारे जबाबदार आहेत.

वास्तविक, अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध झालेली असल्यास तसे त्यांनी आयोगास कळवावे म्हणजे त्यांचे अपील निकाली काढण्यात येईल, असे त्यांना आव्हान दिनांक ३.६.२००८ रोजी केले होते. माहिती उपलब्ध झालेली असून सुध्दा तशा प्रकारे अपील मागे घेण्यास अपीलकर्ता तयार नसतात व आयोगाकडे सुनावणीत निर्णायक कारवाईची अपेक्षा करतात ते वर म्हटल्याप्रमाणे चुकीचे आहे. त्यात त्यांचाही वेळ वाया जातो. पैसाही खर्च होतात. व आयोगाकडे सुध्दा अपील प्रलंबीत राहातात.. ! त्यास सर्वस्वी वरीलप्रमाणे प्रचार करणारे जबाबदार आहेत.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील क्रमांक १७९८/२००७ व १७९९/२००७ हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) अपील क्रमांक १८००/२००७ हे अंशत: मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २४.२.२००७ च्या अर्जामधील मुद्या क्रमांक ६ च्या संदर्भामध्ये प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा संस्थेचे सचिव यांनी हा निर्णय मिळाल्यापासून २० दिवसांचे आंत अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-२१.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

दिसून येते. " दिनांक ३०.६.२००७ रोजी आपले मत व जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक यांचे मत एकुण घेण्यात आले. मुख्याध्यापक यांनी आपणास पाठविलेली माहिती व पत्र पाहाण्यात आले. मुख्याध्यापकांनी शालेय दस्तऐवजावरुन पुरविलेली माहिती व दस्तऐवज सत्य आहे. अपील फेटाळण्यात येत आहे, " असा निर्णय दिलेला आहे.

मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये मुद्या क्रमांक ६ मधील सत्र २००६-०७ मध्ये रिक्त पदे भरण्यास मंजूरी मागितल्याचे प्रस्ताव मिळाले नाही असे अपीलकर्ता यांचे म्हणणे आहे. त्याबध्दल संस्थेने कार्यवाही केली आहे, असे उत्तर दिले असेल तर अपीलकर्ता यांना संस्थेचे सचिव यांनी प्रथम अपीलीय अधिकारी महणून सदरच्या प्रस्तावाची छायांकित प्रत उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील.

मुद्या क्रमांक २ च्या संदर्भामध्ये स्पष्टपणे उत्तर दिलेले असल्यामुळे त्याबाबत कोणत्याही प्रकारची माहिती उपलब्ध करुन देण्याचा प्रश्न दिसून येत नाही. त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे सदरचे अपील अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

अपीलकर्ता यांच्या वरील तीनही अपीलाच्या संदर्भामध्ये अपील क्रमांक ९६१/२००७ मधील मागितलेल्या माहितीच्या वरुन असे दिसून येते की, अपीलकर्ता यांनी तीच ती माहिती वारंवार मागितलेली आहे व त्यातही ती त्यांना वेळोवेळी उपलब्ध करुन देण्यात सुध्दा आलेली आहे. अपीलकर्ता यांची तक्रार अशी आहे की, संस्था किंवा शाळा हे नियमानुसार काम करीत नाही. परंतु राज्य माहिती आयोगाकडे कोणत्याही निर्णय प्रक्रियेच्या संदर्भामध्ये हस्तक्षेप करण्याचे अधिकार नाही किंवा एखाद्या प्रकरणात निर्णय प्रक्रियेच्या संदर्भात नियमबाहय कार्यवाही झाली असेल तर त्याबध्दल सुध्दा चौकशी करण्याचे अधिकार अधिनियमाप्रमाणे आयोगास नाही.

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम २ (च) प्रमाणे "माहिती" या संज्ञेची व्याख्या दिलेली आहे. व (अ) प्रमाणे "माहितीचा अधिकार" याची व्याख्या दिलेली आहे. "माहिती" याचा अर्थ सार्वजनिक प्राधिकरणामध्ये ज्या साहित्याच्या स्वरुपात उदा. अभिलेखे, एस्तऐवज, परिपत्रके, टिपण्या, पत्रव्यवहार या स्वरुपात जी माहिती उपलब्ध असेल त्यांच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन घेणे असा "माहितीचा" अधिकार आहे. व त्यामुळे अपीलकर्ता

१०) कर्मचा-यांचे पगार बील सत्र ९५-९६ ते ९६-९७

११) बिंदू नामावली रजिस्टर (नवीन) मधील पान क्रं. १ ते २३

१२) श्री शिवणकर यांचा वेतनश्रेणी वाढीचा प्रस्ताव (५५००-९००० वेतन श्रेणी) "

सदरच्या १२ मुद्यांमध्ये श्री एस.एस. काणेकर तसेच श्री शिवणकर, श्री भोयर यांच्या बध्दल माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरच्या अर्जाप्रमाणे अपीलकर्ता यांना दिनंक ३.३.२००७ रोजी -

" १) श्री एस.एस. काणेकर यांना मा. शिक्षणाधिकारी (मा.) यांचेकडून २५ टक्के पदवीधर शिक्षकांमधून मान्यता मिळाली नाही.

खालील कागदपत्रांची प्रमाणित प्रत पुरविण्यात येत आहे.

१) श्री एस.एस. कान्हेकर यांची पदोन्नती केलीच नाही. त्यामुळे कागदपत्र पुरविण्याचा प्रश्नच येत नाही.

२) श्री एस.एस. कान्हेकर यांचे हायस्कुल विभागातील मान्यता पत्र. (प्रती ३).

३) श्री एस.आर. शिवणकर यांचे ४५००-७००० वेतन श्रेणीच्या मान्यता पत्र (प्रत १).

४) श्री पी.जे. भोयर यांचे मान्यता पत्र (प्रत १)

५) श्री एस.आर. शिवणकर यांचे मान्यता प्रस्ताव ९५०/९९ दि. २०.१.९९ (प्रती १४)

६) मुद्या क्रं. ६ व ७ ची कार्यवाही संस्थेने केली आहे.

७) नवीन नियुक्तीचे मान्यता पत्र (प्रत १)

८) कर्मचा-यांचे पगार बील (प्रती ३४) (पगार बील ९५-९६, ९६-९७)

९) बिंदू नामावली पान क्रं. १ ते २३ (प्रती १२)

१०) श्री एस.आर. शिवणकर यांच्या वेतन वाढीचा प्रस्ताव (५५००-९०००) "

अशी माहिती मागितलेली दिसून येते. उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी प्रथम अपील दिनांक १८.४.२००७ रोजी दाखल केलेले दिसून येते.

सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये " दिनांक १३.६.२००७ रोजी अपील निकाली काढण्यात येत आहे व त्याकरीता सकाळी ११.०० वाजता हजर राहावे, " असे कळविलेले

झाले नाही त्याबध्दल त्यांनी पत्र उपलब्ध करुन द्यावे अशी मागणी केली. परंतु, त्याबध्दल जन माहिती अधिकारी यांनी तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी असे सांगितले की,
शिक्षणाधिकारी यांनी तोंडी सूचना केल्या होत्या. तशा प्रकारचे लेखी पत्र नव्हते. तसेच रोस्टर रजिस्टर संवर्गनिहाय बदलविणे संस्थेचे अधिकार क्षेत्रात आहे, असे उत्तर दिलेले आहे. व याबध्दल संस्थेकडे विचारणा करण्यात यावी, असे उत्तर दिले. व त्यामुळे त्याबध्दलची माहिती सुध्दा त्यांना उपलब्ध्‍ झाली आहे, हा निष्कर्ष काढावा लागतो. सदरच्या सर्व प्रश्नांच्या मध्ये श्री शिवणकर यांच्या बध्दल माहिती विचारलेली दिसून येते व त्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

अपील क्रमांक १८००/२००७ : मध्ये अपीलकर्ता यांनी दिनांक २४.२.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन :

" १) श्री एस.एस. कान्हेकर यांची २५ टक्के पदवीधर शिक्षक पदावरुन हायस्कुल विभागात केव्हा व कोणत्या नियमानुसार पदोन्नती करण्यात आली.

१) श्री एस.एस. कान्हेकर यांचे २५ टक्के पदविधर शिक्षक पदावरुन हायस्कुल विभागात केलेल्या पदोन्नतीचा संपूर्ण प्रस्ताव.

२) श्री एस.एस. कान्हेकर यांचे हायस्कुल विभागातील मान्यता पत्र.

३) श्री एस.आर. शिवणकर यांचे ४५००-७००० वेतन श्रेणीचे सेवासातत्य (continue Approval) मान्यता पत्र.

४) श्री पी.जे. भोयर यांचे मान्यता पत्र.

५) श्री एस.आर. शिवणकर यांचे नियुक्तीस मान्यता मिळविण्यासाठी संपूर्ण प्रस्ताव पत्र क्रं. ९५०/९९ दिनांक २०.९.९९

६) सत्र ०६-०७ मध्ये रिक्त पद भरण्यास मंजूरी मागितलेला प्रस्ताव.

७) मा. शिक्षणाधिकारी (माध्य.) यांनी पद भरण्यास दिलेले मंजूरी पत्र. क्रं. ४८२०/०६

८) सत्र ०६-०७ मध्ये केलेल्या नियुक्तीस मान्यता मिळविण्याकरीता पाठविलेला संपूर्ण प्रस्ताव.

९) नवीन नियुक्तीस मान्यता मिळाली असल्यास त्यांचे मान्यता पत्र.

(८) शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी संच मंजूरी पत्रक सत्र ९५-९६ ते २०००-२००१ "

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने अपीलकर्ता यांना दिनांक १५.२.२००७ रोजी १७.१.२००७ व २९.१.२००७ च्या अर्जांचा संदर्भ देवून " १) आपण विचारलेल्या १ ते ३ मुद्यांची माहिती (पान २) खालील कागदाची प्रमाणित प्रत पुरविण्यात येत आहे.

(१) रोस्टर बिंदू नामावली मधील पा.क्रं. १ ते २३ (एकुण झेरॅाक्स पाने २३ जून्या रोस्टर रजिस्टरचे).

(२) रोस्टर रजिस्टर तयार करणे वा बदलविणे हे संस्थेचे कार्य आहे. त्याबध्दल सविस्तर संस्थेकडे विचारणा करावी.

(३) सत्र १९८७-८८ ते सत्र १९९४-९५ पर्यंतचे शिक्षक शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांचे पगार बिल (एकुण पाने ७६).

(४) शाळा समितीचा ठराव दि. २०.३.२००० या तारखेला शाळा समिती सभा झाली नाही. त्यामुळे आपणास ठराव पुरविण्यात आले नाही.

(५) शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी यांना मान्यता मिळविण्यासाठी पाठविलेले संपूर्ण प्रस्ताव पत्र क्रं. ३७२/९६ दि. ६.३.९६ (एकुण पाने १३३).

(६) शिवणकर यांना मान्यता प्रस्ताव पत्र क्रं. १०२२/९६ दि. ३.१.१९९९ (एकुण पाने १४)

(७) श्री शिवणकर यांच्या वेतनवाढीचा प्रस्ताव दि. ४.६.२००४. सदर तारखेला श्री शिवणकर यांच्या वेतन वाढीचा प्रस्ताव पाठविण्यात आला नाही व तशी जावक रजिस्टरला नोंद नाही.

(८) शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी संच मंजूरी पत्रक १९९५ ते १९९६ ते २०००-२००१ (एकुण पाने ०७) " अशी माहिती पुरविलेली दिसून येते.

सदरच्या उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक २.३.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. प्रथम अपीलाचा निर्णय दिलेला दिसून येत नाही. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना कोणत्या मुद्यांच्या संदर्भामध्ये माहिती उपलब्ध झाली नाही याबध्दल विचारले असता अर्जातील मुद्या क्रमांक २, मा. शिक्षणाधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा यांचे सूचना पत्र या सूचनेनुसार जूने रजिस्टर पाठविण्यात आले ते पत्र त्यांना उपलब्ध

अपील क्रमांक १७९९/२००७ : मध्ये दिनांक १०.१.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांनी खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन :" (१) रोस्टर (बिंदू नामावली) मध्ये शिक्षक संवर्ग विवरण पत्र यामध्ये कार्यरत कर्मचा-यांची यादी दिलेली आहे. व त्यांच्या नांवासमोर दिनांक लिहीलेली आहेत. ती दिनांक कशाची आहे ते कळविण्यात यावे. (नियुक्ती दिनांक, प्रथम मान्यता दिनांक, अखंडीत मान्यता दिनांक इत्यादि.)

(२) आपले पत्र क्रं.३७७/०७ दिनांक ५.१.०७ मधील दूसरे पान मुद्या क्रं.८ नुसार सत्र २०००-०१ पर्यंत २५ टक्के पदविधर शिक्षक या पदावर मा. शिक्षणाधिकारी यांनी कोणत्याही कर्मचा-याला मान्यता दिली नाही, असे लिहीले आहे. तेव्हा सत्र २०००-०१ पर्यंत २५ टक्के पदविधर शिक्षक हे पद रिक्त होते काय.

(३) श्री शिवणकर यांची प्रथम नियुक्ती हायस्कुलमध्ये होती. सत्र ९५-९६ व ९६-९७ मये हायस्कुल विभागात मान्यता प्रदान करण्यात आली होती. सत्र ९७-९८ व ९८-२००० मध्ये पर्यंत त्यांची नियुक्ती हायस्कुलवर होती. कोणत्या कारणामुळे श्री शिवणकर यांना हायस्कुल विभागात मान्यता देता येत नाही असे म्हटले.

खालील कागदपत्रांची प्रमाणित प्रत पुरविण्यात यावी.

(१) रोस्टर (बिंदू नामावली) रजीस्टर मधील पान क्रं. १ ते २६

(२) मा. शिक्षणाधिकारी, जि.प. भंडारा यांचे सूचनापत्र, ज्या सूचनेनुसार जुने रोस्टर बदलविण्यात आले ते पत्र.

(३) सत्र १९८७-८८ ते सत्र ९४-९५ पर्यंतचे शिक्षक शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांचे पगार बिले

(४) शाळा समितीचा ठराव दिनांक

(५) शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी यांना मान्यता मिळविण्यासाठीचा संपुर्ण प्रस्ताव पत्र क्रं. ३७२/९६ दिनांक ६.३.९६.

(६) श्री शिवणकर यांचा मान्यतेचा प्रस्ताव (संपूर्ण) पत्र क्रं.१०२३/९९ दि. ३.१.२०००

(७) श्री शिवणकर यांचा वेतनश्रेणी वाढीचा संपूर्ण प्रस्ताव दिनांक ४.६.०४(५५००-९००० वेतन श्रेणी)

राज्य माहिती आयोगाकडे केलेल्या द्वितीय अपील मेमोमध्ये श्री शिवणकर यांच्या केलेल्या नियुक्तीच्या संदर्भामध्ये व वेतन श्रेणीच्या संदर्भामध्ये नियमाची माहिती मागितलेली आहे. अपीलकर्ता यांना दिनांक १४.३.२००७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भामध्ये जन माहिती अधिकारी यांना विचारले असता जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, अपीलकर्ता यांना श्री शिवणकर, श्री भोयर सौ. कठाणे यांच्या संदर्भामध्ये पुर्वीच माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे. त्याकरीता राज्य माहिती आयोगाकडील अपील क्रमांक ९६१२०७ चा निर्णय दिनांक २.२.२००८ रोजी दिलेला आहे. सदरच्या निर्णयाची प्रत ही आयोगाच्या कार्यालयातून घेण्यात आली व त्यामध्ये अपीलकर्ता यांनी जी माहिती मागितलेली दिसून येते त्यावरुन अपीलकर्ता तीच तीच माहिती वारंवार मागत आहे असे दिसून येते. सदरच्या अपीलाच्या निर्णयामध्ये अपील अंशतः मंजूर करण्यात आले असून अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असेल तर द्वितीय अपील मेमोमध्ये उपस्थित केलेल्या मुद्यांच्या संदर्भामध्ये माहिती उपलब्ध करुन द्यावी असा निर्णय दिलेला आहे व त्याप्रमाणे त्यांना माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे, असे जन माहिती अधिकारी यांनी सांगितले. अपीलकर्ता यांनी जी माहिती मागितलेली आहे त्या माहितीच्या संदर्भामध्ये सुध्दा त्यांना संपुर्ण माहिती उपलब्ध झालेली आहे, असेच दिसून येते. तसेच अपीलकर्ता यांना जर माहिती ही त्यांना उपलब्ध झाली असेल तर जन माहिती अधिकारी यांचे अभिप्राय येतील अशा प्रकारचे प्रश्न विचारुन वारंवार माहिती विचारतात असेही दिसून येते. कोणत्याही प्रकरणामध्ये निर्णय कां व कशा प्रकारे दिला किंवा तो वैध आहे किंवा अवैध आहे याबाबत कोणत्याही प्रकारची कारवाही करण्याचे, आदेश देण्याचे अधिकार राज्य माहिती आयोगास नाहीत. ही बाब अपीलकर्ता यांना वारंवार आयोगाने सुध्दा सांगितली आहे. दिनांक ८.२.२००७ च्या अर्जातील माहिती ही व त्यांच्या दिनांक ५.१२.२००६ च्या अर्जातील माहिती ही श्री एस.आर. शिवणकर यांच्या नियुक्तीबध्दल आहे. व जे प्रश्न त्या अर्जात उपस्थित केलेले आहेत, तशाच प्रकारचे प्रश्न या अर्जात सुध्दा उपस्थित केले आहेत. व त्यामुळे सदरची माहिती त्यांना उपलब्ध झाली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

वेतनश्रेणीत काम करण्यास तयार असल्याचे हमीपत्र लिहून देण्यात आले होते. तेव्हा त्यांना कोणत्या नियमानुसार ५५००-९००० या वेतनश्रेणीची मागणी करण्यात आली.

(३) शासन परिपत्रक क्रं.अमशा/३०९५/क दिनांक १९.६.९५ व शासन परिपत्रक क्रं.अमाशा:४१ २००१/६८२१/क दिनांक २७.७.२००१ नुसार रिक्त पद भरताना विषय निहाय शिक्षकांची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे व ज्या विषयाचा कार्यभार उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. तेव्हा विद्यालयात विज्ञान विषयाचा कार्यभार उपलब्ध नसतांना बी.एससी (जीव.) बी.एड. पात्रता धारकाची पद भरण्याकरीता मंजूरी कोणत्या नियमानुसार मागण्यात आली."

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १४.३.२००७ रोजी माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना, आपणास पुरविण्यात आलेल्या माहितीचा तपशिल क्रमवार खालीलप्रमाणे-

"१) आपल्या मुद्या क्रं. १ ची माहिती व मा. शिक्षणाधिकारी यांचे पत्र यापुर्वीच दिले आहे.

२) आपला मुद्या क्रमांक २ ची माहिती आपणाला पुरविण्यात आले आहे.

३) आपला मुद्या क्रं. ३ चे संपूर्ण नियम व परीपत्रक आपणासच माहित आहेत तर आम्हाला माहिती विचारुन आपला वेळ कशाला खर्ची घालता.

आपणास असे कळवावे वाटते की, आपण केंद्रशासन माहितीचा अधिनियम २००५ चा गैरवापर करीत आहात या अधिकाराच्या खाली वारंवार तीच तीच माहिती विचारुन आपण आपला व कार्यालयाचा वेळ वाया घालवत आहात असे मला वाटते. यानंतर आपण असे करणार नाही, अशी अपेक्षा बाळगतो.

सदरच्या उत्तराने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक २०.३.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय दिनांक ३०.४.२००७ रोजी दिलेला असून त्यामध्ये आपले मत व राज्य जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक यांचे मत ऐकूण घेण्यात आले. मुख्याध्यापक यांनी आपणास पुरविलेली माहिती व पत्र पाहाण्यात आले. यावरुन असे निदर्शनास येते की, मुख्याध्यापकांनी शालेय दस्ताऐवजानुसार पुरविलेली माहिती व दस्तऐवज सत्य आहे व आपले दिनांक २२.३.२००७ ला केलेले अपील फेटाळण्यात आलेले आहे " असा निर्णय दिलेला दिसून येतो. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७९८/२००७
अपील क्रमांक १७९९/२००७
अपील क्रमांक १८००/२००७

१) श्री पांडुरंग चिंतामन पराते
मु.पो. पालांदूर (चौ.), ता. लाखणी
जिल्हा भंडारा. ४४१८११ अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा सचिव,
शारदा महिला मंडळ, मुरमाडी/तुप, ता. लाखनी
जिल्हा भंडारा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक
राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी विद्यालय, मुरमाडी/तुप,
ता. लाखनी, जिल्हा भंडारा. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक २१.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १७.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

अपील क्रमांक १७९८/२००७: मध्ये दिनांक ८.२.२००७ रोजी माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक यांना खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

" (१) श्री एस.आर. शिवणकर यांची नियुक्ती शिक्षणाधिकारी यांचया तोंडी आदेशानुसार कोणत्या नियमानुसार हायस्कुलवरुन मिडलस्कुलवर करण्यात आली.

(२) श्री एस.आर. शिवणकर यांना ४५००-७००० वेतन श्रेणी मंजूर करण्यात आली तेव्हा शासन परिपत्रक क्रं.अमाशा/३०९५/क दिनांक १९.६.९५ नुसार २०/- रु. च्या स्टँप पेपरवर सदर

उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक १६.१.२००७ (२४.१.२००७)च्या अर्जाप्रमाणे जी माहिती मागितेली आहे त्या माहितीच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन दिलेल्या असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१९.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

प्रत ही स्पष्टपणे तसे नमूद केलेले नसल्यामुळे त्यांना त्यांच्या तक्रारीची प्रत परत करण्यात आल्याचे दिसून येते. त्यांनी केलेल्या तक्रारीच्या संदर्भात जी कार्यवाही केलेली आहे त्या कार्यवाहीच्या संदर्भामध्ये दिनांक २२.३.२००७ रोजीचे पोलीस निरीक्षक, पोलीस स्टेशन अजनी, नागपूर यांनी सहाय्यक पोलीस आयुक्त यांचेकडे पाठविलेल्या अहवालाची प्रत त्यांच्या दिनांक २६.२.२००७ रोजी पोलीस इन्सपेक्टर, पोलीस स्टेशन अजनी यांनी सहाय्यक पोलीस आयुक्त यांचेकडे दिलेल्या अहवालाची प्रत दिलेली आहे. तसेच अपीलकर्ता यांनी दिलेल्या बयाणाच्या प्रती सुध्दा त्यांना उपलब्ध करुन दिलेल्या आहेत. परंतु, अपीलकर्ता यांचे असे म्हणणे आहे की, बयाणांची व नोटीस वगैरेच्या प्रत त्यांना आज उपलब्ध करुन दिल्या त्या त्यांनी अर्जात मागितलेल्याच नव्हत्या असे दिसून येते. सदरच्या उपलब्ध झालेल्या माहितीवरुन अपीलकर्ता यांचे असे म्हणणे आहे की, त्यांच्या तक्रारीवर कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही केलेली नाही. व जी उपलब्ध करुन दिलेली आहे त्या माहितीमध्ये धनविजय यांची खोटी सही दिसून येते. परंतु जी कार्यवाही पोलीस यांनी केलेली आहे, व त्याबाबत जी कागदपत्रे उपलब्ध करुन दिलेली आहे त्या संदर्भामध्ये निर्णय प्रक्रियेतील गुणवत्तेबाबत कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही करुन देण्यास आदेश करण्याचे अधिकार हे राज्य माहिती आयोगाच्या कक्षेच्या बाहेर आहे. जी माहिती असेल ती, ज्या स्वरुपात असेल त्या स्वरुपात ती उपलब्ध करुन देणे हे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम २ (च) मधील "माहिती" या बध्दलच्या व्याख्येत येते. माहिती या शब्दाच्या व्याख्येमध्ये ज्या साहित्याच्या स्वरुपात उदा. अभिलेखे, दस्तऐवज, कागदपत्रे, टिपणी इ.च्या स्वरुपातीत छायांकित प्रती उपलब्ध करुन देणे असाच माहितीचा अधिकार आहे. झालेला निर्णय किंवा कार्यवाही ही योग्य आहे की अयोग्य आहे या संदर्भामध्ये उपलब्ध झालेल्या माहितीवरुन अर्जदाराने सक्षम अधिका-यांकडे तक्रार करुन त्याबध्दलचा न्याय त्यांना मिळवून घेता येईल. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना जी जी कार्यवाही झालेली आहे त्याबध्दलची माहिती

करुन देण्याचे कारण जन माहिती अधिकारी यांना विचारले असता, सदरची माहिती ही अजनी पोलीस स्टेशन मध्ये असल्यामुळे ती उपलब्ध करुन घेण्यास विलंब झाला व त्यामुळे दिनांक २२.३.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना माहितीच्या करीता शुल्क रुपये २०/- भरण्यास कळविले व त्याप्रमाणे त्यांना माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे. अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांना जी माहिती उपलब्ध झालेली आहे त्यामध्ये त्यांच्या तक्रारीवर कोणत्या प्रकारची कार्यवाही कां करण्यात आली नाही हे त्यांना अपेक्षित होते. परंतु, ती कार्यवाही झाल्याची माहिती दिली नाही. मात्र, त्यांच्या तक्रारीच्या प्रती हया परत केल्या आहेत. अपीलकर्ता यांचे अर्जात दोन परिच्छेद आहेत. १) दाखल केलेल्या तक्रारीवरील अहवाल २) तक्रारीची प्रत. त्यामुळे तक्रारीच्या प्रती हया त्यांना परत करण्यात आलेल्या दिसून येतात. माहितीचा अधिकार अधिनियमांचे तरतूदी प्रमाणे अभिलेखे व कागदपत्रे यांच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन दिल्या जातात व साध्या तक्रारीवर कार्यवाही केली असल्यास व केली नसल्यास त्याप्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन दिली जाते. तक्रारीवर कार्यवाही कां केली नाही याबाबतचे उत्तर अपेक्षित नाही व त्यांच्या एकाच प्रकरणांतील वेगवेगळया तक्रारी असल्याने व श्री धनविजय यांचे विरुध्द तक्रार राहीली नाही असे लिहून दिले असल्याप्रमार्णेच त्यांच्या इतर तक्रारीवर कारवाई केलेली दिसून येत नाही. मात्र माहितीचा अधिकार अधिनियमाच्या तरतूदींप्रमाणे कारवाई कां केली नाही असे विचारता येत नसल्याने त्यांना माहिती उपलब्ध झाली आहे असाच निष्कर्ष काढावा लागतो. अपीलकर्ता यांना जी माहिती उपलब्ध झाली आहे ती त्यांच्या अर्जात मागितल्याप्रमाणे आहे व उपलब्ध झालेल्या माहितीतील निर्णय प्रक्रियेच्या गुणवत्तेच्या संदर्भात त्यांना तक्रार असल्यास त्यांनी ती स्वतंत्रपणे सक्षम अधिकारी यांचेकडे करणे संयुक्तिक राहील व तसेही त्यांच्या सर्व तक्रारीतील गुन्हयाचे स्वरुप हे अदखलपात्र गुन्हयाचेच दिसून येते. अर्जदार हे माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ च्या तरतूदींची पूर्ण माहिती न घेता आयोगाकडून कारवाईची किंवा कारणांची अपेक्षा करतात व त्यामुळेंच त्यांना माहिती मिळालेली असली तरी अपेक्षा भंग होतो. अर्थात त्यावर अपीलकर्ता यांचे असे म्हणणे आहे की, माझ्या तक्रारीच्या प्रती परत कां केल्या. परंतु अर्जात नमूद केलेले असल्यामुळे त्या त्यांना परत केल्या. अर्जदाराच्या अर्जात काय अभिप्रेत आहेत हे त्यांनी अर्जात स्पष्टपणे द्यावयाचे असते. व त्यामुळे त्यांना अभिप्रेत असलेली

दिलेले आहे. त्यामुळे वाद मिटल्याबाबत पो.स्टे.चे स्टेशन डायरी मध्ये नोंद क्रं.३२/०७ दि. १०.१.०७ चे १७.१० वाजता घेण्यात येवून त्या नोंदीची प्रत व दोघांचे बयाण सोबत पाठविले. तसेच उपरोक्त अर्ज फाईल होणेबाबत अहवाल पाठविण्याची तजविज ठेवली असल्याचे नमूद केले आहे.

पोउपनि व्ही.ए. सोनटक्के यांनी श्री अरुण जगन्नाथ गेडाम यांचे दि. १०.१.०७ रोजी घेतलेल्या जबाबावर त्याची स्वतःची तसेच त्यांचा मुलगा प्रसन्नजित गेडाम याची स्वाक्षरी असून त्यात भेटवस्तू परत मिळालेल्या असून गैरअर्जदार धनविजय यांचे विरुध्द कोणतीही तक्रार उरलेली नाही असे स्पष्ट नमूद आहे. त्यामुळे वाद मिटल्याबाबत पो.स्टे.अजनीचे स्टेशन डायरी नोंद क्रं.३२/०७ दि. १०.१.०७ चे १७.१० घेण्यात आले. तसेच गैरअर्जदारास अर्जदार यांनी दिलेल्या तक्रारीवर कलम १४९ जा.फौ.प्रमाणे नोटीस सुध्दा देण्यात आलेली होती. उपरोक्त प्रमाणे सर्व कागदपत्राच्या प्रती अपीलकर्त्यास देण्यात आलेल्या आहेत.

एकंदरीत उपरोक्त प्रकरण हे साक्षगंध तुटून साक्षगंधाचा खर्च व एकमेकांना दिलेल्या भेटवस्तू परत करण्याची मागणी या वादातून उदभवलेले असून ते स्पष्टपणे दिवाणी स्वरुपाची बाब आहे. तरीपण पोलीसांनी चौकशी सुरु केली होती व गैरअर्जदारास कलम १४९ जा.फौ.अन्वये नोटीस सुध्दा बजाविली होती. दरम्यान दोघांचा वाद मिटल्याने अर्ज दप्तरी दाखल करण्यात आले होते. यावरही अर्जदाराने माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत माहितीची मागणी केल्याने त्यास माहिती पुरविण्यात आलेली आहे. सबब अपीलकर्त्याची अपील निकाली काढण्यास विनंती आहे".

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १६.१.२००७ रोजी माहितीचा अर्ज हा अजनी पोलीस स्टेशन येथे दिला होता. व तो माहिती अधिकारी यांचेकडे दिनांक २४.१.२००७ रोजी उपलब्ध झाला. सदरच्या अर्जामध्ये व्यक्तीशः माहिती घेणार असे नमूद केले आहे. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी व्यक्तीशः माहिती घेण्याकरीता जन माहिती अधिकारी यांचेकडे जावयास पाहिजे होते. जन माहिती अधिकारी यांनी विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिली नाही तर त्याविरुध्द जन माहिती अधिकारी यांचेकडे आक्षेप घेणारे पत्र दिले असले पाहिजे. तशाप्रकारे पत्र दिलेले दिसून येत नाही. त्याचप्रमाणे अपीलकर्ता यांना दिनांक २२.३.२००६ रोजी विलंबाने माहिती उपलब्ध

Line (BPL) person is false and fabricated. The appellant's father is an Ex Serviceman and he receives pension from the government. The father and appellant constitute a joint family. The BPL certificate filed by the appellant is for the year १९९७-९८. There is no mention that as on today the appellant is still a BPL person. "

त्या तारखेस अपीलकर्ता हे गैरहजर आहे व त्यामुळे उत्तरवादी नंबर २ यांनी अपीलकर्ता यांना जे दारिद्रय रेषेखालील प्रमाणपत्रधारक आहे व त्यांच्या प्रमाणपत्र हे वैध आहे याबध्दल त्यांनी शपथपत्र दाखल करावे अशी आयोगाकडे विनंती केली. व त्याप्रमाणे दिनांक २५.४.२००८ रोजी अपीलकर्ता यांनी आयोगाचे आदेशाप्रमाणे आयोगाचे उपसचिव यांनी दिनांक १८.७.२००८ रोजी दुपारी २.०० वाजता उत्तरवादी यांचे वकीलांनी दाखल केलेला अर्ज व शपथपत्राची प्रत सोबत जोडून त्याप्रमाणे दारिद्रय रेषेखालील असल्याबाबत शपथपत्र सुनावणीचे तारखेला किंवा तत्पूर्वी दाखल करावे असे पत्र पाठविले आहे. परंतु, सुनावणी दुपारी २.०० ठेवण्यात आली असून सुध्दा अपीलकर्ता हे ५.०० वाजेपर्यंत आयोगाचे कार्यालयात हजर झाले नाही. व यांनी शपथपत्र सुध्दा दाखल केले नाही. व त्यामुळ सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांनी उत्तरवादी यांच्या दिनांक २४.४.२००८ च्या अर्जाप्रमाणे व शपथपत्राप्रमाणे दारिद्रय रेषेखालील प्रमाणपत्राच्या वैधता संदर्भामध्ये शपथपत्र दाखल करावे अशी विनंती केलेली असून सुध्दा व तसे आयोगाने आदेश दिलेले असून सुध्दा शपथपत्र दाखल केलेले नसल्यामुळे व सुनावणीसही हजर झालेले नसल्यामुळे सदरचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१८.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

" १. That the appellant has preferred this appeal and challenged that the respondent No. २ has not furnished the required information. It is stated that appellant has submitted that he is poor person and is below poverty line. That the respondent No.२ has received the documents to demonstrate that the appellant is not a BPL person and he has misled the authorities and has stated false.

२. The respondent No.२ seeks permission to file the reply relevant documents to support the claim. Secondly it is stated that the respondent No. २ college is not receiving any grants from the UGC therefore the information about accounts of grants received from the UGC does not arise. Regarding the other information the appellant not being a person below poverty line is required to pay the cnecessary stamps and pay for the incidental expenses. The appellant having failed to do so the RTI Act does not hold the respondent No.२ responsible for any violation of the Act.

३. That the respondent No.२ has not violated any of the provisions of law. On the contrary the appellant has misguided the authorities by making false statements. The appeal therefore deserves to be dismissed ".

त्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांना दारिद्रय रेषेखालील प्रमाणपत्राचे संदर्भामध्ये विचारणा केली असता अपीलकर्ता यांचे असे म्हणणे आहे की, त्यांचे प्रमाणपत्र खरे आहे. त्यावर उत्तरवादी क्रमांक २ यांनी पुन्हा शपथपत्र आयोगाकडे दाखल केले. शपथपत्राचा परिच्छेद ३ मध्ये " That the respondent No.२ has received the documents to demonstrate that the appellant is not a BPL person and he has misled the authorities and has stated falsely. The claim of the appellant that he is a Below poverty

७. भारत सरकार शिष्यवृत्ती वाटपांच्या विद्यार्थीनिहाय तपशिल."

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक ८.८.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. सदरच्या उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी कुलसचिव, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती यांचेकडे प्रथम अपील केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भात दिनांक २४.९.२००६ रोजी महाविद्यालयाचे माहिती अधिका-याकडे अर्ज करावा लागेल असे कुलसचिव, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती यांनी कळविलेले दिसून येते. परंतु, अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ५.४.२००८ रोजी खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केला आह

" मी खुलासा करतो तो येणेप्रमाणे-

१. प्राचार्याकडे माहिती मिळण्यासाठी मी. U.P.C. पोस्टाने दिनांक १०.७.२००६ रोजी अर्ज केला.

२. त्यावर दि. ८.८.२००६ ला प्राचार्याने केवळ एका मुद्यांची माहिती मिळविण्यासाठी रुपये १५००/- ची पत्राने मागणी केली.

३. त्याआधी म्हणजे दि. ७.८.२००६ ला मी कुलगुरु, अमरावती विद्यापीठ अमरावतीकडे अपील दाखल केले.

४. अमरावती विद्यापीठाने दि. १४.९.२००६ ला ते अजीलीय अधिकारी नसल्याचे पत्र मला पाठविले.

५. मी महाविद्यालयात अपीलीय अधिकारी कोण याची चौकशी केली पण मला माहिती मिळाली नाही.

६. म्हणून मी दि. ४.१२.२००६ रोजी आपणाकडे अपील दाखल केले.

७. जर कार्यालयाच्या दर्शनी भागात माहिती अधिकारी, अपीलीय अधिकारी यांचे फलक असते, तर आपणाकडे येण्याचा त्रास वाचला असता. "

उत्तरवादी यांचे तर्फे सुध्दा श्री निरज श्रीनिवास खांदेवाले यांनी वकील पत्र दाखल करुन दिनांक २१.४.२००८ रोजी खुलासा दाखल केला आहे. तो खालीलप्रमाणे आहे.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १३८३/२००७

१) श्री ओमप्रकाश यशवंत सुरवाडे
मु.पो. बखाडी, ता. बाळापूर, जि. अकोला **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा कुलसचिव
संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती-४४४६०२.

३) जन माहिती अधिकारी तथा प्राचार्य
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, बाळापूर
ता. बाळापूर, जिल्हा अकोला. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १८.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ४.१२.२००६ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी गैरहजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १०.६.२००६ रोजी प्राचार्य, कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, बाळापूर यांचेकडे शासकिय माहिती अधिकारी म्हणून खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : " १. U.G.C. कडून प्राप्त व खर्च केलैल्या अनुदानाच्या विषयनिहाय तपशिल.

२. संस्थेचा बॅकलॉग न भरण्याची कारणे

३. सर्व प्राध्यापक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या सेवापुस्तकांच्या सत्यप्रती.

४. सर्व प्राध्यापकांच्या तक्रारी व दिलेल्या उत्तरांच्या सांक्षांकित सत्यप्रती.

५. जागेचया नमूना (८) व (५८ अहवालाच्या सत्यप्रती.

६. विद्यार्थ्यांची विषयावार संख्या.

सदरची माहिती रजिस्टर पोस्टाने हवी असल्यास रजिस्टर पोस्टेज रुपये २५/- चा भरणा जन माहिती अधिकारी यांचेकडे करावा.

२) अपील क्रमांक १७८७/२००७ हे अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना दिनांक ३०.५.२००७ चे पत्रात कळविल्याप्रमाणे छायांकित प्रतीचे रुपये १४३/- चा खर्च तसेच रजिस्टर पोस्टाचा खर्च जन माहिती अधिकारी यांचेकडे भरणा करावा व माहिती उपलब्ध करुन घ्यावी.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१८.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

करावे किंवा मुख्य लेखाशिर्ष २२२५१२३२/२५०००२८०२ इतर सामाजिक सेवा या लेखाशिर्षाखाली रक्कम चालानद्वारे जमा करुन चलनाची मुळ प्रत कार्यालयात जमा केल्यास दस्तऐवजाची झेरॉक्स प्रत आपणास उपलब्ध करुन देता येईल, असे कळविलेले दिसून येते. सोबत दिनांक ११.५.२००७ चे महालेखाकार यांनी मुख्याध्यापक यांना पाठविलेल्या पत्राची प्रत दाखल केली आहे. त्याकरीता अपीलकर्ता यांना यु.पी.सी. ने पाठविलेल्या स्थळ प्रतीची छायांकित प्रत दाखल केली आहे. जावक नोंदवहीमध्ये १७२ ते १७९ या क्रमांका मध्ये १७५ क्रमांकावर अपीलकर्ता यांना पत्र पाठविल्याची नोंद दिसून येते. परंतु सदरचे पत्र अपीलकर्ता यांना मिळाले नाही असे अपीलकर्ता यांचे म्हणणे आहे. तसे असेल तर अपीलकर्ता यांना पुन्हा माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता अपीलकर्ता यांनी खर्च रुपये १४३/- भरण्याबाबतचे पत्र त्यांना पुन्हा देवून त्यांनी रुपये १४३/- चा खर्चाचा भरणा केल्यास माहिती उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशत: मंजूर करण्यास पात्र आहे.

अपीलकर्ता यांनी माहितीचा अर्ज पाठवितांना तो माहिती अधिकारी म्हणून पाठविणे आवश्यक असते. माहिती अधिका-यांनी तो अर्ज स्विकारला नाही तर त्यास जबाबदार धरले जाते. तसेच स्वाक्षरी नसल्यास कोणत्याही अर्जाची दखल घेणे आवश्यक नसते व त्यामुळे त्यांचे अपील क्रमांक १७८६/२००७ मध्ये माहितीचा अर्ज व प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही झालेली नाही हे त्यांना कळून येईल. तसेच त्यांनी अपील क्रमांक १७८७/२००७ मध्ये सुध्दा रजिस्टर पोस्टाने वैयक्तिकरित्या संबोधून माहितीचा अर्ज पाठविलेला असल्यामुळे तो स्विकारला गेला नसल्यास जन माहिती अधिकारी यांना जबाबदार धरता येणार नाही. वरीलप्रमाणे दोनही अर्जाच्या संदर्भामध्ये मात्र जन माहिती अधिकारी हे गैरहजर आहे या कारणास्तव ते परत आलेले आहेत.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील क्रमांक १७८६ हे अंशत: मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक २.३.२००७ रोजीच्या अर्जाप्रमाणे मागितलेल्या माहितीच्या छायांकित प्रती हा निर्णय मिळाल्यापासून १० दिवसांचे आंत पोस्टाने पाठविण्यात याव्यात. अपीलकर्ता यांना

कार्यालयात मिळाले नसल्याने अपील दाखल करीत आहे असे नमूद केले आहे. मात्र, मुख्याध्यापक यांचे कार्यालय कार्यालयीन वेळेत सुरु होते.

मध्यंतरी अर्जदाराने महालेखाकार कार्यालय, नागपूर यांचेकडे हिच माहिती मिळणेबाबत दिनांक १०.५.२००७ रोजी माहिती अधिकार अंतर्गत अर्ज दाखल केला होता. महालेखाकार, कार्यालय नागपूर यांनी सदर अर्ज माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक यांचेकडे आवश्यक माहिती देणे तथा आवश्यक कार्यवाहीसाठी त्यांचेकडे वर्ग केला. त्या अर्जावर कार्यवाही करुन माहिती अधिका-यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ३०.५.२००७ यांनी अर्जदारास आवश्यक असलेली शासकिय फी भरणेबाबत निर्देश दिले होते. मात्र, सदर अर्जदाराने माहितीसाठी आवश्यक फी न भरल्याने त्यांना अद्याप माहिती देता आली नाही.

याबाबत अर्जदाराशी अपीलीय अधिकारी तथा प्रकल्प अधिकारी यांनी दिनांक १३.६.२००८ रोजी प्रत्यक्ष दुरध्वनीवरुन बोलून दिनांक १६.६.२००८ रोजी अर्जदारास सुनावणीसाठी उपस्थित राहाणेबाबत विनंती केली होती. मात्र, अर्जदार हे सदर दिनांकास या कार्यालयास उपस्थित झाले नाही. त्यामुळे त्यांना सुनावणी देता आली नाही.

वरील प्रकरणी अर्जदारांनी आवश्यक ती फी भरल्यास त्यांना तात्काळ माहिती उपलबध करुन देता येईल. कृपया माहितीस्तव सविनय सादर. "

सदरच्या खुलाशावरुन असे दिसून येते की, माहिती अधिकारी तथा माध्यमिक शासकिय आश्रमशाळा चिंधीचक यांना दिनांक १०.५.२००७ अन्वये तात्काळ माहिती सादर करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या होत्या. त्याबाबत सदरच्या पत्राची झेरॉक्स प्रत जोडलेली दिसून येते. अर्जदाराने माहिती अधिकारी यांचेकडे अर्ज सादर न करता परस्पर अपील दाखल केल्याचे दिसून येते. परंतु, मध्यंतरी अर्जदाराने महालेखाकार यांचेकडे दिनांक १०.५.२००७ रोजी अर्ज दाखल केला होता. महालेखाकार यांनी मुख्याध्यापक यांचेकडे अर्ज वर्ग केला. त्या अर्जावर कार्यवाही करुन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ३०.५.२००७ रोजी अर्जदारास आवश्यक असलेली शासकिय फी भरण्याबाबत निर्देश दिले होते. त्या पत्राची छायांकित प्रत ही माहिती अधिकारी यांनी दाखल केली आहे. त्यामध्ये एकुण देयकाची पेजेस १४३ असून सदर देयकाची झेरॉक्स प्रत पाहिजे असल्यास १ रुपया प्रती प्रमाणे १४३ रुपये कार्यालयात जमा

माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चिमूर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. त्या अपीलावर तारीख नाही. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भात निर्णय न झाल्यामुळे दिनांक १०.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.३.२००७ चा अर्ज हा रजिस्टर पोस्टाने पाठविलेला होता असे सांगितले. त्याकरीता रजिस्टर पोचपावतीची छायांकित प्रत त्यांनी दाखल केली आहे. त्यावर शाळेत मिळत नाही करीता परत अशा प्रकारचा दिनांक २.४.२००७ चा शेरा दिसून येतो. सदरचे रजिस्टर पत्र श्री डी.एम.झाडे, मुख्याध्यापक यांना संबोधून दिलेले दिसून येते. पोस्टमनने सुध्दा गैरहजर. खोब्रागडे, दिनांक २४.३.२००७ अशी सही करुन दिनांक २९.३.२००७ प्रमाणे शेरे दिलेले आहे.

प्रथम अपीलाच्या संदर्भात खुलासा दाखल करताना तत्कालीन मुख्याध्यापक यांनी असे सांगितले की, १० वी च्या परीक्षेच्या संदर्भामध्ये केंद्राच्या ठिकाणी विद्यार्थ्यांची व्यवस्था करण्याकरीता गेलो असल्यामुळे शाळेत हजर नव्हतो व सदरचे रजिस्टर पत्र हे त्यांच्या स्वत:च्या नांवाने असल्याने शाळेत कोणीही स्विकारलेले दिसून येत नाही. प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा प्रकल्प अधिकारी यांनी खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केला आहे.

" उपरोक्त विषयान्वये खालील प्रमाणे खुलासा सादर करण्यांत येते की,

१. श्री रमेश केशव भुरे यांनी या कार्यालयाकडे दिनांक ०.४.२००७ रोजी माहिती मिळविण्यासाठी अपील अर्ज सादर केला होता. व माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यासाठी टाळाटाळ करीत असल्याबाबत नमूद केले होते. त्यानुषंगाने अपीलीय अधिकारी तथा प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चिमूर यांनी माहिती अधिकारी तथा माध्यमिक शासकिय आदिवासी आश्रमशाळा चिंधिचक यांना दिनांक १०.५.२००७ अन्वये तात्काळ माहिती सादर करणेबाबत सूचना देण्यात आल्या होत्या.

२. अर्जदाराने माहिती अधिका-यांकडे अर्ज सादर न करताच परस्पर या कार्यालयास अपील दाखल केले असल्याचे दिसून येते. अर्जदाराने सादर केलेल्या पोच पावत्यावर माहिती अधिकारी

व शैक्षणिक व्यवस्थेकरीता परीक्षा केंद्रावर उपस्थित राहाणे आवश्यक असल्याने सदर कालावधीत मुख्यालयास अनुपस्थिती खालीलप्रमाणे.

दिनांक १०.३.२००६ शनिवार अर्धा दिवस शाळा

दिनांक ११.३.२००६ रविवार, शासकिय सुटी

दिनांक १२.३.२००७ ते २१.३.२००७ परीक्षा केंद्र मेंढाळी येथे शासकिय कामाने उपस्थित.

तसेच सदर पंजिबध्द डाक व्यक्तीगत माझ्या नांवाने असल्याने कार्यालयीन शिपाई व इतर कर्मचा-यांनी स्विकारले नाही व मी शासकिय कार्यालयीन कामाने मुख्यालयी नसल्याने सदर डाक स्विकारण्यात आली नाही, असा खुलासा केला आहे.

अपीलकर्ता यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम च्या तरतूदी प्रमाणे जो अर्ज मुख्याध्यापक श्री झाडे यांचेकडे रजिस्टर पोस्टाने पाठविला तो माहिती अधिकारी म्हणून पाठविलेला दिसून येत नाही. माहिती अधिकारी म्हणून पाठविला असता तर शाळेतील प्रशासनाला तो स्विकारावा लागता असता व त्यामुळे तत्कालीन मुख्याध्यापक यांनी केलेला खुलासा योग्य वाटतो. प्रथम अपीलाच्या संदर्भात सुध्दा स्वाक्षरी नसलेले अपील असल्यामुळे त्याबाबत कार्यवाही न करणे बध्दल प्रथम अपीलीय अधिकारी यांना जबाबदार धरता येणार नाही. असे असले तरी अपीलकर्ता यांना सदरची माहिती उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे. सार्वजनिक प्राधिकरणास अधिनियमाच्या तरतूदी लागू आहेत तशाच तया अर्जदारांस सुध्दा लागू आहेत व कायद्याचा आधार घेतल्यावर अर्जदार यांनी सुध्दा सर्व तरतूदीचे पालन करणे आवश्यक आहे.

अपील क्रमांक १७८७/२००७ : मध्ये अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.३.२००७ रोजी माहिती अधिकारी, शासकिय पोस्ट बेसिक कन्या आश्रम शाळा चिंधीचक, तालुका नागभिड यांचेकडे माहितीचा कालावधी आर्थिक वर्ष २००४-०५, २००५-०६ व २००६ ते फेब्रुवारी, २००७. (१) सदर कालावधीत श्री डी.एम.झाडे यांनी किती रकमेचे प्रवास भत्ता देयक सादर केले व किती मंजूर करण्यात आले. (२) सदर कालावधीतील संपुर्ण बिलाच्या झेरॉक्स प्रती देण्यात याव्यात. माहिती नोंदणीकृत टपालाने घेणार असे नमूद केलेले दिसून येते. सदरच्या अर्जाप्रमाणे विहित मुदतीत

१५६६ अशा पत्रव्यवहाराच्या नोंदी दिसून येते. प्रकल्प अधिकारी तथा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केलेला आहे.

" उपरोक्त संदर्भिय विषयान्वये सादर करण्यात येते की, वरील प्रकरणाशी संबंधित खुलासा खालील प्रमाणे सादर करण्यांत येत आहे.

१. श्री रमेश केशवराव भूरे, मु. प्रगती कॅालनी, नागभीड ता. नागभिड यांचा अपील अर्ज या कार्यालयास दिनांक ३.४.२००७ रोजी सादर झालेला होता. मात्र, सदर अपील अर्ज अपूर्ण तथा त्यावर स्वाक्षरी नसल्याने सदर अपील दाखल करुन घेतले नाही व तसे श्री रमेश केशव भूरे यांना या कार्यालया तर्फे दिनांक ३.५.२००७ अन्वये कळविण्यांत आले होते. त्यानंतर श्री रमेश केशव भूरे यांचेकडून याबाबत स्वाक्षरीसह फेर अर्ज सादर न झाल्याने याबाबत पुएील कार्यवाही करता आली नाही.

२. श्री अर्जदार रमेश केशव भुरे यांनी राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र नागपूर यांचेकडे द्वितीय अपील सादर केल्यानंतर दिनांक १३.६.२००८ रोजी या प्रकरणाबाबत प्रत्यक्ष अपीलीय अधिकारी तथा प्रकल्प अधिकारी, ए.आ.वि.प्र. यांनी दूरध्वनीवरुन संपर्क साधला व त्यांना दिनांक १६.६.२००८ रोजी यासंबंधाने वस्तुस्थिती स्पष्टकरणेसाठी तसेच सुनावणी देणेसाठी कार्यालयास हजर राहाणेबाबत विनंती करण्यात आली होती. तसे त्यांना परत पत्र देण्यांत आले होते. मात्र, दिनांक १६.६.२००८ रोजी अर्जदार या कार्यालयास हजर झाले नाही. प्रत्यक्ष अर्जदाराकडून त्यांच्या स्वाक्षरीसह अर्ज दाखल झाल्यास त्यांना तात्काळ माहिती देणेबाबत कार्यवाही करण्यांत येईल. कृपया खुलासा मान्य करावा, ही विनंती. "

त्याचप्रमाणे मुख्याध्यापक तथा माहिती अधिकारी यांनी सुध्दा आयोगाकडे खुलासा दाखल केला आहे. तत्कालीन मुख्याध्यापक यांनी विद्यमान मुख्याध्यापक यांना दिनांक २४.६.२००८ च्या पत्राची छायांकित प्रत दाखल केलेली दिसून येते. त्यामध्ये डाक न स्विकारण्याची माहिती त्यांनी कळविलेली दिसून येते. आयोगापूढे सुध्दा आज ते हजर आहे व त्यांनी मार्च, २००७ शाळेत परीक्षा दिनांक १२.३.२००७ ते २८.३.२००७ या कालावधीत असल्याने परीक्षा केंद्र मेंढाळी, ता. नागभिड, जिल्हा चंद्रपूर येथील वस्तीगृहातील विद्यार्थ्यांच्या निवासाची

४) प्रत्येक आर्थिक वर्षाचे शेवटी किती अनुदान शिल्लक राहीले

५) अनुदान शिल्लक राहाण्याची कारणे काय

६) ज्या बाबीवर अनुदान खर्च करण्यात आले, त्याचे प्रमाणकाची(व्हाऊचर) झेरॉक्स प्रत देण्यात यावी.

७) प्रमाणक ज्या पृष्ठावर रोख वहित नोंदविण्यात आले आहेत, त्या पृष्ठांची झेरॉक्स प्रत देण्यात यावी.

विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी दिनांक २.४.२००७ रोजी प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चिमूर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. प्रथम अपीलामध्ये सुध्दा सतत माहिती अधिकारी गैरहजर असल्यामुळे अर्ज स्विकारला गेला नाही व परत केला यास्तव, असे अपीलाचे कारण दिलेले दिसून येते. व त्यानंतरही त्यांना माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले दिसून येते.

अपीलकर्ता यांचा दिनांक २.३.२००७ रोजीचा अर्ज त्यांच्या म्हणण्याप्रमाणे त्यांनी रजिस्टर पोस्टाने श्री झाडे, मुख्याध्यापक असे संबौधून पाठविला होता. सदरच्या अर्जाची पोच पावतीसह त्यावर शाळेत हजर मिळाले नाही करीता परत असा शेरा दिलेला दिसून येतो. त्याकरीता पोस्टमन यांचा शेरा गैरहजर, खोब्रागडे १०/३०७ ते २०/३/२००७ पर्यंत. त्यानंतर प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचे असे म्हणणे आहे की, अपीलकर्ता यांचा प्रथम अपील अर्ज त्यांना मिळाला होता त्यावर अपीलकर्ता यांची सही नव्हती. सदरच्या जोडपत्राची छायांकित प्रत प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सादर केली आहे. त्यावर अपीलार्थीची स्वाक्षरी नाही. तरी सुध्दा अपीलीय अधिकारी यांचे असे म्हणणे आहे की, त्यांनी अपीलकर्ता यांना दूरध्वनीवर सदरच्या अर्जाबाबत विचारणा केली होती. परंतु, त्यानंतर त्यांचेकडून कोणत्याही प्रकारचे उत्तर आले नाही व त्याकरीता दिनांक ३.५.२००७ रोजी तशा प्रकारे कळविलेले दिसून येते. त्याकरीता जावक नोंदवहीतील छायांकित प्रत त्यांनी दाखल केली आहे. जावक नोंद वहीतील छायांकित प्रती मध्ये दिनांक ३.५.२००७ या तारखेस १५६१ ते

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७८६/२००७
अपील क्रमांक १७८७/२००७

१) श्री रमेश केशवराव भूरे
द्वारा बी.जी. खोब्रागडे, प्रगती कॅालनी, नागभिड
ता. नागभिड, जिल्हा चंद्रपूर. अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा प्रकल्प अधिकारी
एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, चिमूर
ता. चिमूर, जिल्हा चंद्रपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा
शासकिय कन्या पोस्ट बेसिक आश्रम शाळा चिंधीचक,
पो. किटाळी (बोरे) ता. नागभिड, जिल्हा चंद्रपूर. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १८.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १०.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये दोन द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या दोनही अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

अपील क्रमांक १७८६/२००७ : मध्ये अपीलकर्ता यांनी दिनांक २.३.२००७ रोजी माहिती अधिकारी, शासकिय कनया पोस्ट बेसिक आश्रम शाळा, चिंधीचक, पोस्ट किटाळी (बोर),तहसिल नागभिड, जिल्हा चंद्रपूर यांचेकडे सर्व शिक्षा अभियान अंतर्गत मिळालेले अनुदाना बाबत. आर्थिक वर्ष सन २००४-०५ व २००५-०६. आवश्यक असलेल्या माहितीचे विवरण सोबत जोडलेले आहे. माहिती टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केले आहे. सोबत सहपत्राप्रमाणे एकुण ७ मुद्यांवर खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

१) सदर कालावधीत सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत आपल्या शाळेला किती अनुदान प्राप्त झाले

२) शासनाचे निकषाप्रमाणे सदर अनुदान कोणत्या बाबीवर खर्च करता येते

३) सदर अनुदान आपल्या शाळेने कोणत्या बाबीवर खर्च केले

अपील मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यात येत असून त्यांच्या दिनांक ८.३.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे मुद्या क्रमांक ३ वगळून त्यांना माहिती ही छायांकित प्रतीच्या स्वरुपात हा निर्णय मिळाल्यापसून २० दिवसांचे आंत विना मुल्य रजिस्टर पोस्टाने उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१८.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

त्यामुळे कोणत्याही हॅाटेलचे स्पर्धात्मक स्थान हे धोक्यात येऊ शकत नाही उलट प्रत्येक परवान्याच्या अटी व शर्ती एखाद्या हॅाटेलने प्रती पुर्ती केलेल्या असेल तर ती ग्राहकांचे दृष्टीने सर्वात सुरक्षित असे हॅाटेल असले पाहिजे व परवान्याप्रमाणे जर प्रती पुर्ती केली नसेल तर अर्थातच अधिनियमाच्या तरतूदी प्रमाणे ती दंडनिय असली पाहिजे. व त्यामुळे सदरची मागितलेली माहिती ही सार्वजनिक

व्यापक हिताच्या कक्षेत/संदर्भात येते व ती उपलब्ध करुन देण्यास अधिनियमाच्या तरतूदींप्रमाणे खाजगी म्हणून प्रकट करण्यास अपवाद सुध्दा कलम ८ प्रमाणे करता येणार नाही.

अधिनियमाचे कलम ११ (१) प्रमाणे " राज्य जन माहिती अधिका-यास, त्रयस्थ पक्षाशी संबंधीत असलेली किंवा त्यांच्याकडून पुरविण्यात आलेली व त्या त्रयस्थ पक्षाकडून गोपनिय समजली जाणारी कोणतीही माहिती किंवा अभिलेख किंवा त्याचा भाग पुरवावयाचा असेल " तर अशी तरतूद आहे. त्यामुळे हे जरी हॅाटेल त्रयस्थ पक्षाशी संबंधीत असले तरी ती गोपनिय समजली जाणारी नाही तर अधिनियमाच्या तरतूदीचे पालन करणारी आहे. व त्यामुळे ती त्रयस्थ पक्षाची माहिती नाही व त्याही कारणाने ती प्रकट करण्यास त्रयस्थ पक्षाच्या संमतीची आवश्यकता नाही. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे. मात्र जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सदभावनेने महिती नाकारली असल्यामुळे त्यांचे विरुध्द शास्ती लादण्याचा विचार करता येत नाही. मात्र अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ८.३.२००७ च्या अर्जामधील मुद्या क्रमांक ३ यात माहिती अधिकारी यांचे अभिप्राय अपेक्षित असल्यामुळे सदरचा मुद्या क्रमांक ३ च्या संदर्भामध्ये कोणत्याही प्रकारे जन माहिती अधिकारी यांचे अभिप्राय अपेक्षित नाही. तसेच मुद्या क्रमांक ७ च्या संदर्भामध्ये अपीलकर्ता यांना निरीक्षण करावयाचे असल्यास नस्तींचे निरीक्षण करण्याची परवानगी देण्यास हरकत नाही. मात्र त्या निरीक्षणाच्या संदर्भामध्ये महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार नियम, २००५ चे नियम ४ मधील पोट नियम १ मधील (B) प्रमाणे कार्यवाही ही करणे संयुक्तिक राहील व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे

तसेच अधिनियमाचे कलम ११(२) प्रमाणे त्रयस्थ पक्षाला विचारलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये त्यांच्या पत्रांच्या छायांकित प्रती दाखल केलेल्या आहेत.

अपीलकर्ता यांनी युक्तिवाद करताना असे सांगितले की, त्यांनी मागितलेली माहिती ही होटल व लाजेस इ.ची आहे. व होटल व लाजेस यांना परवाना देताना तो मुंबई पोलीस अधिनियम, १९५१ चे कलम ३३ प्रमाणे कार्यवाही केली जाते व त्यामुळे सदरच्या कार्यवाहीचे पालन झाले आहे किंवा नाही हे जाणून घेणे आवश्यक आहे. हॅाटेल ही खाजगी मालमत्ता नाही तर ती सार्वजनिक जागा आहे व त्या व्यवसायास वेगवेगळया प्रकारची परवानगी लागते व त्या परवानगीची प्रतीपुर्ती करणे व त्याची माहिती जाणून घेणे हे सार्वजनिक व्यापक हिताच्या दृष्टीने येते. त्यावर जन माहिती अधिकारी यांचे असे म्हणणे आहे की, हॅाटेल हे त्रयस्थ पक्षाचे असल्यामुळे व अपीलकर्ता यांचा कोणताही प्रत्यक्ष त्या हॅाटेलशी संबंध येत नसल्यामुळे सार्वजनिक व्यापक हिताचा संबंध येत नाही व त्यामुळे सदरची माहिती ही त्रयस्थ पक्षाची माहिती होते. तसेच स्पर्धात्मक स्थानाला धोका पोहचेल या कारणाकरीता सदरची माहिती ही अधिनियमाचे कलम ८ (१)(ड) प्रमाणे नाकारलेली आहे.

वरीलप्रमाणे दोनही पक्षकारांचा खुलासा व युक्तीवाद ऐकल्यावर असे दिसून येते की, हॅाटेल ही सार्वजनिक जागा आहे. व हॅाटेल व्यवसायाला वेगवेगळया प्रकारची परवानगी ही आवश्यक असते. व अधिनियमाच्या तरतूदीप्रमाणे त्या परवानगीतील अटी व शर्तीची पुर्तता करणे हे सुध्दा हॅाटेल व्यवसायिकांवर बंधनकारक आहे. हॅाटेल मध्ये लोक येत-जात असतात व राहात असतात. त्यामुळे ती सार्वजनिक जागा आहे. तसेच हॅाटेलच्या व्यवसायाने सुध्दा आजूबाजूंच्या रहिवाशांना कोणत्याही प्रकारचा त्रास होणार नाही याबाबतची सुध्दा परवानगी देताना काळजी घेणे आवश्यक असते व त्यामुळे हॅाटेलला लागणा-या परवानगीच्या संदर्भामध्ये मागितलेली माहिती ही खाजगी माहिती होऊ शकत नाही. तसेच कोणत्याही हॅाटेलच्या संदर्भामध्ये लागणा-या वैधानिक परवानगीच्या संदर्भामध्ये प्रती पुर्ती झाली आहे किंवा नाही याबाबतची माहिती उपलब्ध करुन देणे यामुळे स्पर्धात्मक स्थानास धक्का बसेल हे म्हणणे योग्य नसून हॅाटेल व्यवस्थापनाने वैधानिक अटी/शर्तीची पुर्तता केली नसेल तर ग्राहकांना निकृष्ट सेवा व परिसरातील रहिवाशांना त्रास होऊ शकतो व तो अधिनियमांच्या तरतूदींप्रमाणे गुन्हा होतो.

प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांचे अपील अर्जावर निर्णय देवून निर्णयाची प्रत पत्र क्रं.पोआना/मा.अ./अपील/४/०७, दि. २३.५.२००७ नुसार अपीलकर्ता यांना रजिस्टर्ड पोस्टाने पाठविलेले आहे.

अपीलावर निर्णय देतांना प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी १) सर्व बाबींचे अवलोकन करुन तसेच सर्व मुद्दे विचारात घेवून खालील प्रमाणे निर्णय दिलेला आहे.

१) अपीलार्थीने मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाची असल्याने त्रयस्थ पक्षाकडून अभिवेदन मागविण्यात आलेले आहे.

२) त्रयस्थ पक्षाकडून माहिती देण्यात येवू नये याबाबत आक्षेप नोंदवून अभिवेदन सादर केलेले आहे.

३) मागणी केलेल्या माहितीमुळे त्रयस्थ पक्षाच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहचण्याची पूर्ण शक्यता असल्याची आमची खात्री झालेली आहे.

४) माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ७, ११ व कलम ८ या कलमानुसार एकत्रित विचार करता हे स्पष्ट होत आहे की, मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहचविण्यासाठी मागितलेली आहे.

अपीलकर्ता यांनी त्यांचे अर्जात शासकिय माहिती अधिकारी यांना शास्ती लावण्याबाबत व मागणी केलेली माहिती पुरविण्याबाबत विनंती केली आहे.

माहितीच्या अधिनियमान्वये माहिती ही सार्वजनिक व्यापक हिताशी संबंधित असली पाहिजे किंवा अर्जदाराच्या वैयक्तिक हिताशी संबंधित असली पाहिजे आपण मागितलेली माहिती ही कोणत्याही सार्वजनिक हिताशी संबंधीत दिसून येत नाही. माहिती अधिकारी, सहाय्यक पोलीस आयुक्त (प्रशासन) यांनी कलम ८ (ड) प्रमाणे माहिती नाकारली ही कृती येग्य आहे, असा निर्णय देवून अपीलकर्ता यांचे अपील फेटाळण्यात आले आहे.

यासोबत कागदपत्राची तारखेवार यादी माहितीचा अर्ज प्राप्त झाल्यापासून मुदतीत माहिती देण्याबाबत अर्जदाराशी केलेल्या पत्र व्यवहाराच्या प्रती माहितीच्या अर्जाची छायांकित प्रत, प्रथम अपील अर्जाची छायांकित प्रत, त्यावर दिलेल्या निर्णयाची प्रत अनुक्रमणिकेनुसार यासोबत सादर आहे."

क्रं.पोआना/मा.अधि/अपील/४/०७ दि. १४.५.२००७ नुसार ४५ दिवसांचे आंत अपील निकाली काढण्यात येईल असे लेखी पत्राद्वारे कळविण्यात आले. (सहपत्र पान क्रं. ३६).

अपीलकर्ता यांनी दि. १७.४.२००७ रोजी मा. पोलीस आयुक्त, नागपूर यांचे नांवे पत्र सादर करुन त्रयस्थ पक्षांना कलम ११ (२) नुसार दिलेल्या नोटीसमध्ये त्यांचे नांव असल्याने त्रयस्थ पक्षाकडून धोका होण्याची शक्यता असल्याबाबत अर्ज सादर केला (सहपत्र पान क्रं.३७ व ३८)

वरील तक्रारीचे अनुषंगाने या कार्यालयाचे पत्र क्रं. पोआना/१५-अ/पलि-४/मा.अ./५९/०७, दि. २१.४.२००७ नुसार अर्जदार यांना कळविण्यात आले की, या कार्यालयाने दि. १७.३.२००७ अन्वये माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ११ (२) नुसार जी सूचना निर्गमि केलेली आहे ती मा. पोलीस आयुक्त यांनी दिलेली नसून माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे देण्यात आलेली आहे. आपणास याबाबत असेही कळविण्यात येत, की, या कार्यालयाने दि. १७.३.२००७ च्या पत्रामध्ये पारदर्शकता असावी म्हणून आपल्या नावाचा उल्लेख केलेला आहे. आपण उक्त माहिती जर पूर्वग्रह दुषित हेतूने मागणी केलेली नसल्याचा व माहिती मागण्याचा आपला हेतू स्वच्छ असलयास आपले नाव पत्रात नमूद केल्याप्रमाणे आपणास भिती वाटण्याचे काहीही कारण नाही. आपणास नेमकी कोणी धमकी दिली आहे याबाबतची माहिती संबंधित पोलीस स्टेशनला दयावी असे लेखी पत्राद्वारे कळविण्यात आले आहे. (सहपत्र पान क्रं.३९)

पोलीस आयुक्त, नागपूर यांचे पत्र क्रं.नं.CPN/१५-Z/LC/ROI/२००७, दि. १६.५.२००७ नुसार अपीलकर्ता यांचे दि. १२.४.२००७ चे अपील अर्जाचे अनुषंगाने कळविले आहे की, अपीलकर्ता यांनी मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाशी संबंधित असल्याने माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ११(२) अन्वये संबंधिताची माहिती देण्यात काही आक्षेप आहेत काय याबाबत त्यावर त्यांनी आवेदकास माहिती देण्यात येवू नये असे अभिवेदन सादर केलेले आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ८(३) तरतुदीप्रमाणे त्रयस्थ पक्षाच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहचण्याची पुर्ण शक्यता असल्याने मागणी करण्यात आलेली माहिती देता येत नाही असे परवाना शाखेकडून कळविले आहे. (सहपत्र पान क्रं. ४०)

२) अपीलार्थीने मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाची असल्याने परवाना शाखेकडून त्रयस्थ पक्षाकडून अभिवेदन मागविण्यात आले आहे.

३) त्रयस्थ पक्षाकडून माहिती देण्यात येवू नये याबाबत आक्षेप घेवून परवाना शाखेकडे अभिवेदन सादर केले आहे.

४) माहिती अधिकारी, सहाय्यक पोलीस आयुक्त, (प्रशासन) यांनी त्यांचे पत्र क्रं.पोआना/मा.अ./४४/०७, दि.०५.०४.२००७ आहे.

५) माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम ७ व कलम ११ या दोन्ही कलमांचा एकत्रितपणे विचार करता हे स्पष्ट होत आहे की, मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाची संबंधित असल्याने अर्ज मिळाल्यानंतर ४० दिवसांचे आंत माहिती उपलब्ध करुन देणे बंधनकारक आहे.

६) अपीलार्थीने अर्जावर शासकिय माहिती अधिकारी यांनी दि. ५.४.२००७ रोजी म्हणजेच २८ व्या दिवशी माहिती नाकरण्यात आल्याबाबत कळविले आहे. माहिती अधिकारी यांनी मुदतीच्या आंत माहितीचे पत्र पाठविले असल्याने अपील अर्ज निकाली काढण्यात आला आहे. (सहपत्र पान क्रं. २९ ते ३०)

श्री नवल त्रिवेदी यांनी पुन्हा १९ (१) नुसार माहिती अधिकारी यांचे दि. ५.४.२००७ चे आदेशाविरुध्द दि. १२.४.२००७ रोजी पुन्हा प्रथम अपील अर्ज सादर केला आहे. (सहपत्र पान क्रं. ३१ ते ३४)

अपीलकर्ता यांनी सादर केलेल्या अर्जावर परवाना शाखेचे प्रमुख लिपिक यांचेकडे पत्र क्रं.पोउपआ/मुख्या/माहितीचा अधिकार/अपील/०७ दि. १३.४.२००७ नुसार पाठविण्यात आला व त्यावर मुद्येनिहाय स्पष्टीकरण मागविण्यात आले. (सहपत्र पान क्रं.३५)

अपीलकर्ता श्री नवल रजनिकांत त्रिवेदी यांनी दि. १४.५.२००७ रोजी कार्यालयात हजर येवून त्यांनी दि. १२.४.२००७ रोजी सादर केलेल्या अपील अर्जावर ३० दिवसांचा कालावधी होवूनही निर्णय दिला नाही. याबाबत पत्र सादर केले.

अपीलकर्ता श्री नवल त्रिवेदी यांना माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (६) नुसार ४५ दिवसांचे कालावधीपर्यंत अपील निकाली काढण्यात येईल असे समक्ष सांगून पत्र

माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र क्रं.पोआना/माअ/४४/०७ दि. ५.४.२००७ रोजी माहितीचे पत्राद्वारे कलम ८ (घ) मधील तरतुदीनुसार देता येणार नाही असे कळविले आहे. (सहपत्र पान क्रं. २५)

अर्जदार श्री नवल त्रिवेदी यांनी दि. ९.४.२००७ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी, पोलीसउप आयुक्त (मुख्यालय) यांचेकडे हया अधिनियमाचे कलम १९(१) प्रमाणे अपील अर्ज सादर केला आहे. (सहपत्र पान क्रं. २६ ते २८)

दि. ९.४.२००७ रोजी सादर केलेल्या अर्जात माहिती अधिकारी यांनी मुदतीत माहिती पुरविली नाही असे नमूद केलेले आहे.

अर्जदार यांनी मागणी केलेल्या दि. ०८.०८.२००७ च्या अर्जात माहिती व्यक्तीशः पाहिजे असल्याचे नमूद केलेले आहे.

अर्जदाराने दि. ०८.०३.२००७ रोजी अर्ज सादर केलेला आहेच माहिती अधिकारी यांनी माहितीचे पत्र दि. ५.४.२००७ रोजी पाठविलेले आहे.

प्रथम अपीलीय अधिकारी, पोलीस उप आयुक्त (मुख्यालय), नागपूर यांनी प्रथम अपीलावर पत्र क्रं.पोआना/माअ/अपील/त्रिवेदी/०३/०७ दि. १२.०४.२००७ प्रमाणे निर्णय घेवून अर्जदारास कळविण्यात आले. प्रथम अपीलीय अधिकारी, पोलीस उप आयुक्त (मुख्यालय) यांनी खालील प्रमाणे निर्णय दिला आहे.

अपीलार्थी श्री नवल रजनिकांत त्रिवेदी यांनी त्यांना शासकिय माहिती अधिकारी, सहाय्यक पोलीस आयुक्त (प्रशासन) यांचेकडून विहित मुदतीत माहिती प्राप्त झाली नाही म्हणून माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९(१) प्रमाणे दि. ९.४.२००७ रोजी अपील अर्ज केला आहे. अपीलार्थीने अपील अर्जात १) कलम ३ नुसार मागणी केलेली माहिती मुदतीत न दिल्याने माहिती मिळणेबाबत २) शिस्तभंगाची कार्यवाही व दंडात्मक कारवाई करणेबाबत विनंती केलेली आहे. वरील सर्व मुद्ये विचारात घेवून श्री नवल त्रिवेदी यांचे संबंधित नस्तीचे अवलोकन करता खालील बाबी निदर्शनास आल्या आहेत.

१) माहिती मागणारा अर्ज दि. ८.३.२००७ रोजी प्राप्त झाला.

iv. to pass necessary order as deems proper and just in the present matter.

तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केला आहे. " उपरोक्त संदर्भाकिंत विषयान्वये सादर आहे की, अपीलकर्ता श्री नवल रजनीकांत त्रिवेदी यांनी दिनांक ०४.३.२००७ रोजी माहिती मिळण्यासाठी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये माहिती अधिकारी, सहाय्यक पोलीस आयुक्त (प्रशासन), नागपूर यांचेकडे अर्ज सादर केला होता. (सहपत्र पान क्रं. १ व २)

सदर अर्जात नागपूर शहरातील सन १९७० पासून हॅाटेल्स, लॅाज, मनोरंजनगृहे, गेस्ट हाऊस यांबेबाबत त्यांचे मालकाचे नांवे, परवाना दिल्याची तारीख नुतनीकरणाची मुदत त्याचेकडे एकुण किती रुम्स आहेत याबाबत मुद्या क्रं. १ ते ६ नुसार माहितीची मागणी केली होती.

अर्जदार यांनी मागणी केलेली माहिती परवाना शाखेशी संबंधित असल्याने माहिती सादर करण्यासाठी प्रमुख लिपिक परवाना खाखा यांना क्रं. पोआना/मा.अ./४४/०७ दि. ०९.०३.२००७ रोजी पत्र देण्यात आले (सहपत्र पान क्रं.३)

नागपूर शहरातील एकुण १५१ परवानाधारक आहेत. अर्जदार यांनी मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाशी संबंधीत असल्याने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे नियम ११ (२) अन्वये उदाहरण दाखल १० परवाना धारकांना नोटीस देवून त्याचे अभिवेदन घेण्यात आले आहे. १० परवानाधारकापैकी ८ परवाना धारकांनी अभिवेदन १० दिवसाचे आंत सादर केले आहे. परवाना धारकांनी त्याची माहिती पुरविण्यात येवू नये असा आक्षेप नोंदविला आहे (सहपत्र पान क्रं. ४ ते २३)

परवाना शाखेतर्फे वरिष्ठांची मान्यता घेवून त्यांचे पत्र क्रं.पोआना/पलि-४/मामअ/४४/५९/०७, दि. ०५.०४.२००७ अन्वये हया अधिनियमाचे कलम ८ (घ) मधील तरतुदीप्रमाणे त्रयस्थ पक्ष्याच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहचण्याची पूर्ण शक्यता असल्यामुळे मागणी करण्यात आलेली माहिती पुरविता येत नाही असे कळविले आहे. (सहपत्र पान क्रं. २४)

L. That the information asked cannot be kept confidential by the third party or even by the information officer, or any body whatsoever, as the same is requirement of the rules of Entertainment licenses.

M. That the application dated ૦૮.૦૩.૨૦૦૭ of the appellant had been denied malafidly and with ultimate ulterior motive to suppress the facts of illegally issued licences of entertainment.

N. That the cost as per provision of the act shall be imposed for the delay, till the supply of the complete information and inspection.

O. That it is pertinent to mention here at this point of juncture that if the finformation is denied in such a manner than the purpose of this act, will end, as all the information asked are of third party, and nothing is secret to be known whether the rules are been followed by the competent authorities while discharging their officer duties.

P. That the information asked would disclose the transparency and accountability of the officers, staff, issuing the licence of entertainment and also all the illegal act of issuing licences.

In the fcts and circumstances the appellant prays as under,

PRAYER; It is humbly prayed,

i. to issue direction for supplying the information and inspection as per application dated ૦૮.૦૩.૨૦૦૭ of the appellant.

ii. to impose penalty for denying the information malafidly and not supplying the information as per law.

iii. to pass necessary orders for disciplinary action against the responsible person.

is resulting life safety of public at large, parking problem, increase in illegal construction, illegal occupying the building etc.

H. That the applicant had not asked any third party information, that on going through the application dated ०८.०३.२००७ it clearly reveals that the applicant want the details to verify the procedure followed by the licence branch and laches in issuing the licence of Entertainment.

I. That the applicant is having the full knowledge that the licences are been issued in violation of the provisions of the procedure laid down. The licence branch is not having the relevant document which were required to be verified prior to issuing licence, and this illegal activities are been going on since long and is continuing till date. The same is required to be enquired and the guilty persons are to be punished as per law, who are playing with the life of public at large and creating various problems for public at large.

J. The information asked vide application dated ०८.०३.२००७ is denied illegally, under irrelevant sections, to hide the illegal act done in issuing licences of Entertainment and the appellant authority also errored while deciding the appeal.

K. That the appellate authority was required to supply the reply of the submission made by the licensing authority. That after supplying the same the opportunity of hearing should have been granted, but directly sending the order by post is not fair and transparent way of deciding the appeal. Hence necessary directions in this regard are to be circulated to all the appellate authorities to be followed while deciding the appeals.

iv. That the illegal building/construction licenced are not been cleared by the Fire Department by way of Compliance Certificate till date.

v. That the illegal building/construction licenced are not having parking space as required, and in maximum cases there is no parking space to park one bicycle, till date.

vi. That in some cases the competent authority had communicated to the police commissioner not to issued licence to illegal building/construction, that also licence had been issued.

vii. In one of the case the plot had been allotted for Industrual Purpose and the illegally being utilized for Bar & Restaurant and the same is licence by police commissioner office.

viii. That the applicant had collected detail from the office of the Fire Brigade. No Compliance Certificate are been issued by their department to more than ९० % building, which are been licence by police commissioner office. Thus they are playing with the life of the public at large.

ix. That the record at the licence branch are missing, to the knowledge of the applicant the record are been purposefully missed to suppressed the fact of issuing licence illegally. The applicant is having the evidence of the same.

G. That as regard to referring the above anomalies I to ix and other datas available with the applicant the it is crystal clear that the licences issued by the office of police commissioner office for entertainment are being issued in violation of Rule २ (I to v), of Entertainment, which are duly sanctioned by the government. That such violation in issuing licence

issuing/granting/renewing the licence of coming under Entertainment and its process, including supervision, final decision, and accountability.

D. That, whether the norms as laid down in the rules of entertainment for granting licences are been followed, by the licence branch, staff and its officers.

That whether the policy made by the government for issuing the licence of entertainment for the city of Nagpur are implemented.

That as per the information and evidences available with the appellant the answer to above question is No.

E. That the applicant is sufferer of the said illegal issuance of the licences of Entertainment to hotel Rejdhani, adjacent to appellants residence, and various court cases, and representation to authorities are given and required to be followed up by the appellant. All this is due to the illegal act of Licensing authority.

F. That the applicant had collected the data since last two years and had found that most of the licence had been granted to the buildings for Entertainment., by Licensing authority, in violation of rule २ (v) in the entire city of Nagpur.

i. That the illegal building / constructions licenced are not been sanctioned by the competent authority till date.

ii. That the illegal building / construction licenced are not having the occupancy certificate till date.

iii. That the illegal building / construction licenced are not having proper ventilation till date.

कलम १९ (६) अन्वये अपील अर्ज दाखल केल्याचे तारखेपासून एकुण ४५ दिवसांचे आंत निकाली काढण्यात येईल, असे कळविण्यात आल्याचे दिसून येते. त्याप्रमाणे दिनांक २३.५.२००७ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना माहिती त्रयस्थ पक्षाशी संबंधीत असल्याने माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम (२) अन्वये संबंधीतांची माहिती देण्यासाठी काही आक्षेप आहे काय याबाबत काही परवानाधारकाचे अभिवेदन मागविण्यात आले. त्यांनी आवेदकास त्यांची माहिती देण्यात येऊ नये असे आवेदन सादर केले आहे. माहितीचा अधिकर अधिनियम, २००५ च्या कलम ८ (ड) मधील तरतूदी प्रमाणे त्रयस्थ पक्षाच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हाणी पोहचण्याच्याी संपुर्ण शक्यता असल्याने मागण्यात आलेली माहिती देता येत नाही, असे कळविलेले दिसून येते. तसेच माहितीच्या अधिकारान्वये माहिती ही सार्वजनिक व्यापक हिताशी संबंधीत असली पाहिजे किंवा अर्जदाराच्या वैयक्तिक हिताशी संबंधीत असली पाहिजे. आपण मागितलेली माहिती ही कोणत्याही सार्वजनिक हिताशी संबंधीत दिसून येत नाही. माहिती अधिकारी यांनी माहिती नाकारली ही कृती योग्य आहे व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील फेटाळण्यात येत आहे असा निर्णय दिलेला दिसून येतो. सदरच्या निर्णयाने व्यथित होऊन अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केलेल्या द्वितीय अपील मेमोमध्ये अपीलाची कारणे खालीलप्रमाणे दिलेली आहे.

GROUNDS OF APPEAL

A. That the information asked dows not comes under the purview of section ८ (d) as the same is not any confidential in nature or any secret. Hence the refusal by the information officer is illegal.

B. That it is pertinent to mention here that the Act u/s ४ (b) (iii) (iv), (v), (vi), (vii), provides the appellant to have the right to access and information as asked vide application dated ०८.०३.२००७ (annexure I).

C. That the information asked is to know, the procedure followed in the as laid down under Rule of Entertainment, while

iii) Description of the information required.

The applicant wants the following information.

१. List of licences issued with, name of building/lodge/hotels/guest house/etc, name of owner, licence number, date of issue of licence, last renewal valid till, renewal position as on date, totala numbers of rooms.

२. With reference to above list, how much licences had submitted the sanction map of building. State licence number wise.

३. Whether the number of rooms in sanction map tallies with numbers of rooms licenced.

४. With reference to above list, how much licencee have submitted the fire protections clearance certificate. State licence number wise.

५. With reference to above list how much building have parking space as per norms. State licence number wise, number of rooms and parking space available with them.

६. With reference to above list how much licencee have submitted the coopancy certificate. State licence number wise.

७. The inspection of all files as per above list (१ to ६) after supply of information. "

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने अपीलकर्ता यांना दिनांक ५.४.२००७ रोजी आपण मागणी केलेली माहिती माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ८ (घ) मधील तरतूदीनुसार देता येत नाही, असे माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसून येते. सदरच्या निर्णयाने अपीलकर्ता यांचे समधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक १२.४.२००७ रोजी प्रथम अपील उपआयुक्त यांचेकडे दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक १४.५.२००७ रोजी परवाना शाखा यांचेकडून स्पष्टीकरण मागविण्यात आले. आपण या कार्यालयास केलेला दिनांक १२.४.२००७ रोजीचा अर्ज माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७८४/२००७

१) श्री नवल रजनीकांत त्रिवेदी
हॅाटेल रजनीकांतच्या मागे, सेंट्रल एव्हेन्यू,
बजेरिया, नागपूर. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा पोलीस उपआयुक्त
(मुख्यालय) पोलीस आयुकत कार्यालय,
नागपूर शहर, नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक पोलीस आयुक्त,
पोलीस आयुक्त कार्यालय नागपूर शहर, नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १८.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता हजर आहे. उत्तरवादी क्रमांक १ व २ तर्फे श्री वामन खरात, सहाय्यक पोलीस आयुक्त हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ८.३.२००७ रोजी माहिती अधिकारी, पोलीस आयुक्त कार्यालय, नागपूर यांचेकडे **खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली** दिसून येते.

" That the licence branch of your office is issuing the licenses to the residential hotels/lodges/hotels, etc, under the Rules of Entertainment. That for obtaining such licence the licencee had to comply the rule no. २ (I to v) etc, for obtaining such licences. After vefifying the rule no. २ the licences are supposed to be issued.

ii) <u>The period to which the information relates.</u>

१९७० to till date. (Detail of all existing licences)

सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक २७.२.२००७ च्या अर्जात मागितलेल्या माहितीप्रमाणे विहित मुदतीत माहितीच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन दिलेल्या असल्यामुळे सदरचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१७.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २३.३.२००७ अन्वये अर्जदारांनी माहितीच्या अर्जात नमूद केलेल्या माहितीच्या कागदपत्रे अर्जदाराला देण्यासाठी ठेवण्यात आली व अर्जदाराचे पतीचे मोबाईल फोनवर तसेच लेखी पत्रान्वये अर्जदारांना माहिती घेवून जाण्यास वेळोवेळी कळविण्यात आले असता अर्जदार स्वमर्जीने २९.३.२००७ रोजी पतीसह या कार्यालयात येवून व्यक्तीशः माहितीचे पत्र आणि माहितीचे प्रमाणित कागदपत्रे घेवून गेलेल्या आहेत. त्यामध्ये लोकशाही दिली प्राप्त टोकन नं. ९०९ चे अर्ज चौकशी संबंधाने वरिष्ठांना सहपत्रामध्ये सादर केलेल्या संपूर्ण कागदपत्रांची प्रमाणित प्रत माहितीच्या तपशिलाप्रमाणे व विषयाप्रमाणे माहिती देण्यात आलेली होती असे दिसून येते. परंतु सदरच्या उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक ३०.३.२००७ रोज प्रथम अपील दाखल कले आहे. प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक २७.४.२००७ रोजी निर्णय कळविण्यात आलेला असून जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेला निर्णय कायम करण्यात आलेला दिसून येतो. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.३.२००७ रोजी जी माहिती व कागदपत्रे उपलब्ध करुन दिलेली आहे त्याबध्दल त्यांनी द्वितीय अपील मेमोमध्ये अपूर्ण व चुकीची माहिती दिली असे म्हटले आहे. तसेच माहितीच्या तपशिलानुसार व विनंती प्रमाणे माझे समाधान होईल अशी योग्य माहिती द्यावी असे म्हटले आहे. परंतु, त्याबाबत माहिती कशा प्रकारे चुकीची आहे व समाधान कसे होईल याबाबतचा कोणताही खुलासा आयोगाकडे अपीलकर्ता यांनी केला नाही. प्रथम अपीलात सुध्दा त्याबाबतचा खुलासा नमूद केलेला दिसून येत नाही. व आज अपीलकर्ता यांचे दोन अपीले सुनावणीसाठी होती. अपील क्रमांक १७७४/०७ सकाळी १०.३० वाजता सुनावणीसाठी त्या स्वतः हजर होते परंतु दुपारी २.०० वाजताच्या दूस-या अपीलाच्या सुनावणीसाठी त्या हजर नाही व आयोगाकडे गैरहजर राहण्याचा खुलासा दिलेला नाही. जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, त्यांच्याकडे जी कागदपत्रे उपलब्ध आहेत त्या कागदपत्रांच्या छायांकित प्रती त्यांना विहित मुदतीत उपलब्ध करुन दिलेल्या आहेत. व त्यामुळे

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७७७/२००८

१) श्री सौ. वैशाली कुंदन चवरे,
प्लॉट नं.२१५, हुडको कॅालोनी, के.नारायण विद्यालयाजवळ
जरिपटका नारा रोड, नागपूर. **अपीलकर्ता**

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा पोलीस अधीक्षक
नागपूर (ग्रामिण) नागपूर

३) जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय पोलीस अधिकारी,
कामठी विभाग, कामठी, जिल्हा नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १७.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ८.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विना अनुमती गैरहजर आहे. उत्तरवादी हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २७.२.२००७ रोजी विभागीय लोकशाही दिनी दिनांक ११.९.२००६ टोकन नंबर ९०९ अंतर्गत करण्यात आलेल्या चौकशी अहवालाची संपुर्ण कागदपत्राची प्रमाणित प्रत देण्याबाबत.

२. चौकशी दरम्यान घेण्यात आलेले बयान १) सुखदेव वाघमारे २) सो. रमाकांता वाघमारे ३) अमजेरा सिंग गुरुदत्तसिंग घाटोले ४) सुरजितसिंग महेंद्रसिंग मुलतानी यांच्या बयानाची प्रत.

३. सौ.रमाकांता वाघमारे व अमजेरासिंग गुरुदत्तसिंग घाटोळे व सुरजितसिंग महेन्द्रसिंग मुलतानी यांच्यात झालेल्या शेती संबंधी विक्रीचे करारनाम्याची सत्यप्रतिलीपी देण्याबाबत.

माहितीचा कालावधीः २००६-२००७ असा दिलेला दिसून येतो व सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे.

अधिका-यांविरुध्द कार्यवाही करावयाची आहे. त्यामुळे सदर कलमाचा अभ्यास न करता प्रश्न स्वरुपात माहिती व कारणे मागितलेली आहे. सदर बाब कलम २ (च) व २ (झ) (एक) या संज्ञेत मोडत नाही."

सदरच्या खुलाशावरुन अपीलकर्ता यांनी मागितलेल्या माहितीचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दिलेले उत्तर हे योग्य आहे व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे दिनांक ८.२.२००७ च्या प्रथम अपीलाचे संदर्भामध्ये प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दिनांक ३.५.२००७ रोजी दिलेला निर्णय योग्य असल्यामुळे सदरचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१७.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

करुन माहिती उपलब्ध करुन घ्यावी असे कळविलेले दिसून येते. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २४.५.२००७ रोजी द्वितीय अपील दाखल केलेले दिसून येते.

सदरच्या द्वितीय अपीलाचे संदर्भामध्ये उत्तरवादी यांनी खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केला आहे.

" वास्तविक पाहता माहितीचा अधिकार अधियिम २००५ मधील कलम २ (च) प्रमाणे माहिती या शब्दाची व्याख्या दिलेली आहे. माहिती या संज्ञेचा अर्थ कोणत्याही स्वरुपातील कोणतेही साहित्य असा असून त्यामध्ये अभिलेख दस्तऐवज प्रसिध्दी पत्रके, परिपत्रके इ. स्वरुपात छायांकित प्रती घेणे असा आहे. अपीलकर्ता यांनी मागितलेल्या माहितीचे स्वरुप पाहता सदर माहिती ही प्रश्न स्वरुपात तसेच त्याबाबतची कारणे मागितलेली आहे. त्यामुळे माहिती व अभिलेख या संज्ञेनुसार सदर माहिती पुरविणे हे अपेक्षित नाही.

१. सन २००१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रं.२३ मधील कलम १० हा जातीच्या खोटया प्रमाणपत्राच्या आधारे प्राप्त करण्यात आलेले लाभ काढून घेणे असा आहे. समिती जात पडताळणी करते त्यानुसार अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र वैध किंवा अवैध ठरविते. त्याआधारे संबंधित कार्यालय वा शैक्षणिक संस्था यांनी तशी कार्यवाही करावयाची आहे. अशी कलमात तरतूद आहे. त्यामुळे अपीलकर्त्याने सदर कलमाचा अभ्यास न करतांना प्रश्न स्वरुपात माहिती व कारणे मागितलेली आहे. सदर बाब कलम २ (च) व २ (झ) (एक) या

२. सन २००१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रं. २३ मधील कलम ११ हा अपराध व शास्ती या संदर्भातील आहे. या संदर्भात न्यायालय निर्णय घेत असते. अपीलकर्त्यांने प्रश्न स्वरुपात माहिती व कारणे मागितलेली आहे. सदर बाब कलम २ (च) व २ (झ) (एक) या संज्ञेत मोडत नाही.

३. सन २००१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रं. २३ मधील कलम १३ जातीचे खोटे प्रमाणपत्र देणा-या शास्ती या संदर्भातील असून जात प्रमाणपत्र पडताळणी नंतर समितीने अवैध ठरविलेल्या निर्णयाची प्रत संबंधित जात प्रमाणपत्र देणारे अधिकारी (उदा. कार्यकारी दंडाधिकारी, उपजिल्हाधिकारी इ) यांना तसेच मा. जिल्हाधिकारी यांना सदर जातीचे प्रमाणपत्र रद्द करणेस्तव पाठविण्यात येते. त्यानुषंगाने संबंधित कार्यालयाने जात प्रमाणपत्र देणा-या

२. एकुण अवैध जाती दाव्यापैकी अधिनियमाच्या (अ) कलम १०, (ब) कलम ११ ब (क) कलम १३ नुसार किती अवैध जाती दाव्याबाबत समितीने किंवा समितीने निदेशीत/प्राधिकृत केल्यानुसार कार्यवाही करण्यात आली.

३. सर्व अवैध जाती दाव्यावर कलम १०,११ व १३ नुसार पूर्णत: १०० टक्के कार्यवाही केली नसल्यास त्यांची कारणे देण्यात यावी.

४. कार्यवाही प्रलंबित असल्यास अवैध जाती दाव्यांवर अधिनियमाच्या कलम १०,११ व १३ नुसार किती कालावधीत कार्यवाही करणार, कार्यवाही करणार नसल्यास कारणे देण्यात यावी."

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १२.१.२००७ रोजी विषयांकित प्रकरणी कलम २ (च) व कलम २ (झ)(एक) अन्वये माहिती व अभिलेखे याचा अर्थ संज्ञेनुसार कोणताही दस्तऐवज, हस्तलिखित असा होतो. तेव्हा शासनाच्या अभिलेख्यामध्ये उपलब्ध असलेली माहिती कागदपत्राच्या स्वरुपात पुरविणे अपेक्षित आहे. आपण संदर्भीय अर्जानुसार विविध प्रश्नांची उत्तरे मागितलेली आहेत. सबब, सदर प्रश्नांची उत्तरे नाकारण्यात येत आहे, असे उत्तर दिलेले दिसून येते. त्यावर अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. परंतु प्रथम अपीलाची प्रत आयोगाचे कार्यालयात दाखल केली नाही. दिनांक ८.२.२००७ च्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये त्यांनी दिनांक ३.५.२००७ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा सहआयुक्त तथा उपाध्यक्ष, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, यांनी निर्णय दिलेला असून जन माहिती अधिकारी यांचा निर्णय कायम केलेला दिसून येतो. तसेच दिनांक ५.५.२००७ रोजी सुध्दा शासकिय अपीलीय अधिकारी यांनी त्यांना अनुसूचित जाती, जमाती प्रमाणपत्र पडताळणी करुन वैध अवैध ठरविणे, त्याचप्रमाणे अवैध ठरविलेल्या उमेदवारावर महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००२ च्या कलम १०,११ व १३ अन्वये कार्यवाही करण्याचे सर्व अधिकार संबंधित सह आयुक्त तथा उपाध्यक्ष, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती यांना आहेत. यानुसार त्या त्या समितीकडे ही माहिती उपलब्ध होऊ शकेल. सबब, आपण प्रत्येक कार्यालयात स्वतंत्र अर्ज

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७७५/२००७

१) श्री भिमराव धोंडबाजी खंडाते
बी १२/१, शासकिय कर्मचारी वसाहत, रविनगर
नागपूर-४४०००१. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा सहआयुक्त तथा
उपाध्यक्ष, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
आदिवासी विकास भवन, गिरीपेठ, नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा सहआयुक्त तथा
उपाध्यक्ष, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
आदिवासी विकास भवन, गिरीपेठ, नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १७.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विना अनुमती गैरहजर आहे. उत्तरवादी हजर आहेत.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २.१.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी तथा सदस्य सचिव, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, आदिवासी विकास भवन, गिरीपेठ, नागपूर यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागीतलेली दिसून येते. सदरची माहिती नोंदणीकृत टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केले आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल : " १. उपरोक्त अधिनियम अस्तीत्वात आल्यापासून महाराष्ट्रातील सर्व अनु.जमातीचया जातीचे प्रमाणपत्र पडताळणी समितीनी माहे डिसेंबर २००६ पर्यंत किती जाती दावे अवैध ठरविलेत.

असतील ते दोषी आढळून येतात व ते शास्तीस पात्र आहेत. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक १०.१०.२००७ च्या अर्जामधील मागणी प्रमाणे मेहकर बाय पास प्रस्तावित केल्यापासून आजपर्यंतच्या संपुर्ण कागदपत्रांचे व्यक्तीश: निरीक्षण करण्याकरीता हा निर्णय मिळाल्यापासून ३० दिवसांचे आंत संपुर्ण कागदपत्रे उपलब्ध करुन देण्यात यावी. त्याकरीता माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ४(२) प्रमाणे कागदपत्रांचे निरीक्षण करण्याकरीता दिलेली कार्यपध्दती अवलंबून मात्र विनामुल्य निरीक्षण करण्यासाठी कागदपत्र उपलब्ध करुन देण्यात यावे. त्याकरीता अपीलकर्ता यांनी संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांना तारीख व वेळ कळवावी. अपीलकर्ता यांनी सुध्दा कळविण्यात आलेली तारीख व वेळेवर उपस्थित राहून कार्यालयाच्या कर्मचा-यांचे उपस्थितीत नस्तीचे निरीक्षण करुन त्यांना हव्या असलेल्या कागदपत्रांच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन घ्याव्यात व त्याबाबतची पोच अपीलकर्ता यांनी जन माहिती अधिकारी यांना द्यावी.

२) अपीलकर्ता यांच्या दिनांक १०.१०.२००७ च्या अर्जाचे अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नसल्यामुळे व प्रथम अपीलाचे निर्णयाप्रमाणे संबंधीत जन माहिती अधिकारी हे दोषी आढळून येत असल्यामुळे त्यांच्यावर प्रत्येकी रुपये ५,०००/- (रुपये पाच हजार फक्त) ची शास्ती लादण्यात येत आहे. सदरची शास्तीची रक्कम त्यांच्या सेवा निवृत्ती वेतनातून व वेतनातून वसुल करुन वसुलीची रक्कम ही "**००७०-इतर प्रशासनिक सेवा, ६०, इतर सेवा, ८००, इतर जमा रक्कमा,(१८) माहितीचा अधिकार(००७०-०१६-१)**" मध्ये जमा करावी.

३) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक कार्यालय, अमरावती यांचेकडे पोस्टाने स्वतंत्रपणे पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात यावी.

४) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१६.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

व त्यामुळे संदर्भित पत्राच्या संदर्भामध्ये अपीलकर्ता यांनी ज्या कार्यालयात पत्र दिलेले होते त्याच कार्यालयात त्यांनी त्या पत्रावर काय कार्यवाही झाली याबध्दलची माहिती मागणे आवश्यक होते.

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम ५ प्रमाणे प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणामध्ये ज्या ज्या स्तरावर जी जी माहिती उपलब्ध आहे, त्या त्या स्तरावर जन माहिती अधिकरी यांची नियुक्ती करावी अशी तरतूद आहे व ती निव्वळ ३० दिवसांत उपलब्ध व्हावी या दृष्टीने केलेली आहे. माहितीचा अर्ज एका सार्वजनिक प्राधिकरणात केल्यावर ती माहिती ही दूस-या सार्वजनिक प्राधिकरणात उपलब्ध असेल तर त्याबाबतची माहिती ही ३० दिवसांत उपलब्ध होईलच असे नाही व म्हणून अधिनियमात ती तरतूद करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे त्यामुद्याबाबत माहिती उपलब्ध करुन दिली नाही हे विचारात घेता येत नाही.

असे असले तरी अपीलकर्ता यांच्या अर्जातील मुद्या क्रमांक १ च्या संदर्भामध्ये मात्र जन माहिती अधिकारी अधीक्षक कार्यालय, अकोला यांनी निष्काळजीपणा दाखविलेला आहे, असाच निष्कर्ष काढावा लागतो. व त्यामुळे अधिनियमाचे कलम २० (१) प्रमाणे ते दोषी आढळून येतात. परंतु, अधिनियमाचे कलम २० (१) च्या परंतुकाप्रमाणे संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांचे म्हणणे ऐकूण घेणे हे बंधनकारक आहे. परंतु, आयोगापूढे आज संबंधीत जन माहिती अधिकारी हजर नाहीत. ते सेवानिवृत्त झालेले आहे, असे विद्यमान माहिती अधिकारी यांनी सांगितले. तसेच प्रथम अपीलाच्या निर्णयात सुध्दा अकोला येथील वर नमूद केल्याप्रमाणे जन माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना नस्ती दाखविली असे त्यांचे म्हणणे आहे. परंतु, अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांनी नस्ती दाखविली नाही. मात्र, याबाबत दोनही पक्षकाराकडे पुरावा उपलब्ध नसला तरी जन माहिती अधिकारी यांनी प्रथम अपीलाच्या निर्णयाची अंमलबजावणी करावयांस पाहिजे होती. व त्यामुळे जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक अधीक्षक अभियंता हे सुध्दा दोषी आढळून येतात. थोडक्यामध्ये अपीलकर्ता यांनी जी माहिती मागितली आहे त्या माहितीच्या उपलब्ध करुन देण्याच्या बध्दल जाणून बुजून टाळाटाळ करण्यात आलेली आहे असा निष्कर्ष काढता येत नसला तरी माहिती निश्चित कोणत्या कार्यालयात आहे याची खातरजमा न करता अर्ज या कार्यालयातून त्या कार्यालयाकडे पाठविण्यात आलेला आहे व त्यामुळे या संपुर्ण दोनही कार्यालयामधून जे जन माहिती अधिकारी

यावरुन असे दिसते की, माहिती ही अकोला कार्यालयात उपलब्ध होती परंतु, मेहकर कार्यालयाकडे अर्ज हस्तांतर करण्यात आला व पुन्हा मेहकर कार्यालयाने अकोला कार्यालयाकडे हस्तांतर केला. अकोला कार्यालयातील जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती कोणत्या कार्यालयात उपलब्ध आहे याबध्दलची कोणत्याही प्रकारे काळजी न घेता अर्जाचे हस्तांतरण केलेले दिसून येते. प्रथम अपीलात सुध्दा अपीलकर्ता यांचे समाधान झालेले आहे असा निष्कर्ष काढलेला आहे. परंतु, आज अपीलकर्ता यांचे म्हणणे आहे की, त्यांचे काही समाधान झालेले नव्हते. प्रथम अपीलाच्या निर्णयामध्ये कार्यकारी अभियंता, मार्ग प्रकल्प विभाग, अकोला यांनी माहिती उपलब्ध करुन द्यावी, असे निर्देशित केलेले होते. परंतु अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांनी कोणत्याही प्रकारची माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नाही. त्यावर जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता यांनी असे सांगितले की, अपीलकर्ता हे त्यांचे कार्यालयामध्ये आले होते व त्यांना संपुर्ण फाईल दाखविण्यात आली पण दोन मिनिटात ते निघून गेले, असे त्यांचे म्हणणे आहे. परंतु, अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांना नस्ती दाखविण्यात आली नाही तर फक्त नकाशा दाखविण्यात आला व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध झाली नाही असे त्यांचे म्हणणे आहे. अपीलकर्ता यांच्या अर्जातील मुद्या क्रमांक २ च्या संदर्भातील उल्लेख केलेले पत्राच्या संदर्भात सुध्दा प्रथम अपीलात कोणताही निर्णय देण्यात आलेला नाही. परंतु माहितीच्या अर्जात ज्या दोन पत्रांचा उल्लेख अपीलकर्ता यांनी केलेला आहे ती दोनही पत्रे त्यांनी अकोला कार्यालयात दाखल केलेली नसून दिनांक ६.२.२००६ चे पत्र हे Honorable Mr. S.B. Manejee, Superintending Engineer, MSRDC Ltd. Near Patwardhan High School, Sitabuldi, Nagpur असे संबोधीत केले आहे व त्या पत्राची प्रतिलीपी Honorable Chief Engineer, B & C Amravati Zonel Office, Amravati व Honorable Superintending Engineer, B & C circle office Akola यांना दिलेली दिसून येते. त्याचप्रमाणे दिनांक २८.४.२००६ चे पत्र हे Honorable Mr. Dhawadjee, Chief Engineer, B & C Amravati Zone Amravati यांचेकडे दाखल केलेले दिसून येते व त्यामुळे कार्यवाही करण्याकरीता ज्या कार्यालयास पत्र दिलेले असेल त्याच कार्यालयात माहिती मागणे अपेक्षित असते. प्रतिलीपीच्या पत्रावर कोणतीही कार्यवाही होत नाही.

अपीलकर्ता यांच्या विषयांकित प्रकरणी समाधान झाले असून त्यांची कोणतीही तक्रार राहीली नाही, असे मत श्री दिगंबर त्र्यंबकराव मवाळ यांनी चर्चेमध्ये व्यक्त केले आहे. त्यामुळे सदर प्रकरणाची कार्यवाही पुर्ण झाली यास्तव सदर अपील निकाली निघाले असल्याबाबत सर्वानुमते चर्चेअंती ठरले. त्यामुळे अपीलकर्ता श्री दिगंबर त्र्यंबकराव मवाळ, शिक्षक कॅालनी मेहकर, जिल्हा बुलढाणा यांचे संदर्भिय अपील अर्ज निकाली काढण्यात येत असून दप्तरी दाखल करण्यात येत आहे " असा निर्णय दिलेला दिसून येतो. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी ही तातडीने घ्यावी असा अर्ज अपीलकर्ता यांनी दिनांक १५.५.२००८ रोजी आयोगाकडे दिलेला होता. त्यामध्ये " Because there is an urgent need of the bye pass road to Mehakar town, whose requested information is pending etc. Due to delay in bye pass road the commam man of the town is finding inconvenient day to day working activities. Hence, kindly issue the notice immediately in order to early hearing." व त्यामुळे सदरच्या अपीलाची सुनावणी ही क्रम सोडून घेण्यात आली आहे. परंतु, संपुर्ण अपीलाची सुनावणीमध्ये अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांचे म्हणणे एकुण घेतल्यावर अशी कोणतीही तातडीची आवश्यकता होती असे वाटत नाही. त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी आयोगाची दिशाभूल केली असा निष्कर्ष काढावयास हरकत नाही.

अपीलकर्ता यांच्या दिनांक १०.१०.२००७ च्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक ५.११.२००७ रोजी जन माहिती अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, अकोला यांनी उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मेहकर यांना अर्जदाराच्या अर्जाप्रमाणे अर्जदारास शासकिय संबंधीत माहिती अधिकारी या नात्याने माहिती पुरवावी. अर्जाची प्रतिलीपी आरेखक विभागीय कार्यालय यांना माहिती व कार्यवाहीस्तव, प्रतिलीपी श्री दिगंबर त्र्यंबकराव मवाळ यांना दिलेली दिसून येते. व त्याप्रमाणे दिनांक १६.११.२००७ चे पत्र हे उपविभागीय अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम, मेहकर यांनी अपीलकर्ता यांना दिलेले दिसून येते.

सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने दिनांक १६.११.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांनी उपविभागीय अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ नुसार माहिती पुरविण्याबाबत, संदर्भ- दिनांक ५.११.२००७ चे पत्र. (१) मेहकर बायपास प्रस्तावित केल्यापासून आजपर्यंत संपुर्ण कागदपत्राची व्यक्तीशः निरीक्षण. मेहकर बायपास मार्गाचे सर्व्हेक्षण व नकाशा कार्यकारी अभियंता, मार्ग प्रकल्प विभाग, अकोला यांनी केलेले आहे. त्यामुळे कागदपत्रे व मंजूर आखणी नकाशाबाबत कार्यकारी अभियंता, मार्ग प्रकल्प विभाग, अकोला यांचेशी संपर्क साधावा ही विनंती. २) मेहकर बायपास मार्ग रद्य करुन सेईचा व कमी खर्चाचा रस्ता होण्याबाबत, याबाबत अहवाल या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक २८९२/तांशा, दिनांक २७.१२.२००५ नुसार कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, बुलढाणा यांना सादर केला आहे. त्या पत्राची प्रत सुध्दा दिली आहे. सदरच्या उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १३.२.२००८ रोजी प्रथम अपील Office of Supdt Engineer, B & C Circle, Construction Bhavan, Gorakshan Road, Akola यांचेकडे दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या अपीलाचा निर्णय दिनांक २२.२.२००८ रोजी देण्यात आला असून " कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, बुलढाणा यांचेकडून अपीलकर्ता यांच्या अर्जामध्ये नमूद केलेल्या मुद्यांची माहिती संदर्भ क्रमांक ६ च्या पत्रानुसार या कार्यालयास प्राप्त झाली आहे. सदर माहिती अपीलकर्ता यांना पुरविण्यात आली असे उपविभागीय अभियंता यांनी चर्चेमध्ये माहिती दिली. तसेच अपीलकर्ता श्री दिगंबर त्र्यंबकराव मवाळ (पाटील) यांनी सुध्दा माहिती प्राप्त झाल्याबाबत कबुल केले. तदनंतर अपीलकर्ता यांनी मागितलेली माहिती कार्यकारी अभियंता, मार्ग प्रकल्प विभाग, अकोला यांचे विभागाशी संबंधीत अल्याने चर्चेमध्ये त्यांना बोलाविण्यात आले व त्यांच्या विभागात उपलब्ध असलेली आवश्यक माहिती श्री दिगंबर मवाळ यांना दाखविण्यात यावी व मागणी केल्यास नियमांच्या अधिन राहून पुरविण्यात यावी, इ. बाबी बाबत अपीलकर्ता यानीं निरीक्षक केले आहे. याप्रमाणे उपविभागीय अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, मेहकर यांना सुध्दा निरीक्षण देण्यात आले. याबाबत कार्यवाही करण्याबाबत कार्यकारी अभियंता, उपविभागीय अभियंता यांनी कबुल कले व अपीलकर्ता श्री मवाळ यांनी सुध्दा सहमती दर्शविली. त्यामुळे चर्चे अंती

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक ८१४/२००७

१) श्री दिगंबर त्र्यंबकराव मवाळ (पाटील)
शिक्षण कॅालनी, मेहकर-४४३३०१
ता. मेहकर, जिल्हा बुलढाणा. अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता
सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, अकोला.
बांधकाम भवन, गौरक्षण रोड, अकोला.

३) जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता
सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, अकोला
बांधकाम भवन, गौरक्षण रोड, अकोला. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १६.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.५.२००८ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १०.१०.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी, अधीक्षक अभियंता कार्यालय सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, अकोला यांचेकडे, " सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, अकोला/म.रा.रस्ते विकास महामंडळ, मेहकर बायपास मार्ग रद्य करुन सोईचा व कमी खर्चाचा रस्ता घेण्याबाबत. मेहकर बायपास प्रस्तावित केल्यापासून आजपर्यंत. १) संपुर्ण कागदपत्राचे व्यक्तीशः निरीक्षण. २) सोबज जोडलेल्या व सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, अकोला रस्ते विकास महामंडळ हयांना पाठविलेल्या पत्रामधील मुद्येनिहाय सविस्तर माहिती आवश्यक आहे." माहिती पोस्टाने पाठवावी, खर्चाचा तपशिल द्यावा, त्वरीत पैसे भरुन देऊ असे नमूद केलेले दिसून येते.

श्रीरामे, प्रभारी पोलीस निरीक्षक यांनी आयोगाकडे अर्ज दिल्यामुळे पुढील तारीख म्हणजे आज चौकशीस तारीख देण्यात आली होती. परंतु आजही जन माहिती अधिकरी किंवा प्रथम अपीलीय अधिकारी हजर नाहीत. व वर नमूद केल्याप्रमाणे संबंधीत जन माहिती अधिकारी हे दोषी आढळून येत असल्यामुळे ते शास्तीस पात्र आहे. परंतु, अधिनियमाचे कलम २० (१) प्रमाणे शास्ती लादावयाची झाल्यास त्यांचे म्हणणे एकुण घेणे हे बंधनकारक असते व आजही सदर जन माहिती अधिकारी हे गैरहजर असल्यामुळे त्यांचे म्हणणे एकुण घेता येत नाही. परंतु त्यांना नोटीस देऊन वेळोवेळी संधी दिली पण त्यांनी मुदतीच मागितल्यामुळे अपीलात निर्णय करणे आवश्यक असल्याने सदरचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यात यत असून अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ६.७.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे हा निर्णय मिळाल्यापासून २ दिवसांचे आंत रजिस्टर पोस्टाने विना मुल्य माहिती उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) सदरची माहिती ही विहित मुदतीत उपलब्ध करुन दिली नसल्यामुळे व दिशाभूल करणारी असल्यामुळे जन माहिती अधिकारी हे दोषी आढळून येत असल्यामुळे त्यांच्या विरुध्द अधिनियमाचे कलम २० (१) प्रमाणे रुपये १०,०००/- ची शास्ती कां लादण्यात येवू नये याबध्दलचा खुलासा त्यांनी हा निर्णय मिळाल्यापासून १० दिवसांचे आंत आयोगाकडे करावा अन्यथा शास्ती कायम करण्यात येईल.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१५.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

अहवालाची प्रत सोबत जोडून आपणास पाठविण्यात येत आहे, असे कळविलेले दिसून येते. प्रथम अपीलाचा सुध्दा निर्णय झालेला नसल्यामुळे दिनांक २६.९.२००७ रोजी द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या अर्जामध्ये माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले असून त्यांनी संपर्क म्हणून दुरध्वनी क्रमांक दिलेला आहे. अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, ते स्वतः माहिती उपलब्ध करुन घेण्यासाठी ठाणेदार यांचेकडे गेले होते परंतु त्यांना माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नाही. प्रथम अपीलात सुध्दा उपविभागीय पोलीस अधिकारी, वर्धा यांनी पोलीस अधीक्षक वर्धा यांचेकडे पोलीस निरीक्षक, वर्धा शहर यांना ५ स्मरणपत्रे देवून सुध्दा त्यांनी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नाही, म्हणून पत्र दिलेले दिसून येते. व त्यात त्यांनी पूर्वकल्पना देवूनही उदासिनता दाखविल्याचे दिसून येते व दिरंगाई व निष्काळजीपणा केला आहे. त्याबध्दल कार्यवाही करावी असा अहवाल सादर केलेला दिसतो. व त्यानंतर मात्र अपीलकर्ता यांना दिनांक १९.११.२००७ रोजी माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे. यावरुन असे दिसून येते की, ठाणेदार, शहर पोलीस कार्यालय वर्धा यांनी अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्यास विलंब केलेला आहे. व त्यामुळे अधिनियमाचे कलम २० प्रमाणे ते दोषी आढळून येतात. दिनांक १५.११.२००७ चा जो अहवाल सादर केला आहे त्या अहवालामध्ये दिनांक १३.७.२००७ रोजी अर्जदार यांना जावक क्रमांक १४१५ वर पोस्टाने महिती देण्यात आली परंतु सदर माहितीची पोच मला प्राप्त झाली नाही असे नमूद केलेले अपीलकर्ता यांनी आयोगाचे निदर्शनास आणले. परंतु अपीलकर्ता यांनी कोणत्याही प्रकारची माहिती ही दिनांक १३.७.२००७ च्या पत्राप्रमाणे उपलब्ध झाली नाही. त्याकरीता मागील तारखेस जावक नोंदवहीच्या संदर्भामध्ये आयोगासमोर आणण्याबाबत आदेश दिले होते. परंतु "कर्मचा-याच्या ताब्यात सदर रजिस्टर आहे व तो कर्मचारी नागपूर येथे मा. उच्च न्यायालयात गेलेला असल्याने आज रोजी जावक रजिस्टर हजर करणे शक्य नाही. हे जावक रजिस्टर हजर करण्यास पुढील तारीख मिळण्यासाठी विनंती आहे असा अर्ज दिलेला होता " व त्यामुळे दिनांक १४.५.२००८ ची तारीख ही देण्यात आली. परंतु पुन्हा दिनांक १३.५.२००८ रोजी श्री आर.एन. भुले हे आजारी रजेवर असल्याने सदर प्रकरणात हजर राहू शकत नाही करीता पुढील पेशी मिळण्यासाठी विनंती आहे असे श्री बी.सी.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १३५५/२००७

१) श्री वासुदेव पांडुरंग राठोड
रा. गिरीपेठ आर्वी रोड वर्धा,
पो. मानस मंदीर, ता.जि. वर्धा. **अपीलकर्ता**

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी
पोलीस अधीक्षक कार्यालय, वर्धा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा ठाणेदार
शहर पोलीस स्टेशन वर्धा, ता.जि. वर्धा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १५.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २६.९.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता हजर आहेत. उत्तरवादी गैरहजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ६.६.२००७ रोजी माहित अधिकारी म्हणून ठाणेदार शहर पोलीस कार्यालय, वर्धा यांचेकडे दिनांक १६.५.२००७ ला फसवणुक झाल्याबाबत पोलीस स्टेशन कार्यालयास अर्ज सादर केला, त्याबाबत कार्यालयाकडून कोणती कार्यवाही करण्यात आली त्याचा अधिकृत तपशिल. माहिती व्यक्तीश: हवी आहे, असे नमूद केलेले दिसून येते व त्याकरीता दुरध्वनी क्रमांक त्यांनी दिलेला आहे.

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून दिनांक १०.८.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक १९.११.२००७ रोजी उपविभागीय पोलीस अधिकारी, वर्धा उपविभाग, वर्धा यांनी अपीलकर्ता यांना पोलीस निरीक्षक, पोलीस स्टेशन वर्धा शहर यांनी त्यांचे पत्र क्रमांक २१२२/२००७, दिनांक १५.११.२००७ अन्वये अहवाल सादर केला आहे. सादर केलेल्या

येते. व त्यामुळे सदरचे अपील सुध्दा खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांनी त्यांच्या माहितीच्या अर्जामध्ये मागितलेली माहिती ही व्यापक स्वरुपात आहे व तीच माहिती त्यांचे बंधु श्री राजू मधुकर इंगळे यांनी अपील क्रमांक ६४३/२००७ मध्ये मागितलेली होती. त्याकरीता त्यांचे अपील हे मंजूर करुन माहिती उपलब्ध करुन घेण्याकरीता तपासणी फी भरुन तपासणी करण्यासाठी तारीख व वेळ कळवावा असे कळविलेले असून सुध्दा त्यांनी तारीख व वेळ कळविलेली नाही. तसेच तपासणी फी भरलेली नाही व त्यामुळे श्री गजानन मधुकर इंगळे व श्री राजू मधुकर इंगळे यांनी मागितलेली माहिती ही एकच असल्यामुळे सदरचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१५.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

२.	सदरची माहिती उपलब्ध करुन घेण्याचे दृष्टीने अपीलकर्ता यांनी उत्तरवादी यांचे कार्यालयात वेळ व तारीख कळवून प्रत्यक्ष हजर होऊन नोंदणी वहीच्या अभिलेख्याची १९९२ ते २००१ पर्यंत पाहणी (नियमाने पाहाणी फी भरुन) करुन त्यातील ठाकूर जमातीच्या आलेल्या अर्जाचे संदर्भातील माहितीची नोंद ही स्वतः तपासून उपलब्ध करुन घ्यावी. त्यानंतर २००१ पासून संगणकामध्ये पंजीबध्द केलेल्या प्रकरणाची तशा प्रकारे नोंदी घेवून माहिती उपलब्ध करुन घ्यावी.

३.	सदरची माहिती उपलब्ध करुन देतांना अपीलकर्ता सोबत एक व कार्यालयातील एक कर्मचारी त्या ठिकाणी उपस्थित असावा.

सदर आदेशानुसार उक्त क्रं.२ अन्वये अद्यापही श्री राजू मधुकर इंगळे यांनी या कार्यालयास वेळ व तारीख कळविलेली नाही. त्यामुळे त्यांना माहितीची आवश्यकता नाही, हे स्पष्ट होते. निव्वळ माहितीचा अधिकार प्राप्त झालेला म्हणून जन माहिती अधिकारी तथा अपीलीय अधिकारी यांना वेठीस धरणे ही बाब स्पष्ट होते. तेव्हा सदर अपील हे खारीज करण्यास विनंती करण्यांत येत आहे. "

यावरुन असे दिसून येते की, श्री गजानन मधुकर इंगळे व श्री राजू मधुकर इंगळे हे दोनही भाऊ असून एकच माहिती ते वेगवेगळे अनेक अर्ज करुन मागत असतात व त्याकरीता श्री राजू मधुकर इंगळे यांचे अपील क्रमांक ६४३/२००७ मध्ये दिनांक २६.३.२००८ रोजी वर नमूद केलेला निर्णय दिलेला असून सुध्दा माहिती प्राप्त करण्याकरीता त्यांनी कार्यालयास तारीख व वेळ कळविलेली नाही. व त्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांनी खुलाशात म्हटल्याप्रमाणे जन माहिती अधिकारी तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांना वेठीस धरण्याकरीता ते सदरचे अर्ज सादर करीत असतात असे दिसून येते. तसे त्यांचे जात पडताळणीचा अर्ज पंलंबीत आहे असेही जन माहिती अधिकारी यांनी सांगितले. यावरुन मागितलेली माहिती कोणत्याही व्यापक जनहिताचे उद्येशाने मागितली नसून स्वहिताकरीता मागितली ओ असे दिसून

पत्ता, वैधता प्रमाणपत्र क्रं. माहिती. वैधता प्रमाणपत्र प्रलंबीत प्रकरणाची यादी तसेच अपील प्रकरणाची यादी. नाकारलेल्या प्रकरणाची यादी. नागपूर विभागातील अनुसूचित ठाकूर जमातीच्या लोकांनी १९५० पूर्वीचे महसुली पुरावे दिल्यानंतरही वैधता प्रमाण पत्र दिल्या जात नाही. कागदपत्रे योग्य असली तरी संस्कृती न जुळल्यामुळे वैधता प्रमाणपत्र नाकारल्या जाते. माना समाजाच्या प्रकरणात हे सिध्द झाले की, प्रत्येक एन्ट्री स्वतंत्र आहे. प्रत्येक एन्ट्री मध्ये कामा दिलेला आहे त्यामुळे एकमेकाशी अफिलिटी दाखविण्याची गरज नाही ही सूचना असूनही अन्याय संपता संपत नाही. त्यामुळे संघटनेला उपरोक्त ४ मुद्यांची माहिती त्वरीत पाठवावी."

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २२.१२.२००६ रोजी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २ (च) व कलम २ (झ)(एक) नुसार माहिती व अभिलेख या अर्थसंज्ञेनुसार कोणताही दस्तऐवज हस्तलिखित फाईल असा होतो. तेव्हा शासनाच्या अभिलेख्यमध्ये उपलब्ध असलेली माहिती ही कागदपत्राच्या स्वरुपात पुरविणे अपेक्षित आहे. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १२.१.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक ३.५.२००७ रोजी अपील विहित कालावधीत न दाखल केल्याने आपले अपील फेटाळण्यात येत आहे असे कळविलेले दिसून येते. सदरच्या उत्तराने समाधान न झाल्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २८.५.२००७ रोजी द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

सदरच्या अपीलाच्या संदर्भामध्ये उत्तरवादी यांनी खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केला आहे.

" उक्त अपीलकर्ता श्री गजानन मधुकर इंगळे व त्यांचे बंधु श्री राजू मधुकर इंगळे यांनी मागितलेली माहितीमध्ये साम्यता आहे. मा. राज्य माहिती आयुक्त यांनी अपील क्रं. ६४३/२००७ दिनांक २६.३.२००८ अनवये खालील आदेश पारित केले आहे.

१. अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशत: मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना उत्तरवादी यांनी त्यांचे कार्यालयातील प्रमाणपत्र तपासण्यासाठी आलेल्या अर्जाच्या नोंदणी वहीमधून(ठाकूर) जमातीच्या उमेदवारांच्या संदर्भातील माहिती अपीलकर्ता यांनी तपासणी अंती छायांकित प्रति विनामुल्य उपलब्ध करुन द्यावी.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १५४४/२००७

१) श्री गजानन मधुकर इंगळे,
रोकडीया हनुमान नगर, शेगांव
ता.शेगांव, जिल्हा बुलढाणा. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी
अनुसूचित जमाती जात प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
आदिवासी भवन, गिरीपेठ, नागपर.

३) जन माहिती अधिकारी
अनुसूचित जमाती जात प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
आदिवासी भवन, गिरीपेठ, नागपर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १५.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २८.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विना अनुमतीने गैरहजर आहे. उत्तरवादी हजर आहेत.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ४.१२.२००६ रोजी माहिती अधिकारी, अनुसूचित जमाती जात प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नागपूर यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते, ती येणेप्रमाणे - " अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती नागपूर कडे अनुसूचित ठाकूर ठाकर जमातीचा दावा करणा-या उमेदवाराची प्रलंबित प्रकरणाची यादी (नांव, पत्ता, दाखल दिनांक) (२) समितीकडे ठाकूर, ठाकर जमातीचा जात प्रमाण पत्राकरीता अपील प्रकरणाची यादी. (३) नागपूर समिती द्वारा समितीच्या स्थापनेपासून ठाकूर, ठाकर जमातीचा दावा नाकारलेल्या प्रकरणाची यादी (नांव, पत्ता नाकारण्याचे कारण) (४) नागपूर समितीद्वारा ठाकूर, ठाकर जमातीचा दावा केलेल्या उमेदवाराला वैधता प्रमाणपत्रे दिलीत, त्यासंबंधीची यादी, नांव,

दस्तऐवज, टिपण्या, परिपत्रके इ.च्या स्वरुपात जी माहिती उपलब्ध असते त्याच्या छायांकित प्रती जसेच्या तसे प्रति उपलब्ध करु घेणे असा माहितीचा अधिकार आहे.

वर नमूद केल्याप्रमाणे कोणत्याही प्रकरणाच्या निर्णय प्रक्रियेच्या बाबत कार्यवाहीची मागणी ही अधिनियमाच्या तरतूदींशी सुसंगत नाही. व अपीलकर्ता यांची मागणी तशाा प्रकारची दिसून येते. फेर फार नोंदीबाबत जे निर्णय त्यांना माहितीचे अधिकारातून करुन घेण्याचे दिसते वास्तविक, अपीलीकर्ता यांना त्यांच्या प्रकरणातील सव्र माहिती आतापर्यंत तालुका निरीक्षक, भूमि अभिलेख व उप संचालक, भूमि अभिलेख यांनी उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. व त्यामुळे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या प्रमाणे कार्यवाही ही पुर्ण झालेली असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक ८.२.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे तसेच दिनांक २३.४.२००७ च्या प्रथम अपीलाच्या प्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१५.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

अभिलेख, भंडारा यांनी माहिती अधिकारी तथा तालुका निरीक्षक, भूमि अभिलेख यांना दिलेल्या पत्रात केलेला दिसून येतो. सदरच्या पत्रामध्ये दिनांक ९.४.२००७ रोजी अपील सुनावणीसाठी तारीख दिलेली आहे, असे दिसून येते. सदरच्या पत्राची प्रतिलीपी ही अपीलकर्ता यांना दिलेली दिसून येते. त्यानंतर दिनांक २३.४.२००७ रोजी पुन्हा द्वितीय अपील अधिकारी उप संचालक, भूमि अभिलेख यांचेकडे अपील दाखल केलेले दिसून येते. त्यानंतर दिनांक १५.५.२००७ रोजी कार्यालय अधीक्षक उप संचालक यांनी अपीलकर्ता यांना दिनांक २१.५.२००७ रोजी सुनावणीस उपस्थित राहावे असे पत्र दिलेले दिसून येते. उप संचालक भूमि अभिलेख यांनी दिनांक ४.६.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २३.३.२००७ व २.४.२००७ रोजीच्या अपीलांचा संदर्भ देवून निर्णय दिलेला दिसून येतो. सदरच्या निर्णयामध्ये अपीलार्थी श्री रामसागर पिलेवान यांनी त्यांच्या प्रकरणाच्या अनुषंगाने केलेला युक्तिवाद तसेच अधीक्षक भूमि अभिलेख, भंडारा कार्यालयातील संबंधीत अभिलेख व प्रकरणाची धारिका विचारात घेता अर्जदार यांनी त्यांच्या नांवाची नोंद अभिलेख्यामध्ये करुन घेणे कामी अधीक्षक, भूमि अभिलेख, भंडारा यांचेकडे रितसर अपील अर्ज दाखल करावा. अपीलार्थी यांनी अधीक्षक, भूमि अभिलेख, भंडारा यांचेकडे प्रकरणी नियमानुसार महाराष्ट्र जमीन महसुल अधिनियम, १९६६ चे कलम २४७ अंतर्गत अपील दाखल करावे, ही बाब सुध्दा दिनांक १६.४.२००७ चे निर्णयात सुध्दा अपीलकर्ता यांना कळविण्यात आलेली दिसून येते. तरी पण अपीलकर्ता यांनी महाराष्ट्र जमीन महसुल अधिनियम, १९६६ चे कलम २४७ नुसार अपील दाखल केलेले नाही. तरी सुध्दा अपीलकर्ता यांनी दिनांक २६.३.२००७ रोजी लोकशाही दिनामध्ये अर्ज दाखल केलेला दिसून येतो. दिनांक १८.४.२००६ रोजी सुध्दा अपीलकर्ता यांना तालुका निरीक्षक, भूमि अभिलेख यांनी पत्राने माहिती कळविलेली दिसनू येते. थोडक्यामध्ये अपीलकर्ता यांना माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदींच्या माध्यमातून प्रकरणातील निर्णय प्रक्रियेच्या संदर्भातील गुणवत्तेच्या संदर्भामध्ये माहिती उपलब्ध करुन पाहिजे, असे दिसून येते.

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम २ (च) प्रमाणे "माहिती" या संज्ञेचा अर्थ कोणत्याही सार्वजनिक प्राधिकरणात ज्या साहित्याच्या स्वरुपात उदा. अभिलेखे, कागदपत्रे,

चौ.क्षे.असलेली व त्यावर दुरुस्ती करुन सुधारित आखिव पत्रिका रद्य करण्याबाबत ५) मूळ दस्ताऐवजाची हेराफेरी करुन बनावट एस्ताऐवज केल्याबध्दल गैरअर्जदार व संबंधीत कर्मचारी हयांच्यावर कार्यवाही करण्याबाबत. ६) अर्जदाराच्या मालमत्तेची गैरअर्जदाराने घर फोडी करुन व अफरातफर करुन रुपये २५००० झालेली नुकसान भरपाई भूमि अभिलेख खात्याकडून मिळण्याबाबत व अर्जदाराला त्यांच्या जागेचा ताबा मिळण्याबाबत.

माहितीचा विषय : १) माननीय तालुका निरीक्षक, भूमि अभिलेख पवनी हयांचे दिनांक १२.१२.२००५ च्या पत्रानुसार अर्जदारांनी विषयांकित प्रकरणी मा. उपसंचालक, भूमि अभिलेख नागपूर यांना दिनांक ७.४.२००६ रोजी सादर तक्रारीवर व मा.श्री ता.मा.कोंल्हेकर, अवर सचिव, महसुल व वन विभाग मंत्रालय, मुंबई -३२ यांचे पत्र क्रं.संकीर्ण १००६/प्र.क्र.२३/ल-१ दिनांक ६.११.२००६ चे अर्जदाराला कळविलेल्या पत्रानुसार मा. तालुका निरीक्षक भूमि अभिलेख, पवनी हयांनी केलेला चौकशी अहवाल संबंधितांचे बयान गैरअर्जदाराचे बयान व जोडलेली कागदपत्रांची सत्यप्रत व सदर तक्रारीवर आपण घेतलेल्या निर्णयासहित केली असलेल्या कार्यवाहीची सत्यप्रत पुरवावी."

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक ३.३.२००७ रोजी कार्यालय अधीक्षक, उप संचालक भूमि अभिलेख यांनी तालुका निरीक्षक, भूमी अभिलेख यांना अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ८.२.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन द्यावी म्हणून अर्ज हा हस्तांतर केलेला असून अपीलकर्ता यांनी सुध्दा नियमाप्रमाणे नक्कल फी भरुन तालुका निरीक्षक, भूमि अभिलेख, पवनी कार्यालयाकडून माहिती प्राप्त करुन घ्यावी असे कळविलेले दिसून येते. त्याप्रमाणे दिनांक ८.३.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना तालुका निरीक्षक, भूमि अभिलेख यांनी रितसर शासकिय फी भरुन पाहिजे असलेल्या अभिलेख्याची नक्कल घेवून जावीत असे कळविलेले दिसते. परंतु जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, अपीलकर्ता यांनी दिनांक १७.३.२००७ रोजी परस्पर कार्यालयामध्ये टपालामध्ये अर्ज दिला. नंतर मात्र, दिनांक २.४.२००७ रोजी कार्यालयात येवून त्यांनी माहिती प्राप्त करुन घेतलेली आहे. नंतर अपीलकर्ता यांनी पुन्हा उप संचालक, भूमि अभिलेख यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. परंतु त्या अपीलाची प्रत आयोगाकडे दाखल केली नाही. त्या प्रथम अपीलाचा उल्लेख हा दिनांक २.४.२००७ रोजीच्या अधीक्षक भूमि

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७५५/२००७

१) श्री रामसागर पुंडलीक पिलेवान
८३, हिंदुस्थान कॅालनी, वर्धा रोड,
नागपूर- ४४००१५. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक भूमि अभिलेख
भंडारा, ता. जि. भंडारा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा तालुका निरीक्षक
भूमि अभिलेख, पवनी, जिल्हा भंडारा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १५.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २२.६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ८.२.२००७ रोजी माहिती अधिकारी तथा उप संचालक, भूमि अभिलेख कार्यालय, नागपूर यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती नोंदणीकृत डाकेने घेणार असे नमूद केले आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल : " मौजा पवनी जिल्हा भंडारा न.भू.क्रं.२३८२ शिट क्रं.२७ अन्वये वडीलोपार्जित असलेली मालमत्ता क्षेत्र २८५.१ चौ.मि.पैकी श्री दुर्योधन पिलेवान व इतर हयांनी ४४.६२ चौ.मि. ७४.२५ चो.मि. क्षेत्र तसेच दयाराम व्यंकटी पिलेवान हयांनी ३३.० चौ.मि.क्षेत्र विकल्यामुळे पुंडलीक पिलेवार हयांच्या नांवे आखिवपत्रिके नुसार न.भू.क्रं.२३८२/२ अन्वये १७ चौ.मि.क्षेत्र मूळ क्षेत्रातून कमी करण्याबाबत २) आखिव पत्रिका न.भू.क्रं.२३८२/२ क्षेत्र १७ चौ.मि. मिळण्याबाबत ३) मोजणी मामला क्रं. ५६५/९२ विकलेले क्षेत्र १७ चौ.मि. क्षेत्र व शिल्लक क्षेत्र व त्यांचे सिमांकन हयाची नोंद घेवून व तशी दुरुस्ती करुन सुधारित मोजणी मामला क्रं.५६५/९२ ची साक्षांकित सत्यप्रत मिळण्याबाबत ४) बनावट आखिव पत्रिका ८८

त्याप्रमाणे त्यांना त्यांच्या वडीलांच्या किंवा त्यांच्या नांवावर फेर फार करुन घेता येईल. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ प्रमाणे १९९९ मध्ये ज्या फेर फारची नोंद घेण्यात आली, त्याबध्दलची माहिती जी उपलब्ध होती ती अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २९.८.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झालेली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१४.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

४) प्रोसिडींग बुकाची झेरॉक्स प्रत, मासिक सभा दिनांक ३०.९.१९९९ च्या २ प्रती. एकुण ३५ प्रती माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. सदरच्या उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक ७.५.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. प्रथम अपीलाच्या संदर्भात दिनांक १८.५.२००७ रोजी माहिती ग्राम पंचयतीनी दिनांक २६.९.२००६ रोजी आपणास सादर केलेले आहे, असे कळविलेले दिसून येते. परंतु अपीलकर्ता यांचे पुन्हा उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांना उपलब्ध झालेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये जन माहिती अधिकारी यांना विचारले असता त्यांनी सिव्हील कोर्टाच्या आदेशाची प्रत, कर आकारणी बध्दलची पावती, प्रोसिडींग बुकाची झेरॉक्स प्रत वगैरे आयोगाच्या निदर्शनास आणले. न्यायालयाच्या संपूर्ण उपलब्ध करुन दिलेल्या आदेशाचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, अपीलकर्ता यांनी दिवानी न्यायालयामध्ये प्रतिवादीनी त्यांच्या जागेवर अतिक्रमण केलेले आहे अशा प्रकारचा दावा केलेला होता. व त्यात मनाई हुकूम मागितला आहे. परंतु दिवाणी न्यायालयाने अपीलकर्ता यांचा मनाई हुकूम अर्ज हा फेटाळून लावलेला होता. त्याविरुध्द अपीलकर्ता यांनी अपील केले होते. परंतु सदरचे अपील सुध्दा फेटाळून लावलेले दिसून येते. व त्यामुळे ग्राम पंचायत मध्ये मासिक सभेमध्ये कोर्टाच्या निकालाच्या संदर्भात निर्णय घेवून फेर फार करण्यात आलेले दिसून येते.

अतिरिक्त सरकारी वकील, नागपूर यांचे अभिप्राय हे महसुल निरीक्षक सि.टी. सर्व्हे यांनी मागितले होते. व त्याप्रमाणे अतिरिक्त सरकारी वकील यांनी, महसुल निरीक्षकानी स्वतंत्रपणे सुनावणी घेवून निर्णय द्यावा, असे मत व्यक्त केलेले आहे. व त्यामुळेच अपीलकर्ता यांचे असे म्हणणे आहे की, अतिरिक्त सरकारी वकील किंवा महसुल निरीक्षक यांना कोर्टाचा निर्णय मान्य नसतांना फेर फार कसे केले. परंतु, महाराष्ट्र जमीन महसुल संहिता, १९६६ प्रमाणे फेर फार कार्यवाही ही स्वतंत्रपणे केली जाते व दिवाणी न्यायालयामध्ये त्या अभिप्रायाच्या आधारावर कब्जाचे संदर्भात निर्णय दिला जातो. व हया दोनही प्रक्रिया स्वतंत्र आहेत. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी त्यांना महसुल निरीक्षकानी त्यांच्या बाजूने निर्णय दिलेला असल्यामुळे त्या निर्णयाची प्रत व अर्ज हा ग्राम पंचायत मध्ये करुन तसेच नगर भूमापन खात्याकडे करुन

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७५४/२००८

१) श्री नामदेव महादेवराव इंगोले
रा. बोरगांव, C.P.W. क्वॉटर काटोल रोड,
गोरेवाडा टँक रोड, नागपूर-१३ **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा खंड विकास अधिकारी
पंचायत समिती, सावनेर, जिल्हा नागपूर

३) जन माहिती अधिकारी तथा सचिव,
ग्राम पंचायत पाटणसावंगी, ता. सावनेर, जिल्हा नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १४.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २७.६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक २९.८.२००६ रोजी " पाटणसावंगी वार्ड नं. ४ प्लॉट नं.२, नगर भूमापन क्रं. १०४ प्लॉट अर्ज यांचे नांवे असता गंगाधर जयसिंग देवीसिंग पवार यांचे नावाने कधी व कसा का लावला याचे संपुर्ण रेकार्ड वरील वार्ड ४ प्लॉट क्रं. २ ची पूर्ण वरील फेर फार माहिती देण्यात यावी " असे नमूद करुन माहिती मागितलेली दिसून येते. दिनांक १.३.२००५ व १७.५.२००५ चे संदर्भ पत्रानुसार त्याबाबत दिनांक कळविला. संबंधीत पत्र दिनांक ५.७.२००६ ला दिले होते. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २६.९.२००६ रोजी ग्राम विकास अधिकारी तथा माहिती अधिकारी यांनी ग्राम पंचायत पाटणसावंगी येथी उपलब्ध असलेल्या रेकार्ड नुसार

१) सिव्हील कोर्ट आदेशाची प्रत १२ पाने

२) करा बध्दल पावती. पावती क्रमांक २४,०९१,५७,४०,६१,१८,१९,१८,४२,५९,८५,४०,६०८,६१९, दि.३.३.२००५ ची प्रत, ७०५, ८१८

३) कर आकारणी यादी प्रत दिनांक ८.२.१९८९ सन १९५० ते १९८८ (तीन प्रती)

अपील क्रमांक १८११/२००७

१) तातोबा रतिराम तुमसरे
४८ सन्मार्गनगर हुडकेश्वर रोड, नागपूर **अपीलकर्ता**

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा प्रादेशिक दुग्धशाळा विकास अधिकारी
प्रादेशिक दुग्धशाळा विकास अधिकारी कार्यालय,
W.C.L. कार्यालयजवळ सेमिनरी हिल्स, नागपूर

३) जन माहिती अधिकारी तथा महाव्यवस्थापक
शासकिय दुध योजना, सेमिनरी हिल, नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ९.७.२००८)

नि र्ण य

वरील सर्व अपीलांमध्ये व तक्रारी मध्ये सर्व अपीलकर्ता यांनी माहिति उपलब्ध झालेली आहे व त्यामुळे सदरचे अपीले व तक्रार संबंधाने पुढील कार्यवाही न करता संबंधीत अपील व तक्रार ही निकाली काढण्यात यावे, असे लेखी दिलेले असल्यामुळे सदरचे सर्व अपीले व तक्रार ही निकाली काढण्यात येत आहे.

दिनांक :-९.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

पंचायत समिती, मौदा, जिल्हा नागपूर. उत्तरवादी

<u>अपील क्रमांक १७७१/२००७</u>

१) हरिश्चंद्र संतोषराव आस्वले
मु.रहाडी, पो.ता. मौदा, जिल्हा नागपूर. अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी
(पंचायत) जिल्हा परिषद, नागपूर.
३) जन माहिती अधिकारी तथा खंड विकास अधिकारी,
पंचायत समिती, मौदा, जिल्हा नागपूर. उत्तरवादी

<u>अपील क्रमांक १७८२/२००७</u>

१) श्री अजयकुमार महादेवराव पंचबुध्दे
कारागीर क पेंटर, विभागीय कार्यशाळा
इमामवाडा रोड, घाट रोड, नागपूर अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा प्रादेशिक व्यवस्थापक
प्रादेशिक कचेरी मध्यवर्ती बसस्थानक जवळ
गणेशपेठ, नागपूर.
३) जन माहिती अधिकारी तथा विभाग नियंत्रक,
गणेश टेकडी, रेल्वे स्टेशन जवळ, नागपूर. उत्तरवादी

<u>अपील क्रमांक १७८५/२००७</u>

१) श्री मोहनलाल चुन्नीलाल जाट
रा. आष्टी, तालुका भातुकली
जि. अमरावती. अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक
भूमि अभिलेख कार्यालय, अमरावती.
३) जन माहिती अधिकारी तथा तालुका निरीक्षक
भूमी अभिलेख, ता. भातकुली, जिल्हा अमरावती. उत्तरवादी

<u>तक्रार क्रमांक १७१/२००७</u>

१) श्री प्रमोद बळीरामजी ढगे,
रा. नवी शुक्रवारी फवारा चौक वार्ड नं. ७७
राम कुलरचे मागे, हनुमान मंदीरासमोर, नागपूर. तक्रारदार

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अप्पर आयुक्त
महानगर पालिका, नागपू
३) जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक संचालक,
नगर रचना विभाग, महानगरपालिका, नागपूर. गैरतक्रारदार

<u>अपील क्रमांक १७४०/२००७</u>

१) सौ. सुनिता नारायण जोशी
प्लॉट क्रं. ७०, द्वारा श्री के.के.कहाले,
पी अॅन्ड टभ्. कॅालनी प्रताप नगर, नागपूर-४४००२२ अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उप सचिव
सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२.
३) जन माहिती अधिकारी तथा अवर सचिव
सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२. उत्तरवादी

<u>अपील क्रमांक १७५२/२००७</u>

१) श्री भिमराव गणूजी वानखेडे
प्लॅाट नं. २९, ठवरे कॅालोनी, नवीन सुभेदार ले आऊट,
नागपूर-२४. अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी
शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, नागपूर
३) जन माहिती अधिकारी
शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, नागपूर. उत्तरवादी

<u>अपील क्रमांक १७५६/२००७</u>

१) श्री अशोक बालाराम बोपचे, सहशिक्षक
द्वारा अनिल बोपचे, विविक कॅालोनी, कब्रस्थान जवळ,
बालाघाट रोड, गोंदिया, जि. गोंदिया अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मा. सचिव,
अशोक शिक्षण संस्था, गोंदिया.
३) जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक,
संत कबीर हायस्कुल, सिवनी, पो. दासगांव,
ता.जि. गोंदिया. उत्तरवादी

<u>अपील क्रमांक १७७०/२००७</u>

१) श्री रविंद्र खुशरंग जिभकाटे
आय.पी.सी.एल कर्मचारी कॅालोनी,
क्वार्टन नं. बी-१/२० रहाडी, ता.मौदा, जिल्हा नागपूर. अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी
(पंचायत) जिल्हा परिषद, नागपूर.
३) जन माहिती अधिकारी तथा खंड विकास अधिकारी,

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७३३/२००७

१) श्री राजू किशन वानखेडे
रा.श्रीराम वार्ड, बल्लारपूर, जि. चंद्रपूर — अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा सचिव
थापर को.एज्युकेशन सोसायटी बल्लारपूर पेपरमिल कॅालनी
पो. बल्लारपूर पेपरमिल ४४२९०१, जिल्हा चंद्रपूर.
३) जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक
थापर को.एज्युकेशन सोसायटी बल्लारपूर पेपरमिल कॅालनी
पो. बल्लारपूर पेपरमिल ४४२९०१, जिल्हा चंद्रपूर. — उत्तरवादी

अपील क्रमांक १७३६/२००७

१) देवराव व्यंकटेश शोभणे
१७८, एन.आय.टी.लेआऊट, त्रिमुर्तीनगर,
रिंग रोड, नागपूर-२२ — अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा सचिव (प.दु.म.)
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय व मत्स्य व्यवसाय विकास विभाग,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई -३२.
३) जन माहिती अधिकारी तथा अवर सचिव
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय व मत्स्य व्यवसाय विकास विभाग,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई -३२. — उत्तरवादी

अपील क्रमांक १७३७/२००७

१) देवराव व्यंकटेश शोभणे
१७८, एन.आय.टी.लेआऊट, त्रिमुर्तीनगर,
रिंग रोड, नागपूर-२२ — अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (प्रशासन)
आयुक्त, दुग्धव्यवसाय विकास यांचे कार्यालय
खान अब्दुल गफफार मार्ग, वरळी सि फेस मुंबई-१८
३) जन माहिती अधिकारी तथा जन संपर्क अधिकारी
आयुक्त दुग्ध व्यवसाय विकास यांचे कार्यालय
खान अब्दुल गफफार मार्ग, वरळी सि फेस मुंबई -१८. — उत्तरवादी

अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-११.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

उद्योग व कामगार विभागाकडे पाठविण्यात आलेला आहे. " दिनांक २५.८.२००६ रोजी उर्जा विभागाने सदरचा अर्ज हा व्यवस्थापकिय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विज वितरण कंपनी यांचेकडें पाठविला. दिनांक ११.९.२००६ रोजी कार्यकारी अभियंता, कॅांग्रेस नगर डिव्हीजन, नागपूर यांनी अधीक्षक अभियंता यांचेकडे उत्तर पाठविलेले दिसून येते. अंतिमतः दिनांक ५.१२.२००६ रोजी व दिनांक २९.१२.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. परंतु, अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, सदरची उपलब्ध करुन दिलेली माहिती ही दिशाभुल करणारी आहे. वास्तविक अपीलकर्ता यांच्या माहितीच्या अर्जामध्ये माहितीचा कोणत्याही प्रकारचा तपशिल दिलेला नाही. तसेच प्रथम अपील हे गृह विभागाकडे केले आहे. त्याचा काहीही अर्था अर्थी संबंध नाही. व त्यामुळेच अपीलकर्ता यांचे अर्जाचे संदर्भामध्ये एका कार्यालयाकडून दूस-या कार्यालयाकडे त्याचा प्रवास झालेला दिसतो.अपीलकर्ता यांचे अर्ज व अपील हे माहितीचा अधिकार अधिनियमाच्या तरतूदीनुसार नाहीच. तरी सुध्दा अपीलकर्ता यांना जी माहिती उपलब्ध झालेली आहे त्या माहितीमुळे त्यांचे समाधान होत नसल्यास त्यांना दिनांक २८.११.२००३ या दिवशी सायंकाळभ ५.३० ते रात्रौ ८.३० वाजेपर्यंत विद्युत पुरवठा खंडीत स्थितीच्या संदर्भामध्ये हिंगणा सब स्टेशन मधून जो विद्युत पुरवठा खंडीत झाला त्याबध्दलचा सर्व त्या दिवशीच्या कागदपत्रांच्या छायांकित प्रती तसेच त्या दिवशी सेवेत कार्यरत असलेल्या कर्मचारी/अधिकारी यांची यादी उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांच्या दिनांक १५.६.२००६ च्या अर्जाचे अनुषंगाने हिंगणा उप केंद्राच्या कार्यालयातील दिनांक २८.११.२००३ रोजीच्या विद्युत पुरवठा खंडीत होण्याच्या संदर्भामध्ये असलेल्या अभिलेख्याची छायांकित प्रत हा निर्णय मिळाल्यापासून ३० दिवसांचे आंत रजिस्टर पोस्टाने विना मुल्या उपलब्ध करुन देण्यात यावी. तसेच अपीलकर्ता यांच्या अर्जात दिनांक २८.११.२००३ रोजी हिंगणा उप केंद्रात कार्यरत असलेले अधिकारी व कर्मचारी यांची यादी

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७४६/२००८

१) श्री पं.पुनम सियाराम महाराज व्यास
कत्थक केंद्र, पो. बॉक्स ४७४,
प्राथमिक शाळा शंकरनगर-१०. **अपीलकर्ता**

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अवर सचिव
गृह विभाग,मुख्य सचिव का कार्यालय,
महाराष्ट्र शासन मंत्रालय, मुंबई -४०००३२.

३) जन माहिती अधिकारी
मुख्य अभियंता, विद्युत वितरण कंपणी, नागपूर शहर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १०.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १५.६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १५.६.२००७ रोजी राज्य जन माहिती अधिकारी म्हणून मुख्य अभियंता, विद्युत वितरण कंपनी यांचेकडे ''२८.११.२००३ संदिग्ध विद्युत कर्मचारी जाँच घटना क्षेत्र की बिजली सप्लाई घटना समय तक बंद करना, संलग्न पत्र की तारीख अनुसार '' अशी माहिती मागीतलेली दिसून येते. माहिती ही व्यक्तीगत घेणार असे नमूद केले आहे. विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून दिनांक १०.८.२००६ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. प्रथम अपील हे अवर सचिव तथा राज्य जन माहिती अधिकारी, गृह विभाग यांचेकडे केले आहे. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक ५.१२.२००६ व ६.१.२००७ नुसार माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. सदरचे प्रथम अपील दिनांक १७.८.२००६ रोजी अवर सचिव, गृह विभाग यांनी " आपल्या वरील नमूद अपील अर्जातील विषय हा उद्योग व कामगार विभागाशी संबंधीत असून सदर मुळ अर्ज आवश्यक कार्यवाहीसाठी माहिती अधिकारी,

९५ पदांच्या भरतीची प्रक्रिया सुरु असल्यामुळे ती एकच प्रक्रिया होती व त्या प्रक्रियेमध्ये जे अपात्र ठरलेले आहे त्यांना पुन्हा त्याच प्रक्रियेत मुलाखतीस बोलाविण्याचा प्रश्न उदभवत नाही व अशा प्रकारचा निर्णय नसतो. त्यामुळे तशा प्रकारच्या निर्णयाची प्रत त्यांना उपलब्ध करुन देता येणे शक्य नाही. व तसे सुध्दा दिनांक १८.४.२००७ रोजी मुद्या क्रमांक २ च्या संदर्भामध्ये कळविलेले दिसून येते. तसेच " वास्तविक पाहाता आमच्या महामंडळाने जानेवारी, २००५ मध्ये घेतलेल्या मुलाखतीत ११४ उमेदवार मुलाखतीस आले होते. त्यामध्ये तुमचा अंतर्भाव होता. ११४ उमेदवारांपैकी केवळ ३० उमेदवार निवडीसंबंधी पात्र ठरले होते. म्हणजेच ८४ उमेदवार मुलाखतीस अपात्र ठरले. निवड समितीत शासनाचे प्रतिनिधी होते. 'आपली निवड झाली नाही ' म्हणून वारंवार तर्कविसंगत मुद्ये उपस्थित करुन, तुम्ही पुन्हा पुन्हा महामंडळाकडे माहिती विचारता असे दिसून येते. शासनाच्या निर्णयानुसार रिडिप्लॅायमेंटद्वारे निवड समितीने या महामंडळामध्ये जी भरती केली त्याबाबतची उपलब्ध माहिती तुम्हाला माहिती अधिका-यांनी दिलेली आहे. त्यामुळे या संदर्भात पुन्हा आपला अर्ज आल्यास तो दत्परीदाखल केला जाईल, याची नोंद घ्यावी, " असे सुध्दा त्यांना कळविलेले दिसून येते. सदरच्या अपीलाच्या सुनावणी मध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी खुलासा केलेला असल्यामुळे अपीलकर्ता यांना त्यांना मागितलेली संपुर्ण माहिती उपलब्ध झालेली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक ३०.१०.२००६ च्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक ७.११.२००६ रोजी विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे तसेच दिनांक १२.३.२००७ च्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक १८.४.२००७ रोजी सुपूर्ण निर्णय दिलेला असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-११.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

१३.४.२००७ चे पत्राचा संदर्भ दिलेला दिसून येतो. सदरच्या उत्तराने अपीलकर्ता यांचे समाधान झालेले नाही म्हणून त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. द्वितीय अपीलाची कारणे मात्र खालीलप्रमाणे दिलेली आहेत.

द्वितीय अपीलाची कारणे : " अ) माहिती मागणी अर्ज दि. ३०.१०.२००६ मधील अनुक्रमांक ४ प्रमाणे विविध बंद पडलेल्या महामंडळातील मुलाखतीकरीता बोलाविलेल्या एकुण १७९ उमेदवारांची सविस्तर माहिती. ब) आपल्या कार्यालयातील भरती करतांना उमेदवार कमीत कमी पदवीधर व संबंधीत कामाचा अनुभव असलेला असावा. अशी महामंडळाची शासनाच्या वित्त व सामाजिक न्यायविभागाची धरणा असतांना संबंधित कामाचा अनुभव नसलेल्या व फक्त एस.एस.सी.पास असलेल्या उमेदवारांची निवड केलेली आहे. म्हणून शैक्षणिक पात्रतेची व अनुभवाची अट शिथिल केल्याचे महामंडळाचे अथवा नियुक्ती समितीचे अथवा शासनाच्या वित्त किंवा सामाजिक किंवा प्रशासन विभागाचे अथवा सक्षम अधिकारी यांनी या संबंधी घेतलेल्या निर्णयाची प्रत. क) एकदा मुलाखतील अपात्र झालेल्या उमेदवारांना पुन्हा त्याच निवड समिती समोर मुलाखतीसाठी बोलाविण्याचा प्रश्नच उदभवत नाही अशा निर्णयाची प्रत. ड) एकदा मुलाखतीला बोलाविलेल्या व हजर न झालेल्या उमेदवारांना अपात्र न ठरविता पुन्हा मुलाखतीला बोलाविण्याच्या निर्णयाची प्रत. इ) माहिती विनामुल्य मिळावी."

अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक ३०.१०.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे मुद्येनिहाय माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असताना सुध्दा त्यांनी प्रथम अपील दाखल करण्याचे कारण काय व द्वितीय अपील सुध्दा दाखल करण्याचे कारण काय हे विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, एकदा मुलाखतीत अपात्र झालेल्या उमेदवारास पुन्हा त्याच निवड समितीसमोर मुलाखतीसाठी बोलाविण्याचा प्रश्नच उदभवत नाही अशा निर्णयाची प्रत. एकदा मुलाखतीला बोलाविले व हजर न झाल्यास उमेदवारांना अपात्र न ठरविता पुन्हा मुलाखतीला बोलाविण्याच्या पत्राची प्रत असे त्यांचे म्हणणे आहे. परंतु मुळातच त्यांच्या माहितीच्या अर्जामध्ये ही माहिती त्यांनी मागितलेली नाही. महामंडळ व निवड समिती या मध्ये फरक आहे व त्यामुळे त्यांना महामंडळाचा निर्णय आहे काय असे विचारले असता महामंडळाचा निर्णय नाही असे त्यांनी उत्तर दिलेले आहे. निवड समितीने घेतलेल्या मुलाखतीच्या संदर्भात जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, एकुण

३) दि. १.२.२००६ रोजी झालेल्या बैठकीत विदर्भ विकास महामंडळातील कर्मचारी संपूर्ण पात्रता अटीपूर्ण करीत असून त्यांना शासनाच्या कर्ज वाटप व कर्ज वसुली योजनेचा २५ वर्षाचा अनुभव असल्यामुळे अशा कर्मचा-यांना घेण्याचा निर्णय होऊनही, पात्रता प्राप्त कर्मचा-यांना घेण्यात आलेले नाही. याबाबत झालेल्या निर्णयाची प्रत.

४) विविध बंद पडलेल्या महामंडळातील मुलाखती करीता बोलावलेल्या कर्मचा-यांची सविस्तर माहिती खालीलप्रमाणे-(लेखापल, वसुली निरीक्षक व जिल्हा व्यवस्थापक यांची वेगवेगळी यादी) अ) बंद पडलेल्या महामंडळाचे नांव ब) कर्मचा-यांचे नाव क) कर्मचा-यांचा मुळ हुद्दा (प्रभारी व अतिरिक्त भार सोडून) ड) कर्मचा-यांची मुळ वेतन श्रेणी इ) कर्मचा-यांचे हयात असलेले मूळ वेतन इ) कर्मचा-यांची पात्रता उ) कर्मचा-यांचे हयात असलेले कामाचे स्वरुप ऊ) कर्जवाटप, कर्ज वसूली किंवा या संबंधी अनुभव

५) मुलाखतीतील विचारलेल्या प्रश्नांची यादी.

६) निवड केलेल्या कर्मचा-यांची माहिती खालील प्रमाणे.

लेखापल, वसूली निरीक्षक व जिल्हा व्यवस्थापक यांची वेगवेगळी यादी. अ) बंद पडलेल्या महामंडळाचे नांव ब) कर्मचा-यांचे नांव क) कर्मचा-यांची पात्रता व अनुभव ड) कर्मचा-यांचे हयात असलेले मुळवेतन श्रेणी इ) कर्मचा-याला देण्यात आलेली पद व वेतन श्रेणी ई) कर्मचा-यांचे नियुक्तीचे स्थान व पत्ता उ) नियुक्तीचे आदेश

७) निवड समितीत असलेल्या अधिका-यांचे नांव, हुद्दा व विभाग

८) निवड समितीने निवड केलेल्या संपुर्ण कार्यवाहीचा, कर्मचा-यांच्या नांवासहित संपूर्ण अहवाल.

९) दिनांक २४.४.२००६ रोजी झालेल्या निवड समितीच्या बैठकीचा अहवाल."

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक ७.११.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांच्या अर्जातील ९ मुद्यांप्रमाणे मुद्येनिहाय माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. परंतु अपीलकर्ता यांचे उपलब्ध माहिती मुळे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक १२.३.२००७ रोजी अपीली अधिकारी

संत रोहिदास चर्मोद्योग व चर्मकार विकास महामंडळ, मुंबई यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले होते. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय दिनांक १८.४.२००७ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा व्यवस्थापकिय संचालक यांनी दिलेला दिसून येतो. त्यामध्ये पुन्हा दिनांक

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७४२/२००८

१) श्री सौ. वैययंती गुर्वे
१४, गुरुनानक को.ऑप-हाऊसिंग सोसायटी
नारा रोड, जरीपटका, नागपूर-१४. अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा व्यवस्थापकिय संचालक
संत रोहीदास चर्मोद्योग व चर्मकार विकास महामंडळ, ५ वा मजला
बॅाम्बे लाईफ बिल्डींग, वीर नरीमन रोड, मुंबई -४००००१.

३) जन माहिती अधिकारी तथा व्यवस्थापकिय संचालक
संत रोहीदास चर्मोद्योग व चर्मकार विकास महामंडळ, ५ वा मजला
बॅाम्बे लाईफ बिल्डींग, वीर नरीमन रोड, मुंबई -४००००१. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक ११.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २१.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३०.१०.२००६ रोजी व्यवस्थापकिय संचालक यांना माहिती अधिकारी म्हणून खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती स्पीड पोस्टाने घरच्या पत्यावर घेणार असे नमूद केलेले दिसून येते.

माहितीचे स्वरुप : " १) विदर्भ विकास महामंडळ, नागपूर येथील कर्मचा-यांना पुर्ननियुक्तीने संत रोहिदास चर्मोद्योग व यर्मकार विकास महामंडळात सामावून घेण्यासंबंधी मा. नानाभाऊ पटोले, समिती प्रमुख, सार्वजनिक उपक्रम समिती, महाराष्ट्र शासन यांचे अध्यक्षतेखाली झ ाालेल्या दि. १.२.२००६ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

२) यानुसार संत रोहिदास महामंडळातील बोर्ड ऑफ डायरेक्टर यांनी घेतलेल्या निर्णयाची प्रत.

आक्षेप घेतला होता तसेच प्रथम अपीलात सुध्दा वर नमूद केल्याप्रमाणे प्रथम अपीलाचा निर्णय दिलेला होता व निर्णयात सुध्दा प्रथम अपील कां दाखल केले याबध्दलचे कारण हे आलेले आहे व त्यावरुन असे स्पष्ट होते की, अपीलकर्ता यांना तक्रार निवारण समितीचा अंतिम निर्णयाची प्रत सुध्दा आवश्यक होती व त्याप्रमाणे ती उपलब्ध करुन देण्यास कोणत्या प्रकारची अडचण आहे काय, असे जन माहिती अधिकारी तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांना विचारले असता त्यांनी ती उपलब्ध करुन देण्यात कोणत्याही प्रकारची अडचण नाही असे सांगितले व अपीलकर्ता यांना या अपीलाची सुनावणी सुरु असताना सदरची प्रत उपलब्ध करुन दिलेली आहे. व अपीलकर्ता यांनी तशी पोच दिलेली आहे. व त्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक १.२.२००८ च्या अर्जाप्रमाणे व प्रथम अपीलातील माहिती विहित मुदतीत उपलब्ध झालेली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१०.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २५.२.२००८ रोजी अपीलकर्ता यांना माहितीच्या छायांकित प्रतीकरीता एकुण राशी रुपये २२/- विद्यापीठ परिसर येथील विद्यापीठ लेखा विभागाचे रोख पटलावर भरुन राशी पटविल्याची रोख पावती कुलसचिव व माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयास सादर केल्यास आपणांस उपरोक्त माहितीच्या छायाप्रती पुरविण्याची कार्यवाही घेण्यात येईल, असे कळविण्यात आलेले दिसून येते. त्यावर दिनांक २९.२.२००८ रोजी अपीलकर्ता यांनी आवश्यक खर्चाचा भरणा केलेला असल्यामुळे त्यांना दिनांक ४.३.२००८ रोजी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे. परंतु ती उपलब्ध करुन घेताना तक्रार निवारण समितीच्या अंतिम निर्णयाची प्रत मिळाली नाही. इतर प्रती मिळाल्या अशी पोच दिलेली दिसून येते. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १९.३.२००८ रोजी प्र-कुलगुरु (अपीलीय अधिकारी) यांचेकडे दिनांक २४.३.२००८ रोजी तक्रार निवारण समितीच्या अंतिम निर्णयाची प्रत मिळाली नाही या कारणास्त प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. प्रथम अपीलाचा निर्णय हा दिनांक १२.४.२००८ रोजी देण्यात आलेला असून जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेला निर्णय कायम केलेला असून मागितलेली माहिती प्रत्यक्ष प्राप्त झाली असे जन माहिती अधिकारी यांनी कळविल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात आलेले दिसून येते व त्याप्रमाणे दिनांक १४.४.२००८ रोजी अपीलकर्ता यांना सदरचा निर्णय कळविलेला आहे. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या अर्जात मागितलेली माहिती विहित मुदतीत उपलब्ध झालेली असली तरी प्रथम अपीलामध्ये तक्रार निवारण समितीच्या अंतिम निर्णयाची मिळाली नाही असे कारण प्रथम अपील करताना दिलेले दिसून येते. त्याबाबत जन माहिती अधिकारी यांना विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, अपीलकर्ता यांच्या माहितीच्या अर्जातील आवश्यक असलेल्या माहितीच्या वर्णनामध्ये ३ मुद्यांच्या संदर्भामध्ये माहिती मागितलेली आहे. त्यामध्ये तक्रार निवारण समितीच्या अंतिम निर्णयाची प्रत ही मागितलेली दिसून येते. " दिनांक ४.१०.१९९५ ला तक्रार निवारण समितीकडे केलेली रितसर तक्रार" अशी माहिती असल्यामुळे तक्रारीची प्रत ही उपलब्ध करुन दिलेली आहे. परंतु, असे असले तरी त्यांनी माहिती उपलब्ध करुन घेताना तसा

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक ७२१/२००८

१) श्री अनिल रामभाऊ चोपडे
सुर्वे ले आऊट, छोटा ताजबाग, राजे रघुजीनगर
नागपूर-४४००२४. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा प्र.कुलगुरु
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा कुलसचिव
राष्टसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १०.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.४.२००८ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२) अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.२.२००८ रोजी कुलसचिव तथा शासकिय माहिती अधिकारी, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ, नागपूर यांचेकडे तक्रार निवारण समितीच्या अंतिम निर्णयाची प्रत, तक्रार क्रमांक १०/९५. माहितीशी संबंधीत कालावधी मे १९८४ ते ऑक्टोंबर १९९५ या कालावधीतील -

१) मे. १९९४ ची ना.वि.ची सेवाजेष्ठता यादी.

२) उच्च शिक्षण सहसंचालक, नागपूर यांचे पत्र क्रं.उशिनाग/२/४०६/९५, दि. १५ फेब्रुवारी १९९५.

३) मा.संचालक, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांचे पत्र क्रं.ना.वि/६१२९/०२/विशि-१ दि. २७.९.२००२ मे १९९४ ची ना.वि.ची सेवाजेष्ठता यादीनुसार पदोन्नती बाबतीत झालेल्या अन्यायाबध्दल न्याय मिळण्यासाठी दि. ४.१०.१९९५ ला तक्रार निवारण समितीकडे केलेली रितसर तक्रार. अशी माहिती मागीतलेली दिसून येते व माहिती व्यक्तीशः आवश्यक आहे असे कळविलेले दिसून येते.

दिनांक ७.५.२००७ रोजी देण्यात आलेला असून त्यामध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेली माहिती वस्तुनिष्ठ नसल्याचे सकृत दर्शनी दिसून येते. व त्यामुळे प्रथम अपील मान्य करण्यात येत आहे. परंतु प्रथम अपीलीय अधिका-याला दंडात्मक कार्यवाही करण्याचे अधिकार नसल्यामुळे अर्जाप्रमाणे मागणी मान्य करणे संयुक्तिक होणार नाही असा निर्णय दिलेला असल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दंडात्मक कार्यवाही करीता राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले आहे.

प्रथम अपीलाच्या निर्णयाचे अवलोकन केले असता सदर निर्णय हा स्वयंस्पष्ट आहे व त्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना दिलेली माहिती ही खोटी असहे ह निष्कर्ष जो प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी काढलेला आहे तो बरोबर असल्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अधिनियमाच्या कलम २० (१) प्रमाणे माहिती खोटी दिली ही आयोगाची खात्री झालेली असल्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी दोषी आढळून येतात व शास्तीस पात्र राहातात. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी दिशाभूल करणारी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे ते अधिनियमाच्या कलम २० (१) प्रमाणे दोषी आढळून येतात व त्यामुळे त्यांचे विरुध्द रुपये १०००/- ची शास्ती लादण्यात येत असून सदरची शास्ती त्यांच्या निवृत्ती वेतनातून दरमहा हप्ते ठरवून वसुल करण्यात यावी. सदरची कार्यवाही जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, भंडारा यांनी करावी व वसुलीची रक्कम ही "**००७०-इतर प्रशासनिक सेवा, ६०, इतर सेवा, ८००, इतर जमा रक्कमा,(१८) माहितीचा अधिकार(००७०-०१६-१)**" मध्ये जमा करावी.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१०.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७३४/२००८

१) श्री रविकांत शालीकराम देशमुख
मु.पो.ता.मोहाडी, जिल्हा भंडारा. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा जिल्हा उपनिबंधक
सहकारी संस्था, भंडारा, तकीया रोड, गोकुल भवन, भंडारा

३) जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक निबंधक
सहकारी संस्था तालुका मोहाडी, जिल्हा भंडारा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १०.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १५.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विना अनुमती गैरहजर आहे. जन माहिती अधिकारी तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी हजर आहे.

२) अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.३.२००७ रोजी जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था मोहाडी यांचेकडे सो. रिता रविकांत देशमुख यांचे सावकारी परवाना तयार करण्याच्या विलंबाबाबत. कालावधी नोव्हेंबर, डिसेंबर, २००६ पासून माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असेही नमूद केलेले आहे. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २९.३.२००७ रोजी सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था मोहाडी यांनी सौ. रिता रविकांत देशमुख यांनी नवीन सावकारी परवाना करीता अर्ज केला आहे. सदर अर्जासोबत त्यांनी स्वतःचे बयाण व हमी पत्र दिले नाही. यासंबंधी त्यांना दिनांक २८.२.२००७ रोजी पत्र देवूनही बयाण व हमी पाठविलेले नाही. त्यामुळे सावकारी परवाना करीता विलंब झाला आहे असे कळविले. सदरच्या उत्तराने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी पुन्हा दिनांक ९.४.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय हा

त्यांना १० दिवसांचे आंत रजिस्टर पोस्टाने विना मुल्य माहिती उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१०.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

हंगामासाठी पाणी बंद झाले व त्यामुळे वैयक्तिक एका शेतक-यांच्या पिकासाठी दिनांक १४.१०.२००६ ते ३.१०.२००६ पर्यंत पाणी देणे शक्य नाही व याबाबत तरी इतर कोणत्याही कास्तकारांची पाणी न मिळाल्याची तक्रार या कार्यालयात दाखल झालेली नाही." यावरुन सुध्दा अपीलकर्ता यांना जी माहिती पाहिजे होती त्याकरीता त्यांनी अधिकची माहिती दिनांक २६.२.२००६ च्या पत्राप्रमाणे उपलब्ध करुन दिलेली असती तर पुढील कार्यवाही ही उपविभागीय अभियंता यांना करता आली असती, असा निष्कर्ष काढावयास हरकत नाही. माहिती उपलब्ध करुन देण्यास टाळाटाळ करण्यात आलेली आहे असेही दिसत नाही कारण शाखा अभियंता, पेच मोहाडी यांना संपुर्ण माहिती त्यांनी मागितलेली दिसून येते व त्याप्रमाणे शाखा अभियंता, पाटबंधारे व्यवस्थापन शाखा मोहाडी यांनी नकाशा सहित उपविभागीय अभियंता यांना माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसते व या वरुनच आयोगाकडे खुलासा दाखल केलेला दिसून येतो. अपीलकर्ता यांना सुध्दा जरी पुढील सर्व माहिती उपलब्ध करुन घ्यावयाची असेल तर त्यांनी प्रकल्प अधिकारी यांचेकडे आवश्यक असलेल्या माहितीची पुर्तता करणे संयुक्तिक राहील व त्यानुसार त्यांना संपुर्ण माहिती उपलब्ध करुन देणे हे योग्य राहील. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ९.१.२००७ च्या अर्जामधील मागितलेल्या माहितीच्या प्रमाणे मुद्येनिहाय त्यांच्या दिनांक २६.२.२००७ रोजी त्यांनी मागितलेल्या माहितीच्या प्रमाणे त्यांनी संपुर्ण माहितीची पुर्ती करावी व त्याप्रमाणे हा निर्णय मिळाल्यापासून १० दिवसांच्या आंत संपुर्ण माहितीची पुर्तता करावी. तसेच अपीलकर्ता यांनी संपुर्ण माहितीची प्रतिपुर्ती केल्यानंतरच

शाखेत म्हणजे कांद्री पुच्छ शाखा (वितरिका) पाणी सोडण्यांत आले. याबाबत नहराचे रोज रजिस्टरच्या छायांकित प्रती सोबत जोडलेल्या आहेत.

वास्तविक पाहाता खरीप हंगामाची मुदत १ जुलै ते १४ ऑक्टोंबर पर्यंतच असते. परंतु कास्तकारांचे हित व पिकांस लागणा-या पाण्याची निकड लक्षांत घेऊन पुन्हा दिनांक २४.१०.२००६ ते ७.११.२००६ पर्यंत नहरास पाणी सोडण्यांत आलेले आहे. आणि त्यानंतर दिनांक ८.११.२००६ पासून खरीप हंगामाचे पाणी पुर्णपणे बंद झाले.

अशा परिस्थितीत व्यक्तीगत एका शेतक-याचे पिकासाठी १४.१०.२००६ ते ३०.१०.२००६ पर्यंत पाणी देणे शक्य नाही. आणि याबाबतीत तरी इतर कोणत्याही कास्तकारांची पाणी न मिळाल्याची तक्रार या कार्यालयांस दाखल झालेली नाही."

वास्तविक, अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत उपविभागीय अभियंता माहिती अधिकारी नसतांना सुध्दा माहिती उपलब्ध करुन दिलेली होती. प्रकल्प अधिकारी हे सुध्दा प्रथम अपीलीय अधिकारी नसताना सुध्दा त्यांनी दिनांक २६.२.२००७ रोजी तपशिलातील माहिती उपलब्ध करुन द्यावी म्हणून अपीलकर्ता यांना कळविले होते. अपीलकर्ता यांनी सदरची माहिती दिनांक ३.३.२००७ रोजी कळविली याबध्दलचा अर्ज आयोगास दाखल केला होता त्या अर्जाची प्रत ही त्यांनी द्वितीय अपीला सोबत जोडलेली नाही. तसेच सदरच्या दिनांक ३.३.२००७ च्या अर्जाची माहिती ही उपविभागीय अभियंता किंवा प्रकल्प अधिकारी यांचेकडे मिळाली नाही असे त्यांचे म्हणणे आहे व त्यामुळे त्यांना पुन्हा माहिती उपलब्ध करुन देता आली नाही असे त्यांचे म्हणणे आहे. उपविभागीय अधिकारी यांच्या आयोगापुढील खुलाशामध्ये " पाणी सोडण्याचा करारनामा होत नसून धान पिकाखालील सपुर्ण क्षेत्राचा करारनामा केला जातो त्यामुळे पाठविल्याच्या करारनाम्याची प्रत देणे शक्य नाही. तसेच दिनांक २०.९.२००६ ते ३.१०.२००६ पर्यंत व ४.१०.२००६ ते २३.१०.२००६ पर्यंतच्या पाणी सोडण्यात आल्याच्या संदर्भातील रोज रजिस्टरची छायांकित प्रत त्यांनी आयोगाकडे सादर केली आहे व खुलासा करताना वास्तविक पाहाता खरिप हंगामाच्या मध्ये १ जुलै ते १४ ऑक्टोंबर पर्यंत असते. परंतु कास्तकारांचे हित व पिकांसाठी लागणा-या पाण्याची निकड लक्षात घेवून पुन्हा दिनांक २४.१०.२००६ ते ७.११.२००६ पर्यंत नहराचे पाणी सोडण्यात आलेले आहे व त्यानंतर दिनांक ८.११.२००६ पासून खरिप

दिलेली आहे व त्यांच्या मुळ तक्रारीच्या संदर्भामध्ये माहिती मागितलेली दिसून येते. तसेच उपविभागीय अभियंता यांनी आयोगाकडे खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केलेला आहे.

खुलासा - "उपरोक्त संदर्भिय पत्राचे विषयान्वये कळविण्यांत येते की, अपीलकर्ता अर्जदार यांचे कडून मागीतलेलया माहितीचे पत्र या कार्यालयांस दिनांक ९.१.२००७ ला प्राप्त झाले. त्या पत्रात अर्जदाराचे शेतीचा संपूर्ण तपशिल जसे- मौजा सर्व्हे नंबर आराजी इ. तपशील नसल्याने त्यांना कुठल्याबाबतची माहिती अभिप्रेत आहे याचा उलगडा होत नाही. त्यामुळे वरील अर्जाचे संदर्भात या कर्यालयाचे पत्र क्रं. ३२/म./०७ दि. १६.०१.०७ नुसार सर्वसाधारण टपालाद्वारे उत्तर पाठविण्यांत आले. त्याची प्रत सोबत जोडण्यात आली आहे.

अपील क्रं.१७३५ मधील संदर्भ क्रं. १ व ३ नुसार दि. १२.२.०७ व २३.५.०७ चे अर्ज या कार्यालयांस प्राप्त झालेले नाहीत. त्यामुळे माहिती पुरविण्यांत आलेली नाही. त्या शिवाय अपीलकर्ता यास विभागीय कार्यालयाचे पत्र क्रं. १०८२/०७ दि. २६.२.०७ नुसार माहिती मागण्यात आली होती पण ती सुध्दा त्यांनी दिली नाही.

तसेच अर्जदाराचे या कार्यालयास प्राप्त पत्रातील बाब ब (एक) नुसार पाणी सोडण्याच्या करारनाम्याच्या (शेतक-याच्या) प्रमाणित प्रती. पाणी सोडण्याचा करारनामा होत नसून धान पिकाखालील संपूर्ण क्षेत्राचा करारनामा केला जातो. त्यामुळे पाण्याच्या करारनाम्याच्या प्रती देणे शक्य नाही.

(दोन) १४.१०.०६ ते ३०.१०.०६ या कालावधीत नहरात सोडण्यांत आलेल्या पाण्याच्या रोज रजिस्टरच्या छायांकित प्रती सोबत जोडण्यात आलेल्या आहेत.

(तीन) अर्जदाराचे शेत शाखा मोहाडी अंतर्गत असून हया शाखेत दहेगांव वितरीकेवरुन सिंचन केल्या जाते. याव्यतिरिक्त शाखा हरदोली अंतर्गत लाभक्षेत्रांस म्हणजे कांद्री पुच्छशाखेस विसर्ग सोडावा लागतो. त्यामुळे दहेगांव विरीकेस १५ दिवस व कांद्री पुच्छ शाखा (वितरिका) १५ दिवस या प्रमाणे पाण्याचे पाळी नुसार पाणी देण्यांत येते.

दहेगांव वितरिकेस दिनांक २०.३.२००६ ते ३.१०.२००६ पर्यंत १५ दिवस पाणी देऊन बंद करण्यांत आला व पाळीनुसार दिनांक ३.१०.२००६ ते २३.१०.२००६ पर्यंत १५ दिवस हरदोली

२) करारानुसार व गरजेनूसार पाणी न सोडण्यामुळे होणा-या नुकसानाची भरपाई मिळण्यासाठी असणा-या अटीची व तरतुदी याच्या प्रमाणित प्रति

३) नुकसान भरपाई कोणाकडून किती दिवसांत मिळेल त्याची अधिकृत माहिती.

माहिती व्यक्तीशः घेणार आहे तसेच टपालाद्वारे हवी आहे असे नमूद केले आहे.

सदरच्या अर्जाच्या प्रमाणे दिनांक १६.१.२००७ रोजी उपविभागीय अभियंता यांनी अपीलकर्ता यांना " मागितलेली मुद्येनिहाय बाबीच्या संबंधामध्ये निरसन केलेले आहे. तसेच पाणी सोडण्याबाबत पत्रकाची प्रमाणित प्रत व्यक्तीगत ठरवून दिलेली नसतात. दिनांक १४.१०.२००६ ते ३०.१०.२००६ हा कालावधी २ महिने होत नाही. आपल्या तक्रार अर्जातील नमून्यात शेतक-यांबध्दलचा संपुर्ण तपशिल नसल्याने माहिती देणे शक्य नाही, " असे कळविलेले दिसून येते. परंतु, अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक १२.२.२००६ रोजी प्रकल्प अधिकारी यंचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक २६.२.२००७ रोजी उपरोक्त विषयांकित प्रकरणी अर्ज प्राप्त झालेला आहे. तरी आपल्या शेतीबध्दलचा संपुर्ण तपशिल (खसरा क्रमांक आराजी इ.) बाबत त्वरीत या कार्यालयास कळवावे जेणेकरुन आपण मागितलेली माहिती पाठविणे सोईचे होईल असे प्रकल्प अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसून येते. परंतु, अपीलकर्ता यांनी शेती बध्दलचा मागितलेला संपुर्ण तपशिल पुरविलेला दिसून येत नाही. मात्र, राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले आहे. द्वितीय अपीलामध्ये दिनांक ३.३.२००७ च्या अर्जावरची माहिती दिलेली नाही असे म्हटलेले आहे परंतु सदरच्या अर्जाची कोणतीही छायांकित प्रत आयोगाकडे दाखल केलेली नाही.

अपीलकर्ता यांनी जी माहिती मागितलेली आहे त्या माहितीच्या संदर्भामध्ये जन माहिती अधिकारी हे प्रकल्प अधिकारी आहे व प्रथम अपीलीय अधिकारी हे अधीक्षक अभियंता आहे असे जन माहिती अधिकारी तसेच उपविभागीय अभियंता यांनी सांगितले. अपीलकर्ता यांनी अधिनियमाचे कलम ६(१) प्रमाणे माहिती मागण्यासाठी जो अर्ज केलेला आहे तो उपविभागीय अभियंता यांचेकडे केलेला आहे व प्रथम अपील हे प्रकल्प अधिकारी यांचेकडे केलेले आहे. असे असले तरी उपविभागीय अभियंता यांनी त्यांना दिनांक १६.१.२००७ रोजी माहिती उपलब्ध करुन

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७३५/२००८

१) श्रीमती पारबताबाई परसराम निमकर
नेहरु वार्ड मोहाडी, ता. मोहाडी, जिल्हा भंडारा. — अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा प्रकल्प अधिकारी
भू व जल व्यवस्थापन पथदर्शी प्रकल्प, अजनी नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता
पेंच पाटबंधारे व्यवस्थापन, उपविभाग कांद्री (जांब) — उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १०.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.५.२००७ रोजी (कार्यालयात प्राप्त दिनांक २९.५.२००७) राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (१) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. माहिती अधिकारी तथा प्रकल्प अधिकारी हे उपस्थित आहेत. उप अभियंता हे उपस्थित आहेत परंतु ते माहिती अधिकारी नाही. प्रथम अपीलीय अधिकारी हे अधीक्षक अभियंता आहे. परंतु, अपीलकर्ता यांनी प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले नसल्यामुळे व ते प्रकल्प अधिकारी यांचेकडे दाखल केलेले असल्यामुळे आयोगाकडून प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता यांना नोटीस काढण्यात आलेली नाही. अपीलकर्ता यांचे तर्फे श्री धनराज परसराम निमकर हे प्रतिनिधी म्हणून हजर आहेत.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ९.१.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी, पाटबंधारे पेंच प्रकल्प व्यवस्थापन विभाग कांद्री यांचेकडे पाणी सोडण्याच्या करारनाम्याच्या (शेतक-यांच्या) प्रमाणित प्रती दिनांक १४.१०.२००६ ते दिनांक ३०.१०.२००६ दोन महिनेच्या कालावधीतील माहिती.

१) पाणी सोडण्याच्या करारनाम्याच्या प्रमाणित प्रती.

माहिती देण्याबाबत जाणून बुजून विलंब केलेला नाही. तसेच वरील संपुर्ण घटना क्रमावरुन असे दिसून येईल की, अपीलकर्ता यांना संपूर्ण माहिती ही उपलब्ध झालेली असून माहिती उपलब्ध करुन देण्यास कोणत्याही प्रकारची टाळाटाळ केलेली नाही असे दिसून येते. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक १५.६.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे माहिती उपलब्ध झालेली असल्यामुळे सदरचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- ७.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

कळविलेले दिसून येते. सदरच्या उत्तराने समाधान न झाल्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

द्वितीय अपीलामध्ये अपीलकर्ता यांनी विहित मुदतीत माहिती प्राप्त न झाल्याबाबत, दिशाभूल करणारे पत्र दिले, बंगलो विक्री करण्याकरीता ना.सु.प्र.द्वारे देण्यात आलेले ना हरकत प्रकाणपत्राची सत्यप्रत व भोगवटा प्रमाणपत्राची सत्यप्रत देण्याचे आदेश देण्यात यावे. अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा त्यांच्या अधिकारात असताना माहिती अधिका-या कडून माहिती मला वेळेवर उपलब्ध करुन न दिल्याबाबत कार्यवाही करुन बांधकामांच्या मंजूर नकाशा संबंधी दस्तऐवज व ना.सु.प्र.च्या अधिका-यांच्या नोट शिटची तसेच अभिन्यासाच्या मंजूर नकाशा व यातील दस्तऐवजांच्या नोटींग सह प्रति या माहिती अधिका-यांनी सांक्षांकित मला माहिती पुरवावी, अशी विनंती केलेली आहे.

अपीलकर्ता आज गैरहजर आहे. त्यामुळे त्यांना कोणत्या प्रकारची माहिती उपलब्ध झालेली नाही किंवा कोणत्या प्रकारची माहिती दिशाभूल करणारी आहे याबध्दलचा खुलासा त्यांनी दाखल केला नाही. अपीलकर्ता यांनी दिनांक २६.७.२००६ रोजी रक्कम रुपये ६४/- भरणा केलेला असून त्यांना माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे. तसेच प्रथम अपीलाच्या निर्णयामध्ये खसरा क्रमांक ४५१, मौजा नागपूर येथील अभिन्यासाची धारिका तथा उपलब्ध असलेल्या इमारती बांधकाम नकाशाची धारिका पाहाणीसाठी अपीलार्थी यांना सहाय्यक संचालक, नगर रचना तथा माहिती अधिकारी यांनी उपलब्ध करुन द्यावी. तसेच अपीलार्थी यांनी मागितलेले दस्तऐवज उपलब्ध करुन द्यावे. वरील आदेशाच्या अनुषंगाने सहाय्यक संचालक, नगर रचना तथा माहिती अधिकारी ना.सु.प्र. यांनी अपीलार्थी यांना अभिन्यास नकाशाची संपुर्ण धारिकाची प्रत दिनांक २१.३.२००७ ला उपलब्ध करुन दिली. तसेच इमारत नकाशा संबंधाने सहा. संचालक, नगर रचना, नागपूर महानगरपालिका यांना कळविण्यात आले की, दिनांक १६.८.२००७ रोजी इमारत बांधकाम नकाशाची धारिका ना.म.न.पा.ला पाठविण्यांत आलेली आहे. तेव्हा आवश्यक माहिती अपीलार्थी यांना उपलब्ध करुन कळवावे असे सहा. संचालक, नगर रचना, नासुप्र यांनी दिनांक २८.३.२००७ च्या पत्रान्वये कळविले आहे. व या संपुर्ण घटनाक्रमावरुन असे दिसून येईल की, माहिती अधिकारी किंवा अपीलीय अधिकारी यांनी

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७१८/२००८

१) श्री भोला गरिबदास बैसवारे
रा. बैरागीपूरा, नाईक तलाव, नागपूर. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा सभापती
नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता,
नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ७.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १९.५.२००७ रोजी (प्राप्त) राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विना अनुमती गैरहजर आहे. उत्तरवादी हजर आहे.

२)अपीलकर्ता यांनी दिनांक १५.६.२००६ रोजी " मौजा नागपूर येथली खसरा क्रमांक ४५१ महाराजा डेव्हलपर्स तुळशीबाग नागपूर या योजनेची खालील माहिती देण्याबाबत.

१) सँक्शन प्लॅान के नकाशाची प्रत

२) सँक्शन बिल्डींग परमिट की सत्यप्रत

३) ना.सु.प्र. आणि महाराजा डेव्हलपर यांचेशी झालेला ॲग्रिमेंट

४) प्लॅाट रिलिजमेन्ट कापी प्लॅाट धारको के नाम सहित देण्यात यावी.

५) बंगलो बिक्री करण्या करीता ना.सु.प्र.द्वारे देण्यात आले नाहरकत प्रमाण पत्राची सत्यप्रत सर्व खरीदीदारो चे नांव व पत्ते सहित. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे."

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १५.७.२००६ रोजी माहिती उपलब्ध करुन देण्यासाठी रुपये ६४/- जमा केल्याची प्रत कार्यालयाला उपलब्ध करुन द्यावी व दस्तऐवज घेवून जावा असे

यांनी उपलब्ध माहितीच्या आधारे सक्षम अधिका-यांकडे किंवा मा. न्यायालयात दाद मागणे हे संयुक्तिक राहील व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांना संपुर्ण माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे तसेच त्यांचे अपील क्रमांक ५५/२००७ व ५७०/२००७ ही सुध्दा माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे खारीज करण्यात आलेले असल्यामुळे सदरचे अपील सुध्दा खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- ७.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

आहे. तसेच पुन्हा अपील क्रमांक ५७०/२००७ हे सुध्दा एकाच प्रकरणाच्या संदर्भात आहे व त्या अपीलाच्या बध्दल सुध्दा विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे सदरचे अपील खारीज करण्यात आलेले दिसून येते.

या संपुर्ण प्रकरणामध्ये अपीलकर्ता यांच्या तक्रारी प्रमाणे जी चौकशी करण्यात आलेली आहे त्या चौकशीच्या संदर्भात वर नमूद केल्याप्रमाणे त्यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्यात आलेली आहे. परंतु अपीलकर्ता हे प्रत्येक उपलब्ध झालेल्या माहिती मधून वेगवेगळया प्रश्नांच्या माध्यमातून पुन्हा पुन्हा माहिती मागत असतात असे दिसून येते. पोलीस स्टेशन कडे एफ.आय.आर. दाखल केल्यानंतर गुन्हयाची चौकशी होते व त्या चौकशीच्या नंतरच एकतर कोर्टात पाठविण्यात येते किंवा गुन्हा होत नसेल तर दप्तरी दाखल करण्यात येतात. व त्याबध्दल सर्व माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे पुन्हा पुन्हा त्याबध्दल वेगवेगळे प्रश्न उपस्थित करुन तीच ती माहिती मागणे हे कोणत्याही सार्वजनिक व्यापक हिताच्या संदर्भात येत नाही. अपीलकर्ता हे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ हा स्वत:च्या वैयक्तिक हिताच्या करीता गैरवापर करीत आहे असा निष्कर्ष काढावा लागतो. माहिती उपलब्ध करुन देणे याचा अर्थ सार्वजनिक प्राधिकरणामध्ये ज्या साहित्याच्या स्वरुपात माहिती उपलब्ध असते उदा. अभिलेखे, दस्तऐवज, परिपत्रके, कागदपत्रे इ.च्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन देणे असे अधिनियमाचे कलम २(१) (च) प्रमाणे अर्थ आहे. वेगवेगळे प्रश्न निर्माण करुन त्यांची माहिती मागणे हे अपेक्षित नाही. व कोणत्याही प्रकारे विश्लेषण करुन मागणे हे अपेक्षित नाही. दिनांक १३.१२.२००६ च्या अर्जामध्ये अपीलकर्ता यांनी जे प्रश्न विचारलेले आहेत त्या प्रश्नांचे अवलोकन केले असता अपराधाचे ठिकाण, गुन्हा नोंदविण्याचा दिनांक व वेळ, आरोपीचा गुन्हा करण्याचा हेतू कोणता वगैरे वगैरे..... हे अर्थातच एफ.आय.आर.मध्ये असतात व ती एफ.आय.आर.त्यांनीच दाखल केलेली आहे. व पुन्हा तीच माहिती मागणे म्हणजे त्या सार्वजनिक प्राधिकरणास वेठीस धरणे असा होतो. कोणत्याही प्राधिकरणास प्रश्न मनात धरुन त्याचे काल्पनिक उत्तराचीच अपेक्षा करणे हे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ प्रमाणे अपेक्षित नाही व निर्णय प्रक्रियेच्या संदर्भात कोणत्याही प्रकारची तक्रार असल्यास अपीलकर्ता

कळविण्यात येत " असे उपविभागीय पोलीस अधिकारी, कामठी विभाग, कामठी यांनी अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसून यते. परंतु सदरच्या उत्तराने अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे दिनांक ३.३.२००६ रोजी पुन्हा प्रथम अपीलीय अधिकारी म्हणून पोलीस अधीक्षक, नागपूर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये पोलीस अधीक्षक यांनी "सदर अपील अर्जामध्ये दिनांक २५.३.२००५ चा अर्ज दिलेला असल्याचे नमूद केले आहे. परंतु कार्यालयाने त्यांच्या पोलीस स्टेशन कामठी येथील अभिलेख्यांची पडताळणी केली असता दिनांक २५.३.२००५ चा अर्ज या कार्यालयास प्राप्त झालेला नाही " असे या कार्यालयास कळविण्यात आलेले आहे. त्याचप्रमाणे दिनांक १३.२.२००७ रोजी पोलीस अधीक्षक, नागपूर जिल्हा (ग्रामिण) नागपूर यांनी माहितीच्या अधिकार अधिनियम, २००५ अन्वये या कार्यालयात अर्ज प्राप्त झाला असता या कार्यालयाचे पत्र दिनांक २५.८.२००६ अन्वये सविस्तर माहिती आपणास रजिस्टर पोस्टाने पाठविण्यात आलेली आहे व सदर घटनास्थळ पोलीस स्टेशन पाचपावली हद्यीत येत असल्याने सदर गुन्हयाची डायरी पोलीस स्टेशन नागपूर शहर येथे पाठविण्यात आलेली असून अधिक माहितीची आवश्यकता असल्यास पोलीस स्टेशन पाचपावली यांचेशी संपर्क साधावा. तसेच आपला दिनांक १८.१२.२००६ चा अर्ज प्राप्त झाला असता उपविभागीय पोलीस अधिकारी, कामठी विभाग, कामठी यांस दिनांक ११.१.२००७ व १७.१.२००७ अन्वये दिनांक १६.१.२००७ अन्वये आपणास परस्पर लेखी कळविण्यात आलेले आहे. दिनांक १३.१२.२००६ च्या अर्जाची पडताळणी केली असता आपणास वेळोवेळी व वेळेपुर्वीच माहिती पुरविण्यात आलेली असल्याने सदर अर्ज हा दप्तरी दाखल करण्यात येत आहे, याची नोंद घ्यावी असे कळविण्यात आलेले दिसून येते. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना या संपुर्ण प्रकरणात माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे हा निष्कर्ष काढावयास हरकत नाही. सदरच्या प्रकरणातील सर्व कागदपत्रे ही राज्य माहिती आयोगाचे कार्यालयात दाखल केलेली असून खुलासा सुध्दा दाखल करण्यात आलेला आहे. अपीलकर्ता यांना वेळोवेळी जी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे ती सर्व पत्रे सुध्दा दाखल केलेली आहे. तसेच अपीलकर्ता यांचे अपील क्रमांक ५५/२००७ मध्ये या एकाच प्रकरणाच्या संदर्भामध्ये ७ एप्रिल, २००७ रोजी आयोगाने निर्णय दिलेला असून माहिती दिलेली असल्यामुळे अपील निकाली काढण्यात आलेले

क) कार्यवाही करुन किती अपराधी यांना पकडून त्यांच्यावर कोणकोणता आरोप ठेवण्यात आला. कलम नं. व केस नं. याविषयी कळविणे.

ड) गुन्हा दाखल करुन कोणत्या न्यायालयात केस चालविण्यात आले आहे.

इ) फुसलावून(पळविणे) अपहरण करणे, दलित कुटूंबियांना जिवे मारण्याची धमकी देणे हा कॅाग्नीझेबल अपराध आहे किंवा नाही.

फ) तपाशी अधिकारी यांने तपास सुरु केला व संपवलेली वेळ.

प) फियार्दी, आरोपी व साक्षीदार हयांच्याकडून गुन्हा बाबतची मिळणारी माहिती.

न) आरोपीचा गुन्हा करण्याचा हेतू कोणता.

ब) गुन्हा नोंदविण्याचा दिनांक व वेळ.

भ) आरोपीचे नांव, अटकेचा दिनांक व वेळ.

म) अपराधाचे ठिकाण. "

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १९.१.२००७ रोजी " आपण माहितीचा अधिकार अधिनियमांतर्गत मा. पोलीस अधीक्षक, नागपूर (ग्रामिण) यांना केलेला अर्ज या कार्यालयात दिनांक २०.१२.२००६ रोजी प्राप्त झालेला असून आपल्या अर्जात नमूद माहितीबाबत आपणास कळविण्यात येते की, आपण मा. पोलीस अधीक्षक, नागपूर (ग्रामिण) यांना दिलेला दिनांक ३०.११.२००६ चा अर्ज त्यांच्या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक नाजीग्रा डी-२८/अर्जशाखा/६२/एसडीपीओ/०६, नागपूर, दिनांक ६.१२.२००६ अन्वये दिनांक ८.१२.२००६ रोजी या कार्यालयात चौकशीकरीता प्राप्त झाला असता आपल्या अर्जातील प्रकरणाबाबत पोलीस निरीक्षक, कामठी यांचा अहवाल, प्रकरणाचे संबंधीत कागदपत्र व चौकशी वरुन मा. पोलीस अधीक्षक, नागपूर (ग्रामिण) यांना अर्जाचा सविस्तर चौकशी अहवाल संबंधीत कागदपत्रासह सादर करण्यात आलेला आहे. आपल्या अर्जासंबंधी मा. पोलीस अधीक्षक यांना अहवाल सादर करण्यात आलेला असून आपल्या माहितीच्या अधिकारा अंतर्गत अर्जातील नमूद कार्यवाही बाबतचे मुद्दे मा. पोलीस अधीक्षक नागपूर (ग्रामिण) यांचे अधिकार क्षेत्रातील असून आपल्या अर्जासंबंधाने त्यांच्याकडून प्राप्त होणारे निर्देश व आदेशान्वये कार्यवाही बाबत आपणास

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७१७/२००८

१) श्री गणेश चेपाजी आगाशे
कुंभारे कॅालोनी, क्वॉर्टर नं.३२४
कामठी-४४१००२, जिल्हा नागपूर. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा पोलीस अधीक्षक
नागपूर जिल्हा (ग्रामिण), नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी
पोलीस अधीक्षक नागपूर जिल्हा (ग्रामिण),
कार्यालय, नागपूर.

उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक ७.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ४.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२)अपीलकर्ता यांनी दिनांक १३.१२.२००६ रोजी राज्य जन माहिती अधिकारी म्हणून पोलीस अधीक्षक, नागपूर (ग्रामिण) यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केले आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन :" एस.पी.ऑफिस, नागपूर यांना दिनांक २५.३.२००५ रोजी सौ. हर्षा गणेश आगासे, रा. कामठी हिला फुसलावून अपहरण केले व दलित कुटंबियांना जिवे मारण्यांची धमकी दिली. वरील संदर्भात पोस्ट रिपोर्ट एस.पी.ऑफिस नागपूर यांना रिपोर्ट देण्यात आला होता. या रिपोर्टवर कोणकोणती कार्यवाही झाली.

अ) एस.पी.साहेब यांनी कोणत्या अंमलदारास कार्यवाहीचे आदेश दिली.

ब) कोणत्या अंमलदाराने कार्यवाही करुन घटना स्थळावर कोणकोणते बयाण नोंदविले.

प्रकारची कार्यवाही करण्याचे अधिकार नसते व दुग्ध विकास अधिकारी म्हणून त्यांना सुध्दा सहकार अधिनियमानुसार कोणतेही अधिकार नाही व त्यामुळे संस्थेच्या विरुध्द कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही झाली नाही.

वास्तविक, मागास वर्गीय पशु पक्षी पालन सहकारी संस्था मर्या. या संस्थेस शासनाचे आर्थिक सहाय्य आहे असे अपीलकर्ता यांनी सांगितले तसेच जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक निबंधक यांनी सुध्दा मान्य केले. व त्यामुळे सदरची संस्था ही एक स्वतंत्र सार्वजनिक प्राधिकरण म्हणून माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदी प्रमाणे प्राधिकरण आहे. व त्यामुळे सदरच्या संस्थेने जन माहिती अधिकारी नियुक्त करणे हे त्या संस्थेवर बंधनकारक आहे. परंतु, तसे जन माहिती अधिकारी त्यांनी नियुक्त केलेले नसेल तर सहकार विभागाने सदरच्या संस्थेस जन माहिती अधिकारी नियुक्त करावा याबध्दल आदेशित करणे आवश्यक आहे. व तरीही संबंधीत संस्थेने जन माहिती अधिकारी नियुक्त केला नसेल तर अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे त्याप्रमाणे तक्रार करणे आवश्यक आहे. अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध झालेली नाही त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना त्यांनी मागितलेली माहिती सदरच्या संस्थेकडून हा निर्णय मिळाल्यापासून १५ दिवसांचे आंत रजिस्टर पोस्टाने विनामुल्य उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) सदरची माहिती संस्थेने उपलब्ध करुन न दिल्यास संस्थेच्या विरुध्द महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० च्या प्रमाणे योग्य ती कार्यवाही संस्थेविरुध्द करुन अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

३) संस्थेस शासकिय अनुदान असल्यामुळे जन माहिती अधिकारी नियुक्त करण्याचे आदेश सदरच्या संस्थेस देण्यात यावे व संस्थेन जन माहिती अधिकारी नियुक्त न केल्यास तसे आयोगास कळवावे.

४) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- ७.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

पाठविलेली दिसून येते. त्यानंतर दिनांक २२.६.२००७ रोजी सहाय्यक निबंधक यांनी विभागीय उप निबंधक यांना अपीलकर्ता यांच्या अर्जाच्या संदर्भात वर नमूद केलेल्या सर्व पत्रांचा संदर्भ देवून अर्जदाराला माहिती पुरविण्यासाठी या कार्यालयाकडून संदर्भीय पत्रान्वये कळविण्यात आले होते. त्याअन्वये संस्थेचे संदर्भित पत्र क्रमांक ५ अन्वये अर्जदाराला माहिती देण्यासाठी उच्च न्यायालय, नागपूर यांनी रिट पीटीशन न्यायप्रविष्ठ प्रलंबित असल्याने निकाल लागल्याशिवाय संस्थेचा दस्ताऐवज देण्यासाठी संस्थेने असमर्थता दर्शविलेली आहे असे पत्र दिलेले दिसून येते व त्या पत्राची प्रतिलीपी अपीलकर्ता यांना दिलेली आहे.

वर नमूद केलेल्या सर्व पत्र व्यवहाराच्या संदर्भातील आवक जावक नोंदवहीच्या छायांकित प्रती या दाखल झालेल्या आहेत. अपीलकर्ता यांच्या माहितीच्या अर्जामध्ये माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे. त्याबध्दल अपीलकर्ता यांनी असे सांगितले की, त्यांनी माहिती ही जिल्हा दुग्ध विकास अधिकारी यांचेकडे मागितलेली असल्यामुळे त्यांच्या कार्यालयात त्यांनी सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था, दुग्ध यांचेशी संपर्क साधला होता. परंतु त्यांना माहिती उपलब्ध झाली नाही. तसेच संस्थेशी संपर्क साधावयाचे पत्रातून जरी दिले असले तरी संस्थेच्या पदाधिका-यांशी त्यांनी संपर्क साधला नाही त्यामुळे सदरची माहिती उपलब्ध करुन घेण्यासाठी ते संस्थेकडे गेलेले नाही. परंतु अपीलकर्ता यांनी जन माहिती अधिकारी म्हणून ज्यांचेकडे अर्ज केलेला आहे त्यांनी व त्या कार्यालयानी त्यांना माहिती उपलब्ध करुन द्यावी याकरीता संस्थेस वेळोवेळी पत्र दिलेले आहे. संस्थेने जन माहिती अधिकारी यांचेकडे माहिती उपलब्ध करुन द्यावी असेही पत्र दिलेले आहे. परंतु संस्थेने माहिती उपलब्ध करुन देण्यास वेळोवेळी नकार दिलेला आहे. यावरुन जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती उपलब्ध करुन देण्यास टाळाटाळ केलेली आहे असा निष्कर्ष काढता येत नाही. परंतु संस्थेने सदरची माहिती उपलब्ध करुन न दिल्यास संस्थेच्या विरुध्द कार्यवाही करण्यात यावी असेही आदेश पारीत करण्यात आलेले आहे. परंतु संस्थेच्या विरुध्द महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम या अंतर्गत कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही केलेली दिसून येत नाही. त्याबध्दल जन माहिती अधिकारी यांना विचारले असता त्या कालावधीमध्ये त्यांच्याकडे सहाय्यक उप निंबंधक या पदाच्या संदर्भामध्ये प्रभार दिलेला होता व प्रभारी अधिकारी यांना कोणत्याही

अध्यक्ष यांनी सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था (दुग्ध) यांचेकडे अर्जदार चित्रसेन शालीकराम चांदेकर हे या संस्थेचे सदस्य/सभासद नाही. त्यामुळे माहिती अधिकारा अंतर्गत त्यांना सदर्हु माहिती मागण्याचा अधिकार नाही. संस्थेचे सभासद नसल्याने आपल्या वरील संदर्भीय पत्रातील सूचनानुसार सदर्हु अर्जदार यांनी संस्थेचे कोणतेही अधिकारी/पदाधिकारी यांचेशी संपर्क साधला नाही, असे कळविलेले दिसून येते. प्रथम अपीलाच्या संदर्भात सुध्दा प्रादेशिक दुग्ध शाळा विकास अधिकारी, नागपूर विभाग, नागपूर यांनी दिनांक २१.३.२००७ रोजी जिल्हा दुग्ध शाळा विकास अधिकारी यांना अपीलकर्ता यांनी मागितलेली माहिती उपलब्ध करुन द्यावी म्हणून पत्र दिलेले दिसून येते. तसेच दिनांक २८.३.२००७ रोजी पुन्हा सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था (दुग्ध) नागपूर यांनी संस्थेचे अध्यक्ष यांना सदरची माहिती कार्यालयात उपलब्ध करुन द्यावी असे पत्र दिलेले दिसून येते. व त्या पत्रावर सहाय्यक निबंधक यांनी सदर संस्थेच्या कार्यालयात माहिती मागविण्यात यावी अन्यथा सदर्हु अधिनियमाच्या अंतर्गत त्यांचेवर कार्यवाही करण्याबाबत आपल्या विभागाकडून पत्र देण्यात यावे, असा दिनांक ९.४.२००७ रोजी शेरा दिलेला दिसून येतो. दिनांक ५.६.२००७ रोजी पुन्हा संस्थेचे अध्यक्ष यांनी सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था (दुग्ध) यांना अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्याच्या संदर्भामध्ये दिनांक २४.५.२००७ च्या अर्जाचा संदर्भ देवून त्याबध्दलची माहिती आवश्यक आहे ते प्रयोजना अंतर्गत अर्जदारांनी लिहीलेले प्रयोजन खोटे असून शासनाची दिशाभूल करणारे आहे. कारण ते या संस्थचे सभासद नाही. आपल्या निर्देशानुसार अर्जदाराने सदर्हु माहिती प्राप्त करण्यास संस्थेच्या कोणत्याही अधिकारी/पदाधिका-यांशी अद्याप संपर्क साधला नाही. त्यामुळे त्यांना संस्थेचा व्यवहार माहित करुन घेण्याचा अधिकार नाही. कारण संस्थेचे सदरहू महत्वाचे दस्ताऐवज गैरसभासद गैरसदस्याला उपलब्ध करुन दिल्यास त्याचा दुरुपयोग होऊन संस्थेला फार मोठे नुकसान होण्याची शक्यता टाळता येत नाही असे संस्थेचे मत आहे. तसेच संस्थेची रिट पीटीशन क्रं. १०/०३ अंतर्गत अर्जदार संस्थेचे सभासद नाहीत. संस्थेचा महत्वाचा दस्तऐवज देणे किंवा नाही इत्यादी बाबीबध्दल उच्च न्यायालय नागपूर येथे न्यायप्रविष्ठ प्रलंबीत आहे. सदरहु रिट पिटीशनचा निकाल लागल्याशिवाय त्यातील कोणत्याही प्रतिवादींना संस्थेचे दस्ताऐवज मागता येत नाही असे कळविलेले दिसून येत असून सदरच्या पत्राची प्रतिलीपी अपीलकर्ता यांना

सदरच्या माहितीच्या अर्जाच्या नुसार व प्रथम अपीलाच्या नुसार जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर यांनी दिनांक २८.३.२००७ रोजी आपण मागितलेल्या माहितीच्या संबंधाने संस्थेस माहिती पुरविण्यास कळविले होते. संस्थेकडून आपण संस्थेचे सभासद नसल्याचे कळविले आहे. तसेच आपण संस्थेशी संपर्क सुध्दा साधलेला नाही. तरी संस्थेकडून माहिती उपलब्ध होताच आपण मागितलेली माहिती पुरविण्यात येईल. त्यासाठी आपणास या कार्यालयाशी प्रत्यक्ष संपर्क साधावा लागेल व नियमानुसार माहितीच्या प्रतीची झेरॉक्स फी या कार्यालयात जमा करावी लागेल, याची कृपया नोंद घ्यावी असेही कळविलेले दिसून येते. त्यानंतर दिनांक २४.५.२००७ रोजी प्रभारी सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था (दुग्ध), नागपूर यांनी अध्यक्ष/सचिव, मागास वर्गीय पशु, पक्षीपालन सहकारी संस्था मर्या. यांना अपीलकर्ता यांच्या दिनांक १५.११.२००६, १४.३.२००७ चे माहितीचे अर्ज व प्रथम अपील तसेच कार्यालयाच्या दिनांक १८.११.२००६ चे पत्र व दिनांक २८.३.२००६ या पत्रांचा संदर्भ देवून आपल्या संस्थेकडून सन २००४-२००५ व २००५-०६ पर्यंतचे वार्षिक हिशोब पत्रक (जमा खर्च व्यापारी पत्रक व नफा तोटा पत्रक) इ. माहिती मागविण्यात आली होती. परंतु, आजही संस्थेकडून माहिती उपलब्ध झाली नाही. आपण श्री चित्रसेन शालीकराम चांदेकर यांना हे पत्र मिळताच ३ दिवसांचे आंत वरील माहिती उपलब्ध करुन द्यावी व त्याची एक प्रत या कार्यालयास पाठविण्यात यावी. सदर्हु माहिती उपलब्ध करुन न दिल्यास यापुढे निर्माण होणा-या कायदेशिर बाबीस आपण स्वत: जबाबदार राहाल याची नोंद घ्यावी असे कळवून सदरचे पत्राची प्रतिलीपी अपीलकर्ता यांना दिलेली दिसून येते. परंतु, तरी सुध्दा त्यांनी माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांचा माहितीचा अर्ज हा जिल्हा दुग्ध विकास अधिकारी यांचेकडे माहिती अधिकारी म्हणून दाखल केल्यानंतर दिनांक १८.११.२००६ रोजी सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था (दुग्ध) नागपूर यांनी अध्यक्ष, मागास वर्गीय पशु पक्षी पालन सहकारी संस्था मर्या. यांना अपीलकर्ता यांना मागितलेली माहिती पुरविण्यात यावी व सदरचा अर्ज संस्थेकडे सहपत्र म्हणून पाठविण्यात आलेला दिसून येतो व अपीलकर्ता यांना सदरच्या पत्राची प्रतिलीपी दिलेली दिसून येते. तसेच वर नमूद केल्याप्रमाणे सदरच्या पत्राच्या अनुषंगाने दिनांक १.१२.२००६ रोजी संस्थेचे

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७१५/२००८

१) श्री चित्रसेन शालिकराम चांदेकर
रा.वरपाखड, नारा रोड, इंदोरा
नागपूर- ४४००१४. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा
प्रादेशिक दुग्ध विकास अधिकारी, नागपू

३) जन माहिती अधिकारी तथा
जिल्हा दुग्ध विकास अधिकारी, सिव्हील लाईन,
नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ७.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २८.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२) अपीलकर्ता यांनी दिनांक १५.११.२००६ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी म्हणून जिल्हा दुग्ध विकास अधिकारी, डेअरी परिसर, नागपूर यांना मागास वर्गीय पशु व पक्षी पालन सहकारी संस्था मर्या. आमगांव (देवळी), तालुका उमरेड, जिल्हा नागपूर या संबंधातील वर्ष २००४-०५ व २००५-०६ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रक (जमा खर्च व्यापारी व नफा तोटा पत्रक) अशी माहिती मागितलेली दिसून यते. सदरची माहिती व्यक्त्ीशः घेणार असे नमूद केले आहे.सदस्य या नात्याने संस्थचे व्यवहाराची माहिती करुन घेणे व उचित कार्यवाही करीता असेही नमूद केले आहे. विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी दिनांक १२.३.२००७ रोजी प्रादेशिक दुग्ध विकास अधिकारी, नागपूर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. प्रथम अपील मेमो मध्ये सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था (दुग्ध) विभाग, नागपूर या कार्यालयाशी महिती संबंधीत आहे, असे नमूद केलेले दिसून येते.

म्हणून दिनांक ५.२.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय हा दिनांक ३०.४.२००७ रोजी देण्यात आलेला असून अपीलकर्ता यांना दिनांक १६.३.२००७ रोजी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे असा निर्णय देवून अपील खारीज करण्यात आले. परंतु, सदरचे १६.३.२००७ चे पत्र हे दिनांक ५.२.२००७ च्या अपीलाप्रमाणे दिसून येते. मात्र, दिनांक ४.१२.२००६ च्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये सदरचा अर्ज या कार्यालयास सादर न केल्यामुळे कार्यवाही न झाल्याचे दिसून येते असा खुलासा सादर केलेला आहे.

अपीलकर्ता यांनी माहितीचा अर्ज हा वरिष्ठ अधिकारी यांचेकडे दाखल केला आहे. अपील अर्ज हा कनिष्ठ अधिका-यांकडे दाखल केला आहे व राज्य माहिती आयोगाकडील द्वितीय अपीलामध्ये शासकिय माहिती अधिकारी, म्हणून तहसिल कार्यालय, गोंदिया अन्न विभाग, गोंदिया असा तपशिल दिलेला आहे व त्यामुळे सदरच्या प्रकरणामध्ये अपीलकर्ता यांनीच अधिनियमाच्या तरतूदीप्रमाणे अर्ज दाखल केला नसल्यामुळे व त्यांना त्यांच्या अपीलाच्या संदर्भामध्ये योग्य तो निर्णय दिलेला असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील हे त्यांनी अर्ज वरिष्ठ अधिका-याकडे व प्रथम अपील कनिष्ठ अधिका-याकडे दाखल केलेले असल्यामुळे सदरचे अपील हे निकाली काढण्यात येत आहे.

२) सदरच्या निर्णयाची प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- ५.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७६४/२००८

१) श्री राधेश्याम मंगलचंद अग्रवाल
मनोहर चौक, ता.जिल्हा गोंदिया. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा तहसिलदार
तहसिल कार्यालय, गोंदिया.

३) जन माहिती अधिकारी तथा अन्न व पुरवठा अधिकारी
तहसिल कार्यालय, गोंदिया. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ५.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता गैरहजर आहे. उत्तरवादी हजर आहे.

२)अपीलकर्ता यांनी दिनांक २.१२.२००६ (प्राप्त ४.१२.२००६)रोजी शासकिय माहिती अधिकारी म्हणून अन्न पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, गोंदिया असे म्हणून खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन :- " १) महाराष्ट्र शासनाची पब्लीक अपूर्ती करीता गोंदिया जिल्हयात लेव्हीचा तांदुळ (D.P.S.) चालु वर्षामध्ये केव्हा पासून खरेदी चालु आहे. २) गोंदिया जिल्हयात किती ठिकाणवर चालु आहेत. ३) लेव्हीच्या तांदुळ घेणे बध्दल चालु वर्ष करीता शासनाचे जे काही आदेश आहेत त्याची प्रत वगैरे. सर्वाची एक प्रत देण्यात यावी. तसेच लेव्हीचा तांदूळ घेण्याची सर्व माहिती ४८ तासात पाहाणी करीता त्वरीत उपलब्ध करुन देणे बध्दल." सदरची माहिती सर्वसाधारण टपालाने घेणार असे नमूद केले आहे. परंतु सदरचा अर्ज हा तहसिल कार्यालयात दिलेला दिसून येतो. विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही

सुध्दा त्यांना उपलब्ध करुन दिलेला आहे. असे असताना सुध्दा त्यांनी माहिती कोणती मागितली याबध्दल त्यांच्या अर्जातील माहितीचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, त्यांना तक्रारीचा चौकशी अहवाल जो दिलेला आहे, त्यातील लग्न झाल्याच्या निष्कर्षाची मूळ प्रमाणपत्राची छायांकित प्रत अशी मागणी केली आहे. कोणत्याही विवाहाच्या संदर्भामध्ये प्रमाणपत्र हे विवाह नोंदणी अधिकारी यांचेकडे उपलब्ध असते. तसेच प्रापर्टीच्या वादाच्या संदर्भामध्ये मुळ दस्तऐवजाच्या सत्यप्रती मागितलेल्या आहेत. तरी प्रापर्टीच्या वादाच्या संदर्भामध्ये पोलीस चौकशीमध्ये कोणत्याही प्रकारचे मुळ दस्तऐवज हे उपलब्ध नसतात तर चौकशी मध्ये जे वेगवेगळया साक्षीदारांचे बयाण घेतले जातात त्या बयाणा वरुन चौकशी अहवाल तयार करण्यात आलेला असतो. मुळात अपीलकर्त्यांचा हा वाद दिवाणी स्वरुपाचा दिसून येतो व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना दिवाणी न्यायालयामध्ये न्याय मिळवून घेता येईल, असेही माहिती अधिकारी यांनी सांगितले. असे असले तरी माहितीचा अर्ज व प्रथम अपील हे संबंधीत कार्यालयामध्ये अप्राप्त असल्यामुळे व अपीलकर्ता यांचेकडे सुध्दा कोणत्याही प्रकारची पोच नसल्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांना किंवा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांच्या कार्यालयास जबाबदार धरता येणार नाही व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील हे निकाली काढण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- ४.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

अर्जदार यांनी मागितलेली माहिती ही लोकशाही दिनी दिलेल्या अर्जाचे अहवालासंबंधी आहे. लोकशाही दिनी आलेला अर्जदार यांचा अर्ज चौकशीकामी पो.स्टे. पाचपावली येथे पाठविल्यामुळे तेथील चौकशी अधिकारी पो.नि.पो.स्टे.पाचपावली यांनी चौकशी केली व त्यांनी दिलेल्या अहवालावरुन लोकशाही दिनाचा तक्रार अर्जाचा अहवाल तयार करण्यात आला असून अर्जदार यांनी केलेल्या प्रत्येक अर्जाच्या चौकशीचा अहवाल सारखाच असून प्रत्येक अहवालामध्ये अर्जदाराचे पिता धर्मराज लांजेवार यांनी पहिली पत्नी सोडून गेल्यानंतर घरकाम करणारी पुर्नाबाई हीच्याश्यीी दुसरा विवाह केला असे तोंडी समजले आहे. परंतु त्याबाबतचा पुरावा उपलब्ध नाही.

धर्मराज लांजेवार यांचे मृत्यू नंतर पुर्नाबाईची देखभाल करण्याकरीता पुर्नाबाईच्या पहील्या पतीच्या मुलाचा मुलगा पृथ्वीराज भालाधरे हा पुर्नाबाईसोबत धर्मराज लांजेवार यांचे घरी राहत होता. पुर्नाबाईचे मृत्यूनंतर पृथ्वीराज भालाधरे हा धर्मराज लांजेवार यांचे घरी राहू लागला.

त्यामुळे अर्जदार राजकुमार धर्मराज लांजेवार व पृथ्वीराज भालाधरे यांचेमध्ये धर्मराज लांजेवार यांचे प्रापर्टीवरुन वाद चालु आहे.

सदर प्रकरणामध्ये सहा. पोलीस आयुक्त पाचपावली विभाग यांचे कडून अर्जदार राजकुमार ध. लांजेवार यांनी मागितलेल्या माहिती पैकी मुद्या क्रं. २ ची माहिती उपलब्ध झाली आहे. मुद्या क्रं. १ ची माहिती शासकिय मॅरेज ब्युरोशी संबंधित असल्याने उपलब्ध होऊ शकली नाही. मुद्या क्रं. ३ ची माहिती भूमापन अधिकारी यांचे कार्यालयाशी संबंधित असल्याने माहिती उपलब्ध होऊ शकली नाही. "

परंतु, जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, अपीलकर्ता यांनी ज्या संदर्भामध्ये तक्रार केलेली आहे ती तक्रार त्यांनी लोकशाही दिनामध्ये केलेली होती. व सदरचा अर्ज हा पाचपावली पोलीस स्टेशनकडे चौकशी करीता पाठविण्यात आला होता. त्याबाबत त्यांना पूर्वीच कागदपत्रे उपलब्ध करुन दिलेली आहे. त्यांनी शासनाकडे सुध्दा तक्रार केली होती व शासनाकडे सुध्दा तक्रारीच्या संदर्भामध्ये अहवाल पाठविण्यात आला होता. त्याचप्रमाणे संपुर्ण तक्रारीची चौकशीचा अहवाल

करण्यांत आली याबाबतचे मुळ दस्तऐवज पुरविण्यात यावेत. (तीन) राजकुमार धर्मराज लांजेवार यांचा पी.एम. भालाधरे यांचेशी घराचे प्रापर्टीचा वाद आहे. तो वाद श्री धर्मराज लांजेवार यांचे प्रापर्टीचा कि सौ. पुर्णाबाई रुपचंद भालाधरे हिच्या प्रापर्टीचा वाद आहे याच्या मुळ दस्ताऐवजांच्या सत्यप्रती पुरविण्यात याव्यात. दिनांक २०.९.२००६ चा पत्र क्रमांक जा.क्रं./अपोआ/गुन्हे/लो.दि./३१४/०६ स्तंभ ३(एक) व दोन प्रमाणे." सदरची माहिती टपालाने घेणार असे नमूद केले आहे. विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून दिनांक २८.२.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. व प्रथम अपीलात सुध्दा निर्णय झालेला नसल्यामुळे द्वितीय अपील राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केले आहे. परंतु, जन माहिती अधिकारी तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचे म्हणणे असे आहे की, अपीलकर्ता यांचे दोनही अर्ज हे त्यांच्या कार्यालयामध्ये अप्राप्त आहे. त्यावर अपीलकर्ता यांचे असे म्हणणे आहे की, त्यांनी प्रत्यक्ष अर्ज देण्यासाठी प्रयत्न केला होता परंतु घेतला नाही म्हणून स्पीड पोस्टाने दोनही अर्ज दोनही अधिका-यांकडे पाठविले होते. परंतु, त्याकरीता संपुर्ण चौकशी करण्याकरीता माहिती अधिकारी व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दि. २.५.२००८ रोजी मुदत मागितली होती. त्याप्रमाणे पुन्हा आज सुनावणीच्या वेळेस त्यांनी खालीलप्रमाणे आयोगाकडे खुलासा दाखल केला.

" उपरोक्त विषयांकित संदर्भान्वये दि. १९.०६.०८ रोजी आपले कार्यालयात झालेल्या सुनावणीमध्ये अर्जदार यांनी गुन्हे शाखा येथे पाठविलेल्या माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत माहिती मिळणेबाबत दिलेल्या अर्जातील माहिती विषयी आपण अर्जदार यांना आवश्यक असलेली माहिती देण्याबाबत आदेश केला होता.

अर्जदाराचे म्हणण्यानुसार दि. २०.०१.०७ रोजी गुन्हे शाखा येथे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत अर्ज केला होता तो गुन्हे शाखा येथे स्विकार न केल्याने अर्जदार यांनी स्पिड पोस्टाने संबंधित अर्ज गुन्हे शाखा येथे पाठविला.

परंतु अर्जदाराचे म्हणण्यानुसार पाठविलेला अर्ज इकडील कार्यालयीन अभिलेखावर प्राप्त झाला नाही. तसेच अर्जदार यांनी सदर माहिती अर्जाविषयीचा पाठविलेला प्रथम अपील अर्ज सुध्दा इकडील कार्यालयीन अभिलेखावर प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १४९६/२००८

१) श्री राजकुमार धर्मराज लांजेवार
द्वारा शंकरराव मोटघरे, दसरा रोड,
काशीबाई मंदीराचे पाठीमागे (महाल), नागपूर-३२. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी अप्पर पोलीस आयुक्त (गुन्हे)
नागपूर शहर, नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा अप्पर पोलीस आयुक्त (गुन्हे)
नागपूर शहर, नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ४.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १२.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता हजर आहे. जन माहिती अधिकारी हजर आहे.

२) अपीलकर्ता यांनी दिनांक २०.१.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी म्हणून अप्पर पोलीस आयुक्त कार्यालय(गुन्हे) यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

<u>माहितीचा विषय</u> :- "आपले कार्यालयीन पत्र क्रमांक जाक्र/अपोआ/गुन्हे/लो.दी/३१४/०६, दिनांक २०.९.२००६ ला मा. जिल्हाधिकारी, नागपूर हयांचे टोकन क्रमांक ४७५३ परिच्छेद १ अन्वये चौकशी अहवालामध्ये आपण नमूद केले आहे की, धर्मराज लांजेवार हयांनी सौ. पुर्नाबाई रुपचंद भालाधरे हिचेशी दुसरा विवाह केला होता तर त्यांचा दुसरा विवाह सिध्द करणारे दस्ताऐवजांच्या मुळ सत्यप्रती पुरविण्यात याव्यात. (दोन) परी. २ मध्ये पी.एम.भालाधरे हयांचा पोलीस स्टेशनला गुन्हेगार प्रवृत्तीचे कोणतेही गून्हे नाही. भांडण नाही असे कोणी सांगत नाही. तरी पण त्यांचे विरुध्द सुमार ६३/०६ व १०७, ११६(३) प्रमाणे कशी व कोणती कार्यवाही

आहे. परंतु अपीलकर्ता यांना त्याबाबतची माहिती ही उपलब्ध करुन दिलेली नाही व त्याबाबतची दखल सुध्दा प्रथम अपीलात घेणे आवश्यक होते व ती घेतली गेली नाही. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २१.८.२००६ चे पत्र हे विलंबाने प्रथम अपील दाखल झाल्यानंतर निर्गमित करण्यात आलेले आढळून येत असल्यामुळे व अपीलकर्ता यांना १६.११.२००६ ला पोस्टाने मिळालेले असल्याने संबंधीत अधिकारी किंवा कर्मचारी यांची विभागीय चौकशी करुन शिस्तभंगाची कार्यवाही करावी. सदरची चौकशी ही मुख्य कार्यपालन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर यांनी करावी

२) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या अतिरिक्त वेतनाचे संदर्भामध्ये संपुर्ण माहिती हा निर्णय मिळाल्यापासून १० दिवसांचे आत विनामुल्य रजिस्टर पोस्टाने देण्यात यावी.

३) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत स्वतंत्रपणे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर यांचेकडे पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात यावी.

४) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- ४.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

अंतर्गत उ.प्रा.शाळा डिंगडोह देवी, पं.स.हिंगणा, जि.प.नागपूर येथे १) १.९.१९९५ ते दि. ८.३.१९९६ पर्यंत (६ महिने ८ दिवस) २) १.४.१९९६ ते ३१.१.२००० पर्यंत (३ वर्ष १० महिणे) असे एकुण ४ वर्षे ४ महिने ८ दिवस उच्च श्रेणीचे जागेवर प्र.मुख्याध्यापक पदाचा कार्यभार सांभाळला. शासकिय नियमाप्रमाणे त्याबाबत अतिरिक्त वेतन मिळावे म्हणून अनेक वेळा प्रत्यक्ष भेटून व निवेदनाद्वारे मा. गट शिक्षणाधिकारी, पं.स.हिंगणा, मा.शिक्षणाधिकारी (प्राथ.) मा. मुख्य कार्यपालन अधिकारी, जि.प.नागपूर यांचेकडे रितसर विनंती केली. तरीपण दिनांक ३१.१.२००० ला सेवानिवृत्त होवूनही मला न्याय तर मिळालाच नाही पण अपीलीय पत्र अ,ब,क,ड,इ प्रमाणे मला माहिती देण्यात आली नाही, असे माहितीचे विवरण दिलेले आहे. यावरुन अपीलकर्ता यांना त्यांचे अतिरिक्त वेतन मिळावे म्हणून त्यांनी माहितीच्या अधिकारात माहिती मागितलेली दिसून येते. मा. लोकआयुक्त यांचेकडे सुध्दा त्यांनी अर्ज केलेला आहे असेही वर नमूद करण्यात आले आहे. यावरुन त्यांनी त्यांच्या वेतनाच्या संदर्भामध्ये कोणत्या प्रकारची कार्यवाही सुरु आहे ही माहिती हवी आहे व अंतिमत: अतिरिक्त वेतन मिळावे हीच त्यांची प्रामुख्याने मागणी दिसून येत आहे. परंतु माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ प्रमाणे सार्वजनिक प्राधिकरणातील माहिती ही ज्या साहित्याच्या स्वरुपात उदा. अभिलेखे, दस्तऐवज, टिपण्या, कागदपत्रे उपलब्ध असतील त्याच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन घेणे असा माहितीचा अधिकार आहे. व त्याप्रमाणे त्यांच्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये काय कार्यवाही होत आहे त्याबध्दलीची माहिती त्यांना दिनांक २१.८.२००६ च्या पत्राप्रमाणे कळविण्यात आलेले दिसून येते. परंतु त्यांना ते पत्र विलंबाने मिळाले आहे असे त्यांचे म्हणणे आहे. अर्थात, दिनांक २१.८.२००६ चे पत्र हे दिनांक १६.११.२००६ ला मिळणे अर्थातच, कदाचित सदरचे पत्र हे प्रथम अपील दाखल केल्यानंतरच निर्गमित केलेले असावे. व त्यामुळे तत्कालीन माहिती अधिकारी हे निश्चितच दोषी आढळून येतात व त्याबध्दल त्यांची चौकशी करुन शिस्तभंगाची कार्यवाही करणे हे संयुक्तिक होईल. तसेच अपीलकर्ता यांना त्यांच्या ६ महिन्याचे अतिरिक्त वेतन मिळाले आहे असे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सांगितले. पुन्हा पुढील ६ महिन्याचे अतिरिक्त वेतन चेक तयार आहे तेही त्यांनी सांगितले व उर्वरित अतिरिक्त वेतन संदर्भामध्ये त्यांना किंवा गट शिक्षणाधिकारी यांना अधिकार नसल्यामुळे व शासनास अधिकार असल्यामुळे शासनाकडे सदरचे प्रस्ताव पाठविले आहे असे त्यांचे म्हणणे

अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध झालेली नसल्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले दिसून येते.

सदरच्या अपील अर्जाच्या अनुषंगाने दिनांक २१.८.२००६ रोजी माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे असे जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी यांचे म्हणणे असले तरी सदरचे पत्र अपीलकर्ता यांना दिनांक १६.११.२००६ ला पोस्टाने मिळाले असे त्यांचे म्हणणे आहे. तसेच श्री कावळे यांनी विषयांकित अपील मध्ये या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक जीपना/प्राथमिक/शिक्षण/पेंशन/९२४८/०, दिनांक ८.११.२००६ चे पत्र मिळाल्याचे मान्य केले आहे. परंतु आपल्या कार्यालयाकडे केलेल्या अपीलामध्ये अपील करण्याचा आधार दोन मधील माहिती अर्ज क्रमांक ९, दिनांक २४.१.२००७ ची माहिती अजून पुरविलेली नाही असे नमूद केले आहे. श्री कावळे यांनी सदर अर्ज गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, हिंगणा यांना सादर केल्याचे दिसून येते. परंतु सदर अर्जावर माहितीचा अधिकार अधिनियम अंतर्गत नमूद केल्याप्रमाणे कोर्ट फी स्टॅम्प लावलेला नाही व अर्ज विहित नमुन्यात नाही. त्यामुळे सदर अर्जाला माहितीच्या अधिकार अधिनियम अंतर्गत अर्ज म्हणून गणला जाणार नाही. तसेच श्री कावळे यांनी १० टक्के अतिरिक्त वेतन मिळण्याबाबत मा. उपलोकआयुक्त कार्यालयाकडे सुध्दा तक्रार दाखल केली आहे. तक्रारीचे अनुषंगाने त्यांनी सेवा निवृत्ती नंतर अतिरिक्त वेतनाची मागणी केल्यानुसार शासन निर्णयाप्रमाणे या स्तरावर एक वर्षाचे अतिरिक्त वेतन मंजूर करण्याचे अधिकार आहे. त्यानुसार श्री कावळे यांना १ मे १९९५ ते २९.०२.१९९६ या सहा महिन्याचे अतिरिक्त वेदन गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, हिंगणा यांचे धनादेश क्रं.०७०३३३, दिनांक ७.१२.२००७ अन्वये रुपये ३००४ /- अदा करण्यात आलेले आहे. तसेच त्या पुढील सहा महिन्याचे अतिरिक्त कार्यभार वेतन मंजूर करण्याची कार्यवाही गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती हिंगणा स्तरावर सुरु आहे. माहितीचा अधिकार अंतर्गत त्यांनी सादर केलेल्या अर्जानुसार अपीलानुसार श्री कावळे यांना वेळोवेळी माहिती पुरविण्यात आलेली आहे. यामध्ये कुठलीही दिरंगाई झालेली नही. असा खुलासा सादर केलेला आहे.

अपीलकर्ता यांच्या द्वितीय अपील मेमोमधील माहितीचे वर्णन याचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, नागपूर जिल्हा परिषद चे माताहात पंचायत समिती हिंगणा

अधिका-याजवळ केव्हा पोहचला त्यांच्याजवळ तो किती दिवस पडून राहीला व या कालावधीत संबंधीत अधिका-याने त्यावर काय कार्यवाही केली यांची माहिती मला कळविण्यात यावी.

अर्ज सादर केल्यानंतर नियमानुसार मला केव्हा अतिरिक्त पदाचे वेतन द्यावयास पाहिजे होते. १ अर्ज सादर करुन ४ महिन्यापेक्षा जास्त कालावधी उलटत आहे. तरी मला अतिरिक्त पदाचे वेतन मिळाले नाही. ज्या अधिका-यांनी माझ्या अर्जावर कार्यवाही करणे आवश्यक होते. ज्यांनी ती केली नाही अशा अधिका-यांची नांवे व त्यांच्या पदाबाबतची माहिती मला कळविण्यात यावी.

स्वतःचे काम न करता उलट माझ्यासारख्या सेवानिवृत्त कर्मचा-याला त्रास देणा-या अधिका-यांविरुध्द केव्हा व कोणती कार्यवाही केली जाईल.

अतिरिक्त पदावर त्या पदाच्या संभाव्य वेतनाच्या १० टक्के किंवा दर महिण्याला ५०० रुपये कमीत कमी प्रमाणे उपरोक्त कालावधीचे अतिरिक्त वेतन व्याजासह मला केव्हा मिळेल.

मला न्याय मिळावा हा माझा प्रामाणिक हेतु असून मी मागविलेली माहिती मला साध्या लिफाप्यात पाठविण्यात यावी, ही विनंती. "

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी दिनांक ११.९.२००६ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, नागपूर यांचेकडे दाखल केलेले दिसून येते. प्रथम अपीलाच्या निर्णयामध्ये दिनांक ८.११.२००६ रोजी शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) यांनी अपीलकर्ता यांना दिनांक २१.८.२००६ रोजी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे. तसेच दिनांक २४.८.२००६ रोजी सदर बाबीविषयी गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, हिंगणा यांना विचारणा केल्याचे पत्र पाठविले होते व त्या पत्राची प्रत सुध्दा पाठविण्यात आली होती. तसेच सदर माहिती ही गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, हिंगणा स्तरावरील असल्यामुळे गट शिक्षणाधिकारी सुध्दा माहिती अधिकारी आहे. त्यामुळे माहितीच्या अधिकारा अंतर्गत माहिती आपण गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, हिंगणा येथून प्राप्त करावी असे कळवून सदरच्या पत्राची प्रतिलीपी ही गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, हिंगणा यांना दिलेली दिसून येते. परंतु,

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७७३/२००८

१) श्री भाऊराव महादेव कावळे,
प्लॅाट नं.४६, स्मृती ले आऊट (वसंत विहारचे बाजुला)
दत्तवाडी, पो.वाडी, ता.जि. नागपूर. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक)
जिल्हा परिषद, नागपूर .

३) जन माहिती अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक)
जिल्हा परिषद, नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ४.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २४.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२)अपीलकर्ता यांनी दिनांक १७.७.२००६ रोजी माहिती अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

माहितीचा विषय :- " उच्च श्रेणी मु.अ.रिक्त पदाचे त्या पदाच्या संभाव्य वेतनाच्या १० टक्के अतिरिक्त कार्यभार वेतन अदा करण्याबाबत. कालावधी- १) १.०९.९५ ते ०८.०३.९६ पर्यंत ६ महिने ०८ दिवसा. २) १.०४.९६ ते ३१.०१.२००० पर्यंत ३ वर्ष १० महिने असे एकुण ४ वर्ष ४ महिने ०८ दिवस रिक्त पदाचा कार्यभार सांभाळला आहे. मी नियत वयोमानानुसार ३१.१.२००० ला सेवानिवृत्त झालो त्या अगोदर पासून सेवेत प्रत्येक्ष संबंधीतांशी भेट घेऊन लेखी निवेदन देऊन तसेच मा.मु.का.अ., जि.प. नागपूर यांचे आव्हानुसार दि. २५.३.२००६ निवेदन सादर करुन वरील विषयाचे अनुषंगाने अन्याय निवारनार्थ विनंती केली आहे. माझ्या अर्जावर आजपर्यंत झालेल्या दैनिक प्रगतीचा अहवाल मला पाठविण्यात यावा. त्यात माझा अर्ज कोणत्या

व त्यामुळेच अपीलकर्ता यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे पण अर्ज दाखल केलेला दिसून येतो तसेच जिल्हाधिकारी यांचेकडे पण अर्ज दाखल केलेला दिसून येतो. व त्यांच्याच आदेशाप्रमाणे सचिव, ग्राम पंचायत यांस पत्रातून माहिती विचारलेली दिसून यते. प्रथम अपीलीय अधिका-याकडेच गट विकास अधिकारी म्हणून तक्रार केलेली होती व त्याच माहिती अधिका-यास माहिती द्या म्हणून आदेश करतात यावरुन कोणत्या प्रकारे माहितीच्या अधिकारातील अर्ज किंवा अपीलाची हाताळणी होते हे दिसून येते. व त्यामुळे माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी हे दोषा आढळून येतात. परंतु, आज माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी हे हजर नसल्यामुळे त्यांचे शास्तीविषयक म्हणणे ऐकून घेता येत नाही. व त्याकरीता त्यांच्या विरुध्द विभागीय चौकशीची शिफारस करणे हे संयुक्तिक राहील. तसेच अपीलकर्ता यांच्या तक्रारीची चौकशी करुन त्याप्रमाणे कार्यवाही प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी केल्यास अपीलकर्ता यांचा उद्येश सफल होईल, असे दिसून येते. व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ३.२.२००७ च्या अर्जामधील मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये संपुर्ण माहिती त्यांना हा निर्णय मिळाल्यापासून ३० दिवसांचे आंत छायांकित प्रतीचे स्वरुपात विना मुल्या उपलब्ध करुन देण्यात यावी.
२) जन माहिती अधिकारी यांनी विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नसल्यामुळे ते अधिनियमाचे कलम २०(२) प्रमाणे दोषी आढळून येत असल्यामुळे त्यांच्या विरुध्द शिस्तभंगाची कार्यवाहीची शिफारस करण्यात येत आहे. सदरची कार्यवाही मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा यांनी करावयाची आहे.
३) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा यांना स्वतंत्रपणे पोस्टाने पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात यावी.
४) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- ३.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

प्रत. (३) संबंधीत निष्काळजीपणामुळे सचिवावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली त्या परिपत्रकाचे झेरॅाक्स प्रत. (४) तक्रार प्राप्त झाल्यापासून संबंधीत सचिवासी केलेल्या पत्रव्यवहाराची झेरॅाक्स प्रत. (५) सचिवावर संबंधीत तक्रारीवर दंडात्मक कोणती कार्यवाही करण्यात आली." सदरची माहिती वैयक्तिक घेणार. तसेच अर्जदार दारिद्रय रेषेखाली आहे असेही नमूद केले आहे. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, तुमसर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय दिनांक २६.३.२००७ रोजी देण्यात आलेला असून अपीलकता्र यांनी मागितलेली माहिती ही विनामुल्य उपलब्ध करुन देण्यात यावी असा निर्णय दिला आहे. अपीलकर्ता यांना त्यानंतरही माहिती उपलब्ध झाली नसल्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २१.५.२००७ रोजी द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ३.२.२००७ च्या अर्जामध्ये विनंती केल्याप्रमाणे त्यांनी केलेल्या तक्रारीची चौकशीचा अहवाल मागितलेला दिसून येतो. परंतु, त्यांनी केलेल्या तक्रारीची चौकशी ही माहितीच्या अधिकाराचा अर्ज प्राप्त झाल्यावरच करावयास सुरु केलेली दिसून येते. व त्यामुळे सदरची माहिती उपलब्ध करुन देण्यास विलंब झाला व ती माहिती दिनांक २७.४.२००७ रोजी उपलब्ध करुन देण्यात आली असे अपीलकर्ता यांनी सांगितले. परंतु त्या त्यांनी मागितलेल्या माहितीशी उपलब्ध करुन दिलेल्या महितीचा संबंध नाही, असे त्यांनी सांगितले. वास्तविक, तक्रार केल्यानंतर त्याबाबतची चौकशी करावयास पाहिजे होती. परंतु, ती न करता ग्राम पंचायत सचिव यांना पत्र पाठवून माहिती विचारण्यात आलेली आहे. व जी माहिती ग्राम पंचायत सचिव यांनी दिलेली आहे ती अपीलकर्ता यांनी दिली. याचा अर्थ तक्रारीची चौकशी झ ालेली नाही व त्याबाबतचा निर्णय सुध्दा झालेला नाही. वास्तविक त्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांना कळवावयास पाहिजे होते. परंतु, ३० दिवसांच्या आंत कोणत्याही प्रकारचे उत्तर त्यांना दिलेले नाही हे स्पष्ट आहे. माहिती अधिकारी यांनी विस्तार अधिकारी (पंचायत) यांना जे पत्र दिलेले आहे, यावरुन माहिती अधिकारी यांना सुध्दा विचारलेल्या माहितीचे आकलन झालेले दिसून येत नाही. कोणत्याही अधिकाऱ्याकडे तक्रार आल्यानंतर त्या तक्रारीची चौकशी त्या अधिका-याने करावयाची आहे. व मुळात ही बाबच या प्रकरणात दिसून येत नाही.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७६७/२००८

१) श्री राकेश खुशाल भौरजार,
डॉ.आंबेडकर वार्ड, मु.पो.सिहोरा,
ता.तुमसर, जिल्हा भंडारा. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा खंड विकास अधिकारी
पंचायत समिती, तुमसर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा कक्ष अधिकारी तथा
विस्तार अधिकारी, पंचायत समिती, तुमसर, जिल्हा भंडारा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ३.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २१.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता हजर आहे. जन माहिती अधिकारी गैरहजर आहे. प्रथम अपीलीय अधिकारी हजर आहे.

२) अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३.२.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी(विस्तार अधिकारी) यांना संबोधून कार्यालय, पंचायत समिती, तूमसर यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

<u>आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल</u> :- " ग्रा.पं.सिहोरा अनु.जाती/जमातीच्या विकासाकरीता सामान्य फंडातून २० टक्के रक्कम खर्च करण्याबाबत तक्रार

(एक) माहितीचा विषय : अ) समाजकल्याण संचालनालय पुणे-१ च्या पत्र क्रं.सकसं/ मावस/ दवसु/निवेदन/कार्यवाही/०६-०७/अ.१२/४०२ दि. २९.११.२००६ ब) मा. जिल्हाधिकारी कार्यालय भंडारा पत्र क्रं.डे-१/पीए/तक्रार/मौ.सिहोरा/तुमसर १०७ दि. १९.१.२००७ (दोन) माहिती संबंधीत कालावधी २००६-२००७. (तीन) आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : (१) सादर केलेल्या तक्रार अर्जाप्रमाणे केलेल्या चौकशी अहवालाची साक्षांकित प्रत. (२) तक्रारकर्त्यांचे बयाण पत्र साक्षांकित

अंती डॉ. कटियार यांचे कामकाजामध्ये प्रचंड प्रमाणात अनियमितता असल्याने त्यांना तसेच प्राथमिक आरोग्य केंद्र, बेलोरा येथील लिपिक श्री गजभिये यांना प्रशासनाने दिनांक ३०.४.२००८ रोजी निलंबित देखील केले आहे. असा खुलासा डॉ. व्ही.व्ही.लोखंडे, जन माहिती अधिकारी तथा वैद्यकिय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, बेलोरा यांना सादर केलेला आहे. यावरुन तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तसेच लिपिक श्री गजभिये यांचे विरुध्द निलंबानाचे आदेश दिलेले असल्यामुळे त्यांची विभागीय चौकशी मध्ये तक्रारदार अपीलकर्ता यांचे रजिस्टर पत्र घेण्यास नकार देल्याचे संदर्भामध्ये सुध्दा आरोप लावणे आवश्यक आहे. तसेच विद्यमान जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती उपलब्ध करुन देण्याची तयारी दर्शविलेली आहे. त्यामुळे तक्रारदार अपीलकर्ता यांना त्यांनी मागितलेली माहिती उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. जन माहिती अधिकारी किंवा त्यांचे कार्यालयातील इतर कर्मचारी यांचे विरुध्द जबाबदारी निश्चित केल्याशिवाय तक्रार किंवा अपीलाच्या संदर्भामध्ये शास्ती लादणे विधिवत होणार नाही. मात्र, जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी त्याबाबत त्यांचे विरुध्द वर नमूद केल्याप्रमाणे विभागीय चौकशी करणे आवश्यक राहील व त्याकरीता तक्रारदार अपीलकर्ता यांची तक्रार व अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) तक्रारदार अपीलकर्ता यांची तक्रार व अपील हे मंजूर करण्यात येत असून त्यांच्या दिनांक ३.१०.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे हा निर्णय मिळाल्यापासून १० दिवसांचे आंत विनामुल्य माहिती उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) तत्कालीन माहिती अधिकारी तसेच वरिष्ठ लिपिक श्री गजभिये यांचे विरुध्द अधिनियमाचे कलम २० (२) प्रमाणे विभागीय चौकशीची शिफारस करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांचा माहितीचा अर्ज घेण्यास नाकारल्याच्या संदर्भामध्ये चौकशी करण्यात यावी व त्याप्रमाणे शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्यात यावी.

३) निर्णयाची एक प्रत जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, यवतमाळ यांचेकडे स्वतंत्रपणे पोस्टाने पाठविण्यात यावी.

४) निर्णयाची एक प्रत तक्रारदार अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना पाठविण्यात यावी.

दिनांक :- २.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

६.१०.२००६ रोजीचा पोस्टमनचा शेरा दिसून येतो. त्यानंतर तक्रारदार अपीलकर्ता यांनी दिनांक २६.१०.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. व प्रथम अपीलाचा सुध्दा निर्णय झालेला नसल्यामुळे त्यांनी दिनांक ५.११.२००७ रोजी व दिनांक ८.१२.२००७ रोजी अनुक्रमे तक्रार व अपील आयोगाकडे सादर केलेले दिसून येते.

प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक ५.१.२००८ रोजी सुनावणी ठेवण्यात आली होती. परंतु अर्जदारास सुनावणीचे पत्र प्राप्त न झाल्याने सुनावणीस उपस्थित राहाणे शक्य झाले नाही. डॉ. कटियार, तत्कालीन वैद्यकिय अधिकारी उपस्थित झाले व त्यांनी जोडपत्र अ नुसार अर्ज प्राप्त न झाल्याचे लेखी निवेदन जिल्हा आरोग्य अधिकारी कार्यालयाकडे सादर केले.अर्जदारास पुन्हा संधी देण्याकरीता दिनांक २०.२.२००८ रोजी सुनावणी ठेवण्यात आली. अर्जदार उपस्थित झाले. त्यावेळेस जन माहिती अधिकारी तथा वैद्यकिय अधिकारी उपस्थित नव्हते. सदर सुनावणी दरम्यान अर्ज श्री मानकर यांनी वैद्यकिय अधिकारी यांचे कार्यालयाकडून टपाल घेण्याबाबत नकार दिल्याबाबत पुरावा सादर केला होता. वैद्यकिय अधिकारी यांना त्यांच्या सुनावणीस अनुपस्थित राहाण्याबाबत तसेच माहिती देण्यासंबंधात टाळाटाळ करण्याबाबत जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचेकडून कारणे दाखवा नोटीस देखील बजावण्यात आली. व माहितीच्या अधिकाराअंतर्गत दिनांक ३.१०.२००७ रोजी अर्ज सोबत पाठवून अर्जदारास दिनांक ३.३.२००८ पावेतो माहिती पुरविण्यास आदेश देण्यात आले. सदर कारणे दाखवा नोटीसचे स्पष्टीकरण देवून वैद्यकिय अधिकारी डॉ. कटियार यांनी जिल्हा आरोग्य कार्यालयास सादर करुन माहितीच्या अधिकारातील अर्ज प्राप्त न झाल्याची बाब समोर केल्याचे दिसून येते. डॉ. कटियार यांची प्राथमिक आरोग्य केंद्र, बेलोरा येथील कारकिर्द पहिलेपासूनच वादग्रस्त राहीलेली आहे. तसेच त्यामध्ये या प्रकरणाचा देखील समावेश असल्याने मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी व जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी दिनांक २.४.२००८ रोजी प्राथमिक आरोग्य, केंद्र बेलोरा येथे स्वत: भेट देवून डॉ. कटियार यांचे कामकाजाबाबत आढावा घेतला होता. तसेच दिनांक ३.४.२००८ रोजी चौकशी समितीची स्थापना करुन चौकशी देखील केलेली होती. सबब चौकशी

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

तक्रार क्रमांक १८९/२००७
अपील क्रमांक २३८/२००८

१) श्री शरद मारोतराव मानकर
सचिव, लोक विकास ग्रामीण बहुउद्येशिय स्वयंसेवी संस्था,
बेलोरा, ता.जि. यवतमाळ. अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) जन माहिती अधिकारी तथा वैद्यकिय अधिकारी
प्राथमिक आरोगय केंद्र, बेलोरा, ता.जि. अकोला. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक २.७.२००८)

नि र्ण य

तक्रारदार अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ५.११.२००७ रोजी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १८ (१) प्रमाणे तक्रार दाखल केलेली दिसून येते. सदरच्या तक्रारीची सुनावणी आज घेण्यात आली. तक्रारदार व उत्तरवादी हजर आहे. तक्रारदार यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील सुध्दा दाखल केलेले आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाचा क्रमांक २३८/२००८ असा आहे. सदरच्या तक्रारीची व द्वितीय अपीलाची सुनावणी एकत्रितरित्या आज घेण्यात आली. व तसे अपीलकर्ता यांनी मान्य केले आहे.

तक्रारदार अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३.१०.२००७ रोजी शासकिय सार्वजनिक माहिती अधिकारी तथा वैद्यकिय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, बेलोरा, पंचायत समिती, यवतमाळ यांचेकडे " सध्या २००७ मध्ये कार्यरत डॉक्टर सहित एकुण कर्मचारी वर्ग. (२) सध्या २००७ मध्ये कार्यरत एकुण कर्मचारी डॉक्टर यांचे निवासी पत्ते व ठिकाण. (३) आरोग्य केंद्राच्या कार्यालयीन वेळा उघडण्याची वेळ व बंद करण्याची वेळ. (४) कार्यालयीन वेळेत कार्यारत असणा-या वा राहणा-या डॉक्टर सहीत एकुण कर्मचारी वर्गाची नांवे." अशी माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरचा अर्ज तक्रारदार अपीलकर्ता यांनी रजिस्टर पोस्टाने वैद्यकिय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, बेलोरा, तालुका जिल्हा यवतमाळ, पीन कोड-४४५१०५ असा पत्ता देवून पाठविला होता परंतु सदरचे रजिस्टर पत्र घेण्यास इंकार सबब सेंडर परत असा दिनांक

वाटेल त्याप्रमाणे असे लिहीले आहे. दिनांक ३०.१.२००८ रोजी कार्यालयात आले असता त्यांनी मागितलेली माहिती दिनांक १२.१२.२००७ ची त्यांना देण्यात आली ती त्यांनी घेण्यास नकार दिला व त्यामुळे त्यांना पुन्हा त्यांच्या शिवसेना कार्यालयात माहिती देण्याकरीता श्री जंगम शिपाई यांना पाठविण्यात आले होते. याबाबतचा त्यांचा खुलासा हा योग्य वाटतो. तसेच उत्तरवादी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेल्या माहितीचे अवलोकन केले असता सदरची माहितीमुळे विद्यमान माहिती अधिकारी अडचणीत वगैरे येत्ील असे दिसत नाही व त्यामुळे त्यांनी माहिती देण्यांस टाळाटाळ केली असा निष्कर्ष काढता येत नाही. व त्यामुळे तक्रारदार यांना त्यांच्या अर्जाप्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन देण्याचे प्रयत्न हे विहित मुदतीत झालेले होते हा निष्कर्ष काढावयास हरकत नाही. उपविभागीय अभियंता यांनी आयोगाकडे सदरचे सिलबंद पॉकीट सादर केलेले आहे. व हस्तबटवाडयाच्या संदर्भामध्ये जी छायांकित प्रत दाखल केलेली आहे त्यावरुन अपीलकर्ता यांनी मागितलेल्या माहितीप्रमाणे आहे असे दिसून येते. त्यामुळे तक्रारदार यांनी सदरची माहिती हवी असल्यास आता उपलब्ध करुन घ्यावी.

<u>आदेश</u>

१) तक्रारदार यांना जन माहिती अधिकारी तथा उपअभियंता यांनी विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन देण्याचा प्रयत्न केलेला होता परंतु माहिती घेण्यास नकार दिलेला असल्यामुळे सदरची तक्रार ही खारीज करण्यात येत आहे.

२) तक्रारदार यांनी त्यांच्या अर्जाप्रमाणे माहिती हवी असल्यास त्यांनी जन माहिती अधिकारी तथा उपअभियंता यांचेकडून आज माहिती उपलब्ध करुन घ्यावी व तशी पोच द्यावी.

३) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- १.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

(२) श्री किशोर देशपांडे यांनी त्यांचे पत्र क्रं. दिनांक ३०.१.२००८ अन्वये दि. १२.१२.२००७ च्या पत्रातील मागितलेली माहिती ३ दिवसाचे आंत न दिल्यास मा. आयुक्त माहितीचा अधिकार यांचेकडे तक्रार करण्यात येईल असे कळविले. श्री किशोर देशपांडे दि. ३०.१.२००८ रोजी कार्यालयात आले असता त्यांनी मागितलेली माहिती १२.१२.२००७ ची त्यांना देण्यात आली त्यांनी ती घेण्यास नकार दिला. तथापि त्यांना आवश्यक असलेले माहितीचे सिलबंद पाकीट (१२/१२/०७ ची माहिती) या कार्यालयातील श्री जंगम शिपाई यांनी दि. ३१.१.२००८ ला (या कार्यालयाचे पत्र क्रं. ७८ दि. ३१.१.२००८) रोजी त्यांचे शिवसेना कार्यालयात "गण्याबापू" आर्वी येथे दिले असता त्यांनी माहितीचे पाकीट घेण्यास नकार दिला. त्याबाबतचे नोंद टपाल वहीमध्ये श्री जंगम शिपाई यांनी घेतली आहे. त्याची झेरॉक्स प्रत आपणाकडे सादर करण्यांत येत आहे.

(३) श्री किशोर बापूराव देशपांडे यांनी दिनांक १२.१२.२००७ च्या पत्रान्वये मागितलेली माहिती या कार्यालयाचे पत्र क्रं. ५२७ दि. १३.१२.२००७ अन्वये सिलबंद पाकीटमध्ये आहे. श्री किशोर बा. देशपांडे हे आर्वी येथेच राहत असल्यामुळे त्यांना आवश्यक असलेली माहिती त्यांनी घेवून जावी. माहितीचा अधिकार २००५ अन्वये मागितलेली माहिती न देण्याचा किंवा टाळाटाळ करण्याचा प्रश्नच उदभवत नाही. " त्यांनी हस्तबटवडयाच्या जावक नोंदवहीची छायांकित प्रत दाखल केली आहे. जावक नोंदवहीमध्ये लघुपाटबंधारे स्थानिक स्तर आर्वी याखाली दिनांक २४.१.२००८, २५.१.२००८, २०.१.२००८,३१.१.२००८, ७.२.२००८, १२.२.२००८ अशा प्रकारे हस्तबटवडयातील टपाल निगर्मित केल्याची नोंद दिसून येते. त्यात दिनांक ३१.१.२००८ पत्र क्रमांक ७८ प्रा.किशोर देशपांडे, शिवसेना जिल्हा वर्धा उपप्रमुख, आर्वी, मायाबाई वार्ड, आर्वी असा पत्ता दिलेला असून दिनांक ३१.१.२००८ रोजी श्री देशपांडे यांचेकडे पत्र घेवून गेलो असता पत्र घेण्यास नकार दिला असा शिपाई यांचा शेरा दिनांक ३१.१.२००८ चा आहे. इतर पत्रव्यवहाराच्या संदर्भात सुध्दा इतर शेरे दिसून येतात. व त्यावरुन तक्रारदार यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्याची माहिती ही पत्र क्रमांक ५२७/चीशा/मरामअ/०५/०७ दिनांक १३.१२.२००७ अन्वये त्यांना देण्यासाठी कार्यालयात सिलबंद लिफापा ठेवलेला आहे. तसेच श्री देशपांडे हे आर्वी येथेच राहात असल्यामुळे त्यांना पोस्टाद्वारे माहिती पाठविली नाही. योग्य

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १८(१) अंतर्गत तक्रार -

तक्रार क्रमांक १८६/२००८

१) श्री प्रा.किशोर बापुराव देशपांडे
रा.मायबाई वार्ड, आर्वी, जिल्हा आर्वी. **तक्रारदार**

<u>वि रु ध्द</u>

२) जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता
महाराष्ट्र सिंचन विकास महामंडळ, निम्न वर्धा प्रकल्प पुनर्वसन
उपविभाग क्रं.२, आर्वी, जिल्हा वर्धा. **गैरतक्रारदार**

(आदेश पारित दिनांक १.७.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

तक्रारदार यांनी दिनांक २९.२.२००८ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १८ (१) अन्वये तक्रार दाखल केली आहे. तक्रारदार यांनी दिनांक १२.१२.२००७ रोजी उपअभियंता श्री गायकवाड, म.सिं.वि.महामंडळ निम्न वर्धा धरण आर्वी, जिल्हा वर्धा कार्यालय क्रमांक २ यांचेकडे माहिती मागण्यासाठी अर्ज केला होता. सदरच्या अर्जामध्ये माहिती ही आपणास योग्य वाटेल त्याप्रमाणे उपलब्ध करुन द्यावी असे नमूद केलेले दिसून येते. त्यावर उपविभागीय अभियंता यांनी आयोगाकडे खालीलप्रमाणे खुलासा केलेला आहे.

"(१) श्री किशोर बापूराव देशपांडे, रा.मायबाई वार्ड, आर्वी जि. वर्धा यांनी त्यांचे पत्र क्रं. दिनांक १२.१२.०७ माहितीचा अधिकार २००५ अन्वये माहिती मागितलेली होती. त्यांनी मागितलेली माहिती या कार्यालयाचे पत्र क्रं.५२७/चिशा/म.रा.म.अ.०५/०७ दि. १३.१२.०७ अन्वये त्यांना देण्यासाठी कार्यालयात सिलबंद लिफाप्यामध्ये ठेवली आहे. श्री देशपांडे हे आर्वी येथेच राहत असल्यामुळे त्यांना पोस्टाद्वारे माहिती पाठविली नाही. त्यांनी त्यांचे अर्जात पोस्टाने माहिती पाठवा याचा उल्लेख नाही. " योग्य वाटेल त्याप्रमाणे " असे लिहीले आहे.

उपस्थितीत करावी असेही निर्देश दिले व लेखी स्वरुपात या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक/माध्य/ब/२६२७३/०८ दिनांक २३.६.२००८ अन्वये कळविले आहे. तसेच सदर सुनावणीचे वेळी शाळा सुरु झाल्यापासून एक महिन्याचे आंत शिक्षणाधिकारी (माध्य) जिल्हा परिषद, अकोला यांनी स्वत: अपीलकर्ता यांचे समक्ष चौकशी करावी व अहवालाची प्रत श्री उंबरकर यांना देण्यात यावी असे निर्देश दिले. तरी सदर चौकशी करीता मुदतवाढ देण्यात यावी अशी आयोगाकडे विनंती केलेली आहे. त्यावर गैरतक्रारदार यांनी एक महिन्याचे आंत शाळेच्या संदर्भात तक्रारदार यांचे उपस्थितीत सुनावणी घेण्यात येईल असे सांगितले असल्यामुळे सदरची तक्रार ही खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) सदरच्या तक्रारीची चौकशी शिक्षण उप संचालक यांनी आयोगाकडे मान्य केल्याप्रमाणे एक महिन्याचे आंत तक्रारदार यांचे उपस्थितीत करण्यात येवून त्याप्रमाणे त्यांना अहवाल उपलब्ध करुन देण्यात यावा.

२) तक्रारदार यांची तक्रार खारीज करण्यात येत आहे.

दिनांक :- १.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १८ अंतर्गत तक्रार -

तक्रार क्रमांक १८३/२००८

१) श्री रामराव दत्तुजी उंबरकर
रा.बळवंत कॅालनी अकोला, शुभम मंगल कार्यालया मागे,
अकोला पो.गांधीनगर, ता.जि. अकोला. **तक्रारदार**

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा शिक्षण उपसंचालक,
अमरावती विभाग, अमरावती. **गैरतक्रारदार**

(आदेश पारित दिनांक १.७.२००८)

नि र्ण य

तक्रारदार यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ७.५.२००८ रोजी अपील क्रमांक ५९५/२००७, ५९६/२००७ मध्ये त्यांनी केलेल्या तक्रारीची चौकशी करावी व तसा अहवाल आयोगाकडे ३ महिन्यांच्या आंत सादर करावा असा निर्णय दिलेला होता. वास्तविक अपील क्रमांक ५९६/२००७ च्या सुनावणीच्या वेळेस अपीलकर्ता यांनी माहितीचा अर्जच दिलेला नव्हता व त्यामुळे त्यांचे अपील हे खारीज करण्यात आले होते. परंतु, ज्या तक्रारीच्या संदर्भामध्ये माहिती मागितली होती त्या तक्रारीची सुनावणी घेवून निर्णय द्यावा असा आदेश देण्यात आला होता. त्या आदेशाप्रमाणे शिक्षण उपसंचालक यांचे कार्यालयात दिनांक १०.१२.२००७, ७.१.२००८ व १५.२.२००८ रोजी सुनावणी घेवून अहवाल सादर करण्यास कळविण्यात आले होते. त्यानंतर शिक्षण उपसंचालक या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक/माध्यमिक/ब/१८०७२/०८ दिनांक १९.३.०८ अन्वये सविस्तर अहवाल राज्य माहिती आयोगाकडे सादर केला. संबंधीताने या कार्यालयाकडे दिनांक २५.३.२००८ रोजी माहितीचे अधिकारात अर्ज दाखल केला व त्यावर अपील दिनांक २१.५.२००८ रोजी दाखल केले. सदर अपीलाचे अनुषंगाने दिनांक १६.६.२००८ रोजी सुनावणी घेण्यात आली. सदर सुनावणीस अपीलकर्ते व शिक्षणाधिकारी (माध्य.) जि.प.अकोला हे उपस्थित होते. त्यावेळी शिक्षणाधिकारी यांना सखोल चौकशी करण्याचे व कार्यवाही करुन संबंधीतास प्रत देणे संदर्भात स्थळीच सूचना दिल्या तसेच सदर चौकशी श्री उंबरकर यांचे

प्रकरणामध्ये जी तपासणी मुख्याधिकारी यांनी केलेली आहे व त्यासंदर्भामध्ये वारंवार असे विश्लेषणात्मक किंवा प्रश्नोत्तराच्या संदर्भातील अर्ज/अपीले हे अपीलकर्ता दाखल करतात. अपीलकर्ता वारंवार तीच ती अर्ज वेगवेगळया तारखांना करतात, तीच ती प्रथम अपीले वेगवेगळया तारखांना करतात व तीच ती द्वितीच अपीले वेगवेगळया तारखांना राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल करतात व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचा हेतू हा मुख्याधिकारी, नगर परिषद, रिसोड, तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी व राज्य माहिती आयोग यांना वेठीस धरण्याचा दिसतो. वास्तविक, अशा निरर्थक अर्जामधून अपीलकर्ता यांना काय साधावयाचे आहे हे कळू शकत नाही. परंतु, तरी सुध्दा अपीलकर्ता हे अर्ज करीत असतात व त्यामुळे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दिलेला निर्णय हा योग्य असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील क्रमांक १७०७/२००७, १७०८/२००७, १७०९/२००७ व १७१०/२००७ हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

२) अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना निर्णयाची एक प्रत देण्यात यावी.

दिनांक :-३०.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

२३.३.२००५ रोजी घोषीत केले त्यावर मे. मुख्याधिकारी नगरपरिषद रिसोड हयांनी आदेशाची अवहेलना कोर्ट आदेशाचा भंग केलेला आहे. कोर्ट आदेशाचा भंग का करण्यात आला जाणिव पूर्वक दिरंगाई करण्यात आली."

सदरची माहिती हातोहात व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे. व त्या कोर्ट आदेशाचा भंग कां करण्यत आला, जाणिवपूर्वक दिरंगाई करण्यात आली. याबध्दलची माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक ६.२.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, रिसोड यांनी उत्तर दिलेले आहे. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक २४.२.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय हा दिनांक २६.४.२००७ रोजी दिला असून अपीलार्थी यांनी अर्जात नमूद केलेली माहिती ही माहितीच्या विचार धोरणाशी विसंगत असल्यामुळे त्यांच्या अपील अर्जाचा विचार करता येत नाही असा निर्णय दिलेला आहे. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

प्रथम अपीलाच्या निर्णयाचा विचार करता अपीलकर्ता यांनी दिनांक १०.१.२००७ रोजी वर नमूद केल्याप्रमाणे मागितलेल्या माहितीचे अवलोकन केले असता असे दिसून यते की, अपीलकर्ता यांना मा.न्यायालयाच्या आदेशाचा भंग कां करण्यात आला याबाबतची माहिती त्यांनी विचारलेली दिसून यते. वास्तविक न्यायालयाच्या आदेशाचा भंग झालेला असेल तर त्याकरीता कंटेप्ट ऑफ कोर्ट (Contempt of Court) कायदा आहे. व त्याकरीता मा. न्यायालयाकडेच त्यांच्या आदेशाचा भंग झाला या बध्दलची तक्रार करता येते. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदीप्रमाणे कोणत्याही निर्णय प्रक्रियेतील स्पष्टीकरण मागता येत नाही. तर "माहिती" या संज्ञेच्या व्याख्येप्रमाणे सार्वजनिक प्राधिकरणामध्ये ज्या साहित्याच्या स्वरुपात उदा. अभिलेखे, दस्तऐवज, शासन निर्णय, परिपत्रके, टिपण्या इ.च्या स्वरुपात माहिती उपलब्ध असते त्या कागदपत्रांच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन घेणे असा "माहितीचा अधिकार" आहे. परंतु, अपीलकर्ता यांच्या मागील सर्व अपीलामध्ये तसेच आज निर्णयात असलेल्या अपीलाच्या मध्ये वर नमूद केल्याप्रमाणे कोणत्याही प्रकारे माहिती ही त्यांनी मागितलेली नाही. व तसे मागिल

त्यामुळे शासकिय वेळ व श्रम वाया घालवित असल्याचे लक्षात आले त्यामुळे अपीलार्थी यांना आवश्यक असलेली माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचा अर्ज खारीज करण्यात येते आहे असा निर्णय दिलेला दिसून यतो. सदरच्या निर्णयाप्रमाणे माहितीचा अर्ज दिनांक २२.२.२००७ चे अवलोकन केले असता मे.व्यवहार न्यायाधिश साहेब रिसोड यांच्या दिनांक २१.३.२००५ च्या घोषित आदेशाची अवहेलना, जाणिवपूर्वक न्यायालयाचा अवमान याबाबतचे स्पष्टीकरण देण्यात यावे असे त्यांनी विचारलेले आहे. मा. न्यायालयाच्या निर्णयाची अवहेलना झालेली असल्यास त्याकरीता त्यांना कंटेम्प्ट ऑफ कोर्ट (Contempt of Court) हा कायदा आहे व त्या कायदयाप्रमाणे अर्ज हा न्यायालयाकडे करावयाचा असतो. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी जे स्पष्टीकरण मागितलेले आहे ते "माहिती" या संज्ञेच्या व्याख्येत येत नाही व त्यामुळे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दिलेला निर्णय हा योग्य आहे. अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे सुध्दा त्याच एकाच अर्जाच्या संदर्भामध्ये वर नमूद केल्याप्रमाणे पुन्हा दोन वेगळया तारखेस अपील दाखल केले आहे. व त्यावरुन सुध्दा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी जो निष्कर्ष काढलेला आहे तो योग्य आहे असे म्हणता येईल. अपीलकर्ता हे अनावश्यक अर्ज करतात तसेच अनावश्यक एकच अपील सुध्दा वेगवेगळया तारखांना आयोगाकडे दाखल करतात. तसेच दिनांक ११.२.२००८ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे अपील क्रमांक १६०९/२००७, १६१०/२००७, १६१४/२००७ ही सुध्दा एकच अपील होती. परंतु वेगवेगळया तरखेस दाखल केली होती व त्यामध्ये सुध्दा अपीलकर्ता यांनी प्रश्नोत्तराच्या स्वरुपामध्ये माहिती मागितली होती. व त्यामुळे ती अपीले सुध्दा खारीज करण्यात आली होती. त्यामुळे सदरचे वर नमूद केल्याप्रमाणे दोनही अपीले हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

अपील क्रमांक १७०९/२००७ मध्ये अपीलकर्ता यांनी दिनांक १०.१.२००७ रोजी पुन्हा मे.व्यवहार न्यायाधिश, रिसोड यांच्या आदेशाचा भंग, अवहेलना, जाणिवपुर्वक दिरंगाई करण्यात आली याबाबत खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : " मे. व्यवहार न्यायाधिश रिसोड ळयांनी प्लॉट नं.८८ हयाच्या मालकी हक्क संबंधाने मालक म्हणून सौ. विमलबाई वसंतराव डांगे हयांना दि.

अर्जदार यांनी ४ मुद्यांमध्ये मागितलेली माहिती ही "माहिती" या संज्ञेच्या व्याख्येत येत नाही. अपीलकर्ता यांना मुख्याधिकारी, नगर परिषद, रिसोड सुनावणी दरम्यान गैरहजर होते वगैरे याची कारणे पाहिजे होती व त्यांच्या विरुध्द कार्यवाही करावयाची विनंती. परंतु अशा प्रकारची कारणे ही माहितीच्या अधिकारात विचारता येत नाही. व त्यामुळे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दिलेला निर्णय हा योग्य आहे. त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

अपीलकर्ता यांचे अपील क्रमांक १७०८/२००७ व १७१०/२००७ हे अपीलकर्ता यांनी दिनांक २२.२.२००७ रोजी केलेल्या एकाच अर्जाच्या संदर्भात आहे. त्यामुळे दोनही अपीलाची सुनावणी ही एकत्रित घेण्यात येत आहे. अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २२.२.२००७ च्या अर्जामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे माहिती मागितलेली आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन :" मे.व्यवहार न्यायाधिश साहेब रिसोड ळयांच्या दि. २१.३.२००५ च्या घोषीत आदेशाची अवहेलना. १) मुख्याधिकारी न.प.रिसोड पत्र क्रं.१/०६ दि.१.४.०६ २) मुख्याधिकारी न.प.रिसोड पत्र क्रं. ७/०६, दि. १०.४.०६ ३) मुख्याधिकारी न.प.रिसोड पत्र क्रं.५८/२००७ दि. ६.२.०७ मे.व्यवहार न्यायाधिश रिसोड हयांच्या दि. २१.३.०५ रोजी मालक म्हणून घोषना केल्यानंतर वरीलप्रमाणे आदेशावर ताशीरे अेढलेले आहेत. नगर परिषदेच्या कोणत्या नियमानुसार कोर्ट आदेशाची अवहेलना करण्यात आली त्याचे स्पष्टीकरण देण्यात यावे."

सदरच्या अर्जाप्रमाणे दिनांक २.३.२००७ रोजी त्यांना उत्तर दिलेले आहे. सदरच्या उत्तराने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक ५.४.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय दिनांक ८.६.२००७ रोजी देण्यात आलेला असून माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या अनुषंगाने श्री डांगे हे अनावश्यकपणे अर्ज करीत असल्याचे पत्राची पडताळणी करताना आढळून आलेले असून जावक क्रमांक ४३३, दिनांक ६.६.२००७ अन्वये अर्जातील माहिती ही संबंधीतास पुरविण्यात आलेली असल्याचे तसेच काही बाबी प्रश्नोत्तराच्या स्वरुपात व कार्यपध्दतीबाबत असल्याचे माझ्या निदर्शनास आले. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या अनुषंगाने श्री डांगे हे अनावश्यकपणे अर्ज करीत असल्याचे व

अपीलीय कार्यालय अमरावती येथे नगर परिषदेचे कामकाज सोडून कशा करिता हजर होते. अधिकाराचा गैरवापर. ३) आपल्या पत्र क्रं.९६०/०६ दि. ८.१२.२००६ नुसार ता ७.११.२००६ चे अर्ज कोणता होता. ४) माझ्या दि. ४.११.२००६ च्या अर्जाची माहिती मिळालेली नाही. हेतुपुरस्पर टाळाटाळ केली. त्वरीत माहिती मिळावी. मे. अपीलीय अधिकारी अमरावती सुनावणी दि. २३.१.२००७ रोजी आहे. मुदतपूर्व माहिती द्यावी. "

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १८.१.२००७ रोजी मुख्याधिकारी, नगर परिषद, रिसोड यांनी अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे. सदरच्या उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक २०.२.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय सुध्दा दिनांक ९.५.२००७ रोजी देण्यात आलेला असून अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यात आले आहे. सदरच्या निर्णयाने सुध्दा अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

सदरचे प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त यांनी दिनांक ९ मे, २००७ रोजी जो निर्णय दिलेला आहे त्या निर्णयामध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी जी माहिती दिलेली आहे त्या माहितीच्या संदर्भामध्ये व अर्जदाराच्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये श्री डांगे यांचा अर्ज हा प्रश्नोत्तराच्या स्वरुपात व कार्यपध्दतीबाबत असल्याचे व त्यामुळे शासकिय वेळ व श्रम वाया घालवित आहे असे विश्लेषण केलेले आहे. श्री डांगे हे अनावश्यकपणे अर्ज करीत असल्याचे पत्राची पडताळणी करण्यात आलेली असून जावक क्रमांक ३५५, दिनांक ८.५.२००७ अन्वये अर्जातील माहिती ही संबंधीतास पुरविण्यात आलेली असल्याचे तसेच काही बाबी प्रश्नोत्तराच्या स्वरुपात व कार्यपध्दतीबाबत असल्याचे माझ्या निदर्शनास आले. व श्री डांगे हे अनावश्यकपणे अर्ज करीत असल्याचे व त्यामुळे शासकिय वेळ व श्रम वाया घालवित असल्याचे लक्षात आल्यामुळे तसेच त्यांना आवश्यक असलेली माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचा अर्ज खारीज करण्यात येते आहे असा निर्णय दिलेला आहे. सदरच्या निर्णया वरुन अपीलकर्ता यांचे दिनांक १५.१.२००७ च्या अर्जातील वर नमूद माहितीचे अवलोकन केले असता अपीलकर्ता

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७०७/२००८
अपील क्रमांक १७०८/२००८
अपील क्रमांक १७०९/२००८
अपील क्रमांक १७१०/२००८

१) श्री वसंतराव सारंगधर डांगे
रा. सराफ बाजार, रिसोड, ता. रिसोड
जिल्हा वाशिमर्४४४५०६. अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (सा.प्र.)
नगर पालिका प्रशासन, विभागीय आयुक्त कार्यालय,
अमरावती.

३) जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी,
नगर परिषद, रिसोड, ता. रिसोड, जिल्हा वाशिम. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक ३०.६.२००८)

निर्णय

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३१,५,२००७, १.६.२००७, २.६.२००७ व १६.६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये चार द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता याचे अपील क्रमांक १७०७/२००७ मध्ये अपीलकर्ता यांनी दिनांक १५.१.२००७ रोजी माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी, नगर परिषद यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : "१) मुख्याधिकारी, न.प.रिसोड सुनावणी दरम्यान गैरहजर होते. कां गैरहजर राहीले. पूर्व परवानगी घेतली होती काय. असल्यास परवानगी पत्राची माहिती द्यावी. २) नगर परिषद रिसोडचे दोन कर्मचारी सुनावणी दरम्यान माहिती

अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन देणे हेही अपवाद म्हणून संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांची जबाबदारी होती. व त्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी व इतर अधिकारी किंवा कर्मचारी हे अधिनियमाच्या कलम २० (२) प्रमाणे दोषी आढळून येत असल्यामुळे त्यांचे विरुध्द विभागीय चौकशीची शिफारस करणे हे संयुक्तिक राहील. तसेच अपीलकर्ता यांनी मागितलेली माहिती विनामुल्य उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक १.३.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे हा निर्णय मिळाल्यापासून ३० दिवसांत रजिस्टर पोस्टाने मागितलेल्या माहितीच्या छायांकित प्रती विनामुल्य उपलब्ध करुन देण्यात याव्या.

२) अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिली नसल्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी तसेच सहाय्यक माहिती अधिकारी किंवा इतर कर्मचारी यांच्या विरुध्द जबाबदारी निश्चित करुन अधिनियमाचे कलम २० (२) प्रमाणे शिस्तभंगाची कार्यवाहीची शिफारस करण्यात येत आहे. सदरची शिस्तभंगाची कार्यवाही ही प्रादेशिक मुख्य वन संरक्षक, यवतमाळ यांनी करावी.

३) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत स्वतंत्रपणे प्रादेशिक मुख्य वनसंरक्षक, यवतमाळ यांचेकडे पुढील कार्यवाहीसाठी पोस्टाने पाठविण्यात यावी.

४) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- ३०.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

पाठविण्यात आला नाही किंवा त्यांना मिळालेला नाही. मात्र प्रथम अपील त्यांच्याकडे सादर झाले होते.. प्रथम अपील हे वनपरिक्षेत्राधिकारी यांचेकडे दाखल केले होते. त्यांचे असे म्हणणे आहे की ते प्रथम अपीलीय अधिकारी नसल्यामुळे सदरचा अर्ज हा वरिष्ठ अधिका-यांकडे पाठविण्यात आला होता. परंतु, माहिती ही व्यापक प्रमाणात असल्यामुळे माहिती त्यांना उपलब्ध करुन देवू, असे तोंडी बोलणे झाले होते. त्यावर अपीलकर्ता यांनी असे सांगितले की माहिती त्यांनी नोंदणीकृत टपालाद्वारे मागितली होती त्यामुळे तोंडी बोलण्याला कोणताही अर्थ नाही.

वरील वस्तुस्थितीवरुन अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही तसेच त्यांच्या प्रथम अपीलाचा सुध्दा निर्णय दिलेला नाही व त्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी तसेच सहाय्यक माहिती अधिकारी व कर्मचारी हे माहिती उपलब्ध न करुन देण्यास जाबाबदार दिसून येतात. संबंधीत वनपाल हे जरी माहिती अधिकारी नव्हते तरी त्यांनी तसा अर्ज हा माहिती अधिकारी यांचेकडे हस्तांतरीत करुन त्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांना कळवावयास पाहिजे होते किंवा संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अर्ज आल्यानंतर अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन देणे आवश्यक होते. प्रथम अपील हे वन परिक्षेत्राधिकारी यांचेकडे जरी दाखल केले होते तरी त्यांनी तरी वरिष्ठ अधिका-यांकडे प्रथम अपील हे हस्तांतरीत केले असल्यामुळे तसे अपीलकर्ता यांना कळवावयास पाहिजे होते. परंतु अपीलकर्ता यांना अशा कोणत्याही प्रकारे कळविण्यात आलेले नाही. किंवा माहितीचा अर्ज किंवा प्रथम अपील हे हस्तांतरीत केले आहे याबध्दलचा पत्रव्यवहार सुध्दा दाखल करण्यात आलेला नाही. तसेच अपीलकर्ता यांनी सुध्दा माहितीचा अर्ज दाखल करताना तो संबंधीत माहिती अधिकारी यांचेंकडे दाखल करणे हेही तेवढेच बंधनकारक आहे. जन माहिती अधिकारी किंवा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांना जसा माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ लागू आहे तसा तो अपीलकर्ता अर्जदार यांना सुध्दा लागू आहे. माहितीचा अर्ज कोणत्याही अधिका-याकडे देवून तो हस्तांतर करुन माहिती उपलब्ध करुन द्यावी अशी अपेक्षा अर्जदारांस करता येणार नाही. माहिती विहित मुदतीत उपलब्ध व्हावी त्याकरीतांच अधिनियमाच्या कलम ५ मध्ये सार्वजनिक प्राधिकरणा मध्ये ज्या ज्या स्तरावर माहिती असेल त्या त्या स्तरावर माहिती अधिकारी यांची नियुक्ती करण्याची तरतूद आहे. अपवाद म्हणून हस्तांतरण करणे आहे. असे असले तरी

शासकिय जमीन. C) सदरचे शेत भोगवटा वर्ग २ मध्ये असल्यास मा. उपविभागीय अधिकारी (महसुल विभाग) यांचे मालकी हक्क प्रमाणपत्र किंवा परवानगी पत्र श्री जाधव यांनी सदरच्या केस सोबत आपणाकडे सादर केले आहे काय. सादर केले असल्यास सदरच्या परवानगी पत्राची प्रत दयावी. D) सन २००५ ते २००७ पर्यंतच्या भोगवटा वर्ग २ चे जेवढे सव्हे नं. आपल्या सर्कलमध्ये मंजूर करण्यात आले अशा सर्व सव्हे नंबरच्या शेत मालकांची यादी व मा. उपविभागीय अधिकारी यांच्या मालकी हक्क प्रमाणपत्राच्या लेखी प्रती दयाव्या. E) पाटा पांगरा सर्कलमध्ये रस्ते जळाईचे काम कुठे कुठे करण्यात आले. चालु आर्थिक वर्षात रस्ते जळाईच्या कामाकरीता आजपर्यंत किती रक्कमेचे व्हाऊचर बनविण्यात आले व प्रस्तावित कामे किती शिल्लक आहे. या रस्ते जळाईच्या कामासाठी रोजगार हमी योजनेच्या कार्डधारकांची यादी देण्यात यावी. F) आपल्या सर्कलमध्ये २००५-२००६ या आर्थिक वर्षामध्ये एकूण किती सागवानी थुटयाचा पी.ओ.आर. जारी करण्यात आला. G) सन २००५-२००७ या वर्षात किती बंधारे आपल्या सर्कलमध्ये बांधण्यात आले. प्रत्येक बंधा-याची अंदाजपत्रकीय किंमतीच्या प्रती दयाव्या. H) सन २००५-२००७ या वर्षात पर्यायी वणीकरण योजनेअंतर्गत बिडींगच्या पूर्ण झालेल्या कामाचा संपूर्ण लेखी तपशिल खर्चासह दयावा. I) सन २००६ ते २००७ या आर्थिक वर्षात पाटा पांगरा सर्कलमध्ये सी.सी.टी.ची कामे करण्यात आली काय. केली असल्यास सदरच्या कामाचा संपूर्ण तपशिल दयावा."_सदरची माहिती नोंदणीकृत टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केले आहे. माहिती विहित मुदतीत उपलब्ध झाली नाही म्हणून दिनांक १०.४.२००७ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी म्हणून वन परिक्षेत्राधिकारी, वनपरिक्षेत्र कार्यालय पारवा यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. प्रथम अपीलाचा सुध्दा निर्णय न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या दिनांक १.३.२००७ च्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये तत्कालीन वनपाल यांनी असे सांगितले की, सदरचा अर्ज त्यांनी ते माहिती अधिकारी नसल्यामुळे संबंधीत माहिती अधिकारी यांचेकडे पाठविला होता. परंतु त्या संदर्भातील पुरावा त्यांनी दाखल केला नाही. संबंधीत वनपरिक्षेत्राधिकारी यांनी असे सांगितले की, सदरचा माहितीचा अर्ज हा त्यांच्याकडे

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १७०६/२००८

१) श्री सय्यद फिरोज सय्यद हाफीज
रा.समर्थवाडी, घाटी घाटंजी
ता. घाटंजी, जिल्हा यवतमाळ. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा वनपरिक्षेत्र अधिकारी
वनपरिक्षेत्र कार्यालय, पारवा, ता. घाटंजी, जि. यवतमाळ.

३) जन माहिती अधिकारी तथा वनपाल
पाटा पांगरा सर्कल, पाटापांगरा, ता. घाटंजी, जि. यवतमाळ. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ३०.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २१.६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता हजर आहे. शासकिय माहित अधिकारी म्हणून वनपाल पाटा पांगरा सर्कल कार्यालय हे हजर आहे. प्रथम अपीलीय अधिकरी म्हणून वनपरिक्षेत्र अधिकारी, वनपरिक्षेत्र कार्यालय, पारवा, तालुका घाटंजी हे हजर आहे. तसेच विद्यमान वन परिक्षेत्र अधिकारी, पारवा हेही हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.३.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी म्हणून वनपाल, पाटा पांगरा सर्कल कार्यालय यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागण्यासाठी अर्ज केलेला दिसून येतो.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन :- " A) नुकत्याच कटाई करण्यात आलेल्या श्री बाबुलाल जाधव रा. केळापूर तांडा पो. घोटी ता. घाटंजी यांचे शेतातील सागवानाची रहदारी पास कोणत्या तारखेला निर्गमित करण्यात आली होती. B) श्री बाबुलाल जाधव रा. केळापूर तांडा यांचे शेत कोणत्या वर्गामध्ये मोडल्या जाते. उदा. भोगवटा वर्ग १, भोगवटा वर्ग २ व अतिक्रमीत

हे संयुक्तिक राहील. व त्याकरीता अपीलकर्ता यांची वरप्रमाणे दोनही अपील हे मंजूर करणे अवश्यक आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील क्रमांक १६९९/२००७ व १७००/२००७ ही दोनही अपील मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक २८.९.२००६ व १०.१०.२००६च्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये हा निर्णय मिळाल्यापासून २० दिवसांचे आंत रजिस्टर पोस्टाने विनामुल्य माहिती उपलब्ध करुन देण्यात यावी. आवश्यक वाटल्यास अपीलकर्ता यांना त्यांच्या सदरच्या प्रकरणाच्या संदर्भामध्ये मागितलेली माहिती समजून घेण्याच्या करीता चर्चा करण्यासाठी हा निर्णय मिळाल्यापासून ५ दिवसाच्या आंत बोलाविण्यात यावे.

२) अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २८.९.२००६ व १०.१०.२००६ च्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये अधिनियमाचे कलम ७ (१) प्रमाणे विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिली नसल्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी तसेच इतर अधिकारी किंवा कर्मचारी यांची विभागीय चौकशी करण्याची शिफारस अधिनियमाचे कलम २० (२) प्रमाणे करण्यात येत आहे. सदरची विभागीय चौकशी करीता विभागाचे प्रधान सचिव यांनी जबाबदारी निश्चित करावी.

३) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत स्वतंत्रपणे पोस्टाने प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडे पाठविण्यात यावी.

४) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :- २७.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल नमूद केलेला आहे. व सदरची माहिती टपालाद्वारे आवश्यक आहे असे नमूद केले आहे. परंतु सदरच्या अर्जाप्रमाणे विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी स्मरणपत्र दिनांक २५.११.२००६, ११.१२.२००६ व २०.१२.२००६ रोजी दिलेले आहे. परंतु तरी सुध्दा माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून त्यांनी दिनांक २३.२.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाचा सुध्दा निर्णय झालेला नसल्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या माहितीच्या अर्जाप्रमाणे त्यांना माहिती कां उपलब्ध करुन दिली नाही याबध्दल जन माहिती अधिकारी यांना विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, दिनांक ४.६.२००८ रोजी त्यांना त्यांच्या दिनांक १०.१०.२००६ व २३.२.२००७ च्या अपीलाप्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे. परंतु, सदरची माहिती ही १५ महिन्यांनी विलंबाने उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. व त्याबाबत जन माहिती अधिकारी यांचे म्हणणे असे आहे की, अपीलकर्ता यांचा माहितीचा अर्ज तसेच प्रथम अपील अर्ज याची आवक नोंदवहीमध्ये नोंद आहे परंतु पुढे त्यावर कार्यवाही झालेली दिसून येत नाही. त्यावेळेस विद्यमान जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपीलीय अधिकारी नव्हते. परंतु संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नाही म्हणून दोषी आढळून येतात व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

अपीलकर्ता यांना वर नमूद केल्याप्रमाणे दिनांक २८.९.२००६ व १०.१०.२००६ च्या अर्जाचे संदर्भात विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नसल्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी हे दोषी आढळून आलेले आहे, असा निष्कर्ष काढण्यात आलेला आहे. त्याकरीता संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांची अधिनियमाचे कलम २० (२) प्रमाणे विभागीय चौकशीची शिफारस करणे संयुक्तिक राहील. किंवा त्याकरीता अपीलकर्ता यांच्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये ज्या अधिका-यांनी किंवा कर्मचा-यांनी कार्यवाही केलेली नसेल त्यांची सुध्दा विभागीय चौकशी करणे

सर्वसाधारण टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केले आहे. परंतु, विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.२.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले. त्या प्रथम अपीलाचा निर्णय सुध्दा झालेला नसल्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २८.९.२००६ ला माहितीचा अर्ज केल्यानंतर विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून दिनांक २५.११.२००६, ११.१२.२००६ व दिनांक २०.१२.२००६ रोजी स्मरणपत्र सुध्दा दिलेले होते. व त्या स्मरणपत्रावरुन सुध्दा माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून त्यांनी प्रथम अपील वर नमूद केल्याप्रमाणे दाखल केले असे सांगितले.

अपीलकर्ता यांच्या माहितीच्या अर्जाप्रमाणे माहिती कां उपलब्ध करुन दिली नाही असे जन माहिती अधिकारी यांना विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, त्यांच्या कार्यालयामध्ये अपीलकर्ता यांच्या अर्जाची आवक नोंदवहीमध्ये नोंद आहे परंतु, पुढील कोणतीही कार्यवाही केलेली दिसून येत नाही. तसेच प्रथम अपीलाच्या संदर्भात सुध्दा आवक नोंदवहीमध्ये नोंद आहे, परंतु पुढील कोणतीही कार्यवाही झालेली दिसून येत नाही. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नाही तसेच त्यांच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय सुध्दा देण्यात आलेला नाही. मात्र राज्य माहिती आयोगाकडील द्वितीय अपीलाच्या सुनावणीची नोटीस मिळाल्यानंतर त्यांना दिनांक ४.६.२००८ उत्तर दिलेले आहे. अपीलकर्ता यांना दिनांक ४.६.२००८ रोजी जरी उत्तर देण्यात आलेले असले तरी माहिती ही विहित मुदतीत उपलब्ध करुन दिलेली नाही, हे जन माहिती अधिकारी यांनी सुध्दा मान्य केले आहे. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे माहितीच्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली नाही म्हणून ते अधिनियमाच्या कलम २० प्रमाणे दोषी आढळून येतात. व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

अपील क्रमांक १७००/२००७ मध्ये अपीलकर्ता यांनी दिनांक १०.१०.२००६ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय यांचेकडे दिनांक २४ जून, १९९४ ते आजपर्यंत माहितीचा कालावधी नमूद करुन सहपत्र क्रमांक २ ते ६ मध्ये

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६९९/२००७
अपील क्रमांक १७००/२००७

१) श्री प्रभाकर कारुदास ठवरे
वैशालीनगर खात रोड, भंडारा-४४१९०४
ता.जि. भंडारा. **अपीलकर्ता**

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
मंत्र ालय, विस्तार भवन, मुंबई -३२.

३) जन माहिती अधिकारी
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई -३२. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २७.६.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ९ एप्रिल, २००७ रोजी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये दोन द्वितीय अपील दाखल केली आहेत. सदरच्या दोनही द्वितीय अपीलांची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी अपील क्रमांक १६९९/२००७ मध्ये दिनांक २८.९.२००६ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडे माहिती मागण्यासाठीचा अर्ज करुन त्या अर्जासोबत जोडपत्र क्रमांक १ ते ५ मध्ये आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल नमूद केलेला आहे. व माहितीचा कालावधी सन १९९४ पासून दिनांक २७.२.२००६ पर्यंतचा पत्रव्यवहाराचा कालावधी असा नमूद केलेला आहे. सदरची माहिती

अपीलकर्ता यांनी खर्चाची रक्कम भरली नसल्यामुळे सुनावणी घेतली नाही असे उत्तरवादी यांनी सांगितले. परंतु उपविभागीय अभियंता यांनी सदर माहिती ३ दिवसांत सादर करावी असे माहिती अधिकारी यांना आदेश दिलेले दिसून येते. परंतु त्यानंतर कोणतीही प्रत्यक्ष कार्यवाही झालेली दिसून येत नाही. त्याचे वरीलप्रमाणे कारण जन माहिती अधिकारी यांनी दिले. आजही अपीलकर्ता यांना त्यांनी मागितलेली माहिती व आयोगापूढे केलेला खुलासा याप्रमाणे ३२ पृष्ठांपेक्षा अधिक माहिती हवी असल्यास त्याकरीता रुपये २/- प्रति पृष्ठ याप्रमाणे खर्च भरणा करुन त्यांना माहिती उपलब्ध करुन घेता येईल. त्याकरीता त्यांनी ३४९ पृष्ठये असलेल्या नस्तीचे निरीक्षण करुन त्यातून त्यांना आवश्यक त्या कागदपत्राच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन घेणे संयुक्तिक राहील व त्याकरीता त्यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये नस्तीची पाहाणी करावी व त्यातून त्यांना आवश्यक असलेल्या माहितीच्या छायांकित प्रती प्रति पृष्ठ रुपये २/- प्रमाणे खर्चाचा भरणा करुन उपलब्ध करुन घ्यावी व त्याबध्दलची पोच ही जन माहिती अधिकारी यांना द्यावी.

२) अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना निर्णयाची एक प्रत देण्यात यावी.

दिनांक २६.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

माहिती दिली नसेल तर आक्षेप घेणारे पत्र दिले असावयास पाहिजे. व्यक्तीशः माहिती घेणार असे नमूद करावयाचे आणि ३० दिवसांत त्या कार्यालयाकडे जायचे नाही ही प्रवृत्ती प्रत्येक "व्यक्तीशः " लिहिणा-यांची दिसते. व्यक्तीशः माहिती घेणार याचा अर्थ अपीलकर्ता यांचे घरी जावून माहिती देणे असा होत नाही. व ते अपेक्षित सुध्दा नाही. तर अपीलकर्ता यांनी ३० दिवसांचे आंत प्रत्यक्ष वर नमूद केल्याप्रमाणे जन माहिती अधिकारी यांचकडे जावयास पाहिजे. अपीलकर्ता यांना अंदाजे रुपये ४००/- हा जर नियमबाहय वाटत असेल तर त्यांना त्याचवेळेस आज राज्य माहिती आयोगाकडे जो खुलासा केलेला आहे तो खुलासा जन माहिती अधिकारी यांचेकडे करता आला असता. तसेच माहितीचे पृष्ठये किती हे प्रत्यक्ष पाहाणी केल्याशिवाय कोणत्याही अधिका-यास किंवा अर्जदारास सांगता येणे शक्य नाही. तरी सुध्दा अपीलकर्ता यांनी पाहाणी शिवाय निश्चित ३२ पाने आहेत असा खुलासा केलेला आहे. तसेच जन माहिती अधिकारी यांचे असे म्हणणे आहे की, दारिद्रय रेषेखालील प्रमाणपत्र धारकाचे सुध्दा अर्ज अपीलकर्ता हे स्वतः घेवून येतात व माहिती मागण्याचा प्रयत्न करतात. व तसेच त्यांनी श्री तुळशिराम देवाजी मेश्राम यांचा अर्ज दिलेला होता व त्या अर्जातून माहिती उपलब्ध करुन घेतलेली आहे.

४.	अपीलकर्ता यांचा रस्ता चांगला होणे हा जरी उद्येश असला तरी माहिती उपलब्ध करुन घेण्याकरीता इतर ज्या युक्त्या केल्या जातात तशा त्या करावयाची आवश्यकता दिसत नाही. माहितीच्या करीता जो खर्च येईल तो भरणे आवश्यक असते. परंतु खर्च कळविल्यावर माहिती घेण्यासाठी येत नाहीत व त्यामुळे झालेल्या छायांकित प्रतीचा खर्च विनाकारण शासनाला सोसावा लागतो व त्यामुळे अति व्यापक प्रमाणात माहिती असल्यामुळे अंदाजे माहितीच्या खर्चाची रक्कम भरणे आवश्यक असते जेणेकरुन अर्जदार हे माहिती निश्चित उपलब्ध करुन घेईल. पृष्ठांची संख्या निश्चित झाल्यावर खर्चाचा भरणा कमी जास्त होऊ शकतो व त्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांना सुध्दा माहिती त्याचवेळेस उपलब्ध करुन घेता आली असती.

५.	प्रथम अपीलामध्ये सुनावणी झाली नाही असे अपीलकर्ता यांचे म्हणणे आहे. परंतु

खर्च किंवा खर्चाच्या संदर्भामध्ये कोणतीही बाब नमूद केलेली नाही.

२.	सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक २९.३.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना जावक क्रमाक ३९१ प्रमाणे " आपण विषयांकित रस्त्याच्या कामाचे कामाबाबत माहिती मागितलेली आहे. त्या अनुषंगाने आपणांस माहिती पुरविण्यात येईल. करिता आपण हया कार्यालयांत संपूर्ण माहितीच्या कागदपत्राच्या झेरॅाक्स प्रती तीन बुकलेट मध्ये तयार करावयाचे असल्याने आपण अंदाजे रुपये ४००/- (रुपये चारशे फक्त) रोख रक्कम हया कार्यालयास ७ दिवसाच्या आंत जमा करावा त्यानंतर आपणास सदर कामाचे संपूर्ण दस्ताऐवज पूरविण्यात येईल. कृपया पत्राची पोच द्यावी. असे कळविलेले दिसून येते."

३.	सदरच्या उत्तराने अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक ९.४.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले असून प्रथम अपीलाचे कारण नियमबाहय पैसे भरण्याचे आदेश केल्याबाबत असे दिलेले आहे. परंतु, त्यात कोणत्याही प्रकारचे विश्लेषण दिलेले नाही. प्रथम अपीलाची सुनावणी झाली नसल्यामुळे व निर्णय दिलेला नसल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे असे दिसून येते. अपीलकर्ता यांनी नियमबाहय पैसे भरण्याचे आदेश असे कारण द्वितीय अपील दाखल करण्याकरीता सुध्दा दिलेले आहे. व त्याबाबत त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडील आज मागितलेल्या माहितीचे किती पृष्ठये होतील त्याचे विवरण दिलेले आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये अंदाजे रुपये ४००/- होतील असे म्हटलेले आहे. त्याकरीता त्यांना विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, सदरच्या कामाच्या संदर्भातील अंदाजे एकुण ३४९ पृष्ठये आहेत. व त्यातील काही पृष्ठये आवश्यक असल्यास अपीलकर्ता यांना त्यांनी त्यांना सांगितले असते तर दिले असते. व त्याप्रमाणे खर्च कमी जास्त झाला असता. तसेच अपीलकर्ता यांना कार्यालयात येवून माहितीच्या संदर्भामध्ये माहिती द्यावी असे सांगितले असताना सुध्दा अपीलकर्ता हे कार्यालयात आले नाही. अपीलकर्ता यांनी व्यक्तीशः माहिती घेणार असे नमूद केल्यावर ३० दिवसांत व्यक्तीशः माहिती घेण्यासाठी जन माहिती अधिकारी यांचेकडे प्रत्यक्ष संपर्क साधावयास पाहिजे व त्या ३० दिवसांत जन माहिती अधिकारी यांनी

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६९७/२००८

१) श्री देवराव नामदेव तिडके
मु.पो.कोका (जंगल), ता.जि. भंडारा. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी
सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, भंडारा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता
सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, भंडारा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २६.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ११.६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.
२.अपीलकर्ता यांनी दिनांक २८.३.२००७ रोजी खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.
<u>आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन</u> : "कोका नवेगाव जोड रस्त्याचे मजबुतीकरण व डांबरी करणाबाबत. दिनांक १ एप्रिल २००६ पासून माहिती देण्याचे तारखे पर्यंत. १) कोका नवेगाव जोड रस्त्याचे मजबुतीकरण व डांबरीकरणाचे काम कोणतया योजने मार्फत मंजूर करण्यात आले व काम निहाय किती निधी मंजूर करण्यात आला. मंजूरीचा आदेश क्रमांक व दिनांक, कंत्राट दाराचे नांव व पत्ता. २) मजबुतीकरण (खळी व मुरमाचे काम) व डांबरीकरणाचे कामाचे अंदाजपत्रक (मेजरमेंअ सीट, डांबराचे कणमसन, रेट ॲनालायजेस, क्वारी चार्ट, ड्रांईग शिट इत्यादी.) ३) झालेल्या खडीकरणाचे (मजबुती करणाचे) कामाचे मुल्यामापन ४) दिलेल्या पैशाचे तारीखनिहाय विवरण."

सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे. माहितीच्या संदर्भामध्ये टपाल

हरकत नाही. व त्याकरीता सुध्दा सदरचे अपील हे निकाली काढण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे सदर अपील निकाली काढण्यात येत असले तरी विभागीय आयुक्त, नागपूर यांनी त्यांच्या विभागामध्ये माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदींच्या संदर्भामध्ये प्रशिक्षण आयोजित करणे आवश्यक आहे. व जे अधिकारी सदरच्या अधिनियमाच्या तरतूदींच्या संदर्भामध्ये कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही करीत नाही त्यांच्या संदर्भामध्ये योग्य ती कार्यवाही करावी.

२) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत स्वतंत्रपणे विभागीय आयुक्त (महसुल), नागपूर विभाग, नागपूर यांचेकडे त्यांच्या माहिती करीता व पुढील कार्यवाही करीता पाठविण्यात यावी.

३) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक २५.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

अपील मेमोवर सौ. मिना तोमर असे दिलेले असून ते खोडतोड करुन पुन्हा लखनसिंह यांची अर्जावर सही केलेली दिसून येते. तरी सुध्दा अपीलकर्ता यांना माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ ची माहिती दिसून येते. मात्र तहसिलदार कार्यालय, नागपूर (ग्रामीण) किंवा उपविभागीय अधिकारी, नागपूर यांना सदरच्या अधिनियमाची कोणत्याही प्रकारची माहिती दिसून येत नाही. माहितीचा अर्ज आल्यानंतर त्याबाबतची कशा प्रकारे प्रक्रिया करण्यात यावी, याबध्दलही काहीही माहिती दिसून येत नाही व ती सुध्दा मे, २००७ मध्ये ! त्यावेळेस सदरचा कायदा अंमलात येवून १८ महिने झाले होते. तरी सुध्दा कोणत्याही प्रकारे अधिनियमाच्या तरतूदी नुसार अर्जाची/अपीलाची प्रक्रिया केलेली दिसून येत नाही. तहसिलदार किंवा उपविभागीय अधिकारी यांना आपण कशावर सही करतो याचीही त्यांना जाणिव दिसून येत नाही. उपविभागीय अधिकारी, नागपूर हे एकाच दिवशी दिनांक १२.६.२००७ रोजी अधिनियमाच्या नियम ८ मधील तरतूदीनुसार माहिती पुरविणे उचित वाटत नाही असे कळवितात व त्याच दिवशी दूस-या पत्राने कॅापींग विभागामधे रितसर अर्ज करुन फी भरावी व त्यानुसार कॉपींग विभागाकडून या कार्यालयाला रेकार्डची मागणी होताच पुरविण्यात येईल असे कळविले व दोनही पत्रामधील विसंगती त्यांचे लक्षात येत नाही किंवा माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदींचे त्यांना आकलन नाही, असा निष्कर्ष काढावा लागतो. व त्याकरीता जिल्हाधिकारी हे सुध्दा जबाबदार दिसून येतात. जिल्हाधिकारी कार्यालयामध्ये माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदीं बध्दल योग्य ती माहिती देणे किंवा प्रशिक्षण करणे ही सुध्दा जिल्हाधिकारी यांची जबाबदारी आहे. परंतु, त्याबाबत जिल्हाधिकारी यांचे कोणत्याही प्रकारचे योगदान आहे असे दिसून येत नाही. व त्यामुळे या प्रकरणातील सर्वच अधिका-यांची विभागीय चौकशी करणे क्रमप्राप्त ठरते. व त्याकरीता स्वतंत्रपणे विभागीय आयुक्त यांनी कार्यवाही करणे हे संयुक्तिक राहील.

५. अपीलकर्ता हे सुध्दा अपीलाच्या सुनावणीच्या संदर्भामध्ये हजर राहीलेले नाही व आयोगास योग्य ती माहिती देत नाहीत व त्या प्रकरणामध्ये लखनसिंह किंवा सौ.मिना तोमर हेही अर्ज करतात हा त्या माहितीच्या अधिकाराचा गैरवापर आहे, असाही निष्कर्ष काढावयास

पुरवावयाची माहिती करीता पुढील १५ दिवसांची मुदतवाढ करण्यात येत आहे." असे अपीलकर्ता यांना व सदरच्या पत्राची प्रतिलीपी तहसिलदार, नागपूर (ग्रामिण) यांना दिनांक २२.५.२००७ नुसार मागविण्यात आलेली माहिती उलट टपाली या कार्यालयाला सादर करावी असे कळविलेले दिसून येते. त्यानंतर दिनांक १२.६.२००७ रोजी रेकार्डचे अवलोकन केले असता सदरच्या रेकार्डची प्रत माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत नियम ८ मधील तरतूदी नुसार प्रत्यक्ष आपणास पूरविणे उचित वाटत नाही. करीता आपले संदर्भिय अपील अर्ज या स्तरावर नस्तीबध्द करण्यात येत आहे. याची कृपया नोंद घ्यावी, असे कळविलेले दिसते.

३. त्यानंतर सौ. मिना तोमर यांनी दिनांक १३.६.२००७ रोजी दाखल केलेल्या तक्रार अर्जाची प्रत दाखल केलेली दिसून येते. दिनांक ८.६.२००७ रोजी श्री वसंद दशरथ कांबळे यांनी तहसिलदार, नागपूर यांना नोटीसचा खुलासा दिलेला दिसतो. व त्यांची व्यक्तीगत माहिती असल्यामुळे उपलब्ध करुन देवू नये असे कळविलेले दिसते. दिनांक १६.४.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना श्री वसंद दशरथ कांबळे यांच्या बध्दलची माहिती श्री वसंत दशरथ कांबळे यांची संमती शिवाय पुरविता येणार नाही. आपला अर्ज नस्तीबध्द करण्यात येत आहे, असे कळविलेले दिसून येते. नंतर दिनांक १.६.२००७ रोजी पुन्हा तहसिलदार यांनी उपविभागीय अधिकारी यांना श्री वसंत दशरथ कांबळे हे या कार्यालयात हजर होऊन सदर प्रकरणातील कोणतीही कागदपत्रे देण्यात येवू नये असे कळविलेले दिसते. मात्र दिनांक १२.६.२००७ रोजी पुन्हा उपविभागीय अधिकारी, नागपूर यांनी अपीलकर्ता यांना दिनांक २७.४.२००७ च्या अर्जानुसार मागणी केलेली माहिती तहसिलदार, नागपूर (ग्रामीण) यांचेकडून दिनांक १२.६.२००७ रोजी प्राप्त झालेली असून त्यातील आपण आपल्या अर्जात नमूद केलेली आवश्यक कागदपत्राची सत्यप्रती करीता रितसर तहसिलदार कार्यालय, नागपूर (शहर) येथील कॉपी विभागाला अर्ज करुन उचित फी भरावी व त्यानुसार कॅापी विभागाकडून या कार्यालयाला रेकार्डची मागणी होताच पुरविण्यात येईल, असे कळविलेले दिसून येते. त्यामुळेच अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले दिसून येते.

४. सदरच्या प्रकरणात असे दिसून येते की, अपीलकर्ता श्री लखनसिंह हे सुध्दा कोणाच्या तरी सांगण्यावरुन माहिती मागवित आहे असे दिसते. कारण राज्य माहिती आयोगाकडील

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६९२/२००८

१) श्री लखनसिंह रामबदनसिंह गौतम
शिक्षक कॅालनी, बुटीबोरी, ता.जि. नागपूर. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उपविभागीय अधिकारी
नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा तहसिलदार
नागपूर (ग्रामिण **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २५.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १३.६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विना अनुमतीने गैरहजर आहे. प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी खुलासा दाखल केला आहे. माहिती अधिकारी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १८.४.२००७ रोजी " श्री वसंत दशरथ कांबळे, रा.मोहगांव, ता.जि. नागपूर यांनी दिनांक १९.१२.२००६ ला तहसिल ग्रामिण यांचे कडून हैसीयत प्रमाणपत्र तयार केले त्यामधील रजीस्टर मधील उतारे, तहसील कार्यालयाजवळील आधार असणारे संपूर्ण रेकार्ड, पासपोर्ट फोटोची झेरॅाक्स हैसीयतदाराची. माहिती व्यक्तीशः घेणार " असे नमूद केले आहे. अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून त्यांनी दिनांक २७.४.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले. उपविभागीय अधिकारी, नागपूर यांनी " दिनांक २५.५.२००७ रोजी तहसिलदार, नागपूर (ग्रामिण) विरुध्द अपील या कार्यालयाला सादर केले त्यानुसार या कार्यालयाने तहसिलदार नागपूर (ग्रामीण) कडून मागविलेला रेकार्ड आतापर्यंत उपलब्ध न झाल्यामुळे व तो उपलब्ध होण्यास लागणा-या विलंबामुळे आपल्या अर्जानुसार

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६९०/२००८

१) श्री राजेंद्रप्रसाद माधव प्रसाद शुक्ला
रा. अग्रवाल विछायत केंद्र के पास, बुटी रोड,
सिताबर्डी, नागपूर. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता
नागपूर सुधार प्रन्यास, सदर नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी
नागपूर सुधार प्रन्यास, सदर नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २५.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ११६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज ठेवण्यात आली होती. उत्तरवादी हजर आहे. परंतु अपीलकर्ता यांनी त्यांना माहिती उपलब्ध झालेली आहे व त्यांचे समाधान झालेले आहे. अपील खारीज करण्यात यावे, असे लेखी दिले आहे. त्याचप्रमाणे प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता यांनी खुलासा दाखल करताना अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे व त्यांचे समाधान झालेले आहे, त्याबाबतची नोटशीट सुध्दा त्यांनी दाखल केलेली आहे. त्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

दिनांक २५.६.२००८ **(विलास पाटील)**
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

त्याबाबत उपलब्ध केलेल्या माहितीत उल्लेख नाही. म्हणून शासकिय पैशाचा गैरवापर केला. ७८/- रुपयाचा भरणा करुनही ४ दिवस उशिरा माहिती दिली गेली. व त्याकरीता शास्ती करावी अशी विनंती केली आहे.

प्रथम अपीलाचा निर्णय हा दिनांक ८.२.२००७ रोजी देण्यात आलेला दिसून येतो. त्यामध्ये अपीलकर्ता यांनी त्यांचे म्हणणे मांडण्याची संधी देण्यासाठी पत्र दिले होते असे दिसून येते. परंतु ते अनुपस्थित राहीले. मात्र, माहिती कालमर्यादेत दिलेली आहे असा निर्णय दिलेला दिसून येतो. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे त्याच कारणाकरीता द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

द्वितीय अपीलाच्या संदर्भात खुलासा करतांना " या कार्यालयात अर्जदारा कडून रुपये ७८/- ची मनिऑर्डर दिनांक ११.१२.२००६ रोजी श्री एफ.एल.मनवर, सहा.लेखाधिकारी यांनी सोडविली. परंतु त्यांच्या वडीलांना डॉ.बीलोलीकर, पुसद यांचे दवाखान्यात ॲडमिट केल्याचा दूरध्वनी आल्यामुळे ते तातडीने परिवर्तीत रजा टाकून निघून गेले त्यामुळे रोखपालाकडे रक्कम दि. २०.१२.२००६ रोजी जमा झाली. तदनंतर अर्जदारास दि. २२.१२.२००६ रोजी माहिती ३० दिवसाच्या कालमर्यादेतच पाठविलेली आहे." यावरुन अर्जदाराचा अर्ज हा दिनांक २४.११.२००६ ला प्राप्त झाल्यावर महिती ही दिनांक २२.१२.२००६ ला पाठविली असल्याने अपीलकर्ता यांना मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे हा निष्कर्ष काढता येतो व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिली असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक २३.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २.१२.२००६ रोजी उक्त अर्जातील माहिती तयार असून त्याच्या एकुण २५ प्रती आहेत. प्रत्येक प्रती शुल्क रुपये २/- असे एकुण शुल्क रुपये ४८ + रजिस्टर पोस्ट खर्च रुपये ३०/- असे एकुण रुपये ७८/- (अक्षरी रुपये अठयाहात्तर) इतके आहे. हे शुल्क आपण या कार्यालयाकडे त्वरीत भरणा करावे किंवा मनीऑर्डर करावी, असे कळविलले दिसून येते. त्याप्रमाणे पुन्हा दिनांक २.१२.२००६ रोजी उक्त अर्जातील माहिती यासोबत सहपत्रित करण्यात येत आहे. सहपत्र १) जोडपत्र ब अपीलाचा अर्ज २) माहिती अधिकारी यांचेकउे पाठविलेले अर्ज ३) माहिती अधिकारी यांचे पत्र क्रं.२००६/७६०१ ४) पोस्टाच्या एम.ओ.ची झेरॉक्स व माहिती पाठविल्याच्या पाकीटाची झेरॉक्स ५) माहिती अधिकारी,अम याचे पत्र क्रं.२००६/९८९५ ६) माहिती अधिकारी,अम याचे पत्र क्रं.२००६/९८९६ ७) दिलेल्या राजपत्र पुस्तकाची एकंदर ८ पेजेस मुखपृष्ठांची झेरॉक्स व शासकिय पावतीची झेरॉक्स २०.१२.२००६ ला जमा केलेली. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १०.१.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले दिसून येते. प्रथम अपीलामध्ये पत्र दिनांक ७.१२.२००६ ला प्राप्त णाले. त्याप्रमाणे एकुण ७८/- रुपये दिनाक ७.१२.२००६ ला मनीऑर्डर केला आहे. माहिती अधिकारी यांचेकडे दिनांक ११.१२.२००६ ला प्राप्त झाला. दिनांक ११.१२.२००६ सोमवारी प्राप्त झालेली मनीऑर्डरचे पैसे त्वरीत त्याच दिवशी शासकिय तिजोरीत जमा करावयास पाहीजे होते. परंतु तसे न करता ती ७८ रुपये रक्कम संबंधीत यांनी स्वखर्चासाठी वापरुन ती दिनांक २०.१२.२००६ ला १० दिवसानंतर शासकिय तिजोरीत जमा केली. झेरॉक्स जोडली आहे. तसेच ७८ रुपयाचे भरणा करण्याचे पत्र दिल्यावर जेव्हा माझे पैसे त्यांना प्राप्त होतील तेव्हा मला माहिती ही दिनांक १२.१२.२००६ ला द्यावयास पाहिजे होती. परंतु ७८ रुपयेचा भरणा करण्यासाठी पत्र व माहिती पाठविल्याचे पत्र हे एकाच तारखेत आहे व ती माहिती ही दिनांक २२.१२.२००६ पोस्ट केली जी मला दिांक २७.१२.२००६ ला प्राप्त झाली चार दिवसा उशीरा दिल्या गेली त्याबाबतचा पुरावा जोडला आहे. मी मागितलेली माहिती मला दिली गेलीच नाही. राजपत्राची झेरॉक्स प्रत मागितलेली नसून फक्त माहिती तयार असल्यास पत्र प्राप्त झाल्यापासून महिती किती दिवसांत संबंधीत रक्कम अदा करुन प्राप्त करुन घेतली पाहिजे अन्यथा ती दप्तरी जमा केली जाईल यासंबंधी माहितीची मागणी केली होती. व

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६७९/२००८

१) श्री बलवंत सदाशिव गाडगे
औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था मोर्शी
मु.पो.ता.मोर्शी, जिल्हा अमरावती. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा निरीक्षक
व्यवसाय शिक्षण प प्रशिक्षण प्रादेशिक कार्यालय,
मोर्शी रोड, अमरावती-४४४६०३. जिल्हा अमरावती.

३) जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक प्रशिक्षणार्थी सल्लागार (क.)(तां.)
व्यवसाय शिक्षण प प्रशिक्षण प्रादेशिक कार्यालय,
मोर्शी रोड, अमरावती-४४४६०३. जिल्हा अमरावती. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २३.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १७.११.२००६ (प्राप्त २४.११.२००६) च्या अर्जाचे अनुषंगाने माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ नुसार माहिती तयार असल्याचे माहिती मागविणा-यास माहिती तयार असल्याचे पत्र प्राप्त झाल्यापासून माहिती किती दिवसाच्या आंत संबंधित रकम अदा करुन प्राप्त करुन घेतली पाहिजे. अन्यथा ती दप्तरी जमा होइल. हया संबंधीत माहिती अधिकार २००५ अधिनियमाप्रमाणे नियमाच्या माहिती अधिकारा अधिनियम २००५ चे रापपत्र पुस्तकातील झेरॉक्स प्रत मला देण्यात यावी. किंवा प्रशासकिय परिपत्रकात जर प्रसिध्द झाले असेल त्याचे साक्षांकित झेरॉक्स प्रत मला देण्यात यावी. अशी माहिती शासकिय माहिती अधिकारी तथा उप संचालक व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण यांचेकडे मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती रजिस्टर टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केले आहे.

अपीलामध्ये अपीलकर्ता यांनी जी वस्तुस्थिती नमूद केलेली आहे त्यावरुन सुध्दा पारडीकर कुटूंब त्या ठिकाणी राहात आहे असे दिसून येते. व त्याबध्दलची माहिती जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक ५.३.२००७ रोजी उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते.

असे असले तरी अपीलकर्ता यांनी जन माहिती अधिकारी यांना त्यांचे आजोबाचे जे घर होते ते दाखवलेले असल्यामुळे त्या घराच्या संदर्भामध्ये ग्राम पंचायतच्या अभिलेख्यामध्ये नमूना नंबर ८ मध्ये ज्या नोंदी असतील त्या नोंदीच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. त्या करीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांनी येरळ गांवातील जे त्यांच्या आजोबाचे घर आहे असे दाखविले होते त्या घराच्या संदर्भामध्ये ग्राम पंचातच्या अभिलेख्यामध्ये अर्ज केला त्या तारखेस नमूना नंबर ८ मध्ये ज्या नोंदी असतील त्या नमूना नंबर ८ च्या ज्या वर्षापासून अभिलेखे उपलब्ध असतील त्यातील प्रत्येक वर्षीच्या नमूना नंबर ८ च्या छायांकित प्रती विना मुल्य उपलब्ध करुन द्याव्यात.

२) अपीलकर्ता यांनी सदरची माहिती उपलब्ध करुन घेण्याकरीता गट ग्रामपंचायत येरड येथे जन माहिती अधिकारी यांचेकडे प्रत्यक्ष जावून माहिती उपलब्ध करुन घ्यावी. तसेच जन माहिती अधिकारी यांनी मौजा येरळ तालुका चांदूर रेल्वे, जिहा अमरावती, परगना नेर, सबरजिस्ट्रार चांदूर रेल्वे नंबर बंदोबस्त २८५(इंडेक्स नंबर २) ची उपलब्ध छायांकित प्रत अपीलकर्ता यांना द्यावी व त्याबध्दलची अपीलकर्ता यांनी पोच द्यावी.

३) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक २१.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ११.१२.२००६ रोजी गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती चांदूर रेल्वे यांचेकडे प्रथम अपीली दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये सुनावणी घेण्यात येवून दिनांक ३१.१.२००७ रोजी अपीलकर्ता व जन माहिती अधिकारी यांचे उपस्थितीत जन माहिती अधिकारी यांना अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन द्यावी असे आदेश देण्यात आलेले दिसून येते. त्याकरीता अपीलार्थी यांनी स्वत: येरड येथे येवून स्वत:चे घर दाखवावे अशी मागणी ही जन माहिती अधिकारी यांनी प्रथम अपीलाचे सुनावणीस केलेली दिसते. त्याप्रमाणे घर दाखवून दिल्यावर अपीलकर्ता यांना दिनांक ५.३.२००७ रोजी जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसते. परंतु सदरच्या माहितीमुळे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी द्वितीय अपील दाखल केलेले आहे.

४. अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ८.११.२००६ च्या अर्जाचे अनुषंगाने माहिती विहित मुदतीत कां उपलब्ध करुन दिली नाही याबध्दल जन माहिती अधिकारी यांना विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, अपीलकर्ता यांनी ज्या दिवशी अर्ज दिला त्या दिवशी स्वत: अपीलकर्ता व त्यांचे वडील हजर होते. परंतु ग्राम पंचायतमध्ये १९६०, १९६१, १९६२ चे रेकार्ड उपलब्ध नाही व याबाबतची तपासणी करुन अपीलकर्ता व त्यांचे वडील यांनी खात्री करुन घेतलेली आहे.. त्यानंतर माहिती तयार करण्यात येवून दिनांक २२.११.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना युपीसीने पत्राद्वारे माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे. सदरच्या पत्राची छायांकित प्रत माहिती अधिकारी यांनी दाखल केलेली आहे. परंतु, अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांना सदरचे पत्र मिळाले नाही. दिनांक २०.११.२००६ (२२.११.२००६) च्या पत्रामध्ये दिनांक ८.११.२००६ रोजीची वस्तुस्थिती नमूद केलेली असून सन १९८४ ते १९९९ च्या रेकार्डची पाहाणी केली असता त्यामध्ये काशीराव त्र्यंबकराव देशमुख यांची ग्रामपंचायत रेकार्डवर तशी कोणतीही नोंद आढळून आली नाही. तसेच नमूना नंबर ८ ची ग्राम पंचायत रेकार्डची पाहाणी केली असता सदर्हु नावाची कोणतीही नोंद पाहावयास मिळाली नाही. त्यामुळे आपण मागितलेली माहिती पुरविणे शक्य नाही, असे कळविलेले दिसते.

प्रथम अपीलाच्या सुनावणीत अपीलकर्ता यांनी घर दाखवून द्यावे असे जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांना विचारलेले दिसते. मात्र प्रथम

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६६४/२००८

१) श्री प्रशांत प्रभाकरराव देशमुख
राजाबाक्षा, मेडीकल सर्व्हंट क्वार्टर क्रं. १/११
नागपूर. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा खंड विकास अधिकारी
पंचायत समिती, चांदूर रेल्वे, ता.चांदूर रेल्वे, जिल्हा अमरावती.

३) जन माहिती अधिकारी तथा सचिव,
ग्राम पंचायत कार्यालय मौजा येरडबाजार
ता.चांदूर रेल्वे, जिल्हा अमरावती. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २१.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १३.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व त्यांचे वकील श्री एस.बी. मेश्राम हे हजर आहे. माहिती अधिकारी तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी हजर आहे..

१) अपीलकर्ता यांनी दिनांक ८.११.२००६ रोजी माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक, गट ग्रामपंचायत येरड यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितली आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल : "आठ अ मिळण्याबाबत. काशिवार त्र्यंबकराव देशमुख यांच्या येरड या घराचा व बाकी जागेचा आठ अ फेर फार मिळण्याबाबत वर्ष १९६०, १९६१, १९६२ व पुढील फेर फार माझे आजोबा त्र्यंबकराव देशमुख काशिराव त्र्यंबकराव देशमुख यांचे वडीलोपार्जीत घर गुरे बांधण्याच्या जागा कोणी कोणाला आणि ते येरड बा येथील रहीवासी होते यासंबंधीची माहिती मिळण्याबाबत. "

३. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिली नाही म्हणून

झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक २.४.२००८ रोजी तसेच २४ मार्च, २००८ रोजीचे पत्राप्रामाणे पे रोल व्यवहाराचे उपलब्ध असलेली कागदपत्रे पाहाण्याकरीता आपण दिनांक ७.४.२००८ रोजी मुख्य व्यवस्थापक यांचे कार्यालय उर्जाभवन येथे कार्यालयीन वेळेत येवून बघू शकता असे अपीलीय अधिकारी तथा व्यवस्थापक यांनी कळविलेले दिसून येते. त्यापूर्वी अपीलकर्ता यांनी सुध्दा दिनांक २४.३.२००८ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य व्यवस्थापक यांना पत्राद्वारे कागदपत्रे दाखविण्याकरीत व्यवस्था व्हावी अशीही विचारणा केलेली दिसून येते. व यावरुन अपीलकर्ता यांना संपुर्ण माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे व त्यामुळे माहिती उपलब्ध करुन देण्यास टाळाटाळ केलेली आहे असा निष्कर्ष काढता येत नाही. कागदपत्रांच्या पाहाणीकरीता सुध्दा कळविण्यात आलेले आहेत. व त्यामुळे माहिती जाणूनबुजून लपवून ठेवण्याचा सुध्दा उद्येश आहे असे दिसून येत नाही. व त्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांना अधिनियमाच्या कलम २० प्रमाणे दोषी धरता येत नाही. अपीलकर्ता यांनी "माहिती" या संज्ञेची व्याख्या लक्षात घेतली असती तर त्यांना त्रास झाला नसता. अपीलकर्ता यांच्या स्वतःच्या कल्पनेप्रमाणे कागदपत्रे असावयास पाहिजे असे जे त्यांना वाटते त्यामुळे त्यांना त्रास झाला आहे असे दिसून येते त्याकरीता त्यांनी योग्य त्या सक्षम अधिका-याकडे तक्रार करुन कागदपत्रे ठेवण्यासंदर्भात सूचना करणे हा एक मार्ग आहे. व तशा प्रकारे उपलब्ध झालेल्या माहितीच्या आधारे अपीलकर्ता योंग्य त्या सक्षम अधिका-याकडे तक्रार करणे संयुक्तिक राहील. त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१)अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक ६.३.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे व त्यांच्या पूर्वीच्या सर्व अर्जाप्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचा सुध्दा निर्णय योग्य असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

२)निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक २१.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

शिवाय या लाखो रुपयावर इनकम टॅक्स भरला गेलेला नाही. त्यामुळे पांढरपेशा सशिक्षित सुसंस्कृत कर्मचा-याची इन्कम टॅक्स न भरणे हे माझे दु:ख व वेदना आहे. शिवाय या प्रकरणत मला बराच त्रास दिलेला आहे.त्यामुळे मी अपील केलेले आहे.

अपीलीय अधिकारी तथा महाव्यवस्थापक यांनी खुलासा दाखल करताना माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे तसेच अपीलकर्ता यांना आतापर्यंत ७ अर्जाच्या माध्यमातून दिनांक २०.१०.२००६, २६.१२.२००६, ८.३.२००७, ९.३.२००७, ९.४.२००७, ९.४.२००७, १७.१२.२००७ प्रमाणे अनुक्रमांक २३.११.२००६, ३.२.२००७, ४.४.२००७, ५.४.२००७, ५.५.२००७, ५.५.२००७, १६.१.२००८ रोजी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे. त्याचप्रमाणे त्यांनी आतापर्यंत ६ अपीले दाखल केलेली दिसून येते. व त्या ६ अपलाचा निर्णय सुध्दा दिलेला आहे. तसेच आतापर्यंत अपीलकर्ता यांना उपलब्ध झालेल्या माहितीचे कागदपत्रे सुध्दा आयोगाच्या निदर्शनास प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी आणले.

अपीलकर्ता यांनी सन ९२ पासून माहिती मागितली त्याबध्दल प्रथम अपीलीय अधिकारी तसेच माहिती अधिकारी यांना विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, मागिल माहिती उपलब्ध नाही व तेच अपीलकर्ता यांनी पूर्वीच्या अर्जामध्ये कळविलेले आहे. इन्कम टॅक्स संदभामध्ये अर्थातच सदरचे पेमेंट हे मानधन असल्यामुळे व कमीशन असल्यामुळे इन्कम टॅक्स त्यांच्याकडून घेतलेले नाही असे त्यांनी सांगितले. इन्कम टॅक्सच्या संदर्भामध्ये वैयक्तिक व्यक्तीने इन्कम टॅक्स भरले आहे किंवा नाही हे सांगता येत नाही.

आर.डी.व्यवहार पारदर्शक आहे काय याबध्दल पादरर्शक आहे असे माहिती अधिकारी यांनी कळविलेले आहे. अर्थातच याबाबत जी कागदपत्रे उपलब्ध होती त्यातून असा निष्कर्ष अपीलकर्ता यांनी काढावयाचा आहे. त्यामुळे हा प्रश्न गैरलागू आहे.

ज्यांना ज्यांना मानधन दिलेले आहे त्याबध्दल वेतन पत्रके आहे काय किंवा त्यांचेकडून कॅश व्हाऊचर आहे काय याबध्दल प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी व माहिती अधिकारी यांनी ते उपलब्ध नाही असे सांगितले. व जी माहिती आतापर्यंत उपलब्ध आहे ती वेळोवेळी अपीलकर्ता यांना पुरविण्यात आलेली आहे असे त्यांनी सांगितले. त्याबाबतही अपीलकर्ता यांचे समाधान न

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक ४.४.२००७ रोजी १) अल्प बचत गट बघणारे २५ कर्मचारी यांना अल्पबचत व्यवहाराबाबत चंमऔविकेंद्रातर्फे सन २००४ ते २००६ पर्यंत दिलेला मेहनताना खालीलप्रमाणे देण्यात आलेला आहे.

अ.क्रं.	वर्ष	वार्षिक मेहनताना
१	२००४	रु. १,०२,०००,००
२	२००५	रु. १,१४,०००,००
३.	२००६	रु. १,२६,०००,००

२) ही माहिती व्यक्त्ीगत स्वरुपाची असल्यामुळे या कार्यालयात उपलब्ध नाही.

३) ही माहिती व्यक्तीगत स्वरुपाची असल्यामुळे या कार्यालयात उपलब्ध नाही.

४) आर.डी.व्यवहार पारदर्शक आहे.

असे माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसून येते. वरील निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक ७.४.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले. प्रथम अपीलाच्या संदर्भात ५ मे, २००७ रोजी आपण मागितलेली मुद्येसूद माहिती या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक चंमऔविके/तांत्रिक/महितीअधिकारी/४०३१, दिनांक ४.४.२००७ अन्वये माहिती अधिकारी यांनी पुरविलेली आहे याची नोंद घ्यावी असे अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य व्यवस्थापक यांनी अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसून येते. व सदरच्या निर्णयामुळे समाधान न झाल्यामुळे अपीलीकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांनी त्यांच्या अर्जात मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये खुलासा सादर केलेला आहे. व त्या खुलासा मध्ये सीटीपीएस पीआरजीएस सहित २५ माणसे कर्मचारी कार्यरत आहेत. यांना आर.डी. कमीशन स्वरुपात लाखो रुपये दरसाल दिले जातात याबध्दलचा रेकार्ड माहिती अधिकारात मागितला तो दिलेला नाही. जी माहिती पुरविली ती अपूर्ण आहे. ३ वर्षापूर्वीचा रेकार्ड उपलब्ध नसल्याचे सांगतात जेव्हा की कॅश व्हाऊचर गहाळ करता येत नाहीत

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक१६६५ /२००८

१) श्री श्रीराम लक्ष्मण पान्हरेकर
१/२ उर्जानगर, चंद्रपूरर्४४२४०४
ता.जिल्हा चंद्रपूर. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी
चंद्रपूर महाराष्ट्र औष्णिक विज केंद्र,
म.रा.विज निर्मीती कं.मर्या.उर्जाभवन, उर्जानगर, चंद्रपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता
चंद्रपूर महाराष्ट्र औष्णिक विज केंद्र,
म.रा.विज निर्मीती कं.मर्या.उर्जाभवन, उर्जानगर, चंद्रपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २१.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २०.५.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक ६.३.२००६ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी, महाराष्ट्र आष्णीक वीज केंद्र, चंद्रपूर यांचेकडे अल्प बचत गट आर्थिक व्यवहार

१) श्री सुरेश रेवतकर, श्री उईके, श्री रामटेके, श्री दोडके यांना अल्पबचत व्यवहाराबाबत आजवर ९२ पासून २००७ पर्यंत दरवर्षी किती मेहनताना दिला गेला.

२) या पैशावर Income Tax भरलेला आहे काय

३) इनकम ॲक्स भरल्याची प्रत्येक व्यक्तीची पावतीची झेरॉक्स

४) आर.डी.व्यवहार पारदर्शक आहे काय.

मागितलेली माहिती टपालाद्वारे घेणार व खर्च दिला जाईल असे नमूद केलेले दिसून येते.

अधिनियमाचे कलम २० (२) प्रमाणे विभागीय चौकशीची शिफारस करण्यात येत आहे. सदरची विभागीय चौकशी ही विभागीय व्यवस्थापक, पश्चिम चांदा वन प्रकल्प विभाग, चंद्रपूर यांनी करावी व तसा अहवाल आयोगास सादर करावा.

३) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक २१.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

आस्थापना शाखेचे संबंधीत इनचार्ज विरुध्द कोणत्या प्रकारची कार्यवाही केली असे त्यांना विचारले असता जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, त्यांना कारणे दाखवा नोटीस देण्यात आलेली आहे. अधिनियमाचे कलम ५(५) प्रमाणे जन माहिती अधिकारी यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता इतर अधिकारी व कर्मचारी यांचे सहाय्य घेता येते. व जे अधिकारी किंवा कर्मचारी यांचे सहाय्य घेतले असेल त्यांना अधिनियमाच्या कलम ५(५) प्रमाणे जन माहिती अधिकारी समजण्यात येते. त्याप्रमाणे आस्थापना शाखेचे इनचार्ज ज्यांनी माहिती उपलब्ध करुन देण्यास विलंब केलेला आहे ते जन माहिती अधिकारी दोषी आढळून येतात व त्यामुळे अधिनियमाच्या कलम २०(२) प्रमाणे त्यांच्या विरुध्द शास्ती लादणे हे आवश्यक ठरते. जर जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांना कारणे दाखवा नोटीस दिलेली असल्यामुळे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ प्रमाणे वर नमूद केल्याप्रमाणे त्यांच्या विरुध्द विभागीय चौकशीची शिफारस करणे आवश्यक ठरते.

प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये प्रथम अपील हे अपीलकता र्यांनी दूस-या डिव्हीजनला दाखल केले होते असे त्यांचे म्हणणे आहे व त्यामुळे सदरच्या प्रथम अपीलाचा कोणत्याही प्रकारे निर्णय दिलेला दिसून येत नाही. वास्तविक प्रथम अपील हे ज्या माहिती अधिका-याकडे अर्ज दाखल केलेला असेत त्याच जन माहिती अधिकारी यांचे वरिष्ठ असतील त्यांच्याकडे दाखल करावयास पाहिजे व त्यामुळे प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये कोणत्याही प्रकारचा निर्णय दिलेला नसल्यामुळे त्याबाबतचा विचार करता येत नाही. मात्र माहिती उपलब्ध करुन घेण्यासाठी विलंब झालेला असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>**आदेश**</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता याना त्यांच्या दिनांक २.२.२००७ च्या अर्जानुसार माहिती विनामुल्या उपलब्ध करुन द्यावी.

२) अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्यासाठी त्यांच्या दिनांक २.२.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे विलंब झालेला असल्यामुळे ज्या अधिकारी किंवा कर्मचारी यांचेकडून विलंब झालेला आहे त्यांना अधिनियमाचे कलम ५(५) प्रमाणे माहिती अधिकारी समजून

तर ती खास दूतामार्फत साध्या टपालाने अंडर सर्टिफिकेट पंजीबध्द डाक किंवा स्पीडपोस्टाने पाठविण्यात आली आहे, याची माहिती व पाठविण्यात आलेल्या पत्राच्या झेरॉक्स मला पाहिजे आहेत. तसेच पोहच पावत्याच्या झेरॉक्स प्रती देण्यात याव्यात, ही विनंती."

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने अपीलकर्ता यांना दिनांक ४.३.२००७ रोजी दिनांक १५.३.२००७ रोजी माहितीच्या करीता शुल्क भरावे असे कळविलेले दिसून येते. परंतु सदरची विहित मुदतीत महिती उपलब्ध करुन दिली नाही म्हणून दिनांक १२.३.२००७ रोजी प्रथम अपील व्यवस्थापकिय संचालक, वन विकास महामंडळ मर्या. कडबी चौक, कामठी रोड नागपूर यांचेकडे दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय दिलेला नसल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक २४.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले. वास्तविक माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदीप्रमाणे अधिनियमाचे कलम ६(१) प्रमाणे अर्ज दाखल केल्यानंतर त्या अर्जाच्या निर्णयाविरुध्द अधिनियमाचे कलम १९(१) प्रमाणे प्रथम अपील दाखल करावयाचे आहे व प्रथम अपीलाच्या निर्णयाविरुध्द राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल करावयाचे असते. त्यामुळे दोन माहितीच्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये एक राज्य माहिती आयोगाकडे अपील किंवा दोन प्रथम अपीलाच्या निर्णयाच्या संदर्भामध्ये एकच अपील हे दाखल करता येत नाही. तरी सुध्दा अपीलकर्ता यांच्या देनही अर्जांचा विचार करण्यात आलेला आहे. अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २.२.२००६ च्या अर्जाच्या संदर्भात जन माहिती अधिकारी यांनी विलंबाने पत्र दिलेले आहे त्याबध्दल त्यांना विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, सदरची माहिती ज्या आस्थापना शाखेकडे उपलब्ध होती त्या आस्थापना शाखेने माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता पत्र दिलेले होते व आस्थापना शाखेने सदरची माहिती विलंबाने उपलब्ध करुन दिल्यामुळे सदरची माहिती विलंबाने उपलब्ध करुन द्यावी लागली. अपीलकर्ता यांचा अर्ज दिनांक २.२.२००७ रोजी आल्यानंतर दिनांक ९.२.२००७ रोजी आस्थापना शाखा इनचार्ज यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता पत्र दिले. नंतर पुन्हा दनांक ७.३.२००७ रोजी स्मरणपत्र दिले, असे त्यांचे म्हणणे आहे. व आस्थापना शाखेने कळविल्यानंतर अपीलकर्ता यांना कळविलेले आहे. आस्थापना शाखेमध्ये माहिती उपलब्ध करुन देण्यास विलंब झाल्यामुळे

प्रथम अपीलाच्या अनुषंगाने दिनांक १८.१०.२००६ रोजी निर्णय दिलेला दिसून येतो. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. परंतु अपीलकर्ता यांना दिनांक १४.९.२००६ रोजी जी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे ती ३० दिवसाच्या आंत उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे कोणत्याही प्रकारचा विलंब झालेला दिसून येत नाही व त्याकरीता द्वितीय अपीलाचा विचार करता येत नाही.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २.२.२००७ रोजी पुन्हा विभागीय व्यवस्थापक, पश्चिम चांदा वन प्रकल्प विभाग, यांचेकडे खालीलप्रमाणे कळविल्याचे दिसून येते.

माहितीचा विषय	माहिती ज्याच्याशी संबंधीत हवी असेल तो कालावधी	आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन	माहिती टपालाने मिळणे आवश्यक आहे किंवा स्वत:	जर टपालाने माहिती हवी असेल तर कोणत्या टपालाने हवी आहे.
प्राणहिता वन प्रकल्प विभागा आलापल्ली यांचेकडे थकित असलेले अर्जदाराचे आर्थिक हक्क कोणत्या कारणाने अडवून किंवा दाबून ठेवण्यात आले आहे. कळविणे	१)दि.१.४.०५ पासून दि. २.२.०६ २)दि.१.९.०५ पासून दि. ३१.१.०६ ३)दि.२.२.०५ पासून दि. ८.६.०६ ४)दि.१.५.०६ पासून देय ५)दि.९.६.०६ पासून देय	स्थायी प्रवासभत्ता बिल व.र.मंजूर करणे व रजेचे वेतन वार्षिक वेतन वाढ सेवापुस्तक अद्यावत नोंदीसह प.चा.वप्रवि ला पाठविणे.पोस्ट तारण विरहीत करुन पाठविणे.पश्चिम चांदा विभागाला पाठविणे. उत्पन्नाचा दाखल	माहिती टपालाने मिळणे आवश्यक	पश्चिम चांदा वन प्रकल्प विभागा मार्फत किंवा पंजीबध्द डाकेने.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : " मी आपले हाताखाली काम करणारा सर्वसामान्य कर्मचारी असून आपले मार्फतीने वरील सर्व बिल व माझा रजेचा अर्ज योग्य मार्गे आपले सेवेत सादर केले आहे. माझेकडे पोहच आहे. वरील सर्व टपाल प्रणहिता वनप्रकल्प विभाग, आलापल्लीला आपले कार्यालयामार्फत पाठविण्यात आली किंवा नाह. पाठविण्यात आली असेल

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६६२/२००८

१) श्री हरिदास विजन गेडाम,
मु.पो.नवरगांव, ता.सिंदेवाही, जि. चंद्रपूर. अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा प्रादेशिक व्यवस्थापक
दक्षिण चंद्रपूर प्रदेश (F.D.C.M.) चंद्रपूर,
मुल रोड, चंद्रपूर.
३) व्यवस्थापकिय संचालक, वनविकास महामंडळ मर्या.
कडबी चौक, कामठी रोड, नागपूर.

४) जन माहिती अधिकारी तथा विभागीय व्यवस्थापक,
प्राणहिता वन प्रकल्प विभाग, आलापल्ली, जि.गडचिरोली.
५) जन माहिती अधिकारी तथा विभागीय व्यवस्थापक,
पश्चिम चांदा वनप्रकल्प विभाग, स्टेडीयम रोड, चंद्रपूर
(F.D.C.M.), जिल्हा चंद्रपूर. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक २१.६.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २४.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १८.८.२००६ रोजी विभागीय व्यवस्थापक, प्राणहिता वन प्रकल्प, आलापल्ली यांचेकडे माहिती मागितलेली दिसून येते.

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १४.९.२००६ रोजी माहिती उपलब्ध करुन देण्यात आली असून रजिस्टर पोस्टाने ती पाठविण्यात आल्याचे दिसून येते. व सदरची माहिती अपीलकर्ता याना दिनांक ४.१०.२००४ रोजी उपलब्ध झाल्यामुळे ती विलंबाने उपलब्ध झाली असे त्यांचे म्हणणे आहे व त्यामुळे दिनांक २८.९.२००६ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. सदरच्या

२) संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना दिनांक १६.१.२००६ च्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये केलेल्या चौकशी-कार्यवाहीबध्दल कोणत्याही प्रकारची अहवालाची प्रत विहित मुदतीत उपलब्ध करुन दिलेली नसल्यामुळे त्यांच्या विरुध्द अधिनियमाचे कलम २० (२) प्रमाणे शिस्तभंगाच्या कार्यवाहीची शिफारस करण्यात येत असून सदरच्या शिस्तभंगाची कार्यवाही ही मुख्य कार्यपालन अधिकारी यांनी करावी.

३) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत मुख्य कार्यपालन अधिकारी , जिल्हा परिषद, बुलढाणा यांना स्वतंत्रपणे पोस्टाने पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात यावी.

४) अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना निर्णयाची एक प्रत देण्यात यावी.

दिनांक २०.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

नव्हते व त्यामुळे त्यांच्या म्हणण्याप्रमाणे ती माहिती चुकीची आहे. अर्थात चुकीची माहिती याचा अर्थ असा की, अपीलकर्ता यांनी मागितलेली माहितीच्या पेक्षा वेगळी माहिती त्यांनी उपलब्धकरुन देणे असा होतो. अपीलकर्ता यांना दिनांक १६.१.२००६ चे पत्रावर काय कार्यवाही केली याबध्दलची सविस्तर माहिती छायांकित प्रतीच्या स्वरुपात अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन देणे आवश्यक होते व त्या दृष्टीने अपीलकर्ता यांचे म्हणणे बरोबर दिसून येते. तसेच उपलब्ध झालेल्या माहितीच्या अनुषंगाने अपीलकर्ता यांना जर कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही झाली नाही असे आढळून येत असेल तर त्यांनी स्वतंत्रपणे पुन्हा मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे तक्रार अर्ज दाखल करणे हा मार्ग राहातो. परंतु त्याही बाबत अपूर्ण माहिती दिली असा निष्कर्ष वर काढलेला असल्यामुळे तत्कालीन माहिती अधिकारी हे दोषी आढळून येतात. यावरुन तत्कालीन माहिती अधिकारी यांनी गट विकास अधिकारी यांना सुध्दा माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता विलंब केलेला आहे व त्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी हे अधिनियमाच्या कलम २० प्रमाणे दोषी आढळून येतात हा वर निष्कर्ष काढलेलाच आहे. अधिनियमाचे कलम २० (१) प्रमाणे त्यांच्या विरुध्द शास्ती लादावयाची झाल्यास त्यांचे म्हणणे ऐकुण घेणे बंधनकारक आहे. परंतु संबंधीत तत्कालीन माहिती अधिकारी रजेवर गेलेले असल्यामुळे आज ते आयोगापूढे हजर होऊ शकत नाही व त्यामुळे त्यांचे म्हणणे ऐकूण घेता येत नाही. व त्याकरीता त्यांच्या विरुध्द अधिनियमाचे कलम २० (२) प्रमाणे शिस्तभंगाची कार्यवाहीची शिफारस ही करणे योग्य राहील. तसेच अपीलकर्ता यांच्या दिनांक १६.१.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे संपुर्ण कार्यवाहीची माहिती अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन देणे योग्य राहील व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २९.५.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे संबंधीत जन माहिती अधिकारी (जिल्हा परिषद कार्यालयातील) यांनी हा निर्णय मिळाल्यापासून १५ दिवसांचे आंत अपीलकर्ता यांना दिनांक १६.१.२००६ च्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये झ ाालेल्या कार्यवाहीबध्दल संबंधीत माहितीच्या छायांकित प्रतीच्या स्वरुपात रजिस्टर पोस्टाने विनामुल्य उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

प्रतिलीपी अपीलकर्ता यांना दिलेली आहे व ती अपीलकर्ता यांना दिनांक १.९.२००६ रोजी प्राप्त झाली अशी त्यावर त्यांनी नोंद केलेली आहे. त्यानंतर दिनांक ५.९.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, नांदूरा यांनी त्यांचे दिनांक २९.५.२००६ च्या माहितीच्या अर्जाचे अनुषंगाने माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. त्यामुळे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे अपील मेमोसोबत राज्य माहिती आयोग, मुंबई यांचेकडे दिनांक ४.१०.२००६ रोजी अपील रजिस्टर पोस्टाद्वारे दाखल केले होते. ते त्यांना मिळाले नाही असे त्यांनी नमूद केले आहे. परंतु सदरचे अपील हे नागपूर येथील कार्यालयामध्ये वर्ग झालेले दिसून येते. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी नंतर पुन्हा हे अपील दाखल केले आहे, असे त्यांचे म्हणणे आहे. अपीलकर्ता यांनी दिनांक २९.५.२००६ रोजी माहितीच्या अर्जामध्ये त्यांनी दिनांक १६.१.२००६ रोजी धानोरा (वि) ग्राम पंचायत विरुध्द मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांचेकडे तक्रार अर्ज दिलेला होता व त्या अर्जावरील कार्यवाही अहवाल त्यांनी मागितला होता. ज्याअर्थी, मुळ तक्रार अर्ज हा मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना दिलेला होता त्याअर्थी त्याच कार्यालयातील जन माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक १६.१.२००६ च्या अर्जावर काय कार्यवाही झाली ही माहिती उपलब्ध करुन दयावयास पाहिजे होती. परंतु तसे न करता सदरचा अर्ज हा गट विकास अधिकारी यांचेकडे वर्ग केलेला दिसून येतो. सदरचा अर्ज वर्ग करताना सुध्दा दिनांक २३.८.२००६ रोजी वर्ग केलेला दिसून येतो व त्यामुळे तत्कालीन जन माहिती अधिकारी यांनी विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिली नाही म्हणून दोषी आढळून येतात. व त्यानंतर दिनांक ५.९.२००६ रोजी गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, नांदूरा यांनी अपीलकर्ता यांना सदरची माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. ती माहिती सुध्दा अपूर्ण आहे असे अपीलकर्ता यांचे म्हणणे आहे. सदरच्या माहितीमध्ये आपले दिनांक १६.१.२००६ च्या पत्रानुसार पंचायत समिती, नांदूराचे पत्र दिनांक २१.२.२००६ अन्वये बांधकाम व त्यावरील खर्च आपणास कळविण्यात आलेला आहे असे जरी कळविण्यात आले असले तरी अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, सदरचे बांधकाम हे करण्यात आलेले

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६६०/२००८

१) श्री विक्रमराव ओंकारराव पाटील
मु.पो.धानोरा (विटाळी), ता.नांदूरा, जि.बुलढाणा. **अपीलकर्ता**

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद, बुलढाणा.

३) जन माहिती अधिकारी, जिल्हा परिषद, बुलढाणा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २०.६.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २२.३.२००७ (२६.३.२००७) रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता हजर आहे. प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी कागदपत्रे दाखल केली आहे. जनमाहिती अधिकारी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक २९.५.२००६ रोजी मुख्य कार्यपालन अधिकारी, जिल्हा परिषद कार्यालय, बुलढाणा यांचेकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदी प्रमाणे "धानोरा (वि.) ग्राम पंचायतीचे विरुध्द मी दिनांक १६ जानेवारी, २००६ रोजीआपणाकडे तक्रार अर्ज दाखल केला होता. त्याची चोकशी व त्यावरील कारवाईचा अहवाल मिळण्याबाबत. माहितीचा कालावधी २९.५.२००६ ते ३०.६.२००६ पर्यंत. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार" असे नमूद केलेले दिसून येते. अपीलकर्ता यांनी विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून त्यांनी दिनांक १२.६.२००६ रोजी विभागीय आयुक्त, अमरावती विभाग, अमरावती यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक ३.८.२००६ रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बुलढाणा यांचेकडे माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता व पुढील कार्यवाही करीता पत्राने कळविण्यात आलेले दिसून येते. सदरच्या पत्राची

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६५८/२००८

१) श्री गंगाधर लक्ष्मण इटिवाड
पंचमुखी महादेव मंदिर समोर, खामगांव रोड
चिखली, ता.चिखली, जिल्हा बुलढाणा. **अपीलकर्ता**

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद, बुलढाणा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्रा.)
जिल्हा परिषद, बुलढाणा.
४) जन माहिती अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी
पंचायत समिती, चिखली, जिल्हा बुलढाणा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २०.६.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २२.२..२००७ रोजी तारीख असलेले परंतु अपील मेमोवर सही नसलेले अपील राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरचे द्वितीय अपील आयोगाकडे दिनांक २३.३.२००७ रोजी प्राप्त झालेले आहे. परंतु अपील मेमोवर कोणत्याही प्रकारची सही नसल्यामुळे सदरचे अपीलाची सुनावणीची किंवा निर्णयाची कोणतीही प्रक्रिया ही करणे अधिनियमाच्या तरतूदींशी सुसंगत नसल्यामुळे सदरचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

दिनांक २०.६.२००८ **(विलास पाटील)**
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

प्रमाणे शास्ती लादणे योग्य नाही. माहिती अपूर्ण दिली आहे त्याबध्दल सुध्दा तत्कालीन माहिती अधिकारी हे दोषी आढळून येतात. अवाजवी फी आकारणी केली त्याबध्दल सुध्दा माहिती अधिकारी दोषी आढळून येतात. त्यामुळे तत्कालीन जन माहिती अधिकारी यांचे विरुध्द अधिनियमाचे कलम २० (२) प्रमाणे विभागीय चौकशीची शिफारस करणे आवश्यक ठरते. तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी प्रथम अपीलाचा निर्णय विहित मुदतीत दिला नसल्यामुळे त्यांना सुध्दा ताकिद देणे आवश्यक ठरते व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

(१) अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यात येत असून तत्कालीन माहिती अधिकारी यांचे विरुध्द माहिती विलंबाने दिली, अपूरी दिली व अवाजवी फी आकारली त्या कारणास्तव विभागीय चौकशीची शिस्तभंगाची कारवाईची शिफारस करण्यात येत आहे. सदरची विभागीय चौकशीची कार्यवाही ही त्यांचे वरिष्ठ अधिकारी म्हणून विभागीय सह आयुक्त, पशुसंवर्धन, अमरावती विभाग, अमरावती यांनी करावी.

(२) निर्णयाची एक प्रत स्वतंत्रपणे पोस्टाने सह आयुक्त , पशुसंवर्धन, अमरावती विभाग, अमरावती यांना पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात यावी.

(३) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक २०.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

प्रथम अपीलाच्या सुनावणीस अपीलकर्ता यांना उपस्थित राहाण्याकरीता बोलाविण्याची तरतूद नसल्यामुळे अपीलकर्ता यांना मानसिक त्रास व खर्च झालेला आहे असे कारण दिलेले आहे व त्यामुळे अधिनियमाचे कलम २० प्रमाणे कार्यवाही करावी, अशी विनंती केली आहे.

४. माहिती अधिकारी यांनी खुलासा करताना असे सांगितले की, अपीलकर्ता यांचा अर्ज सहाय्यक माहिती अधिकारी तांत्रिक शाखा-२ कडे दिनांक ६.११.२००६ ला माहिती उपलब्ध करुन देण्याच्या कार्यवाहीसाठी देण्यात आला. तत्कालीन माहिती अधिकारी यांचेकडे या नियुक्ती संदर्भातील सर्व रेकार्ड हा मा. जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष निवड समिती यांचे समोर सिल केलेला असल्याने व सिल केलेल्या रेकार्डवर एकुण ५ अधिका-यांच्या सहया असल्याने सदर अधिका-यांकडे संपर्क साधून त्यांच्याकडून सहया प्राप्त करुन रेकार्ड काढण्यात आला. त्यामुळे त्यांना वेळेत माहिती देता आली नाही. रेकार्डला लावण्यात आलेले सिल काढताच अर्जदाराला माहिती उपलब्ध करुन देण्यात आली. यामध्ये टाळाटाळ करण्यात आली नाही. प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळै अंतिम निर्णय दिलेला नाही असे त्यांचे म्हणणे आहे.

५. अपीलकर्ता यांच्या अर्जाचे अनुषंगाने माहिती अधिकारी यांनी जो खुलासा दाखल केला आहे तो जर खरा असेल तर तसे अपीलकर्ता यांना ३० दिवसांचे आंत कळवावयास पाहिजे होते. तसे ते केलेले दिसून येत नाही. तसेच माहिती अपूर्ण आहे व त्यामुळे तत्कालीन माहिती अधिकारी हे दोषी आढळून येतात. तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा विहित मुदतीत सुनावणी घेतलेली नसल्यामुळे व निर्णय दिलेला नसल्यामुळे त्यांनी अधिनियमाच्या तरतूदींचे उल्लंघन केलेले आहे असा निष्कर्ष काढावा लागतो. अपीलकर्ता यांनी त्यांच्या प्रथम अपील मेमोमध्ये विलंबाने माहिती दिली त्याबध्दल रुपये १७,०००/- शास्ती करावी अशी विनंती केलेली आहे. परंतु, तत्कालीन माहिती अधिकारी हे आता माहिती अधिकारी नसून अमरावती येथे त्यांची बदली झालेली आहे. अधिनियमाचे कलम २० (१) प्रमाणे जन माहिती अधिकारी यांचेवर शास्ती लादावयाची असल्यास त्यांचे म्हणणे ऐकूण घेणे आवश्यक आहे. परंतु वर नमूद केल्याप्रमाणे तत्कालीन माहिती अधिकारी हे हजर नसल्यामुळे व त्यांची बदली झाली असल्यामुळे त्यांचे म्हणणे ऐकुण घेता येत नाही. व त्यामुळे त्यांचेवर अधिनियमाचे कलम २०(१)

४. संबंधीत जागेसाठी किती उमेदवारांची निवड जिल्हयातून करण्यात आली. प्रथम क्रमांकाच्या उमेदवाराचे लेखी व तोंडी परीक्षेचे गुण किती. व शेवटच्या उमेदवाराचे लेखी व तोंडी परीक्षेचे गुण किती. संबंधीतांच्या जन्मतारखा व वय किती.

५. निवड झालेल्या उमेदवारांची नांवे देण्यात यावी व लेखी व तोंडी गुण देण्यात यावेत.

६. प्रतिक्षा यादीवर किती उमेदवार आहेत. त्यांची नावे लेखी तोंडी परीक्षेचे गुणासह माहिती द्यावी.

७. प्रतिक्षा यादीची कालमर्यादा कोठपर्यंत आहे.

८. पदोन्नती किंवा सेवानिवृत्त झालेल्या व्यक्तीने जागेवर प्रतिक्षा यादीतील उमेदवारांची निवउ केली जाते काय. दिनांक ९ जुलै २००६ पासून जिल्हयातील किती लोक पदोन्नत किंवा निवृत्त झाले त्यांची एकुण संख्या.

९. प्रतिक्षा कालावधीत उपलब्ध जागेवर प्रतिक्ष यादीतील उमेदवारांची निवड केली जाईल काय."

३. सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नसल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक २१.१२.२००६ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. प्रथम अपीलाचा निर्णय सुध्दा विहित मुदतीत दिलेला नसून दिनांक १२.१.२००७ रोजी पैसे भरुन माहिती घेवून जाण्यासाठी सूचित केले होते. दिनांक १५.१.२००७ रोजी माहिती देण्यात आली. मात्र पैसे कळविले असले तरी घेतलेले नाहीत. माहिती दिल्यामुळे व त्यांचे समाधान झाल्यामुळे प्रथम अपीलाचा निर्णय दिलेला नव्हता असे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सांगितले. परंतु, अपीलकर्ता यांनी त्यांचे समाधान झालेले नसल्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केलेले आहे.

सदरच्या द्वितीय अपील मध्ये माहिती विलंबाने उपलब्ध करुन दिली, तसेच निवड झालेल्या उमेदवारांचे लेखी गुण दिले होते, तोंडी गुण व त्यांची जन्म तारीख दिलेली नाही. दिनांक १२.१.२००७ रोजी म्हणजे मुदतीच्या नंतर रुपये २५ शुल्क भरण्याचे आदेश दिले. दोन पेजेस साठी २५/- रुपये हे अवाजवी आहे. तसेच प्रथम अपीलाचा निर्णय दिनांक १५.१.२००७ रोजी आपणास दिनांक २५.१.२००७ प्रमाणे द्यावयास पाहिजे तो दिला नाही.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६५७/२००८

१) श्री वसंतराव पुंडलीकराव देशमुख
वार्ड .नं.११, माळीखेल, जळगांव (जा.)
ता. जळगांव जामोद, जि. बुलढाणा. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अति.मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद, बुलढाणा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी,
जिल्हा परिषद, बुलढाणा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २०.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ५.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विना अनुमती गैरहजर आहे. व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक २.११.२००६ रोजी सचिव, जिल्हा निवड समिती तथा जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी यांचेकडे जिल्हा निवड समितीद्वारे पशुधन पर्यवेक्षक निवडीबाबत खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती सर्वसाधारण टपालाने घेणार असे नमूद केले आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : " नोकरीसंबंधी.

२. २४ जून, २००६ चे जाहिरातीनुसार पशुधन पर्यवेक्षकांची लेखी परीक्षा ९ जुलै, २००६ रोजी झाली त्याप्रकरणी खालील माहिती देण्यात यावी.

३. संबंधीत जागेसाठी किती उमेदवाराची गरज होती त्यातील खुल्या वर्गासाठी किती जागा उपलब्ध होत्या.

अपीलकर्ता यांचे संयुक्त कारणाशिवाय निकाली काढले हे म्हणणे बरोबर आहे असे दिसून येत नाही. आखिव पत्रिका व नकाशाकरीता ७५/- रुपये अवाजवी फी आकारली याबध्दल अधीक्षक,भूमी अभिलेख यांनी महसुल व वन विभागाचे दिनांक २५.९.२००१ च्या शासन अधिसूचना महाराष्ट्र लँड रेव्हन्यू (इन्पेक्शन, सर्च व सप्लाय ऑफ कापीज ऑफ लँड रेकार्ड) रुल, १९७० यास सुधारणा केल्याप्रमाणे फी आकारलेली आहे व त्यामुळे ती अवाजवी आहे असे म्हणता येत नाही असे त्यांचे म्हणणे आहे. सदरच्या निर्णयाची प्रत ही उपलब्ध आहे व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे म्हणणे बरोबर नाही, असे दिसून येते. व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे निकाली काढण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांना सदरची माहिती उपलब्ध झालेली असल्यामुळे सदरचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक २०.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

निर्णयामध्ये मौजा हजारी पहाड येथील भूमापन क्रमांक ५० व ५१ या मिळकतीच्या बाबतची माहिती देण्यास नगर भूमापन अधिकारी क्रमांक ३ तयार आहे तेव्हा अपीलार्थी यांनी त्यांचेकडे विहित फी भरणा करुन नक्कल प्राप्त करुन घ्यावी, असा निर्णय दिलेला असून अपील निकाली काढण्यात आले. दिनांक २०.३.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना नकाशाची प्रमाणित प्रत उपलब्ध करुन दिलेली दिसून येते. असे असले तरी अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

द्वितीय अपीलामध्ये अपूरी माहिती, पहिले अपील संयुक्त कारणाशिवाय निकाली काढल्याने, आखिव पत्रिका व नकाशा करीता ७५/- रुपये अवाजवी फी आकारणे तसेच दिलेल्या आखिव पत्रिकेत संपुर्ण कॅालमप्रमाणे माहिती पाहिजे व सोबत इंग्रजी निवेदन दिलेले आहे. अपीलकर्ता यांच्या अपूरी माहितीच्या संदर्भामध्ये त्यांनी असे सांगितले की, आखिव पत्रिकेत जे इतर कॅालम आहे त्यात कोणत्या माहिती धारकाच्या संदर्भात सुध्दा नमूद केलेले नाही. त्यावर जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगाच्या निदर्शनास आणले की जोपर्यंत शेत जमीन आहे तोपर्यंत त्या शेत जमीनीची माहिती ही ७/१२ वर उपलब्ध असते. आखिव पत्रिका ही शहर भूमापन कार्यालयाकडे असते व जोपर्यंत शेत जमीन अकृषक होत नाही तोपर्यंत आखिव पत्रिकेवर धारकाची त्याबध्दलची नोंद होत नाही व त्यामुळे आखिव पत्रिकेवरील इतर रकाने जे आहे त्यात कोणत्याही नोंदी नाही. त्यामुळे ज्या स्वरुपात माहिती उपलब्ध आहे त्या स्वरुपात त्यांनी माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे. पहिले अपील संयुक्त कारणाशिवाय निकाली काढल्याने याबध्दल अर्थातच अपीलकर्ता हे दिनांक ९.३.२००७ रोजी सुनावणीस उपस्थित न राहिल्यामुळे निकाली जर काढले असेल तर भूमापन क्रमांक ५० व ५१ या संदर्भामध्ये नगर भूमापन अधिकारी हे माहिती उपलब्ध करुन देण्यास तयार आहे व त्याकरीता फी भरुन माहिती उपलब्ध करुन घ्यावी असा निर्णय दिला आहे. कार्यालयाकडून ज्यावेळेस अर्जदारास किंवा अपीलकर्त्यास नोटीस निर्गमित करण्यात येते तर ती नोटीस अपीलकर्ता किंवा अर्जदारास मिळाली किंवा नाही याबध्दलची निश्चित माहिती जर मिळालेली नसेल तर अर्थातच अपील हे एकतर्फी निकाली काढता येते. तसे ते जर एकतर्फी निकाली काढले असेल तर त्यात वर नमूद केल्याप्रमाणे निर्णय दिलेला आहे. व त्यामुळे

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १५.१.२००७ रोजी नगर भूमापन अधिकारी क्रं.३ यांनी मौजा हजारी पहाड येथील नगर भूमापन क्रमांक ५० व ५१ चे आखिव पत्रिका नकाशा मागणी केली आहे. याद्वारे आपणास पाठविण्यात येत आहे. या कार्यालयात उपलब्ध आहे त्या स्थितीमध्ये आपणास अभिलेख पुरविण्यात येत असल्याने आपल्या मागणीप्रमाणे आखिव पत्रिकेतील इतर रकान्यांची माहिती देता येत नाही असे कळविलेले दिसून येते. त्यावर दिनांक २०.१.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांनी आक्षेप घेणारे पत्र भूमापन अधिकारी क्रमांक ३, नागपूर यांचेकडे देण्यात आलेले दिसते. त्यानंतर अपीलकर्ता यांचे उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे समाधान न झाल्यामुळे दिनांक २०.२.२००७ रोजी उपजिल्हाधिकारी, नागपूर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले आहे. उपजिल्हाधिकारी, नागपूर हे प्रथम अपीलीय अधिकारी नसल्यामुळे अतिरिक्त जिल्हाधिकारी, नागपूर यांनी दिनांक २२.२.२००७ रोजी अधीक्षक, भूमि अभिलेख, नागपूर यांचेकडे अपीलकर्ता यांचे अपील हे हस्तांतर केलेले दिसून येते. त्यावर दिनांक ८.२.२००७ रोजी मौजा हजारी पहाड येथ्ील नगर भूमापन क्रमांक ५० व ५१ चा नकाशाची प्रत पाहिजे आहे त्याकरीता आपणास स्वतंत्र अर्ज करुन त्याची नक्कल फी रुपये प्रत्येकी २५/- प्रमाणे २ नकाशाची फी एकुण रक्कम रुपये ५०/- चा भरणा करावयाचा आहे त्यानंतरच आपणास या कार्यालयाकडून नकाशा पुरविण्यात येईल, असे कळविलेले दिसून येते. सदरचे पत्र दिनांक २२.२.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना मिळालेले दिसून येते. दिनांक २.३.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांनी रुपये ५०/- चा भरणा केलेला दिसून येतो. दिनांक २०.३.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांनी स्मरणपत्र दिले. प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये अधीक्षक, भूमि अभिलेख, नागपूर यांनी दिनांक २.३.२००७ रोजी दिनांक ९.३.२००७ रोजी अपीलाच्या सुनावणीची तारीख निश्चित केलेली आहे,असे अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसते. परंतु, अपीलकर्ता यांना सदरची प्रत दिनांक १७.३.२००७ रोजी मिळाली असे त्यांनी नमूद केलेले दिसून येते. दिनांक १९.३.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांनी दिनांक ९.३.२००३ च्या सुनावणीसाठी हजर राहू शकलो नाही म्हणून प्रथम अपीलीय अधिकारी यांना कळविलेले दिसून येते. परंतु प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक, भूमी अभिलेख यांनी दिनांक १२.३.२००७ रोजी प्रथम अपीलाचा निर्णय दिलेला आहे. व सदरच्या प्रथम अपीलाच्या

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६५६/२००८

१) श्री प्रभाकर बलराम जाधव
प्लॅाट नं.५, दत्त कॅालनी, गोरक्षण रोड
पो.गाधीनगर, अकोला-४४४००४. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक
भूमी अभिलेख, नागपूर

३) जन माहिती अधिकारी तथा भूमापन अधिकारी क्रं.३,
नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक २०.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ९.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक ५.१.२००७ रोजी खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केले आहे. तसेच रुपये २५/- चा चेक सुध्दा अर्जासोबत जोडलेला दिसून येतो.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : आमचे दि. १२.२.९८ चे अर्जानुसार आपले कडून १८.२.९८ रोजी देण्यात आलेले भूमापन क्रं.५० व ५१ (शिट नं.१९२ व १९३) मौ.हजारी पहाड येथील भूखंडाचे मालकी विषयी माहिती पाहिजे. आखीव पत्रिकेत भूमिधाधिकार, धारक, सन हक्काचे मुळ, पटटेदार, इतर भार इ. देण्यात आले नाही. ते कृपया देण्यात यावे, ही नम्र विनंती. नोट शुल्कापोटी २५ रु.चा क्रास चेक क्रं. ७९८-१५२/५.१.०७ SBI Br.Ako चा सोबत पाठवित आहे."

भाषेतील प्रत ही उपलब्ध करुन द्यावी म्हणून जन माहिती अधिकारी तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांना आदेश देण्यात आले होते. परंतु त्याप्रमाणे त्यांनी इंग्रजी भाषेतील प्रत उपलब्ध करुन दिली असून त्यामध्ये Every Certifief copy of the entry in the register of property maintain by a survey officer under section १२८ असे दिलेले आहे. व त्यामुळे An entry हा शब्द असल्यामुळे प्रत्येक नोंदीकरीता रुपये १५ आकारले जातात असे अधीक्षक भूमी अभिलेख यांनी निदर्शनास आणले. अर्थातच अपीलकर्ता यांना जर बाब मान्य नसल्यास त्यांनी शासनाकडे स्पष्टीकरण किंवा सुधारणा करण्याकरीता निवेदन देणे क्रमप्राप्त ठरेल. परंतु, उत्तरवादी यांनी जी कार्यपध्दती अपीलकर्ता यांना कळविलेली आहे ती योग्य असल्यामुळे सदरचे अपील हे निकाली काढण्यात येत आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक ७.२.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे तसेच दिनांक १४.४.२००६ च्या प्रथम अपीलाचे प्रमाणे जन माहिती अधिकारी तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दिलेला निर्णय योग्य असल्यामुळे सदरचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १८.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

अर्जावर लावण्याची कोठेही शासनाची तरतूद नाही. परंतू आपल्या कार्यालयात प्रत्येक अर्जावर ५/- रुपयाचे तिकिट लावलयाशिवाय अर्ज स्विकारण्यात येत नाही. याबाबत माहिती पाठविण्यात यावी.

७) मा.जमाबंदी आयुक्त यांचे परिपत्रक क्रं.एस.व्ही.सी.आर.१०८२/ना.भू.२/९१ दि.१७.६.१९९९ प्रमाणे मृत इसमाचे मृत्यू प्रमाणपत्र लावण्याचे नमूद करण्यात आलेले आहे. मूळ प्रतिज्ञापत्राची प्रत लावण्याबाबत कोणत्याही शासन परिपत्रकात उल्लेख नाही. तरी मुळ प्रतिज्ञापत्र लावण्यात येण्याचा आग्रह का. याबाबत माहिती पाठविण्यात यावी.

८) नमूना १२ नियम १७(१) च्या नोटीसच्या नमून्यात कोणताही बदल करण्यात आलेला नाही असे कळविलेले आहे. परंतू पूर्वीच्या नमून्यात अर्जदार गैरहजर राहील्यास नोंद प्रमाणित करण्यात येईल असा उल्लेख करण्यात आलेला आहे. तर ३०.११.२००५ ला देण्यात आलेल्या नमूना १२ नियम १७(१) प्रमाणे अर्जदार गॅरहजर राहील्यास अर्ज निकाली काढण्यात येईल असा उल्लेख करण्यात आलेला आहे. यामुळे नमूना १२ नियम १७(१) च्या नोटीसमध्ये बदल करण्यात आल्याचे स्पष्टपणे दिसत आहे. परंतु आपण १६.१२.२००५ च्या पत्राने बदल केला नसल्याचे कळविलेले आहे. याबाबत माहिती पाठविण्यात यावी. "

अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, आखिव पत्रिका मागण्याच्या अर्जासोबत प्रथम १५/- रुपये भरण्यासाठी राजपत्रात काही तरतूदी दर्शविण्यात आलेल्या नाही. व तरतूदीशिवाय प्रथम १५ रुपये भरणा केल्याशिवाय अर्ज स्विकारता येत नाही. याबाबत कार्यालय क्रमांक ३ ने योग्य माहिती पाठविली नसून कार्यालयाद्वारे करण्यात येणा-या कृतीचे भूमापन अधिकारी क्रमांक ३ यांनी त्यांचे पत्र क्रमांक २६, दिनांक २८.२.२००६ प्रमाणे समर्थन केल्याचे दिसून येते. आखिव पत्रिकेसाठी १५ रुपये घ्यावे असे परिपत्रकात नमूद असताना भूमापन कार्यवाही करणारे प्रती एन्ट्री १५ रुपये कां घेतात असा प्रश्न उपस्थिम केला होता. त्यावर उपलब्ध असलेल्या मराठी प्रतीमध्ये " कलम १२८ अन्वये भूमापन अधिका-याने दाखविलेल्या मालमत्ता नोंदवहीतील नोंदीची प्रत्येक प्रमाणित प्रतीस " असा सेवेचा प्रकार दिलेला आहे. व त्याच संदर्भामध्ये संदिग्धता दिसून येत असल्यामुळे सदरचे महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण सप्टेंबर २५, २००१ ची इंग्रजी

कां करण्यता आलेले नाही. तसेच पावती क्रं.७४८१७६७ दि. ९.८.२००५ प्रमाणे श्रीमती रुपाताई देशमुख यांच्या नावाने आखिव पत्रिकेची मागणी केलेली असतांन आखिव पत्रिका कां निर्गमित करण्यात आली नाही. आपण दि. १६.१२.२००५ प्रमाणे पाठविलेली माहिती दिशाभूल करणारी आहे काय. याबाबत माहिती पाठविण्यात यावी.

४) तात्काळ मोजणीसाठी चालू आर्थिक वर्षात आपल्या कार्यालयात किती अर्ज प्राप्त झालेले आहेत. तसेच तात्काळ मोजणीसाठी प्राप्त झालेल्या किती अर्जदारांच्या प्रकरणांची तात्काळ मोजणीची कार्यवाही केलेली आहे याबाबत माहिती देण्यात यावी.

५) केंद्र शासनाचा माहितीचा कायदा २००५ मध्ये दिलेल्या तरतूदी आपल्या कार्यालयास लागू आहे काय. तरतूदी लागू असल्यास माहितीच्या कायदयाअंतर्गत प्राप्त होणा-या अर्जाप्रमाणे माहितीसाठी वेगवेगळी फी भरण्यासाठी कळविणे योग्य आहे काय. आपण दि. १६.१२.२००५ च्या पत्राप्रमाणे वेगवेगळी फी भरण्यासाठी कळविलेले आहे. असे कळविले म्हणजे माहितीच्या अधिकाराचे उल्लंघन आहे काय. आपल्या कार्यलयात शासन परिपत्रक क्रं.ममाअ/२००४/प्र.क्र.-१३५/०४/०५ दि.१६.१०.०४ प्रमाणे माहिती देण्यासाठी कार्यवाही करण्यात येते काय. येत असल्यास महाराष्ट्र शासन राजपत्र दि. २५ सप्टेंबर २००१ हे २५/- रुपये प्रती पृष्ठ विकण्याचे अधिकार आपणास कोणत्या शासन निर्णयाप्रमाणे प्राप्त झालेले आहेत. तसेच शासनाच्या राजपत्राची आणि परिपत्रकाच्या सत्य प्रतिलीपी करण्यासाठी कोणत्या शासन निर्णयाप्रमाणे आपण सक्षम आहात. तसेच शासन निर्णयाच्या आणि परिपत्रकाच्या प्रती मुल्य घवून विकणे याबाबत शासन तरतूद कळविण्यात यावी. वरील प्रमाणे माहिती पाठविण्यात यावी.

६) मा.जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमी अभिलेख (म.राद्य) पुणे यांच्या दि. २३ नोव्हेंबर, २००१ च्या परिपत्रकाप्रमाणे फक्त अर्जदाराने प्रथम अर्ज करण्यासाठी ५/- रुपयाचा कोर्ट फी स्टॅम्प लावणे अपेक्षित आहे. हे शुल्क नकलेसाठीच्या शोध घेण्यासाठीच्या आणि मोजणी तक्रार/फेर फार नोंदीसाठीच्या करण्यात येणा-या अर्जावर लावणे आवश्यक आहे. इतर साध्या

नागपूर यांनी पुन्हा त्यांना सविस्तर अशी कार्यालयीन कार्यपध्दतीची माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसते. परंतु, अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाच्या सुनावणीसाठी उत्तरवादी यांनी खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केला आहे. व सोबत महाराष्ट्र लॅन्ड रेव्हन्यू मॅन्युअल व्हाल्यूम-१, पृष्ठ २०१ ते २११ चे छायांकित प्रती दाखल केलेल्या दिसून येते. तसेच महाराष्ट्र शासनाचे राजपत्र असाधारण मंगळवार, २५ सप्टेंबर, २००१ भाग-४ ब मधील महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेली (भाग-१ अ व १ ल यामध्ये प्रसिध्द केलेले अधिनियम व आदेश)महसुल व वन विभागाची अधिसूचना महाराष्ट्र जमीन महसुल अधिनियम, १९६६ अन्वये ची मराठी प्रत दाखल केलेली दिसून येते.

" महारष्ट्र शासन राजपत्र दि. २५ सप्टेंबर २००१ अन्वये आखिव पत्रिका मागणी अर्जासोबत १५ रुपये भरण्यासाठी कोठेही तरतूद नाही. संबंधित राजपत्रात प्रमाणित प्रतीसाठी १५ रुपये भरणा करण्याची तरतूद आहे. असे असतांना आपण पत्र क्रं.२६/अंबाझरी/माहितीचा अधिकार/२००५ दि. १६.१२.२००५ अन्वये संघटनेस दिशाभूल करणारी माहिती दिलेली आहे. याबाबत माहिती पाठविण्यात यावी.

२) मी दिनांक १६.८.२००५ ला म्युटेशनसाठी अर्ज केलेला होता. परंतू माझा अर्ज १५.१२.२००५ ला निकाली काढून फेर फार नोंद घेण्यात आली. यामुळे महाराष्ट्र शासन परिपत्रक क्रमांक १००५/३४/प्र.क्र.८/२००५/१८ दि. ०७.०४.२००५ च्या परिपत्रकाचे उल्लंघन झालेले असताना आपण १६.१२.२००५ च्या पत्राप्रमाणे अर्जावर विहित मुदतीत कार्यवाही करण्यात येते असे कळविलेले आहे. ४ महिन्यानंतर अर्जावर विचार करुन प्रकरण निकाली काढणे म्हणजे परिपत्रकाप्रमाणे विहिती मुदतीत कार्यवाही करणे आहे काय. याबाबत माहिती पाठविण्यात यावी.

३) श्रीमती रुपाताई रणजीत देशमुख यांचे नामांतरण फेर फार क्रंञ३७८/२००० दिनांक ११.९.२००१ नुसार नामांतरण केलेले असल्यास आपल्या कार्यालयाने दि. २८.११.२००५ ला निर्गमीत केलेल्या १६८/१७३ च्या आखिव पत्रिकेत श्रीमती रुपाताई देशमुख यांचे नाव समाविष्ट

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक ७८०/२००८

१) अध्यक्ष, सिटीझन्स फोरम, महाराष्ट्र नागपूर
एम-५, प्रिमियम प्लाझा, २४२ खरे टाऊन धरमपेठ,
नागपूर-४४००१०. अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक,
भूमि अभिलेख, नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा नगर भूमापन अधिकारी,
क्रमांक ३, नागपूर (प्रशासकिय इमारत),
सिव्हील लाईन, नागपूर. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १९.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता श्री प्र.मा.पांडे, अध्यक्ष सिटीझन्स फोरम, महाराष्ट्र राज्य यांनी दिनांक ८.१२.२००६ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक ७.२.२००६ रोजी माहिती अधिकारी, भूमि अधिकारी क्रं.३ यांचेकडे " आपल्या कार्यालयातील कार्य पध्दतीबाबत मागील दोन वर्षाच्या कालखंडातील परिशिष्ट-१ सोबत जोडल्याप्रमाणे " माहिती मागितलेली दिसून येते.

सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने दिनांक २८.२.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना भूमापन अधिकारी क्रमांक ३, नागपूर यांनी एकुण ८ मुद्यांवर माहिती उपलब्ध करुन दिलेली दिसते. परंतु अपीलकर्ता यांचें समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक १९.४.२००६ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे.

सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भात दिनांक १६.९.२००६ रोजी अधीक्षक भूमि अभिलेख

सुनावणी न घेता शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) यांना अपीलाचे उत्तर देण्यास सांगितले त्यावरुन प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा अधिनियमाच्या तरतूदींचे उल्लंघन केलेले आहे व त्यामुळे अपीलकर्त्यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

२. अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना गट विकास अधिकारी पंचायत समिती कार्यालय यांचेकडे त्यांच्याविषयी दिनांक २३.११.२००५ पर्यंत जे तक्रार अर्ज प्राप्त झालेले असतील त्या तक्रार अर्जाची छायांकित प्रत हा निर्णय मिळाल्यापासून १० दिवसांचे आंत विनामुल्य रजिस्टर पोस्टाने उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

३. संबंधीत तत्कालीन माहिती अधिकारी यांनी योग्य ती माहिती उपलब्ध करुन दिली नसल्यामुळे ते दोषी आढळून येतात व त्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद यांनी त्यांची विभागीय चौकशी करण्याची अधिनियमाचे कलम २० (२) प्रमाणे शिफारस करण्यात येत आहे. चौकशी करुन व जबाबदारी निश्चित करावी.

४. निर्णयाची एक प्रत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद वाशिम यांना पुढील आवश्यक कार्यवाहीसाठी पोस्टाने स्वतंत्रपणे पाठविण्यात यावी.

५. सदरच्या निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १९.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

मागितलेली होती ती दिनांक १३.७.२००५ रोजीचे गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, मंगरुळपीर यांचेकडी श्री पू.वा.शेळके, उच्च श्रेणी मुख्याध्यापक, जिल्हा परिषद, शाळा आसेगांव, सदर शिक्षकाचे शैक्षणिक काम असमाधानकारक असून शाळेत अनियमित असतात. तसेच आपल्या पंचायत समिती स्तरावर लेखी व तोंडी तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत. सदर शिक्षक राजकारणात अप्रत्यक्षरित्या सहभागी असतात. सदर शिक्षक निलंबीत झाले होते. त्याआधारावर ते वरिष्ठांच्या आदेशांचे अवमान करणे, अधिका-यांच्या खोटया तक्रारी करुन वरिष्ठांना बदनाम करतात. त्यामुळे त्यांची बदली अति महत्वाची वाटते. यावरुन अपीलकर्ता यांनी माहिती मागितली होती असे त्यांचे म्हणणे आहे. सदरच्या उत्तराने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १६.१.२००६ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक २५.१.२००६ रोजी जावक क्रमांक २७८/०६ प्रमाणे अपीलकर्ता यांना शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हा परिषद यांनी " आपणास कळविण्यात येते की, श्री अ.मु. चव्हाण, यांनी मा. शिक्षणाधिकारी पदावर प्रभारी असताना काय चुकीची माहिती दिली याबाबत आपण अर्जासोबत माहिती दिली नाही. त्यामुळे त्यांना कोणत्या कारणास्तव निलंबित केले हे या कार्यालयास अवगत नाही" असे कळविलेले दिसून येते. परंतु अपीलकर्ता यांचे असे म्हणणे आहे की, त्यांना कोणत्याही प्रकारचे तसे पत्र मिळालेले नाही. व त्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २३.११.२००५ च्या अर्जाप्रमाणे दिनांक २.१२.२००५ रोजी म्हणजे विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे. परंतु, अपीलकर्ता यांच्या म्हणण्याप्रमाणे जो तक्रार अर्ज दाखल झालेला होता तो तक्रार अर्ज हा जिल्हा परिषदेकडून त्यांनी दिनांक १३.७.२००५ रोजी जी माहिती उपलब्ध झाली आहे त्यावरुन असे दिसून येते की, त्यांच्या विरुध्द तक्रारी आलेल्या होत्या व त्याबध्दलची त्यांनी छायांकित प्रत मागितली हाती. परंतु तेही नाकारलेले असल्यामुळे प्रथम अपील दाखल केले होते. परंतु प्रथम अपीलाची सुध्दा सुनावणी घेण्यात आली नाही व त्यामुळे संबंधीत जन माहिती अधिकारी हे माहिती खोटी उपलब्ध करुन दिल्याबध्दल दोषी आढळून येतात. तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा प्रथम अपीलाची

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १४९९/२००८

१) श्री पुंडलीक वागजी शेळके (उ.श्रे. मुख्याध्यापक) — अपीलकर्ता
जि.प.प्राथमिक मराठी शाळा, आसेगांव
ता. मंगरुळपीर, जिल्हा वाशिम.

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यपालन अधिकारी
जिल्हा परिषद, वाशिम.

३) जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी
पंचायत समिती, मंगरुळपीर, ता. मंगरुळपीर, जि.अकोला. — उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १९.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ९.६.२००६ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.११.२००५ रोजी " शैक्षणिक काम असमाधानकारक, अनियमितता याबाबत पं.स.स्तरावर लेखी तक्रारी प्राप्त झाल्या त्याची नक्क्ल प्रती सर्टिफाईड मिळणे बाबत." माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे.

सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने दिनांक २.१२.२००५ रोजी माहितीच्या अधिकाराबाबतची मागणी केलेली माहिती श्री अ.मू.चव्हाण, प्रभारी गट शिक्षणाधिकारी यांना मागणी केली असता त्यांनी खाली संदर्भाचे पत्र आहे.

श्री अ.मु.चव्हाण, प्रभारी गट शिक्षणाधिकारी ; यांचे वक्तव्यानुसार माझ्याकडे संदर्भात कोणतीच कागदपत्रे लेखी स्वरुपात नाही अशा प्रकारचे उत्तर अपीलकर्ता यांना त्यांनी दिलेले दिसून येते. अपीलकर्ता यांनी जिल्हा परिषद संदर्भाने माहितीच्या अधिकारामध्ये जी माहिती

अपीलकर्ता यांच्या संपुर्ण अर्जाचे अवलोकन केल्यावर प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा सहाय्यक धर्मदाय आयुक्त यांच्या दिनांक २०.५.२००८ रोजीच्या निर्णयास सदरच्या आयोगाकडील अपीलाची सुनावणी होऊन निर्णया पर्यंत स्थगिती देण्यात येत आहे.

सदरचा निर्णय गैरअर्जदार व उत्तरवादी तसेच सहाय्यक धर्मदाय आयुक्त, बुलढाणा यांना कळविण्यात यावा.

दिनांक १९.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

(अपील क्रमांक ११२५/२००८)
स्थगनादेश अर्ज क्रं.१०३६/२००८

१) श्री गोविंद रामानंद समर्थ,
सदगुरु प्रल्हाद महाराज (रामदासी) संस्था,
साखरखेडा, रजि.नं.२८०, ता.सिंदखेडराजा
जिल्हा बुलढाणा.
मार्फत मुख्य विश्वस्त श्री भाष्करराव शंकरराव कुळकर्णी. .. अर्जदार-अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रवीण अच्युतराव महाजन,
१८१, बाजार रोड, गोकुळपेठ, नागपूर-१०. गैरअर्जदार-उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १९.६.२००८)
अंतरिम निर्णय

अपीलकर्ता अर्जदार यांनी प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मा. सहाय्यक धर्मदाय आयुक्त, बुलढाणा यांचे दिनांक २०.५.२००८ चे निर्णया विरुध्द राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या निर्णयामध्ये गैरअर्जदार-उत्तरवादी यांचे प्रथम अपील मंजूर करण्यात आलेले असून अर्जदार-अपीलकर्ता यांनी खर्चाचा भरणा केल्यावर आवश्यक ती उपलब्ध असलेली माहिती पुरविण्यात यावी, असा निर्णय दिलेला आहे. सदरच्या निर्णयाचे अनुषंगाने अर्जदार-अपीलकर्ता यांचे असे म्हणणे आहे की, गैरअर्जदार-उत्तरवादी हे माहिती उपलब्ध करुन देण्यासाठी सारखा आग्रह करीत आहे. परंतु सदरचा माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ हा सदरच्या विश्वस्त संस्थेस लागू नाही. तसेच माहिती उपलब्ध करुन देण्याची आवश्यकता नाही व त्यामुळे माहिती उपलब्ध करुन दिल्यास संस्थेचे नुकसान होण्याची शक्यता आहे. व त्यामुळे दाखल केलेल्या अपीलाचा निर्णय प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा सहाय्यक धर्मदाय आयुक्त यांच्या निर्णयास स्थगिती द्यावी, असा विनंती अर्ज दाखल केला आहे.

मागितली होती व ते हजर झाले नाही म्हणून दिनांक २.३.२००७ रोजी पत्र पाठविण्यात आले होते. परंतु माहिती घेण्यासाठी आले नाही. त्यामुळे माहिती उपलब्ध करन देता आली नाही.

अपीलकर्ता यांची पत्नी नगरसेविका आहे. अपीलकर्ता व्यक्तीशः माहिती घेणार असे जेव्हा नमूद करतात तेव्हा त्यांनी जन माहिती अधिकारी यांचेकडे व्यक्तीशः जावून माहिती उपलब्ध करुन घेणे आवश्यक असते. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी चलनाची पावती जन माहिती अधिकारी यांना प्रत्यक्ष दाखल करुन माहिती उपलब्ध करुन घेणे संयुक्तिक राहील. द्वितीय अपीलामध्ये ते माहिती घेण्याकरीता गेले व माहिती दिली नाही पुराव्या सहीत असे नमूद केलेले नाही. अपीलकर्ता यांचे घरी जावून माहिती उपलब्ध करुन देणे हे अपेक्षित नाही व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील निकाली काढण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांनी प्रत्यक्ष जन माहिती अधिकारी यांचेकडे व्यक्तीशः जावून माहिती उपलब्ध करुन घेतली नाही त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १८.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

बदल्यांचे प्रतीनियुक्तीचे आदेशाच्या साक्षांकित प्रती दया. ४) मुद्या क्रं. १ ते ३ च्या शासन नियम निकस अटी यांच्या साक्षांकित(जीआर) च्या प्रती."

दिनांक २.३.२००७ रोजी गट विकास अधिकारी उच्च श्रेणी यांनी अपीलकर्ता यांना "वरील संदर्भांकित पत्रानुसार मागविण्यात आलेली माहिती तयार करण्यात आली आहे. आपण आवश्यक ती फी टपालाद्वारे भरुन कार्यालयातून माहिती घेऊन जावी." अंदाजे रुपये २००/- खर्च असे अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसते. अपीलकर्ता यांनी शाखाधिकारी, अकोला जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि. मर्यादित अकोला यांचेकउे रुपये २००/- माहितीचा खर्च म्हणून भरलेला दिसून येतात व दिनांक ६.३.२००७ रोजी सदरची चालन रिसिव्ह अशी सही दिसून येते. परंतु सही ओळखता येत नाही. परंतु, त्यानंतर माहिती उपलबध झाली नाही म्हणून दिनांक १७.२.२००६ रोजी प्रथम अपील दखल केलेले दिसून येते. व त्यानंतरही माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दिनांक ९.४.२००७ रोजी दाखल केल्याचे दिसून येते.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३१.१.२००७ रोजी जी माहिती मागितली ती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले असल्यामुळे त्यांनी ती माहिती दिनांक २.३.२००७ पर्यंत स्वतः माहिती अधिकारी यांचेकडे जावून माहिती उपलब्ध करुन घेणे आवश्यक होते. व ती व्यक्तीशः ३० दिवसात माहिती घेण्यास कळविले नाही म्हणून त्यांना दिनांक २.३.२००७ रोजी माहितीचा खर्च कळविण्यात आलेला दिसून येतो. त्याही पूर्वी दिनांक १५.२.२००७ व दिनांक १.३.२००७ रोजी स्मरणपत्रे दिलेले दिसून येते. परंतु माहिती अधिकारी यांचे असे म्हणणे आहे की, जन माहिती अधिकारी यांना ते भेटत नाही व अर्ज कार्यालयात देवून जातात. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १४.३.२००७ रोजी रुपये २००/- चलनद्वारे भरल्याचे गट विकास अधिकारी यांचे कार्यालयात कळविलेले दिसते. विस्तार अधिकारी यांचे म्हणणे असे आहे की, अपीलकर्ता यांनी आता सुध्दा माहिती घेवून जावी असे कळविलेले होते. ते माहिती घेण्यास येत नाही. गट विकास अधिकारी तथा जन माहिती अधिकारी यांनी असा खुलासा केला आहे की, त्यांनी माहिती व्यक्तीशः

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६५३/२००८

१) श्री सोमनाथ शंकरराव आडगांवकर
मु.पो.गाडगेनगर, अकोला, ता.जि.अकोला

अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी
पंचायत समिती, अकाला, ता.जि. अकोला

३) जन माहिती अधिकारी (शिक्षण विभाग)
पंचायत समिती, कार्यालय, अकोला, ता.जि.अकोला. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १८.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ९.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विनाअनुमती गैरहजर आहे. जन माहिती अधिकारी हजर नाही. व प्रथम अपीलीय अधिकारी सुध्दा हजर नाही. त्यांचे प्रतिनिधी म्हणून विस्तार अधिकारी (पंचायत) व विस्तार अधिकारी (शिक्षण) हजर आहेत.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३१.१.२००७ रोजी खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणर असे नमूद केले आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल :- "१) पं.स.कार्यालयात कार्यरत शिक्षकांची माहिती कोणतया अटी नियमानुसार व निकसानुसार नियुक्त्या करण्यात आल्यात्याबाबत संपूर्ण तपशिल दया व सर्व आदेशाच्या साक्षांकित प्रती दया. २) समायोजन बदली कोणत्या नियम व अटीनुसार केल्या त्या सर्व आदेशांच्या साक्षांकित प्रती दया. ३) १.१.०६ ते ३१.१.२००७ पर्यंत केलेल्या सर्व

कार्यालयामध्ये गेले होते. परंतु, त्याबाबतचा पुरावा नाही. तसेच दोन साक्षीदाराच्या समक्ष त्यांच्या घरावर पत्राची प्रत चिकटविण्यात आलेली दिसून येते. व त्यामुळे त्यांना विहित मुदतीत मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भात शुल्क भरण्याच्या बध्दल कळविण्यात आलेले असल्यामुळे व त्यांनी माहितीचे शुल्क भरलेले नसल्यामुळे दिनांक २०.१०.२००६ रोजी सुध्दा युपीसीने त्यांचेकडे सचिव ग्राम पंचायत, शिवर यांनी पुन्हा पत्र दिलेले दिसते. त्यानंतरही अपीलकर्ता यांनी माहितीचे शुल्क भरलेले नसल्यामुळे त्यांना माहिती उपलब्ध करुन दिली नाही असे जन माहिती अधिकारी यांनी सांगितले. व त्यावरुन अपीलकर्ता यांच्या अर्जाप्रमाणे विहित मुदतीत त्यांना माहितीचे शुल्क भरण्यास सांगून माहिती उपलब्ध करुन देण्यासाठी प्रयत्न केलेले आहे असा निष्कर्ष काढावयास हरकत नाही. व त्यामुळे अपीलकर्ता हे जेव्हा माहितीचे शुल्क भरतील तेव्हा त्यांना माहिती उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक ९.१०.२००६ च्या अर्जाचे अनुषंगाने त्यांना दिनांक १६.१०.२००६ व दिनांक २०.१०.२००६ रोजी मागितलेल्या माहितीच्या खर्चाचे शुल्क रुपये १५०/- हे भरावयास कळविले असल्यामुळे व त्यांनी सदरचे शुल्क भरलेले नसल्यामुळे सदरचे अपील हे निकाली काढण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १८.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

स्वतः जबाबदार राहाल, याची नोंद घ्यावी व सदरच्या पत्राची प्रतिलीपी ही अपीलकर्ता यांना पाठविलेली दिसून येते. तरी सुध्दा माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे व्दितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ९.१०.२००६ च्या अर्जाचे अनुषंगाने जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, दिनांक १६.१०.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना त्यांनी मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये एकुण रुपये १५०/- माहिती शुल्क रक्कम ग्राम पंचायत कार्यालयात आणून रकमेची पावती घेवून माहिती घेवून जावी असे पत्र पाठविलेले दिसून येते. सदरचे पत्र श्री संजय जाधव यांना माहितीच्या अधिकाराबाबत रक्कम भरणा करण्याची नोटीस दिनांक १६.१०.२००६ ला दिली असता नोटीस घेण्यास नकार दिला. त्यामुळे माहिती ग्राम पंचायत लिपिक व गावातील साक्षीदार दोघा समक्ष त्यांच्या घराच्या समोरील दरवाज्याला नोटीस चिकटविली व साक्षीदाराच्या सहया खालीलप्रमाणे घेतल्या व प्रत सचिवाकडे सादर केली.

१) साक्षीदार १) श्री संतोष भा. गावंडे २) श्री सचिन ऊर्फ मनोज देवलाल राऊत तसेच श्री मा.वा. घुगे, ग्राम पंचायत लिपिक, शिवर असे लिपिक यांची सही आहे व श्री राऊत व श्री गावंडे यांच्या पण स्वाक्ष-या आहेत. सदरची नोटीस त्यांनी स्वतः न घेतल्यामुळे दिनांक २०.१०.२००६ रोजी युपीसीने श्री संजय विठठलराव जाधव, मु. शिवर, वार्ड क्रं.२, अकोला या पत्यावर पाठविण्यात आलेले दिसून येते. त्यावर ३ रुपयाचे तिकिट आहे व दिनांक २०.१०.२००६ चा स्टॅम्प आहे. त्यानंतर दिनांक १२.१२.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांनी ग्रामसेवक यांचेकडे एक स्वतंत्र अर्ज करुन त्यामध्ये गांवात मुलांच्या खेळण्यासाठी खुले मैदान नसल्याबाबत तक्रार अर्ज दाखल केलेला दिसून येतो. सदरच्या तक्रार अर्जामध्ये माहिती मागितलेल्या माहितीच्या अर्जानुसार मला ग्रामपंचायतने माहिती दिली आहे, असे लेखी देवून, त्यामध्ये मुलांच्या खेळण्यासाठी खुले मैदार नसल्याबाबत तक्रार केलेली दिसून येते. अपीलकर्ता यांनी अर्जात व्यक्तीशः माहिती घेतो असे नमूद केले असेल तर अपीलकर्ता यांना व्यक्तीशः माहिती अधिकारी यांचेकडे ३० दिवसांच्या आंत जावून माहिती उपलब्ध करुन घेणे आवश्यक असते. व तसे केल्यास व माहिती उपलब्ध करुन न दिल्यास आक्षेप घेणारे पत्र देवून पोच घ्यावयाची असते. याबाबत अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, ते ग्राम पंचायत

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६५२/२००८

१) श्री संजय विठठलराव जाधव
शदनगर, शिवर, वार्ड क्रं.२, ता.जि.अकोला **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी
पंचायत समिती, अकोला, ता.जि. अकोला.

३) जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसचिव
ग्राम पंचायत कार्यालय, शिवर, ता.जि. अकोला. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १८.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १६.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक ९.१०.२००६ रोजी ग्राम पंचायत शिवर वार्ड क्रमांक १ ते ५ ग्राम पंचायत शिवर यांचे हद्यीतील रोड व गटार नाल्या किती त्यामधल्या नाल्या किती पक्कया बांधल्या रोड किती, डांबरीकरण केलेले व सिमेंट कॅाक्रिट केले त्याबध्दल ग्राम पंचायत घेतलेल्या ठरावाचे कॅापी सन १९८८-८९ ते २००६ पर्यंत संपूर्ण माहिती मिळणेबाबत. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे. सदरची माहिती विहित मुदतीत मिळाली नाही म्हणून दिनांक २.१२.२००६ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भात गट विकास अधिकारी वर्ग-१, पंचायत समिती, अकोला यांनी दिनांक ११.१२.२००६ रोजी संबंधीतांनी केलेल्या अर्जाप्रमाणे माहिती त्वरीत पुरविण्यात यावी. केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल या कार्यालयात उलट टपाली सादर करावा. झालेल्या विलंबास आपण

संदर्भात आदेश देणे हे राज्य माहिती आयोगाच्या अधिकार कक्षेत येत नाही. अधिनियमाच्या कलम २ (च) प्रमाणे माहिती या संज्ञेची व्याख्या दिलेली आहे व सदरच्या व्याख्येप्रमाणे सार्वजनिक प्राधिकरणामध्ये ज्या साहित्याच्या स्वरुपात उदा. अभिलेखे, दस्तऐवज, परिपत्रके, शासन निर्णय इं. स्वरुपात माहित उपलब्ध असेल त्याच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन घेणे असा माहितीचा अधिकार आहे. उपलब्ध माहितीच्या आधारे स्वतंत्रपणे सक्षम अधिका-याकडे तक्रार करुन न्याय मिळवून घेणे अशीही संकल्पना आहे व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना जी परिपत्रके, शासन निर्णय उपलब्ध झालेले आहेत त्याचे विश्लेषण करुन व आवेदन पत्राच्या संदर्भात त्याचा संबंध जोडून योग्य त्या सक्षम अधिका-याकडे किंवा सक्षम न्यायालयामध्ये तक्रार करुन अपीलकर्ता यांना न्याय मिळवून घेता येईल. अपीलकर्ता यांना प्रथम अपीलाच्या सुनावणीतून माहिती करीता शुल्क रुपये ६० कळविण्यात आलेले होते. त्या शुल्काच्या संदर्भामध्ये सदरची माहिती ही ३० दिवसांच्या नंतर उपलब्ध करुन देण्यात आलेली असल्यामुळे व पुर्वीची उपलब्ध करुन दिलेल्या माहिती बध्दल खर्च मागितलेला नसल्यामुळे सदरचे शुल्क कलम ७(६) प्रामाणे माफ करुन परत करण्यात यावे अशी त्यांनी विनंती केली आहे व त्याप्रमाणे त्यांना रुपये ४०/- (पोस्टाचा खर्च वगळून) परत करणे संयुक्तिक राहील.

मात्र आवेदन पत्राच्या संदर्भात अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून त्यांच्या दिनांक २३.१२.२००६ च्या माहितीच्या अर्जामधील माहितीचे वर्णन मुद्या क्रमांक १ मधील माहिती त्यांना हा निर्णय मिळाल्यापासून १० दिवसांचे आंत रजिस्टर पोस्टाने विनामुल्य उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) अपीलकर्ता यांना उर्वरित माहिती ही ३० दिवसांच्या नंतर उपलब्ध करुन देण्यात आलेली असल्यामुळे माहितीचे शुल्क रुपये ४०/- हे त्यांना परत करण्यात यावे.

३) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १८.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहोचेल] अशी माहिती;" प्रकट करण्यास प्रतिवाद करण्यात आलेला आहे. अपीलार्थीने मागितलेली माहिती ही परीक्षार्थीनी भरलेली आवेदन पत्राची आहे. व त्यामुळे परीक्षेची प्रक्रिया, निकाल प्रक्रिया पुर्ण होईपर्यंत सदरच्या आवेदन पत्राची माहिती उपलब्ध करुन दिल्यास परीक्षार्थीस त्याबाबतची हानी पोहचू शकते. व त्यावरुनच सदरचे कलम ८(१) (घ) प्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन देण्यास नकार दिलेला दिसून येतो. परंतु कोणत्याही स्पर्धात्मक अशा प्रकरणांतील निर्णय प्रक्रियेच्या संदर्भामध्ये ती निर्णय प्रक्रिया सुरु असेपर्यंत माहिती उपलब्ध करुन देता येणार नाही.परंतु ती निर्णय प्रक्रिया संपल्यानंतर त्या निर्णय प्रक्रियेतील संपूर्ण कागदपत्रासहित माहिती उपलब्ध करुन देणे हे आवश्यक असते. निर्णय झाल्यानंतर कोणत्याही प्रकारे त्रयस्थ पक्षाच्या स्पर्धात्मक स्थानाला होनी पोहचण्याची शक्यता नसते. निर्णय जर नियमानुसार झालेला असेल तर त्यात बदल होणे शक्य नसते. परंतु, मुळातच निर्णय प्रक्रियेत जर काही त्रुटी असेल तर अर्थातच तो निर्णय बदलू शकतो व त्याचा फायदा हा अर्थातच त्यांनी जाणूनबुजून निर्णय प्रक्रियेमध्ये त्रुटी ठेवल्यास त्यांना मिळू नये व त्यामुळे त्यांच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहचेल याबाबत विचार करण्याची आवश्यकता नाही. उलटपक्षी त्यामध्ये पारदर्शकता येईल व जबाबदारपणा अधिक येण्याची आवश्यकता आहे. व त्यामुळे सदरच्या परीक्षेची प्रक्रिया संपूर्ण निकाल झालेला असल्यास अपीलकर्ता यांनी मागितलेली आवेदन पत्राची माहिती ही उपलब्ध करुन देणे आवश्यक आहे. परंतु अपीलकर्ता यांनी जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या निर्णयाच्या संदर्भामध्ये त्यांनी माहिती मुद्याम नाकारलेली आहे असा जो आरोप केलेला आहे त्यात अर्थातच निर्णय घेताना हा बदललेला निर्णय हा त्यांच्या स्वतःच्या निर्णय क्षमतेप्रमाणे त्यांनी अभिप्राय दिलेला असल्यामुळे ते अभिप्राय सदभावनेने दिलेले असतात असा निष्कर्ष काढावयास हरकत नाही. कोणत्याही एखादया कायदयाच्या तरतूदींचा अन्वयार्थ हा वेगवेगळा लावला जातो व त्यामुळे अर्थातच संबंधीत जन माहिती अधिका-याला दोषी धरणे आवश्यक नाही. परंतु सदरची माहिती ही अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. परिपत्रके, शासन निर्णय जे अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन दिलेले आहेत व खुलाशा मध्ये वर नमूद केल्याप्रमाणे त्यांनी जे विश्लेषण कलेले आहे ते अर्थातच निर्णय प्रक्रियेतील गुणवत्तेच्या संदर्भात आहे. व निर्णय प्रक्रियेतील कोणत्याही गुणवत्तेच्या

३१.१.१९८९ ची प्रत अनुक्रमांक ८ (घ) परिशिष्ट क्रमांक ९ ची प्रत व महाराष्ट्र जिल्हा परिषद जिल्हा सेवा (सेवा प्रवेश) नियम, १९६७ परिशिष्ट-६ ची प्रत सोबत जोडण्यात येत आहे. सदरच्या पत्राची प्रत अपीलकर्ता यांना दिनांक २५.३.२००७ रोजी प्राप्त झाली अशी नोंद आहे. परंतु सदरच्या निर्णयामुळे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

सदरच्या द्वितीय अपीलाच्या संदर्भामध्ये अपीलकर्ता यांनी लेखी खुलासा दाखल केला आहे. लेखी खुलाशातील परिच्छेद क्रमांक १४ मध्ये गैरअर्जदार क्रमांक २ यांनी अपीलार्थीस माहितीबाबतचा मुद्या क्रमांक २ बाबत जे दस्तऐवज पाठविले त्यात काही मिस्त्री श्रेणी-१ या परीक्षेकरीता बसू देण्याबाबत उल्लेख नाही. तसेच परीक्षेचे आवेदनपत्र आणि सन २९९४ चे परिपत्रकानुसार स्थापत्य अभियांत्रिकी सहाय्यक पदावरील पाच वर्षे सेवा पूर्ण व तांत्रिक सहायक पदावरील कर्मचा-यांची १० वर्षे सेवा पूर्ण असेल तरच तो कर्मचारी प्रवेश अर्ज सादर करुन शकतो. या परिपत्रकात जी प्रमाणपत्रे भरुन द्यावयाची आहेत त्यातही मिस्त्री श्रेणी-१ पदाचा कोठेही उल्लेख नाही. तसेच परिच्छेद क्रमांक ११ मध्ये गैरअर्जदार क्रमांक २ यांनी पाठविलेले माहितीनुसार अनुभाग क्रमांक १ मधील अनुक्रमांक ८ (घ) नुसार संबंधीतांनी परीक्षेकरीता भरलेले आवेदन पत्राची प्रत देण्यासाठी नकार दिला ही बाब अपीलार्थीस अन्याय व चुकीचा अर्थ लावून हेतूपुरस्पर नाकारणे या सदरात मोडणारी आहे. मुख्य म्हणजे मागितलेली माहिती कलम ८ (घ) शी संबधीत नाही. त्यामुळे माहिती नाकारणे म्हणजे कलम ७(१) चे उल्लंघन ठरत असल्यामुळे माहिती अधिकारी कलम २० (१) प्रमाणे रुपये २५,०००/- शास्ती लादण्यास पात्र ठरतात असे त्यांनी प्रतिपादन केले आहे.

सदरचा खुलासा पाहाता अधिनियमाचे कलम ८ (घ) च्या संदर्भामध्ये विश्लेषण करणे आवश्यक ठरते.

" (घ) वाणित्य क्षेत्रातील विश्वासाहर्ता, व्यावसायिक गुपिते किंवा बौध्दिक संपदा यांचा समावेश असलेली जी माहिती प्रकट करणे व्यापक लोकहिताच्या दृष्टीने आवश्यक आहे. अशी सक्षम प्राधिका-याची खात्री पटली असेल त्या माहिती व्यतिरिक्त, जी पकट केल्याने त्रयस्थ पक्षाच्या

श्रेणी यांच्या परीक्षेकरीता पुरविलेले आवेदन पत्राची सत्यप्रतीची मागणी केलेली आहे. तथापि भारताचे राजपत्र अनुभाग मधील अ.क्रं.८ (घ) अन्वये आपण मागणी केलेली माहितीच्या कागदपत्राची सत्यप्रत देता येत नाही. २) मिस्त्री श्रेणी-१ या पदावर कार्यरत कर्मचा-यांना ज्याआधारे व्यावसायिक परीक्षेकरीता अनुमती दिली त्याबाबतचे नियम व आदेश महाविद्यालयाना जरी कळविले तरी सन २००४ च्या परिपत्रकाची सत्यप्रत सोबत पाठविण्यात येत आहे असे कळविलेले दिसून येते. सदरची प्रत अपीलकर्ता यांना दिनांक २३.१.२००७ रोजी प्राप्त झाल्याची नोंद दिसून येते. परंतु, सदरच्या उपलब्ध माहितीमुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक १७.२.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदर प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये पुन्हा उपसंचालक (प्रशासन) यांनीच अपीलकर्ता यांना माहिती मागविण्यासाठी केलेल्या सही करणा-याच्या संबंधाने आपण पाठविलेल्या दिनांक १७.२.२००७ रोजीच्या अर्जाच्या संदर्भात आपल्याला पुरविण्यासाठी वरील माहिती तयार आहे. आपणास ही माहिती पुरविण्यासाठी मागिल माहितीचे धरुन अतिरिक्त शुल्क रुपये ४०+२०=६० (नोंदणीकृत व टपाल शुल्क) जमा आहे. हे शुल्क आपण या कार्यालयाकडे पदान करावे किंवा मनी ऑर्डरद्वारे पाठवावे किंवा शासकिय कोषागारात भरणा करावे व या कार्यालयास चालनची एक प्रत पाठवावी. पत्र प्राप्तीपासून ७ दिवसांचे आंत शुल्क प्रदान करावे, असे दिनांक ३.३.२००७ रोजी कळविलेले दिसून येते. सदरचे पत्र अपीलकर्ता यांना दिनांक १०.३.२००७ रोजी प्राप्त झाल्याची नोंद आहे. त्यावर दिनांक १३.३.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांनी मनीऑर्डरने खर्चाचे शुल्क पाठविलेले दिसते. व दिनांक १४.३.२००७ राजी अधीक्षक अभियंता तथा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अनुभाग एक मधील अ.क्रं. ८ (घ) अन्वये नमूद केल्यानुसार आपणास जिल्हा परिषद, अकोला अंतर्गत मिस्त्री ग्रेड-१ याच्या परीक्षेकरीता भरलेल्या आवेदन पत्राची सत्यप्रत देता येणार नाही असे यापूर्वी संदर्भ क्रमांक २ (दिनांक १६.१.२००७ चे) अन्वये कळविण्यात आलेले आहे. सोबत छायांकित प्रत माहितीसाठी पाठविण्यात येत आहे. मिस्त्री श्रेणी-१ या पदावर कार्यरत कर्मचा-यांना ज्या आधारे व्यावसायिक परीक्षेकरीता अनुमती दिली त्यासंबंधात असलेले शासन निर्णय दिनांक ७.१०.१९८६ व

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६५०/२००८

१) श्री मनोहर मारुतीराव कुळकर्णी
देवराव बाबा चाळ, रजपूत पूरा, अकोला-४४४००१
ता.जिल्हा अकोला.

अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता व सहसंचालक
महाराष्ट्र अभियांत्रिकी प्रशिक्षण प्रबोधिनी, दिंडोरी मार्ग,
नाशिक -४२२००४.

३) जन माहिती अधिकारी तथा उपसंचालक (प्रशासन)
महाराष्ट्र अभियांत्रिकी प्रशिक्षण प्रबोधिनी, दिंडोरी मार्ग,
नाशिक -४२२००४. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १८.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक२३.१२.२००६ रोजी कनिष्ठ अभियांत्याची व्यावसायिक परीक्षा फेब्रुवारी, २००४ मधील व्यावसायिक परीक्षेचे १) जि. प. अकोला अंतर्गत माहिती- मिस्त्री श्रेणी-१ यांच्या परीक्षेकरीता भरलेल्या आवेदन पत्राच्या सत्यप्रती. १) श्री वा.बा.राठोड, मिस्त्री श्रेणी-१, आसन क्रमांक ३०३०६३ २) श्री एम.एस. भोकरे, मिस्त्री श्रेणी-१, आसन क्रमांक ३०३०४१.
मिस्त्री श्रेणी-१ या पदावर कार्यरत कर्मचा-यांनी ज्या आधारे व्यावसायिक परीक्षेकरीता अनुमती दिली त्या अभिलेख्यांच्या सत्यप्रती. सदरची माहिती नोंदणीकृत टपालाने घेणार असे नमूद केले आहे.

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १६.१.२००७ रोजी उप संचालक (प्रशासन) तथा शासकिय माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना १) जिल्हा परिषद अकोला अंतर्गत मिस्त्री

सांगितले. त्याप्रमाणे मागितलेल्या माहितीचे अवलोकन केले असता मुद्या क्रमांक १ मधील माहिती ही विशेष लेखा परिक्षक सहकारी संस्था (बँक) यांचेकडील जर असेल तर ती जिल्हा उपनिबंधक किंवा विभागीय उपनिबंधक सहकारी संस्था यांचेकडे तसेच उर्वरित मुद्यांची माहिती ही शासनाने चौकशी सुरु केली असल्यामुळे ती शासनाकडून उपलब्ध करुन घेणे संयुक्तिक झाले असते.

प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये जर सुनावणी घेतली असती व निर्णय दिला असता तर अर्थातच अपीलकर्ता यांना ती माहिती उपलब्ध करुन देता आली असती. सुनावणीच्या संदर्भामध्ये व निर्णयाच्या संदर्भामध्ये जी कागदपत्रे दाखल केली आहे त्यावरुन खरोखर सुनावणी घेतली आहे असे म्हणता येत नाही व अपीलकर्ता यांना सुध्दा दिनांक ३.४.२००७ चा निर्णय मिळाला नाही असे त्यांचे म्हणणे आहे. व त्यामुळे सदरची माहिती ही अपीलकर्ता यांना उपलब्ध झाली आहे असे दिसून येते.

अपीलकर्ता यांनी सदरची माहिती उपलब्ध करुन घेण्याकरीता जिल्हा उपनिबंधक किंवा विभागीय उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांचेकडे अर्ज करावयास पाहिजे होता.परंतु तसे त्यांनी केलेला दिसत नाही. मात्र बँकेकडील ती माहिती नसल्यामुळे विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था, अमरावती यांनी अपीलकर्ता यांना सदरची माहिती उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. मात्र जन माहिती अधिकारी यांचेकडील ही माहिती नसल्यामुळे सदरचे अपील खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १६.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

३) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ८८ प्रमाणे विभागीय सह निबंधक सहकारी संस्था अमरावती यांनी गैर कायदेशीर नौकर भरती बाबत दि. २५.११.०५ रोजी जो कार्यवाहीसाठी आदेश दिला त्या आदेशाविरुध्द शासनाकडे बँकेने जे अपील दाखल केले त्या संपूर्ण कागदपत्राच्या प्रती.

४) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ८८ प्रमाणे विभागीय सह निबंधक सहकारी संस्था अमरावती यांनी गैर कायदेशिर नोकर भरती बाबत दिनांक २५.११.०५ रोजी जो कार्यवाहीसाठी आदेश दिला त्या आदेशाविरुध्द शासनाकडे बँकेने जे अपील दाखल केले त्या अपीलावर जो शासनाने स्थगनादेश दिला त्या स्थगनादेशाची संपूर्ण प्रत.

५) बँकेने खरेदी केलेल्या संगणक व्यवहारात अनियमिततेबाबत मा. विभागीय सहनिबंधक सहकारी संस्था अमरावती यांनी दि. ४.२.०६ रोजी महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ८८ अंतर्गत चौकशी आदेश दिला. त्या चौकशी आदेशाची संपूर्ण प्रत."

सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने दिनांक २६.२.२००७ रोजी मागणी केलेली कागदपत्रे ही बँकेच्या दस्तऐवजातील मुळ दस्तऐवजाचा भाग नसल्यामुळे सदर मुद्यांची माहिती बँकेस पुरविता येत नाही. सदर माहिती आपण माननीय विशेष लेखा परिक्षक, महाराष्ट्र शासन व माननीय विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था, अमरावती यांचेकडे संपर्क साधून माहिती घ्यावी असे माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसून येते. सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.३.१००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले. सदरच्या प्रथम अपीलात कोणत्याही प्रकारचा निर्णय दिलेला नसल्यामुळै अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलाच्या सुनावणीच्या वेळेस शासकिय माहिती अधिकारी यांनी खुलासा दाखल केला आहे. सदरच्या खुलाशामध्ये बँकेचे कायदे तज्ञाकडून दिनांक २२.२.२००७ रोजी लेखी सल्ला प्राप्त झाल्यानंतर उत्तरवादीनी अपीलकर्ता यांना वरीलप्रमाणे कळविले. तसेच युक्तिवाद करताना जन माहिती अधिकारी यांनी मागितलेल्या माहितीच्या प्रत्येक मुद्यांचे संदर्भात स्पष्टीकरण केले व त्या स्पष्टीकरणामध्ये मागितलेली माहिती ही बँकेकडून/शासनाडून मिळालेली आहे व त्यामुळे ती बँकेची मुळ माहिती नाही, मुळ दस्तऐवजाचा भाग नाही व म्हणून ती देता येणार नाही, असे

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६३४/२००८

१) श्री दिलीप दगडूजी वानखेडे
शरद प्रोव्हीजन जवळ, पुंडलीक नगर,
चिखली, ता.चिखली, जिल्हा बुलढाणा-४४३२०१.

अपीलकर्ता

विरुध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा विभागीय सहनिबंधक
सहकारी संस्था, अमरावती, ता.जि. अमरावती.

३) जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी संचालक
दि बुलढाणा जिल्हा केंद्रिय सहकारी बँक मर्या.बुलढाणा
सहकार भवन, ता.जि. बुलढाणा. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १६.६.२००८)

निर्णय

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १७.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक २७.१.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी संचालक, बुलढाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल :-

१) दि बुलढाणा जिल्हा केंद्रिय सहकारी बँक मर्यादित बुलढाणा हया आपल्या बँकेने केलेल्या नोकर भरती संबंधी आपल्या बँकेचे सन २००३-०४ चे विशेष अंकेशन झालेले आहेत. त्याची प्रत मा. विशेष लेखा परिक्षक सहकारी संस्था (बँक) यांनी आपल्या बँकेकडे दिलेले आहे. त्या विशेष अहवालाची संपूर्ण प्रत.

२) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ८८ प्रमाणे विभागीय सह निबंधक सहकारी संस्था अमरावती यांनी गैर कायदेशीर नोकर भरती बाबत दि. २५.११.२००५ रोजी जो कार्यवाहीसाठी आदेश दिला त्या आदेशाची संपूर्ण प्रत.

हजर होऊन यांनी सुध्दा सांगितले असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध झालेली असल्यामुळे त्यांचे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १६.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

सदरची माहिती विहित मुदतीत मिळाली नाही म्हणून दिनांक १७.२.२००७ राजी पुन्हा गट विकास अधिकारी वर्ग-१ पंचायत समिती यांचेकडे अपील दाखल केले व त्याबाबतचा निर्णय दिला नाही या कारणाकरीता द्वितीय अपील राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ५.२.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे दिनांक ३.३.२००७ रोजी सचिव, ग्राम पंचायत कापसी (रोड) यांनी गट विकास अधिकारी यांचे दिनांक २.३.२००७ चे मुद्येनिहाय माहिती उपलब्ध करुन देण्याच्या आदेशाप्रमाणे ग्राम पंचायत कर्मचारी श्री महादेव पु. वरडकार यांनी पोलीस पाटील कापसी (रोड) यांच्या समक्ष श्री चौके यांना माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे व माहिती दिल्याची पोच सुध्दा दिली आहे असे दस्तऐवज दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध झाली असून सुध्दा त्यांनी प्रथम अपीलावर द्वितीय अपील कां दाखल केले असे गट विकास अधिकारी यांना विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, अपीलकर्ता यांना प्रत्यक्ष सचिव, ग्राम पंचायत यांनी माहिती उपलब्ध करुन दिली असली तरी व त्यांनी पोच दिली असली तरी त्यांच्या नेहमीच्याच सवयीप्रमाणे स्वतःची सही नाही असे सांगून त्रास देत असतात. तसेच आयोगाकडील एका अपीलामध्ये अपीलकर्ता यांनी सचिव, ग्राम पंचायत यांना त्रस्त केल्यामुळे व धमकी दिलेली असल्यामुळे सचिव, ग्राम पंचायत यांनी आत्महत्या करणार असा आयोगाकडे खुलासा केलेला होता. त्यामुळे आयोगानी श्री चौके यांच्या संदर्भामध्ये पोलीस चौकशी करावी असे आदेश दिलेले होते.

यावरुन अपीलकर्ता यांची माहिती मागण्याची मानसिकता दिसून येते. व या प्रकरणात सुध्दा अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे असे स्वतः सचिव, ग्राम पंचायत हे

२) दिनांक १७.१.२००७ च्या अप्पर जिल्हाधिकारी अकोला यांच्या निर्णयावर सचिव ग्रा.पं. कार्यालय कापशी रोड ता.जि.अकोला यांनी सरपंच पद तसेच सदस्यपद रिक्त असल्याबाबतचा अहवाल सादर केला आहे काय. केला असल्यास अहवालाची सत्यप्रत दयावी. केला नसल्यास आपण त्या संबंधी ग्रा.पं. सचिवाकडे त्या संबंधीता पत्रव्यवहार केला काय. केला असल्यास सदर पत्रव्यवहाराची सत्यप्रत दयाव. केला नसल्यास कारण मिमांसेचा सविस्तर तपशिल दयावा.

३) दि. १७.१.२००७ च्या अप्पर जिल्हाधिकारी अकोला यांच्या निर्णयावर आपण ग्रा.पं. सचिव कापशी रोड ता.जि.अकोला यांच्या कडून निर्णयांमध्ये नमूद केलेल्या दंडात्मक कार्यवाहीचा दंड वसुल केला काय. केला असल्यास तो कशाप्रकारे केला याचा सविस्तर तपशिल दयावा. केला नसल्यास कां केला नाही त्या संबंधी कारण मिमांसा दयावी.

४) दि. १७.१.२००७ च्या अप्पर जिल्हाधिकारी अकोला यांच्या निर्णयानुसार दोषी ग्रा.पं.सचिव कापशी रोड ता.जि.अकोला यांची कार्यप्रणाली सदोष असल्याचे आढळते. त्यावर आपले कार्यालयामार्फत मार्गदर्शक सूचना वजा नोटीस सदर ग्रा.पं.कापशी रोड सचिवास दिले गेले आहे काय. दिले असल्यास त्याची सत्यप्रत दयावी. दिली नसल्यास का दिली नाही याची कारण मिमांसा करावी.

५) दि.१७.१.२००७ च्या अप्पर जिल्हाधिकारी अकोला यांच्या निर्णयानुसार ग्रा.पं.कार्यालय कापशी रोड ता.जि.अकोला रिक्त असलले सरपंच पद भरण्या संदर्भात आपल्या कार्यालयामार्फत कोणती कार्यवाही केली गेली आहे. सदर कार्यवाही संदर्भातील दस्तऐवजांच्या सत्यप्रती दयाव्यात व केली नसल्यास संपूर्ण कारण मिमांसेचा तपशिल दयावा.

६) दिनांक १७.१.२००७ च्या अप्पर जिल्हाधिकारी अकोला यांच्या निर्णयानुसार सरपंच पद रिक्त असल्यामुळे ग्रा.पं.कापशी रोड, ता.जि.अकोलाचा कारभार कोणामार्फत चालतो याची माहिती सविस्तर माहिती दयावी.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६३०/२००८

१) श्री सतिश गणपतराव चौके
मु.पो. कापशी (रोड), ता.जि.अकोला

अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा
गट विकास अधिकारी (वर्ग-१)
पंचायत समिती, अकोला, ता.जि.अकोला
३) जन माहिती अधिकारी
पंचायत समिती, अकोला **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १६.६.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ९.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विनाअनुमती गैरहजर आहे. उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक ५.२.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी, पंचायत समिती कार्यालय, अकोला गट विकास अधिकारी, अकोला (वर्ग-१) पंचायत समिती, अकोला यांना खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून यते.

आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल :-

१) दि. १७.१.२००७ च्या अप्पर जिल्हाधिकारी अकोला यांच्या निर्णयावर आपण कोणती कार्यवाही केली. केली असल्यास तपशिल दयावा. कार्यवाही केली नसल्यास संपूर्ण कारण मिमांसेसहीत संपूर्ण व सविस्तर तपशिल दयावा व सदर प्रकरणी जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत आपणासी झालेल्या पत्र व्यवहारा संबंधी तपशिल देवून सदर पत्रांच्या सत्यप्रति दयाव्यात.

बरीच अपीले ही सुनावणीसाठी प्रलंबीत आहेत. यावरुन असे दिसून येते की, अपीलकर्ता हे त्यांच्या स्वतःच्या कुटूंबातील तीन उमेदवारांच्या जात पडताळणीसाठी दावे प्रलंबीत असल्यामुळे तसेच ते श्री शेडमाके यांचे विरुध्द निवडणुक हरल्यामुळे मा. उच्च न्यायालयात याचिका प्रलंबित असल्यामुळे अपीलकर्ता हे जात पडताळणी समितीवर मानसिक दबाव आणून त्यांच्या बाजूने निर्णय यावा या उद्येशाने समितीच्या अधिका-यांना वेठीस धरुन अशा प्रकारचे शेकडो उमेदवारांच्या संदर्भात माहिती मागत आहे असा निष्कर्ष काढावयास हरकत नाही. तसेच स्वतःची व कुटूंबियांच्या जातपडताळणी दाव्यातील कागदपत्रे श्री रवी सयाम यांना देऊ नयेत ते मात्र इतरांची कागदपत्रे मागतात हे त्यांच्या नैतिकतेच्या दृष्टीने सुध्दा योग्य नाही. व हा निश्चितच माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदींचा गैरवापर आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या तरतूदीप्रमाणे सार्वजनिक व्यापक हितासाठी माहिती मागण्याचा उद्येश असावा लागतो. परंतु अपीलकर्ता हे स्वतःच्या हिताकरीता अधिनियमांच्या तरतूदींचा गैरवापर करीत आहे व त्यामुळे अपीलकर्ता यांची वरील सर्व अपीले हे खारीज करण्यास पात्र आहेत.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील क्रमांक १६२६/२००७, अपील क्रमांक १६२७/२००७, अपील क्रमांक १६२८/२००७, अपील क्रमांक १६२९/२००७ व अपील क्रमांक १५४८/२००७, अपील क्रमांक १५४९/२००७ अपील क्रमांक १५५०/२००७ हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) सदरच्या निर्णयाची प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १३.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

दाव्यावरती निर्णय घेत असते त्यानुसार सदर माहिती ही कलम ७(९) नुसार सार्वजनिक प्राधिकरणाची साधनसामग्री या कामासाठी प्रमाणाबाहेर लागणार असल्याने त्यांनी मागितलेली माहिती शोधून त्यांना देणे हे कार्यालयाला शक्य होत नाही.

शासकिय माहिती अधिकारी तथा संशोधन अधिकारी वर्ग २ यांचे पद दिनांक ६.११.२००६ पासून ते दिनांक १५.४.२००७ पर्यंत रिक्त असून तसेच संशोधन अधिकारी यांची पदोन्नती झाल्यामुळे सद्यस्थितील अद्यापर्यंत पद रिक्त आहे. उपसंचालक तथा सदस्य सचिव यांचे पद रिक्त आहे. व सदर पदाचा अतिरिक्त कार्यभार उपसंचालक तथा सदस्य सचिव, गडचिरोली यांचेकडे देण्यात आलेला आहे. संशोधन अधिकारी (गडचिरोली, नागपूर) वरिष्ठ संशोधन अधिकारी यांचे पद रिक्त असून तया पदाचा अतिरिक्त कार्यभार देखील कनिष्ठ प्रशासकिय अधिकारी यांचेकडे देण्यात आलेला आहे. तेव्हा अशा परिस्थ्तिीत समितीकडे जमातीचा दावा तपासण्यास्तव दररोज प्राप्त होणारी प्रकरणे तपासणी तसेच मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्देशाप्रमाणे सुध्दा विहित कालावधीत प्रकरणे निकाली काढावी लागतात.

तसेच समितीच्या निर्णयाविरुध्द मा.उच्च न्यायालय/सर्वोच्च न्यायालयात दाखल झालेल्या शेकडो प्रकरणात समितीचे पॅनल ॲडव्होकेट व सरकारी वकील यांना रेकार्ड पुरविणे तसेच सदर प्रकरणामध्ये उत्तरे सादर करणे व न्यायालयाचे सुनावणीच्या वेळी न्यायालयात उपस्थित राहणे या व्यतिरिक्त अनुसूचित जमातीविषयक संशोधनात्मक माहिती गोळा करणेकरीता गावोगावी जाऊन तेथील आदिवासी घरकुलांना भेटी देणे इत्यादीमुळे इत्यादि कामे पार पाडावी लागतात तेंव्हा अपिलकर्त्याने पाठविलेल्या अर्जाच्या प्रतीवरुन सदर खुलाश्यास पुष्टी मिळु शकेल. तेव्हा सदर खुलासा मान्य व्हावा ही विनंती. "

वरील अपील प्रमाणे अपीलकर्ता यांच्या यापूर्वी सुध्दा अपील क्रमांक १५३२ ते १५४०, अपील क्रमांक १५७९ ते १५८२, अपील क्रमांक १५९२ ते १५९५ आणि अपील क्रमांक १५४१ व १५४२ अशा एकुण १९ अपीलांचा निर्णय आतापर्यंत दिलेला असून सदरची अपीले ही खारीज करण्यात आलेली आहेत. आयोगाच्या कार्यालयातील माहिती प्रमाणे अपीलकर्ता यांचे अजूनही

त्यांनी कार्यालयास असे सांगितले की, मी गरीब ॲटोचालक असून माझ्या गरीब परिस्थितीमुळे मला सदर न्यायालयीन प्रकरणी नागपूरला येण्या जाण्याचा खर्च तसेच सदर प्रकरणी स्वतःचा वकील लावण्यास्तव येणारा खर्च माझे परिस्थितीला झेपणारा नाही. न्यायालयानिमित्त चंद्रपूरहून नागपूर येथे येणे-जाणे करतांना मला सदर दिवशी ॲटो बंद ठेवलयामुळे रोजी सुध्दा मिळणार नाही. सदर प्रकरणावरुन स्पष्ट होते की, अपीलकर्ता यांनी वैयक्तिक स्वार्थापोटी सदर प्रकरण उपस्थित केले आहे. यावरुन हे स्पष्ट होते की, अपीलकर्त्याचा मुळ हेतू स्वहितार्थ असून जनहितार्थ नाही हे स्पष्ट होते. अपीलकर्त्याने स्वहितार्थ शेकडो प्रकरणी माहिती मागितल्याने इतर दुर्गम भागात राहाणा-या शेकडो आदिवासीच्या बाबतीत अशी गंभीर परिस्थिती येण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

उक्त नमूद केलेली चार अपीले क्रं.१५४९ तसेच दिनांक २२.५.२००८तसेच दिनांक २३.५.२००८, दि.४.०६.२००८ व ६.०६.०८ रोजी आपणाकडे सुनावणीनंतर निर्णय झालेली अपीले क्रमांक १५३२/२००६ ते १५४०/२००७ तसेच १५७९ ते १५८२, १५९२ ते १५९५ तसेच १५४१ ते १५४२ एकोणवीस प्रकरणे याबाबत अपिलकर्त्यांच्या मागणीमध्ये बरीच साम्यता आहे. तेव्हा सदर प्रकरणी आपण दिलेला निर्णय हा अपील क्रं. १५४९/०७ मध्ये ही कायम करणे विषयी आपणास नम्र विनंती करण्यात येत आहे

श्री मनोहर मारोतराव धकाते तसेच श्री प्रशांत मनोहर धकाते यांचा जातीचा दावा तपासण्यास्तव प्रकरण समितीकडे सादर केलेले आहे. सदर प्रकरणी समितीचा निर्णय अद्याप झालेला नाही. तेव्हा इतरांनी स्वतःचे संदर्भात माहिती मागितली असता ती नाकारली जाते. तेव्हा वारंवार हेतुपुरस्पर अर्ज पाठवून शासकीय माहिती अधिकारी व अपीलकर्त्यास माहिती दिली नाही म्हणून वेठीस धरणे ही बाब स्पष्ट होते.

मा. उच्च न्यायालय रिट याचीका क्रं.३३४३/१९९० कु. नंदा शंखपाले व रिटयाचिका क्रं. १२७९/२००३ मधील दिनांक २९.७.२००३ चे कोर्ट निर्देशानुसार समितीला मासिक ६०० प्रकरणे निकाली काढण्याचा लक्षांक दिलेला आहे. समिती किमान वार्षिक ६ हजर ते ७ हजार

मागितलेली असता जन माहिती अधिकारी यांनी धकाते कुटूंबियांना (अपीलकर्त्यांने) त्यांची व्यक्तीगत माहिती संबंधितास द्यावी काय या संदर्भात त्यांना कलम ११(१) अन्वये विचारणा केली असता अपीलकर्त्यांनी आपल्या कार्यालयात असलेली त्यांची वैयक्तिक माहिती तसेच दावा पडताळणीसाठी सादर केलेली माहिती तसेच दस्ताऐवज/प्रमाणपत्रे देण्यात येऊ नये आणि जर कार्यालयाने त्यांच्या संबंधातील कोणतेही दस्तऐवज/प्रमाणपत्र दिले आणि त्यामुळे त्यांच्या जिवितास किंवा शारीरीक सुरक्षिततेस धोका झाला तर त्याची सर्वस्वी जबाबदारी आपणावर राहील अशी धमकी जन माहिती अधिकारी यांना अपिलकर्त्यांनी दिली. तसेच त्यांनी व्यक्तीगत व त्यांचे कुटूंबाचे हितार्थ त्यांची माहिती देण्यात येऊ नये अशी न्यायाची भुमिका स्विकारली परंतु इतरांच्या बाबतीत तसा विचार केलेला नाही. उलट जनमाहिती अधिकारी यांना एक प्रकारची धमकी दिलेली आहे. ही गंभीर स्वरुपाची बाब आहे. तसेच या समितीचे सदस्य श्री सुरेन्द्र वामणराव सावरकर, संशोधन अधिकारी यांनी सुध्दा वारंवार धमक्या येऊन शेवटी त्यांचेवर प्राणघातक हल्ला करण्यात आला. ज्यामुळे ते अद्यापही या धक्यातून सावरलेले नाही.

अपीलकर्ता श्री मनोहर मारोतराव धकाते हे सन २००६ मध्ये नगरपरिषद, चंद्रपूर येथून नगरपरिषद सदस्य या पदावर निवडणुक लढले त्यांचे विरुध्द निवडणुकीमध्ये श्री दिनेश बाबुराव सेडमाके हे होते. श्री दिनेश बाबुराव सेडमाके हे अनुसूचित जमातीचे आरक्षित पदावर निवडून आले. श्री दिनेश बाबुराव सेडमाके हे अनुसूचित जमातीचे वैधता प्रमाणपत्र धारक आहे. श्री मनोहर मारोतराव धकाते हे निवडणुकीत पराभुत झाल्याने त्यांनी श्री दिनेश बाबुराव सेडमाके यांचे वैधता प्रमाणपत्रा संदर्भातील हरकतीचा मुद्दा । न्यायालयात उपस्थित करुन मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर येथे रिट याचिका क्रं.३५४५/२००७ अन्वये याचिका दाखल केली.तत्पुर्वी श्री मनोहर मारोतराव धकाते यांचे पुत्र श्री प्रशांत मनोहर धकाते यांनी माहिती अधिकार अंतर्गत श्री दिनेश बाबुराव सेडमाके यांचे जातीविषयक कागदपत्रे मागितले रिट याचिकाची प्रत प्राप्त होताच श्री दिनेश बाबुराव सेडमाके हे नागपूर समिती कार्यालयात आले

"अपीलीय अधिकारी यांनी दिनांक १३.७.२००७, १७.०७.२००७ दि. १३.०७.२००७ दि.१७.०७.२००७ चे प्रथम अपील अर्जावर श्री मनोहर मारोतराव धकाते यांना असे कळविले की, आपणास आतापर्यंत सहा प्रकरणामध्ये माहिती दिलेली असून सदर माहिती त्यांनी दिनांक ३०.८.२००७ व दिनांक २९.७.२००७ अन्वये प्राप्त केलेली आहे तरी देखील आपणशासकीय अधिकारी व अपीलीय अधिकारी यांचेकडे मोजक्या प्रकरणाची माहिती न मागता वारंवार मोठया प्रमाणावर शेकडे प्रकरणाची माहिती मागण्याचा ओघ सतत सुरु आहे. त्यामुळे अधिनियमाच्या कलम ८ (त्र)(जे) नुसार मागितलेली माहिती ही सार्वजनिक कामकाजाशी किंवा हित संबंधाशी नाही. त्यामुळे आपण मागितलेली माहिती कलम ८ (त्र)(जे) तसेच कलम ७ (९) अन्वये फेटाळण्यात येत आहे.

अपीलकर्ता श्री मनोहर मारोतराव धकाते यांनी जनमाहिती अधिकारी/अपीलीय अधिकारी यांना पाठविलेले अर्ज पाहता निव्वळ मोघम स्वरुपात शेकडो नावे कळवून त्यांची वैयक्तिक माहिती मागीतलेली आहे. तसेच माहिती व्यक्तीशः हवी आहे असे मुळ अर्जामध्ये नमूद केलेले असतांना सदर प्रकरणाची माहिती त्यांनी व्यक्तीशः घेऊन जाणे नियमानुसार आवश्यक होते. तथापी त्यांनी श्री लीलाधर पी.डफाडे यांचे नांव अधिकारपत्र देऊन त्यांच्या करवी माहिती प्राप्त केली आहे.

जनमाहिती अधिकारी व अपिलीय अधिकारी यांचेकडे मोजक्या प्रकरणाची माहिती न मागता वारंवार मोठया प्रमाणावर शेकडो त्रयस्थ पक्षाशी संबंधीत माहिती मागण्याचा ओघ सतत सुरु आहे. व सदरची माहिती मागतांना संबंधित त्रयस्थ व्यक्तींचे फक्त नांव कळवून त्यांच्या प्रकरणातील माहिती मागणी केली जाते. त्यामुळे हजारोंच्या संख्येत असलेल्या प्रकरणमधून सदरच्या व्यक्ती मार्हिती शोधने शक्य होत नाही व जन अधिकारी व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांची हकनाक पिळवणूक होते. सदरची माहिती अधिनियमाच्या कलम ८ (त्र) नुसार ही सार्वजनिक कामाशी किंवा हितसंबंधाशी नाही. त्यामुळे त्यांनी मागीतलेली शेकडो प्रकरणाची माहिती मागण्यात त्यांची मानसिकता स्पष्ट दिसून येते.

श्री रवी सयाम या अर्जदाराने श्री प्रशांत मनोहर धकाते, सौ कलावती धकाते व श्री मनोहर धकाते (अपीलकर्ते) यांचे संदर्भात जन माहिती अधिकारी यांना त्यांची माहिती

अर्जातील मागितलेल्या माहितीचे अवलोकन केले असता अपीलकर्ता यांनी मोघम अशी माहिती मागितलेली दिसून येते व त्यामुळे दिनांक १९.१०.२००७ रोजी जे उत्तर दिले आहे ते योग्य असून प्रथम अपीलाचा निर्णय सुध्दा योग्य आहे.

अपील क्रमांक १५५०/२००७ :- मध्ये अपीलकर्ता यांनी कु. अर्पना विनायक तुमडाम यांचे सन २००० ते २००७ या कालावधीतील अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती यांनी दिलेल्या वैधता प्रमाणपत्राच्या संबंधातील सर्व कागदपत्रांच्या छायांकित प्रती मागितलेल्या दिसून येते. माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १४.८.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना महिती त्रयस्थ पक्षाशी संबंधीत असल्याने कलम ११(१) अन्वये कार्यवाही करीता आपण ज्या व्यक्तीची महिती मागितली त्या व्यक्त्िच्या पत्रव्यवहाराचा पत्ता अर्जात दिलेला नसल्याने कलम ११ नुसार त्रयस्थ पक्षाशी पत्रव्यवहार होऊ शकला नाही. सबब वरील कारणास्तव अर्ज निकाली काढण्यात येत आहे असे माहिती अधिकारी यांनी अपीलीकर्ता यांना कळविलेले दिसून येते. त्यावर अपीलकर्ता यांनी दिनांक २१.८.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. प्रथम अपीलाचा निर्णय हा दिनांक १६.१०.२००७ रोजी देण्यात आलेला असून माहिती अधिकारी यांचा निर्णय काम करण्यात आला आहे. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या दिनांक २०.६.२००७ च्या अर्जातील मागितलेल्या माहितीचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, सदरच्या माहितीचे वर्णन मोघम स्वरुपाचे असल्यामुळे जन माहित अधिकारी यांनी दिलेले उत्तर योग्य आहे व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दिलेला निर्णय सुध्दा योग्य आहे.

अपीलकर्ता यांच्या वरील सर्व अपीलांच्या सुनावणीमध्ये उत्तरवादी यांनी खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केला आहे.

माहिती अधिकारी व अपीलीय अधिकारी यांचेकडे मोजक्या प्रकरणाची माहिती न मागता वारंवार मोठया प्रमाणावर शेकडो प्रकरणात माहिती मागण्याचा ओघ सतत सुरु आहे. त्यामुळे अधिनियमाचे कलम ८ (ञ) अन्वये मागितलेली माहिती ही सार्वजनिक कामकाजाशी संबंधीत नाही. त्यामुळे आपण मागितलेली माहिती कलम ८ (ञ) तसेच कलम ७ (९) अन्वये फेटाळण्यात येत आहे असे कळविण्यात आलेले दिसते. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

अपीलकर्ता यांच्या माहितीच्या अर्जातील माहितीचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, अपीलकर्ता यांनी उमेदवारांची फक्त नांवे दिलेली आहे व माहितीचा कालावधी सन २००० ते २००७ असा दिलेला असल्यामुळे सात वर्षाच्या कागदपत्रामधून सदरची माहिती शोधून त्यानंतर कलम ११ प्रमाणे कार्यवाही करणे हे अश्यक असल्यामुळे सदरचे दिलेले उत्तर हे योग्य आहे. व तेच प्रथम अपीलाच्या निर्णयात सुध्दा योग्य आहे.

अपील क्रमांक १५४९/२००७ :- मध्ये दिनांक २१.७.२००७ रोजी सन २००१ ते २००२ या कालावधीतील श्री विनायक सांबा तुमडाम यांना दिलेल्या वैधता प्रमाणपत्राच्या संदर्भात माहिती मागितल्याचे दिसून येते. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे. सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने दिनांक १९.१०.२००७ रोजी श्री विनायक सांबा तुमडाम यांची माहिती ही त्रयस्थ पक्षाच्या संबंधात असल्याने कलम ११ (१) अन्वये आपण व्यक्तीच्या पत्रव्यवहाराचा पत्ता न दिल्याने त्रयस्थ पक्षाचे म्हणणे मागण्याची कार्यवाही करता येत नाही. आपला अर्ज कलम ११(१) अन्वये फेटाळण्यात येत आहे, असे कळविण्यात आल्याचे दिसून येते. त्यामुळे दिनांक २१.८.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांनी प्रथम अपील दाखल केले आहे. प्रथम अपीलाचे संदर्भात दिनांक १६.१०.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांचे एकुण पाच अपीलाचे संदर्भात निर्णय दिलेला दिसून येतो. व त्यामुळे श्री विनायक सांबा तुमडाम यांचे संदर्भात सुध्दा निर्णय दिलेला दिसून येतो. व त्यामध्ये जन माहिती अधिकारी यांचा निर्णय कायम केलेले दिसून येतो. व सदरच्या निर्णयाने अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

आलेला दिसून येत नाही. व म्हणून राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये निर्णय कां देण्यात आला नाही याबध्दल विचारले असता अपीलकर्ता यांचे शेकडे अर्ज व शेकडो प्रथम अपीले असल्यामुळे व प्रथम अपीलात कोणत्याही प्रकारचा नवीन निर्णय देता येत नसल्यामुळे सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय दिला नाही असे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी खुलासा केला.

अपीलकर्ता यांच्या वरील नमूद केलेल्या अर्जामधील मागितलेल्या माहितीचे अवलोकन केले असता एकुण ४७ उमेदवारांच्या संदर्भात जी माहिती मागितलेली आहे ती माहिती ही १९९५ ते २००२ या कालावधीतील दिसून येते. व ती देणे हे जन माहिती अधिकारी यांना शक्य नाही असा निष्कर्ष काढावयास हरकत नाही. व त्यामुळे अशा प्रकारची माहिती उपलब्ध करुन व ती माहिती मोघम मागितलेली आहे त्यामुळे अपीलकर्ता यांना जे उत्तर दिनांक २६.९.२००६ रोजी देण्यात आले आहे ते योग्य आहे.

अपील क्रमांक १५४८/२००७ :- मध्ये अपीलकर्ता यांनी सन २००० ते २००७ या कालावधीतील श्री नरेंद्र सि. कुळमेथे यांना अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नागपूर यांनी दिलेल्या वैधता प्रमाणपत्राबाबत सर्व कागदपत्रांची माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने अपीलकर्ता यांना दिनांक ७.७.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांचे दिनांक १४.६.२००७ चे एकुण ८ अर्ज व दिनांक २२.६.२००७ चे एकुण ५ अर्जाकरीता, "वरील संदर्भीय अर्जानुसार आपण मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाशी संबंधीत असल्याने केंद्रिय माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम ११ (१) अन्वये कार्यवाही सुरु आहे. त्रयस्थ पक्षाकडून परवानगी प्राप्त झाल्यास माहिती पुरविण्यात येईल. परवानगी प्राप्त न झाल्यास वरील सर्व अर्ज निकाली काढण्यात आले आहे असे समजण्यात यावे. करीता कळविण्यात येत आहे, असे कळविल्याचे दिसून येते. सदरच्या उत्तराने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १३.७.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक २३.१०.२००७ रोजी एकुण १० अर्जातील प्रथम अपीलाचा निर्णय हा कळविण्यात आलेला असून जन माहिती अधिकारी यांचा निर्णय कायम करण्यात आलेला दिसून येतो. तसेच शासकिय

अपील क्रमांक १६२६/२००७ :- मध्ये अपीलकर्ता यांनी सन १९९५ ते २००२ या कालावधीतील एकुण ९ उमेदवारांच्या संदर्भात वैधता प्रमाणपत्र व इतर कागदपत्राची प्रमाणित प्रत. माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केलेले दिसून येते.

अपील क्रमांक १६२६/२००७, १६२७/२००७ :- मध्ये दिनांक ३०.८.२००७ रोजी केलेल्या माहितीच्या अर्जामध्ये एकुण ४७ व्यक्तीच्या माहितीची मागणी केली आहे. सदरच्या अर्जाच्या संदर्भामध्ये दिनांक २६.९.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी तथा संशोधन अधिकारी यांनी वरील संदर्भीय एकुण ५ अर्ज प्राप्त असून सदर ५ अर्जानुसार आपण एकुण ४७ नांवे नमूद व्यक्तीशः माहितीची मागणी केली आहे. सदर एकुण ४७ व्यक्तींच्या संबेधात माहिती ही त्रयस्थ पक्षाशी संबंधीत असल्याने कलम ११ (१) नुसार कार्यवाही करणे क्रमप्राप्त आहे. तसेच सदर व्यक्तीच्या पत्रव्यवहाराचा पत्ता किंवा पत्रव्यवहाराकरीता आवश्यक माहिती आपण अर्जात नमूद केलेली नसल्याने कलम ११(१) खाली कर्यवाही करता आली नाही असे कळवून अर्ज फेटाळण्यात आलेला आहे, असे दिसून येते.

अपील क्रमांक १६२८/२००७ व १६२९/२००७ :- मध्ये पुन्हा अपीलकर्ता यांनी दिनांक २२.८.२००७ रोजी एकुण २१ उमेदवारांची सन १९९५-२००२ या कालावधीतील वैधता प्रमाणपत्र व इतर प्रमाणपत्राच्या प्रमाणित प्रतीची माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केलेले दिसून येते. सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २८.९.२००७ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी तथा संशोधन अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक २२.८.२००७ च्या एकुण ४ अर्जाच्या संदर्भामध्ये आपण एकुण (३९) व्यक्तीच्या संबंधीत माहिती मागितलेली आहे. तथापि, ३९ व्यक्तीची त्रयस्थ पक्षाची माहिती असल्यामुळे कलम ११(१) खाली कार्यवाही करण्याकरीता माहिती आवश्यक पत्रव्यवहाराचा पत्ता दिलेला नाही. वरील कारणामुळे कलम ११(१) खाली कार्यवाही करता आली नाही. सबब, वरील कारणास्तव आपला अर्ज फेटाळण्यात येत आहे असा निर्णय दिलेला दिसून येतो सदरच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.१०.२००७ रोजी वरील पाचही अर्जाच्या निर्णयाच्या संदर्भामध्ये प्रथम अपील दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये कोणत्याही प्रकारचा निर्णय देण्यात

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६२६/२००८
अपील क्रमांक १६२७/२००८
अपील क्रमांक १६२८/२००८
अपील क्रमांक १६२९/२००८
अपील क्रमांक १५४८/२००८
अपील क्रमांक १५४९/२००८
अपील क्रमांक १५५०/२००८

१) श्री मनोहर मारोतराव धकाते
रा.अंचलेश्वर वार्ड, गोंडपूरा,
चंद्रपूर, ता.जि.चंद्रपूर-४४२४०२ **अपीलकर्ता**

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा वरिष्ठ संशोधन अधिकारी,
अनुसूचित जमाती-जात प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
आदिवासी भवन, गिरीपेठ, नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा संशोधन अधिकारी
अनुसूचित जमाती-जात प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
आदिवासी भवन, गिरीपेठ, नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १३.६.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ५.११.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये ३ द्वितीय अपील, दिनांक १२.११.२००७ रोजी १ द्वितीय अपील, दिनांक ११.९.२००७ रोजी १ द्वितीय अपील व दिनांक २४.९.२००७ रोजी २ द्वितीय अपीले असे एकुण ७ द्वितीय अपीले दाखल केली आहेत. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विनाअनुमती गैरहजर आहे. उत्तरवादी हजर आहे.

याबाबतचाही विचार करावा लागतो. माहिती का देता आली नाही याचे कारण त्यांनी दिलेले आहे. परंतु त्यानंतर अपीलकर्त्यांच्या अर्जाप्रमाणे (दिनांक ३०.११.२००६ च्या) व त्यातही दिनांक १६.१०.२००६ च्या अर्जाचा उल्लेख असल्यामुळे माहिती उपलब्ध आहे असे कळविण्यात आले. यावरुन माहिती देण्यास टाळाटाळ केलेली आहे असा निष्कर्ष काढता येत नाही. अन्यथा पुन्हा तेच उत्तर कायम ठेवून माहिती उपलब्ध नाही असेही देता आले असते तसेच बंद केलेला खटला हा सन २००० मधील असल्याने २००६ मधील माहिती अधिकारी यांना ती माहिती उपलब्ध करुन देण्यास जाणून बुजून टाळाटाळा करण्याचे काहीच कारण नाही. व त्यामळे कार्यालयाच्या स्थलांतराची बाब, अभिलेख्यांचा शोध घेणे हे अपरिहार्य असते. व काही वेळेस शोध घेवूनही अभिलेख मिळत नाही किंवा त्यानंतरही मिळतात. त्यामुळे माहिती उपलब्ध करुन न देणे किंवा माहिती नाकारणे असा अर्थ काढता येत नाही. व दिनांक १.११.२००६ च्या अर्जातील माहिती या कार्यालयात उपलब्ध नाही करीता देता येणार नाही. उपलब्ध असून माहिती नाकारलेली आहे असे नाही. माहिती उपलब्ध झाल्यावर ती पुरविण्यात सुध्दा आली आहे. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे तोडी म्हणण्याप्रमाणे जन माहिती अधिकारी हे अधिनियमाचे कलम २० प्रमाणे शास्तीस पात्र नाहीत. व त्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक १६.१०.२००६ व ३०.११.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे माहिती उपलब्ध झालेली असल्यामुळे सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना निर्णयाची एक प्रत देण्यात यावी.

दिनांक १२.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

" अर्जदाराने मागितलेली माहिती सन २००० या वर्षातील असल्याने सदर खटल्याची कार्यवाही बंद होऊन रेकार्डला दाखल करण्यात आले होते. अर्जदाराने मागितलेल्या कागदपत्रांचा शोध घेण्यात आला असता सहाय्यक पोलीस आयुक्त, सिताबर्डी कार्यालय सन २००० मध्ये पोलीस जीमखाना शेजारी, सिव्हील लाईन नागपूर येथे कार्यरत होते. सन २००३ मध्ये सदरचे कार्यालय हे तेथून विभागीय आयुक्त कार्यालय परिसर येथे स्थलांतरीत झाले. त्यामुळे अर्जदार यांनी मागितलेली मागितलेली माहितीची कागदपत्रांचा शोध घेतला असता सदर कागदपत्रे उपलब्ध होऊ शकली नाही. सदरचे कागदपत्रे आढळून न आल्याने कार्यालयीन जावक क्रमांक ३६९३, दिनांक १.११.२००६ प्रमाणे विहित मुदतीत कळविण्यात आले होते. सदर रेकार्डचा पुन्हा शोध घेतला असता अर्जदार यांनी मागितलेली क्रं. अ ची माहिती मिळून आल्याने सदरची माहिती अर्जदार यांना घेवून जाण्याबाबत दिनांक १३.१२.२००६ अन्वये कळविण्यात आले. व त्याप्रमाणे अर्जदारातर्फे संदिप मुंजे माहिती घेवून गेले. अर्जदार यांनी अर्जात मागणी केलेल्या माहितीमधील क्रमांक ब व क मध्ये नमूद माहिती अनुक्रमे केस क्रमांक २/२००० च्या न्यायालयाच्या रोजनाम्याची संपुर्ण प्रत व उपरोक्त खटल्यात दिलेला अंतिम निकाल या संदर्भात रोजनाम्यात काही निर्णय नमूद केले असल्यास त्याची प्रत त्यावेळी शोधून मिळून न आल्याने अर्जदार यांना पुरविण्यात आली नव्हती. मात्र प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये पुन्हा कागपत्राबाबत रेकार्ड शोधला असता क्रमांक ब व क मधील कागदपत्रे मिळून आल्याने ती अपीलार्थी यांचेकडे पाठविण्यात आली व अपीलकर्ता यांना माहिती पुरविण्यात आली. पुन्हा शेवटी अर्जदार यांनी माहितीच्या अर्जात मागणी केलेली कागदपत्रे २००० मधील जूने रेकार्ड असल्याने त्याचप्रमाणे सदरचे कार्यालय २००३ मध्ये स्थलांतरीत झाल्याने अर्जदार यांनी मागितलेली माहिती शोधून अर्जदारास पुरविता आली नाही."

या खुलाशावरुन एक निश्चित दिसून येते की, सदरच्या खटल्याची माहिती ही २००० या वर्षातील जूनी आहे व खटला पूर्ण होऊन रेकार्डला दाखल करण्यात आला होता. व त्यानंतर कार्यालय स्थलांतर झाले ही बाब जर खरी आहे असेल तर माहिती उपलब्ध करुन देण्यास जो विलंब झालेला आहे त्याबाबतचा विचार हा त्या पार्श्वभूमीवर करावा लागतो. अपीलकर्ता यांना जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यास टाळाटाळ केली आहे का

रोजी कार्यालयात हजर झाले. त्यांचे म्हणणे ऐकूण घेण्यात आले. त्यांनी असे सांगितले की, त्यांनी माहिती मागितल्याप्रमाणे अ.क्रं.१ मध्ये नमूद माहिती इस्तगासा व त्यासोबतचे कागदपत्रे माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक पोलीस आयुक्त, सिताबर्डी विभाग यांचेकडून प्राप्त झालेले आहे. अ.क्रं. ब, क मध्ये नमूद रोजनाम्याची प्रत त्यांना मिळाली नसल्यामुळे त्यांनी अपील अर्ज केला आहे. रोजनाम्याची प्रत अ.क्रं. ब अंतिम आदेश (माहिती मागितलेली अ.क्रं.) मध्ये नमूद आहे. तथापि त्यांचे अपील मान्य करुन त्यांना पुरविण्यात येत आहे." अशा प्रकारे अपीलकर्ता यांचे अपील मान्य करुन त्यांना पुर्ण माहिती पुरविण्यात आलेली आहे. तथापि, अपीलकर्ता यांच्या अर्जातील मुद्या क्रमांक १ ते ७ मध्ये नमूद अर्जाचे निवेदन/विचार हे उपरोधिक स्वरुपाचे असून प्रकरण २००० चे जूने असल्याने अभिलेख्यांची पाहाणी करण्यास अवधी लागेल. अर्जदाराने मागितलेली माहिती त्यांना पुरवियात आलयाने अपील अर्जातील मुद्या क्रमांक १ ते ७ गैर लागू आहे व अपीलकर्ता हे माहितीच्या अधिकाराचा दुरुपयोग करीत असल्याचे सकृत दर्शनी दिसून येते. त्यामुळे मुद्या क्रमांक १ ते ७ ची माहिती अर्जदारास देणे संयुक्तिक व आवश्यक वाटत नाही, असा निर्णय दिलेला दिसून येतो.

प्रथम अपीलाच्या निर्णयावरुन असे दिसून येते की, अपीलकर्ता यांना पुर्ण माहिती पुरविण्यात आलेली आहे. परंतु माहिती उपलब्ध असतानाही उपलब्ध नसल्याचे सहाय्यक पोलीस आयुक्त, सिताबर्डी नागपूर यांनी अपीलकर्त्यास खोटे कळविले आहे. अपीलार्थीस माहिती देण्याचे नाकारले. संपुर्ण माहिती दिली नाही. अर्धवट माहिती दिली. जी काही अर्धवट माहिती दिली ती अपीलकर्त्यांच्या अर्जाच्या तारखेपासून ५७ दिवसानंतर दिली. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १६.१०.२००६ चे अर्जान्वये मागितलेली माहिती ही अपीलकर्त्यांनी त्यांच्या
दिनांक ३०.११.२००६ रोजीचे पत्रान्वये मागितलेली माहिती असल्याची खोटी नोंद रेकार्डवर घेतली अशी कारणे दिली आहे.

अपीलकर्ता यांना दिनांक १६.१०.२००६ च्या अर्जाचे अनुषंगाने माहिती या कार्यालयात उपलब्ध नाही असे दिनांक १.११.२००६ रोजी कळविण्यता आले. त्याबाबत प्रथम अपीलात सुध्दा विवेचन केलेले आहे. तसेच राज्य माहिती आयोगाकडे सहाय्यक पोलीस आयुक्त, सिताबर्डी, विभाग यांनी दाखल केलेल्या खुलाशा मध्ये खालीलप्रमाणे खुलासा केलेला आहे.

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १३.१२.२००६ रोजी दिनांक १.१२.२००६ रोजीचा अर्ज असा संदर्भ देवून आपण दिनांक १.१२.२००६ रोजी माहितीचा अधिनियम, २००५ अन्वये माहिती मिळण्याबाबत दिलेल्या अर्जातील माहिती या कार्यालयात उपलब्ध झाली असल्याने आपण आमच्या कार्यालयात येवून कृपया माहिती घेवून जावी असे सहाय्यक पोलीस आयुक्त यांनी अपीलकर्ता यांना कळविले असून दिनांक १६.१२.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांस ५.४५ वाजता निवासस्थानी प्राप्त अशी नोंद दिलेली दिसून येते. सदरच्या उत्तराने अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाच्या संदर्भामध्ये अपीलाच्या सुनावणीस अर्जदार स्वतः उपस्थित राहाण्यास असमर्थ असल्याने अर्जदारातर्फे अर्जदाराचे प्रतिनिधीस अर्जदाराची बाजू मांडण्याकरीता परवानगी मिळण्याबाबत राज्य माहिती आयोगाकडे विनंती केली आहे. सदरची विनंती मान्य करण्यात येवून श्री संदीप सु. मुंजे यांना अपीलकर्ता यांची बाजू मांडण्याची परवानगी देण्यात आली आहे.

अपीलकर्ता यांनी प्रथम अपीलाच्या निर्णया विरुध्द प्रथम अपील केलेले असल्यामुळे प्रथम अपीलाचा निर्णय हा खालीलप्रमाणे आहे.

" माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक पोलीस आयुक्त, सिताबर्डी शहर विभाग यांचेकडून माहिती मिळविण्यात आली. माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्या दिनांक २.२.२००७ चे पत्रान्वये कळविले की, अर्जदार श्री दिगंबर विनायक देशपांडे यांनी मागितलेली पोलीस स्टेशन राणाप्रतापनगर इस्तगासा क्रमांक १/२००० कलम १४५ जा.फौ.चे इस्तगासा व त्यासोबत कागदपत्राच्या प्रतीची मागणी केलेली होती. परंतु, प्रकरण २००० चे असल्याने व उपरोक्त खटल्याचे कागदपत्राची पाहाणी केली असता अभिलेख्यात आढळून न आल्याने ते अभिलेखे नसल्याबाबत अर्जदारास कळविण्यात आले होते. तथापि या संदर्भात अधिक बारकाईने पाहाणी व चौकशी केली असता उपरोक्त इस्तगासाची प्रत मिळून आल्याने ती अर्जदारास पुरविण्यात आलेली आहे. तसेच त्यांनी इस्तगासाचा सुमार नंबर १/२००० कलम १४५ जा.फौ.चे रोजनाम्याची प्रत दिनांक ३१.७.२००१ रोजीचे अंतिम निकाल आदेश (माहिती आणली आहे) ती प्रमाणित प्रत कार्यालयात पाठविली. तसेच अपीलकर्ता श्री देशपांडे यांना दिलेल्या सूचने प्रमाणे ते दिनांक २४.१.२००७

क) केस क्रं.१/२००० मध्ये मा. विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी, सिताबर्डी विभाग, नागपूर यांनी दिलेल्या अंतिम निकाल (speaking order) ची प्रत दयावी.

सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने दिनांक १.११.२००६ रोजी सहाय्यक पोलीस आयुक्त, सिताबर्डी श्री वामन खरात यांनी अपीलकर्ता यांना " आपण दिनांक १६.१०.२००६ रोजी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अन्वये माहिती मिळण्याबाबत दिलेल्या अर्जातील माहिती या कार्यालयात उपलब्ध नाही करीता आपणास माहिती देता येणार नाही "असे कळविलेले दिसून येते. त्यानंतर अपीलकर्ता यांनी पुन्हा सहाय्यक पोलीस आयुक्त, सिताबर्डी विभाग, नागपूर शहर यांचेकडे माहिती मिळण्याबाबत अर्ज दाखल केला होता व त्यात आवश्यक असलेल्या माहितीचा तपशिल यामध्ये दिनांक १६.१०.२००६ रोजी अर्जाच्या संदर्भात उल्लेख केला आहे. माहितीचा विषय यामध्ये सुध्दा दिनांक १६.१०.२००६ च्या अर्जाचा उल्लेख केला आहे. त्यानंतर माहितीचा कालावधी दिनांक १७.२.२००० ते १३.३.२००० असा दिलेला आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन :

१) आपले कार्यालयातील माहिती आपलेच कार्यालयात उपलब्ध का नाही,याची माहिती दयावी.

२) सदर माहिती आपले कार्यालयात का उपलब्ध नाही याचा आपण कोणकोणत्या कशाप्रकारे शोध घेतला/तपास केला याची माहिती द्यावी.

३) शोध घेतला नसल्यास/तपास केला नसल्यास का केला नाही, याची माहिती द्यावी

४) सदर माहिती/नोंदी(रेकार्ड) सांभाळून ठेवण्याची (maintain) जबाबदारी कोणाची ओ व ती त्याने पार पाडली का याची माहिती द्यावी.

५) उपरोक्त नमूद जबाबदारी संबंधीत व्यक्तीने पार पाडली नसल्यास आपण त्या संबंधीत व्यक्तीविरुध्द कोणत्याप्रकारे कारवाई केली, याची माहिती द्यावी.

६) कारवाई केली नसल्यास का केली नाही याची माहिती द्यावी

७) ज्यामुळे नागरिकांना मागितलेली माहिती मिळत नाही त्यामुळे नागरिकांचे नुकसान होते, यास जबाबदार कोण. त्याविरुध्द आपण काय कारवाई केली, त्याबाबत काय तरतूद आहे, याची माहिती द्यावी. अर्जदार स्वत: माहिती घेवून जाणार आहे.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६७४/२००८

१) श्री दिगंबर विनायक देशपांडे
प्लॉट क्रं.७२, पुष्पक अपार्टमेंट, फ्लॉट क्रं. २०४,
पांडे ले आऊट,खामला नागपूर-४४००२५. **अपीलकर्ता**

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा पोलीस उप आयुक्त
परिमंडळ क्रं.१, नागपूर शहर, नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक पोलीस आयुक्त
सिताबर्डी विभाग, नागपूर शहर, नागपूर. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक १२.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २७.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १६.१०.२००६ रोजी सहाय्यक पोलीस आयुक्त, सिताबर्डी यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती अर्जदाराच्या पत्यावर नोंदणीकृत टपालाने पाठविण्यात यावी, असे नमूद केले आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन :

अ) अर्जादाराविरुध्द कलम १४५ Cr.P.C. अंतर्गत केस (केस क्रमांक १/२०००) सुरु करण्याबाबत पो.स्टे.राणाप्रतापनगर नागपूर कडून मा. विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी, सिताबर्डी विभाग, नागपूर यांना सादर केलेल्या अहवालाची (त्यासोबत सहपत्र असल्यास त्या सहपत्रांसह) प्रत दयावी.

ब) केस क्रं.१/२००० चे संदर्भातील मा. विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी, सिताबर्डी विभाग, नागपूर यांचे न्यायालयाच्या रोजनाम्याची संपूर्ण प्रत दयावी.

आहे त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांनी रुपये ९५८/- चा भरणा करावा व मुद्या क्रमांक ६ ची माहिती उपलब्ध करुन घ्यावी.

२) मुद्या क्रमांक ४ च्या संदर्भामध्ये त्यांनी संबंधीत नस्तीची पाहाणी करुन त्यांना आवश्यक असलेली कागदपत्रे, जन माहिती अधिकारी यांचे निदर्शनास आणून त्याच्या छायांकित प्रती योग्य ते शुल्क भरुन उपलब्ध करुन घ्याव्या. परंतु अपीलकर्ता यांनी रुपये ९५८/- चा भरणा केल्यानंतरच मुद्या क्रमांक ४ ची माहिती उपलब्ध करुन द्यावी.

३) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १२.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

इ) अर्जदाराने मागीतलेली मुद्या क्रं.७ व ८ ची माहिती, माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ च्या कलम २ (च) अन्वये माहितीच्या व्याख्येअंतर्गत येत नाही. अर्जदाराने कार्यालयात अभिलेख्यांच्या स्वरुपात उपलब्ध असलेली माहिती मागीतलेली नव्हती. तर अर्जदाराचे प्रश्न वाचून त्यावर माहिती अधिकारी यांना आपले मत नोंदवावे लागेल अशी माहिती मागीतलेली आहे. जी माहितीचा अधिकार अधिनियमान्वये पुरविणे अभिप्रेत नाही.

ई) अर्जदाराचा अर्ज हा योग्य कारणांसाठीच फेटाळण्यात आलेला आहे.

६) अर्जदाराचे प्रकरण या समितीसमोर सुरु आहे आणि जेव्हा एखादे प्रकरण एखाद्या न्यायाधिकरणासमोर सुरु असेल तेव्हा त्यातील दस्ताऐवजांच्या प्रती साध्या अर्जाद्वारे मागणी केल्यावर सुध्दा मिळतात त्यासाठी माहिती अधिकाराचा उपयोग करुन त्रास देणे उचित नाही.

७) करीता मा. राजय माहिती आयुक्त यांना नम्र विनंती करण्यात येते की,उपरोक्त नमूद कारणास्तव अर्जदाराचे अपील हे खारीज करण्यात यावे."

सदरच्या खुलासा मधील मुद्या क्रमांक ४ मध्ये अपीलकर्ता यांनी रुपये ३४/- इतके शुल्क जमा केले आहे मात्र, त्यांना दिनांक २१.११.२००६ च्य पत्राप्रमाणे मुद्या क्रमांक ६ च्या संदर्भामध्ये शुल्क रुपये ९५८/- जमा केलेले नाही असे म्हटलेले आहे. त्याचप्रमाणे सदरचे विहित शुल्क रुपये ९५८/- त्यांनी जमा केलेले नसल्यामुळे त्यांना सदरच्या आदेशाची माहिती पुरविण्यात आली नाही व तोच निर्णय प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा कायम केलेला असल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी मुद्या क्रमांक ६ च्या माहितीचे विहित शुल्क रुपये ९५८/- जमा करुन माहिती उपलब्ध करुन घेणे संयुक्तिक राहील.

अपीलकर्ता हे स्वतः शासकिय अधिकारी असून सुध्दा व स्वतः माहिती अधिकारी असून सुध्दा ते इतर कार्यालयामध्ये माहिती मागताना असभ्य भाषा वापरतात असे दिसून येते व त्यांना अपीलाचे कारण काय असावे याबध्दलचे ज्ञान दिसून येत नाही. अपीलकर्ता यांना हवी असलेली माहिती त्यांना हवी असल्यास त्याकरीता त्यांनी रुपये ९५८ चा भरणा करणे हे संयुक्तिक राहील. तसेच मुद्या क्रमांक ४ संदर्भात त्यांना माहिती उपलब्ध झाली नाही असे त्यांचे म्हणणे

४. दिनांक ६.१२.२००६ रोजी अर्जदार कार्यालयात आले त्यांनी त्यांच्या प्रकरणातील हव्या असलेल्या दस्ताऐवजांवर खुणाकरुन दिल्या व त्या खुणावरुन दिलेल्या दस्ताऐवजांच्या छायाप्रती त्यांच्या समोरच काढून त्यांना दिल्या त्याचे विहिती शुल्क रु. ३४/- त्यावेळी त्यांनी कार्यालयात जमा केले. मात्र मुद्या क्रं. ६ च्या माहितीचे विहित शुल्क रुपये ९५८/- (अक्षरी रुपये नऊशे अठठावन्न फक्त) त्यांनी जमा केलेले नसल्याने त्यांना सदर मुद्याची माहिती पुरविलेली नाही. माहित नेते वेळी त्यांनी अचूक माहिती मिळाली नसल्याचे लेखी अथवा तोंडीही म्हटले नाही.

मुद्या क्रं. ७ अन्वये त्यांनी न्यायामध्ये पारदर्शकता असण्याकरीता वरील अ.कं. १ ते ५ चे दस्ताऐवज संबंधीतास म्हणजे मला देणे आवश्यक असता अद्याप दिले नाही. माझेच दस्ताऐवज मला न देणे संयुक्तिक आहे किंवा नाही याची विचारणा केली. मुद्या क्रं. १ ते ६ ची माहिती त्यांना विहित शुल्क जमा करुन घेऊन जाण्यास सांगितले असल्याने सदर बाबीवर भाष्य करण्याची गरज वाटली नाही. शिवाय मुद्या क्रं. ८ मध्ये ही त्यांनी विचारणा केली की जीवंत असे पर्यंत न्याय मिळेल का. या दोन्ही मुद्यांची माहिती अर्जदाराने माहिती अधिकारी यांना प्रश्नार्थक स्वरुपात विचारलेली आहे.ज्यावर माहिती अधिकारी यांना स्वत:चे मत नोंदवावे लागेल. सदर अधिनियमान्वये माहिती अधिकारी यांनी अर्जदाराचे प्रश्न वाचून त्यावर स्वत:चे मत नोंदविणे अभिप्रेत नसून कार्यालयात जी माहिती अभिलेख्याच्या स्वरुपात उपलब्ध आहे तीच माहिती पुरविणे अपेक्षीत आहे त्यामुळे कलम २ (च) अन्वये सदर माहिती, माहितीच्या व्याख्येत येत नसल्याने सदर मुद्यांवर भाष्य केले नाही.

५. अर्जदाराने केलेली मागणी लक्षात घेता अर्जदाराचे उपरोक्त नमूद अपील पुढील कारणास्तव खारीज करण्यात यावे ही विनंती.

अ) अर्जदाराच्या अर्जावर विहित वेळेत उत्तर देण्यात आलेले आहे.

ब) अर्जदारास चुकीची, दिशाभूल करणारी किंवा अपूरी माहिती पुरविलेली नाही.

क) अर्जदारास देय असलेली माहिती पुरविली आहे

ड) मुद्या क्रं.६ च्या माहितीचे विहीत शुल्क रु. ९५८/- जमा करुन माहिती नेण्यास कळविलेले असतांना देखील अर्जदाराने माहिी नेली नाही यास सर्वस्वी अर्जदारच जबाबदार आहे.

सदरच्या द्वितीय अपीलाच्या सुनावणीच्या संदर्भामध्ये शासकिय माहिती अधिकारी यांनी खालीलप्रमाणे खुलास दाखल केला आहे.

खुलासा-

" १.श्री राजपूत, पोलीस दक्षता पथक, अमरावती यांनी सन २००३ मध्ये दिलेल्या अहवालाची प्रत.

२. श्री पाटील पोलीस दक्षता पथक, अमरावती यांचे पुनर्तपासणी अहवाल सन २००४ व २००५ चे अहवालाची प्रत.

३. माझे कडून २००३,२००४,२००५ मध्ये दक्षता पथकाने लिहून घेतलेल्या प्रतिज्ञापत्राची सत्यप्रत

४. दक्षता पथक व कार्यालय यांनी केलेला पत्रव्यवहार त्याच्या प्रती

५. दक्षता पथक अमरावती यांनी आपल्या कार्यालयास सादर केलेल्या कोतवालबुकाच्या सत्यप्रती (आत्या, आई, आजोबा इत्यादि)

६. दिनांक १.१.२००१ ते आजपर्यंत दिलेल्या वैध, अवैध प्रमाणपत्रांची यादी

७. न्यायामध्ये पारदर्शकता असण्याकरीता वरील अ.क्रं. १ ते ५ दस्ताऐवज संबंधीतास म्हणजे मला देणे आवश्यक असता अद्याप दिले नाही माझेच दस्तऐवज मला न देणे संयुक्तिक आहे किंवा नाही.

८. जिवंत असे पर्यंत न्याय मिळेल का.

३. अर्जदार श्री सुरेश प्रभाकर सोनकुसरे यांचा उपरोक्त अर्ज या कार्यालयाचे आदेश क्रं.५२०५ दिनांक २१.११.२००६ अन्यये निकाली काढलेला होता सदर आदेशान्वये त्यांना मुद्या क्रं. १ ते ५ ची माहिती स्वतः कार्यालयात येऊन घेऊन जावे जेणे करुन त्यांना त्यांच्या प्रकरणातील आवश्यक ते नेमके दस्ताऐवज विहित शुल्क जमा करुन नेता येतील व मुद्या क्रं. ६ च्या माहितीचे विहित शुल्क ९५८/- होत असल्याचेही त्यांना कळविले होते.

अर्जदार यांनी यापूर्वीही माहितीच्या अधिकाराअंतर्गत अनेक अर्ज या कार्यालयाकडे केलेले होते वेळोवेळी त्यांना कायद्यान्वये देय असलेली माहिती ही पुरविलेली होती तथापि त्यांचे complentive nature पाहता त्यांना त्यांच्या प्रकरणातील जी माहिती पाहिजे ती माहिती त्यांनी समक्ष हजर राहून घेऊन जावी असे सांगितले जेणे करुन त्यांचे समाधान होईल.

४) दक्षता पथक व कार्यालये यांनी केलेला पत्र व्यवहार त्याच्या प्रती

५) दक्षता पथम अमरावती यांनी आपलया कार्यालयास सादर कलेल्या कोतवाल बुकांच्या सत्यप्रती (आत्या, आई, आजोबा ई.)

६) दि.१.१.२००१ ते आजपर्यंत दिलेल्या वैध/अवैध प्रमाणपत्रांची यादी

७) न्यायामध्ये पारदर्शकता असण्याकरीता वरील अनु.क्रं.१ते ५ दस्तऐवज संबंधीतास म्हणजे मला देणे आवश्यक असता अद्याप दिले नाही. माझेच दस्तऐवज मला न देणे संयुक्तिक आहे किंवा नाही.

८) जिवंत असेपर्यंत न्याय मिळेल काय.

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २१.११.२००६ रोजी अर्जदार यांनी स्वत: येवून ५ मुद्यांची माहिती घेवून जावी कारण त्यांना त्यांच्या प्रकरणातील आवश्यक ते नेमके दस्तऐवज विहित फी भरुन नेता येतील. त्याचप्रमाणे मुद्या क्रमांक ६ च्या माहितीची विहीत फी रुपये ९५८/- (रुपये नऊशे अठठावन्न) आहे. ती त्यांनी स्वत: दिनांक २.१२.२००६ रोजी घेवून जावी असे कळविलेले दिसून येते. त्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांनी दिनांक ६.१२.२००६ रोजी ३४/- रुपयाचा भरणा केलेला दिसून येतो व माहिती उपलब्ध करुन घेतलेली दिसते. मात्र दिनांक २५.१२.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांनी दक्षता पथक व जात पडताळणी कार्यालय यांच्या पत्रव्यवहाराच्या प्रती मिळाल्या नाही, मुद्या क्रमांक ६,७,८ ची माहिती मिळाली नाही. दिनांक १.१.२००१ ते आजपर्यंत अवैध प्रमाणपत्राची यादी मिळाली नाही. न्यायामध्ये पारदर्शकता असण्याकरीता मला माझे दस्तऐवज आजपर्यंत न देण्याचे कारण. ४) जीवंत असेपर्यंत न्याय मिळेल काय.

सदरच्या अपीलाचा निर्णय दिनांक २३.१.२००७ रोजी पारीत करण्यात आलेला आहे. माहिती अधिकारी यांनी देय असलेली सर्व माहिती अपीकर्ता यांस पुरविली आहे व पुरविण्यास तयार आहे त्यामुळे अपीलकर्ता यांचा अर्ज फेटाळण्यात येत आहे असा निर्णय देण्यात आलेला आहे. सदरच्या निर्णयाने अपीलकर्त्याचे समाधान न झाल्यामुळे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६२२/२००८

१) श्री सुरेश प्रभाकर सोनकुसरे
जय माती दी चौक, गोडबोले प्लॉट,
डाबकी रोड,जुने शहर,अकोला- ४४४००२ — अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उप संचालक (सं)
अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
अमरावती.

३) जन माहिती अधिकारी तथा संशोधन अधिकारी
अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,
अमरावती. — उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १२.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.११.२००६ रोजी खालीलप्रमाणे ८ मुद्यांवर माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केले आहे. तसेच आवश्यक खर्च मी भरण्यास तयार आहे तसे मला लेखी कळविण्यात यावे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन :

१) श्री राजपूत पोलीस दक्षता पथक अमरावती यांनी सन २००३ मध्ये दिलेल्या अहवालाची प्रत

२) श्री पाटील पोलीस दक्षता पथक अमरावती यांचे पुर्नतपासणी अहवाल सन २००४ व २००५ चे अहवालाची प्रत

३) माझेकडून २००३,२००४,२००५ मध्ये दक्षता पथकाने लिहून घेतलेल्या प्रतिज्ञा पत्राची सत्यप्रत

झाल्यास शास्ती लादण्यापूर्वी जन माहिती अधिकारी यांचे म्हणणे मांडण्यास वाजवी संधी देण्यात यावी, अशी तरतूद आहे.

वरील कलमातील कारणांचा विचार केल्यास जन माहिती अधिकारी यांनी जो खुलासा केलेला आहे व माहिती उपलब्ध करुन देण्याचा जो प्रयत्न केलेला आहे व त्यात त्यांनी माहिती ही जूनी व विस्तृत स्वरुपाची होती, उपलब्ध कां करुन देता आली नाही याचाही खुलासा केला आहे व माहिती देण्यास कोणत्याही प्रकारे टाळाटाळ केलेली नाही हे त्यांनी वेळोवेळी माहिती संकलीत करण्याकरीता जे पत्र दिलेले आहे त्यावरुन आयोगाचे मत झालेले आहे व तसेच मुळात अपीलकर्ता यांनी जी माहिती मागितली आहे ती १९९० पासून व ६६ ग्रामपंचायत क्षेत्रातील असून तसेच ती निरनिराळया विभागातील असून ती एकत्रित एकाच अर्जात मागितलेली असल्यामुळे ती व्यापक आहे असेही आयोगाचे मत आहे. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी हे शास्तीस पात्र नाहीत. मात्र अपीलकर्ता यांनी मागितलेली उर्वरित माहिती ही अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन देणे हे संयुक्तिक राहील व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशत: मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशता मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना त्यांच्या दिनांक १६.१०.२००६ च्या अर्जामध्ये मागितलेल्या माहिती प्रमाणे उर्वरित माहिती ही हा निर्णय मिळाल्यापासून ३० दिवसांचे आंत संकलीत करुन विनामुल्य उपलब्ध करुन द्यावी.

२) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक १२.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

देण्यास टाळाटाळ केलेली आहे, असे दिसून येत नाही. माहिती विस्तृत जुनी व व्यापक स्वरुपाची असल्यामुळे अर्थातच अशा प्रकारची माहिती एकाच विभागत संकलीत नसेल तर ती ३० दिवसांच्या आंत उपलब्ध करुन देणे हे शक्य होत नाही. तसेच वर नमूद केल्याप्रमाणे ज्या वेळेस त्यांना माहिती उपलब्ध झाली त्या त्या वेळेस ती माहिती त्यांनी अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन दिली आहे व अपीलकर्ता यांनी सुध्दा त्याबध्दलची पोच दिली आहे. परंतु अपीलकर्ता यांना संपूर्ण माहिती दिनांक २१.३.२००७ नंतर सुध्दा उपलब्ध झाली नाही त्याबाबत जन माहिती अधिकारी तथा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी असे सांगितले की, ग्रामसेवकांच्या संघटनेच्या माध्यमातून सदरची माहिती उपलब्ध करुन घेण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत.परंतु प्रशासकिय माहिती उपलब्ध करुन घेण्याकरीता संघटनेचा उपयोग करणे याबाबत त्यांना विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, ग्रामसेवकांचे असहकार आंदोलन सुरु असल्यामुळे संघटनेस विश्वासात घेतल्याशिवाय अशा प्रकारची माहिती उपलब्ध होऊ शकत नाही व म्हणून संघटनेच्या माध्यमातून सदरची माहिती उपलब्ध करुन घेवुन अपीलकर्ता यांना पुरविण्यात आली.

अपीलकर्ता यांनी जो खुलासा दाखल केला आहे त्या खुलाशा मध्ये सुध्दा माहिती अधिकारी यांनी सर्व ग्राम पंचायतींना पत्र देवून माहिती देण्यासंबंधी कळविले असताना सुध्दा अद्याप माहिती मिळाली नाही असे नमूद केले आहे. यावरुन जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती उपलब्ध करुन देण्यासाठी प्रयत्न केले आहे. तसेच खुलाशामध्ये अपीलकर्ता यांनी नियमानुसार दंडात्मक कार्यवाही करण्यात यावी अशी विनंती केली आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम २० (१) प्रमाणे राज्य जन माहिती अधिकारी कोणत्याही वाजवी कारणाशिवाय माहिती मिळण्याबाबतचा अर्ज स्विकृत करण्यास नकार दिला आहे किंवा कलम ७ च्या पोटकलम (१) अन्वये विर्निदिष्ट केलेल्या वेळेत माहिती सादर केलेली नाही किंवा माहिती मिळविण्यासाठी केलेली विनंती दुष्ट हेतूने नाकारली आहे किंवा जाणूनबुजून चुकीची, अपूर्ण किंवा दिशाभूल करणारी माहिती दिली आहे किंवा मागितलेली माहिती नष्ट केली आहे किंवा माहिती सादर करण्यास कोणत्याही प्रकारे अडथळा आणला आहे असे आयोगाचे मत झाले असेल तर माहिती देईपर्यंत प्रत्येक दिवसाला रुपये २५०/- इतकी शास्ती लादेल. तथापि, अशा शास्तीची एकुण रक्कम रुपेय २५,०००/- पेक्षा अधिक असणार नाही व शास्ती लादावयाची

रोजी सुनावणी ठेवण्यात आली होती असे दिसून येते व त्या पत्राची प्रतिलीपी अपीलकर्ता यांना दिलेली दिसून येते. त्याप्रमाणे अपीलकर्ता यांनी मागितलेली माहिती १० दिवसांचे आंत उपलब्ध करुन देण्यात यावी अशा प्रकारचे आदेश रोजनाम्यावर दिसून येते. त्याप्रमाणे दिनांक ५.३.२००७ ला या कार्यालयात सकाळी ११.०० वाजता सुनावणी घेण्यात आली असून सदर विषयाची माहिती आपणास गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, बाळापूर यांचेकडून प्राप्त होताच पुरविण्यात येईल असे पत्र दिलेले दिसून येते. सदरची माहिती उपलब्ध करुन देण्याची तारीख २०.३.२००७ रोजी दिलेली आहे असे अपलकर्ता यांनी आयोगाचे निदर्शनास आणले. पुन्हा दिनांक २१.३.२००७ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सदरची माहिती दिनांक २०.३.२००७ पर्यंत सादर करण्याबाबत सूचना केली होती परंतु गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, बाळापूर यांचेकडून अद्यापपर्यंत आपण मागणी केलेली माहिती या कार्यालयास प्राप्त झ ालेली नसल्यामुळे आपल्या संदर्भीय अर्ज क्रमांक ३ नुसार आपणास माहिती देणे शक्य झाले नाही. आपल्या संदर्भिय अर्ज क्रमांक ३ चे नुसार माहिती देण्यात येत आहे, असे कळविण्यात आलेले दिसते व त्या पत्राची प्रतिलीपी गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, बाळापूर यांना दिलेली दिसते.

अपीलकर्ता यांचे दिनांक १६.१०.२००६ च्या अर्जाप्रमाणे विहित मुदतीत माहिती का उपलब्ध करुन दिली नाही याबध्दल जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, सदरची माहिती ही विस्तृत स्वरुपाची होती व ती एका विभागात संकलीत झालेली नाही. ती वेगवेगळया विभागातून उपलब्ध करुन घेवून नंतरचा पुरविण्यात येईल व त्याकरीता अपीलकर्ता यांना वेगवेगळया विभागाला व ६६ ग्राम पंचायतीच्या ग्रामसेवकांना माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता वर नमूद केलेले पत्र दिलेले आहे. त्याकरीता अपीलकर्ता यांनी जी माहिती मागितली आहे त्या माहितीच्या अर्जाचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, सदरची माहिती ही १९९० पासून ते २००६ पर्यंत जी वेगवेगळया विभागाची व वेगवेगळया योजनांची माहिती मागितलेली दिसून येते. अपीलकर्ता यांचा माहिती मिळण्याबाबतचा अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर माहिती अधिकारी यांनी माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता दिनांक १९.१०.२००६ रोजी माहिती संकलीत करण्याकरीता पत्र दिले आहे. यावरुन जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती उपलब्ध करुन

४) वसुलीयोग्य मुद्यानुसार दोषी कर्मचा-यां विरुध्द केलेल्या कार्यवाहीचा वर्ष निहाय सविस्तर माहिती.

५) ग्रा.पं.ऑडीट आक्षेपाची संख्या जसे जवाहर रोजगार योजना, जवाहर ग्राम समृध्दी योजना, संपूर्ण ग्रामिण रोजगार योजना, सामान्य निधी बाबत ऑडीट आक्षेपांची वर्ष निहाय माहिती तसेच हया बाबत केलेल्या कार्यवाहीचा सविस्तर व स्वतंत्र अहवाल.

सदरची माहिती टपालाद्वारे घेणार असे नमूद कले आहे. सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने दिनांक १९.१०.२००६ रोजी संवर्ग विकास अधिकारी, बाळापूर यांनी पंचायत विभागास सदर माहितीच्या अर्जातील आपल्या विभागशी संबंधी माहिती १५ दिवसांचे आंत सादर करावी अन्यथा होणा-या विलंबास आपण जबाबदार राहाल याची नोंद घ्यावी व त्या पत्राची प्रत सर्व सचिव, ग्राम पंचायत व सामान्य प्रशासन विभाग, पंचायत समिती, बाळूपर यांना दिलेली दिसून येते.

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक १४.११.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना आस्थापना १ व २ या विभागाची माहिती संकलीत झाली असून आपणास या पत्रासोबत पाठविण्यात येत आहे. तसेच उर्वरित विभागाची माहिती संकलीत करण्याचे कार्य सुरु असून माहिती संकलीत झाल्यानंतर आपणास कळविण्यात येईल असे कळविलेले दिसून येते.सदरची माहिती मिळाल्याची पोच अपीलकर्ता यांनी दिलेली दिसून यते. पुन्हा दिनांक १६.१२.२००६ रोजी कृषि विभागाची माहिती संकलीत झाली असून लेखा आक्षेपासंबंधीची माहिती या पत्रासोबत पाठविण्यात येत आहे असे कळविलेले दिसते. त्यानंतर दिनांक २६.१२.२००६ रोजी पुन्हा लेखा आक्षेपाबाबत आपण मागितलेली माहिती पंचायत व लेखा विभागाकडून प्राप्त झाली आहे. पंचायत विभागाकडून ८ ग्रामपंचायतीची माहिती व लेखा विभागाकडून जवाहर ग्राम संमृध्दी योजना, जवाहर रोजगार योजना, संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना इ. योजनाशी संबंधीत माहिती या पत्रासोबत पाठविण्यात येत आहे. सदरची माहिती उपलब्ध झाल्याबध्दल अपीलकर्ता यांनी पोच दिलेली दिसून येते.

परंतु अपीलकर्ता यांनी मागितलेली संपूर्ण माहिती उपलब्ध झालेली नसल्यामुळे दिनांक २०.९.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुनावणी दिनांक २२.२.२००७ रोजीच्या पत्राप्रमाणे दिनांक ५.३.२००७

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६१९/२००८

१) श्री नारायण शामराव लांडे
रा.सांगवी (जोमदेव) ता. बाळापूर, जिल्हा अकोला. अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत)
जिल्हा परिषद, अकोला.

३) जन माहिती अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी
पंचायत समिती, बाळापूर, ता. बाळापूर, जिल्हा अकोला. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १२.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २.४.२००६ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १६.९.२००६ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, बाळापूर यांचेकडे खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : १) सन १९९० पासून ते २००६ पर्यंत ऑडीट आक्षेप अंकेक्षण अहवालानुसार वसुलीयोग्य आक्षेपामधील मुद्यांमध्ये दोषी असलेल्या ग्रामसेवक तसेच कर्मचारी यांची नावे व त्यांचेवर केलेल्या कार्यवाहीचा स्वतंत्र व वर्ष निहाय हया बाबत सविस्तर माहिती.

२)सन १९९० पासून ते २००६ मधील स्थानिक निधी लेखा यांनी बाळापूर पं.स.वर तसेच ग्राम पंचायतीवर घेतलेल्या ऑडीट आक्षेपाची वर्ष निहाय माहिती.

३) या आक्षेपावरून सचिवा कडून तसेच कर्मचा-यां विरुध्द वसुली योग्य वर्ष निहाय मुद्यांची माहिती.

जन माहिती अधिका-यापासून तर आयोगापर्यंत संपुर्ण मोघमच बोलायचे व त्यातून न्याय मागायचा हा माहितीच्या अधिकाराचा गैरवापर आहे व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील हे खारीज करण्यास पात्र आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांना दिनाक १५.७.०६ व दिनांक १४.६.०६ च्या अर्जाचे अनुषंगाने माहिती उपलब्ध करुन दिलेली असल्यामुळे व त्यांचे द्वितीय अपीलामध्ये कोणत्याही प्रकारे अपूर्ण माहितीच्या बध्दल खुलासा नसल्यामुळै सदरचे अपील हे खारीज करण्यात येत आहे.

२) निर्णयाच एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक ११.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

अपीलकर्ता यांनी त्यांच्या २२ मुद्यांची माहिती ही निरीक्षण करुन उपलब्ध करुन घ्यावयास पाहिजे होती. आता २२ मुद्यांपैकी माहिती मिळाली नाही हे आयोगापुढे सांगणे व तेही आयोगाकडे विलंबाने अपील दाखल करणे हे अधिनियमाच्या तरतूदीशी सुसंगत नाही. तसेच माहिती अधिकारी यांनी जी बाब प्रथम अपीलीय अधिकारी तसेच राज्य माहिती आयोगाचे निदर्शनास आणली ती अशी की अपीलकर्ता यांच पत्नी त्यावेळेस नगर परिषदेची अध्यक्षा होती वअपीलकर्ता हे स्वतः सुध्दा स्विकृत नगर सेवक होते. त्यामुळे त्यांना माहिती उपलब्ध करुन घेणे सहज शक्य आहे असे त्यांचे म्हणणे आहे. असे असताना सुध्दा ते माहितीच्या अधिकारात माहिती मागतात व त्यातही नगर परिषद स्थापन झाल्यापासून. व त्यामुळै माहिती अधिकारी यंनी जो खुलासा सादर केला आहे त्य खुलाशातील त्यांचे म्हणणे योग्य आहे असे दिसते. तसेच हीच माहिती त्यांनी श्री अशोक मोटे यांना दारिद्रयरेषेखालील प्रमाणपत्र धारकास मागावयास लावली आहे व त्यांची अपील क्रमांक १६१३/२००७ आजच सुनावणीस आहे असेही आयोगाचे निदर्शनास आणले त्यावरुन तर अपीलकर्ता हे गैरवापर निश्चितच करीत आहेत व अधिका-यांना वेठीस धरुन त्यांची कामे करुन घेण्याचा त्यांचा उद्येश दिसून येतो. परंतु अशा प्रवृत्तीस अधिका-यांनी बळी पडू नये.

माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ हा व्यापक जन हिताच्या दृष्टीने माहिती मागण्याकरीता पारीत करण्यात आला आहे. व्यापक जन हिताच्या दृष्टीने माहिती मागणे तसेच निश्चित प्रकारची माहिती मागणे हे आवश्यक असते. अपीलकर्ता यांनी मोघम माहिती मागितल्याने किंवा संपुर्ण माहिती ही त्या प्राधिकरणात उपलब्ध असेल ती माहिती मागणे यातून कोणत्याही प्रकारचे सार्वजनिक व्यापक हित दिसून येत नाही. अपीलकर्ता यानी त्यांच्या अपीलामध्ये कोणत्याही प्रकारे किती मुद्याची माहिती मिळाली व किती मुद्याची माहिती राहीली आहे हे नमूद केलेले नाही व तशा प्रकारचा खुलासा सुध्दा केलेला नाही. जेव्हा आयोगाकडे न्याय मागण्याकरीता यावयाचे असते त्यावेळेस सुध्दा ते निश्चितपणे कोण्त्याही प्रकारचे मुद्ये घेवून आले नाही व त्यामुळे ज्या माहितीच्या संदर्भात त्यांना स्वतः निश्चित नाही त्याबध्दलची माहिती त्यांना उपलब्ध झाली किंवा नाही याचा निर्णय देणे हे आयोगाला सुध्दा शक्य नाही.

माहिती उपलब्ध करुन देता येणार नाही असे उत्तर दिलेले दिसून येत नाही तर अभिलेख हा मागितलेल्या माहितीच्या विषयानुसार नगर परिषदेने अभिलेखाची रचना केलेली नसल्याने माहिती उपलब्ध करुन कशी द्यावी याचा बोध होत नाही व म्हणून उपलब्ध अभिलेख्यांचे निरीक्षण घेवून अवलोकनाअंती विशिष्ट प्रकारच्या अभिलेख्यांच्या माहितीची मागणी केल्यास त्यासंबधीचा दस्तऐवजातून माहिती पुरविणे शक्य होईल. त्यादृष्टीने आपण कार्यवाही करुन सहकार्य करावे असे कळविलेले दिसून येते. असे उत्तर देण सुध्दा अधिनियमाच्या कलम २ (१)(ञ) प्रमाणे माहितीचा अधिकार याचा अर्थ कोणत्याही सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे असलेली किंवा त्याच्या नियंत्रणाखाली असलेली व या अधिनियमानुसार मिळविण्याजोगी माहिती मिळविण्याचा अधिकार असा आहे व त्यात १) एखादे काम, दस्तऐवज, अभिलेखे यांची पाहाणी करणे २) दस्तऐवज किंवा अभिलेखाची टिपणी, उतारे किंवा प्रमाणित प्रती घेणे असा आहे. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांना दिलेले उत्तर हे योग्य आहे. अधिनियमाच्या कलम २० प्रमाणे जे कारण दिलेले ओ ती कारणे खालीलप्रमाणे आहे.

१) कोणत्याही वाजवी कारणाशिवाय माहिती मिळण्यापासून अर्ज स्विकारण्यास नकार दिला
२) विर्निदिष्ट केलेल्या वेळी माहिती सादर केली नाही किंवा माहिती मिळविण्यासाठी केलेली विनंती दुष्ट हेतूने नाकारली आहे किंवा जाणिवपूर्वक चुकीची, अपूर्ण किंवा दिशाभूल करणारी माहिती दिली आहे किंवा मागितलेली माहिती नष्ट केली आहे किंवा माहिती सादर करण्यात कोणत्याही प्रकारे अडथळा आणला आहे असे आयोगाचे मत झाले असेल तर शास्ती लादण्याची तरतूद आहे.

परंतु या प्रकरणामध्ये सुरुवातीपासून कोणत्याही प्रकारे माहितीचा अर्ज नाकारलेला नाही. माहिती विहित मुदतीत का देवू शकत नाही याचे कारण दिले आहे व त्यनंतर प्रथम अपीलाचा निर्णयानंतर सुध्दा माहिती उपलब्ध करुन देण्यकरीता लिपिक नियुक्त केले आहे, त्यातही १७ मुद्यांची माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे.

वास्तविक निरीक्षण करुन माहिती उपलब्ध करुन ध्यावी असे आदेश असल्यामुळे

खारीज करुन योग्य ते मार्गदर्शन करण्यात यावे ही विनंती.

प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी असे सांगितले की, प्रथम अपीलाच्या निर्णयानंतर सुध्दा अपीलकर्ता यांनी त्यांच्याकडे तक्रार दाखल केली होती. सदरच्या तक्रारीचा निर्णय सुध्दा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दिनांक ८.६.२००७ रोजी दिलेली दिसून येतो. सदरच्या तक्रारीच्या संदर्भामध्ये मुख्याधिकारी नगर परिषद, रिसोड यांनी त्यांचा खुलास दाखल केला आहे.

अपीलकर्ता यांनी अर्जात मागितलेल्या माहितीचा विचार कातर असे दिसून येते की, अपीलकर्ता यांन सदरची माहिती ही जूनी व अतिशय व्यापक स्वरुपात मागितलेली दिसून यते. अर्थात अशी माहिती मागितल्यानंतर सदरच्या माहितीच्या संदर्भामध्ये जे उत्तर दिलेले आहे ते योग्य आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ७(९) मध्ये सार्वजनिक प्राधिकरणाची साधन सामुग्री या कामासाठी प्रमाणाबाहेर वळवाली लागत नसल्यास किंवा सदरचे अभिलेखे सुरक्षित ठेवण्यास किंवा जतन करण्याच्या दृष्टीने ते हानिकारक नसल्यास माहिती ज्या स्वरुपात मागण्यात आली असेल त्या स्वरुपात सर्वसाधारणपणे पुरविण्यात येईल, असे म्हटले आहे. या तरतूदीचा विचार केल्यास व जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या उत्तराचा व माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता जी व्यवस्था केलेली आहे त्यावरुन सदरची माहिती उपलब्ध करुन देण्यास सार्वजनिक प्राधिकरणाचा स्वतंत्रपणे लिपिक नियुक्त करावा लागेल. यावरुन माहिती उपलब्ध करुन देण्यास प्रमाणाबाहेर साधन सामुग्री वळवावी लागली आहे असे दिसून येते. सदरच्या तरतूदीच्या अनुषंगाने यशवंतराव चव्हाण विकास प्रबोधिनी (यशदा) यांनी प्रकाशित केलेल्या माहितीचा अधिकार अधिनियम,२००५ या पुस्तकातील पृष्ठ क्रमांक ५४ वर असे नमूद केले आहे की, जर शासकिय सामुग्रीचा फार मोठा अपव्यय होईल अशी माहिती गोळा करण्यात व अशा प्रकारची माहिती देण्यात येणार असेल तर अशी माहिती देण्याचे माहिती अधिका-यांवर बंधन नाही. त्यामुळे अशा प्रकारचे ठोक (व्हयाल्युमिनिअस) माहिती पुरविण्यास नकार देवू शकेल. मात्र प्रथम रितसर अर्ज स्विकारावा व मग रितसर नकार द्यावयाचा, असे विश्लेषण केलेले दिसून येते. परंतु सदरच्या प्रकरणात अपीलकर्ता यांना

राज्य माहिती आयोग, नवीन प्रशासकिय भवन, मंत्रालया समोर, मुंबई -३२ यांना सदरच्या अर्जाच्या संदर्भात पत्र दिलेले दिसून येते. सदरच्या पत्रामध्ये उपरोक्त संदर्भाकिंत विषयानुसार अर्जदार श्री रमेशचंद्र शंकरलाल साबु यांनी दिनांक १५.७.२००६ रोजी माहिती अधिकारात अर्ज सादर केला असून अर्जामध्ये रिसोड नगरपालीकेची स्थापना झाल्यापासून म्हणजे सन १९८९-९० ते सन २००६ पर्यंतचे नगर पालीका क्षेत्रातील आतापर्यंत झालेल्या संपूर्ण नोंदी किंवा फेर फार केल्याची संपूर्ण कागदपत्रासह व्यापक प्रमाणात माहिती मुदयानुसार प्रती मालमत्ता धारकाचे नोंदी किंवा फेर फार ची माहिती एकुण मागील १७ वर्षाची सोबतच्या अर्जाहनुसार मागितली असून सदरहू माहिती अतिशय क्लिष्ट स्वरुपाची असून संपुर्ण माहिती तयार करुन देण्याकरीता व्यापक कर्मचारी वेळ व एक वर्ष किंवा त्यापेक्षा जास्त कालावधी लागणेची शक्यता आहे. त्यामुळे नगर पालीकेची इतर वसुलीचे कामे व फेरमुल्यांकनची कार्यवाही करणे शक्य होणार नाही व नगर पालीकेचे दैनंदिन कर वसुली कामात व कार्यालयीन कामकाजात अडचण निर्माण होऊन दैनंदिन कामात विलंब होईल तसेच नगर पालीकेचे आर्थिक नुकसान होण्याची शक्यता आहे.

अर्जदाराने मागितलेली माहिती ही ढोबळ स्वरुपात मागीतली असून एखादया विशीष्ट प्रकरणात नमूद करुन त्या प्रकारची माहिती अर्जदारास देता आली असती. अर्जदाराने मागितलेली माहिती देणे शक्य होणार नाही. या अगोदर सुध्दा अशा प्रकारची व्यापक स्वरुपाची माहिती अर्जदाराने मागितली असून सदरहू अर्ज आपणाकडे मार्गदर्शनाकरीता या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक ४९५, दिनांक २६.६.२००६ रोजी पाठविण्यात आला आहे.

अर्जदाराने मागीतलेली माहिती ही हेतुपुरस्पर व नगर परिषद कर्मचा-यांबध्दल आकस भवनेपोटी व खोडसाळ पणाने मागितल्याची दिसते कारण अर्जदार श्री रमेशचंद्र साबु हे विद्यमान नगराध्यक्षाचे पती असून हे नगर परिषदेचे विद्यमान स्विकृत सदस्य आहे. त्यामुळे राजकीय दृष्टीने कर्मचा-यांना त्रास देण्याकरीता ते अशा प्रकारचे वारंवार अर्ज करुन माहिती अधिकराचा दुरुपयोग करीत आहेत. तरी सदरहू अर्जदारांनी माहिती अधिकरात केलेला अर्ज

अपीलकर्ता यांनी प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचेकडे दिनांक १६.८.२००६ रोजी प्रथम अपील दाखल केले. वर नमूद केल्याप्रमाणे अपीलाचा निर्णय देण्यात आलेला आहे. त्यानुसार नगर परिषदेकडे उपलब्ध असलेल्या अभिलेख्याच्या छायांकित प्रती अपीलकर्ता यांनी खर्चाचा भरण करुन उपलब्ध करुन घ्याव्या असे कळविण्यात आले होते. त्यानुसार नगर परिषदेचे पत्र क्रमांक ७३२/०६ दिनांक १३.९.२००६ अन्वये अपीलकर्त्यास कळविण्यात आले होते. तसेच वरील माहितीच्या अभिलेख्याची झेरॉक्स प्रती काढण्याकरीता व रेकार्ड उपलबध करुन देण्याकरीता नगर परिषद कार्यालयातील लिपिक श्री एस.जे. मिसाळ याची वरील पत्रानुसार नियुक्ती करण्यात आली होती. त्यानुसार अपीलकर्ता यांनी नगर परिषदेकडे उपलब्ध असलैल्या कर आकारणी संबंधीच्या एकुण २२ रजिस्टरच्या छायांकित प्रती देण्यात आलेल्या असून उर्वरित उपलब्ध असल्यास जागेच्या नोंदीच्या माहितीच्या छायांकित प्रती सुध्दा त्यांना नगर परिषदेकडून देण्याकरीता संपर्क केला होता. तसेच अपीलकर्ता यांना मागितलेली संपुर्ण माहिती वरील दिलेल्या २२ रजिस्टरच्या कर सुध्दा यादीमध्ये (अंतर्भूत) उपलब्ध असून याव्यतिरिक्त त्यांना अभिलेख्याची माहिती आवश्यक असल्यास ती नगर परिषद देण्यास तयार आहे. तसेच हा रेकार्ड सुध्दा त्यांना वरील माहिती देण्यास नगरपरिषदे तर्फे नाकारण्यात आलेले नसून त्यांना आवश्यक असलेली कोणतीही माहिती नगरपरिषद देण्यात तयार आहे. त्यामुळे अपीलकर्ता यांनी केलेले अपील हे मुद्याम आकसापोटी, त्रास देण्याचे दृष्टीने शासकिय वेळ व श्रम वाया घालविण्यात येत आहे. कारण अपीलकर्ता हे त्यावेळी असलेल्या नगर परिषद अध्यक्षा यांचे पती असून ते स्वत: नगर परिषद स्विकृत सदस्य असल्यामुळे वरील माहिती ते स्वत: नगर परिषद कार्यालयात उपलब्ध अभिलेख्यातून पाहू शकत असताना सुध्दा अशा प्रकारे माहितीच्या अधिकारात मागणी करुन त्रास देण्याच्या दृष्टीने शासकिय वेळ व श्रम वाया घालवित आहे, असे दिसून येते. त्यामुळे वरील सर्व बाबीचा विचार करुन अपीलकर्ता यांनी दाखल केलेले अपील खारीज करण्यात यावे असा खुलासा दाखल केला आहे.

मुख्याधिकारी, नगर परिषद रिसोड यांनी दिनांक २६.७.२००६ रोजी मा. आयुक्त,

अपील अधिका-याकडे माहिती देण्याची लेखी हमी दिल्यानंतर माहिती न दिल्यामुळे, माहिती देतो असे सांगून वेळ घालविल्यानंतर अपूर्ण माहिती देवून उपलब्ध असताना उर्वरित माहिती नाकारल्यामुळे अशा प्रकारचे द्वितीय अपील दाखल करण्याचे कारण दिले आहे. अपील विलंबाने दाखलसाठी माफीसाठी अर्ज केला आहे.

अपील सुनावणीच्या वेळेस सुरुवातीलाच अपीलकर्ता यांनी विलंबाने दाखल केल्याबध्दल काहीही माहिती दिली नाही. तसेच मात्र माहिती उपलब्ध झाली नाही असे त्यांनी सांगितले. त्याचप्रमाणे ज्याप्रमाणे घटनाक्रम घडलेला आहे त्याची कागदपत्रे सुध्दा अपीलकर्ता यांनी दाखल केली नाही. मात्र माहिती पाहिजे म्हणून त्यांनी अपील दाखल केले आहे, असे त्यांचे म्हणणे आहे.

राज्य माहिती आयोगाकडील द्वितीय अपीलामध्ये माहिती उपलब्ध करुन दिल्याबध्दलची माहिती देणे ही जबाबदारी जन माहिती अधिकारी यांची आहे त्यामुळे त्यांनी दिनांक ९.६.२००८ रोजी खुलासा दाखल केला आहे. सदरच्या खुलाशामध्ये अपीलकर्ता यांनी मागितलेली माहिती ही १६ वर्षा पूर्वीपासूनची मागितलेली असून सदर्हु माहितीचा तपशिल क्लिष्ट व व्यापक प्रमाणात असल्यामुळे व अपीलकर्ता यांनी सदर्हु माहिती विहित नमून्यात मागणी केलेली असल्यामुळे मागितलेली माहिती नगर परिषद अभिलेख्यात त्यांनी मागितलेल्या विशिष्ट नमून्यात उपलब्ध नसल्यामुळे सदर्हु माहिती विहित मुदतीत देणे शक्य नसल्यामुळे नगर परिषदेने पत्र क्रमांक ४९५ व ५६४ दिनांक २६.६.०६ व २६.६.०७ नुसार मा. आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, मुंबई यांचे मार्गदर्शन मिळण्याबाबत पत्र दिले होते. तसेच अपीलर्त्यास पत्र क्रमांक ५६०/५६१, दिनांक २६.७.२००६ नुसार कळविण्यात आले होते. तसेच अपीलकर्ता यांनी मागितलेली माहिती त्यांनी मागणी केलेल्या मुद्याप्रमाणे नगर परिषदेच्या अभिलेख्यात उपलब्ध नसल्यामुळे व वरील माहिती त्यांना विहित मुदतीत देणे शक्य होत नसल्यामुळे अपीलकर्त्यास याबाबत आपण नगरपरिषदेत उपलब्ध असलेल्या अभिलेख्याची पाहाणी करुन अवलोकन करावे व उपलब्ध अभिलेख्यातून आवश्यक माहितीची मागणी करावी जेणेकरुन ती देणे शक्य होईल याबाबत पत्र क्रमांक५८७/२००६ दिनांक २.८.२००६ रोजी अपीलकर्ता यांना कळविण्यात आले होते. तरी सुध्दा

असलेल्या अधिकारीयांना देण्यात आली. त्यांच्या अडचणीचे निवारण करुन अपीलार्थी यांना त्यांचे शासकिय माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी यांना दिनांक १५.७.२००६ रोजी दिलेल्या अर्जाचे अनुषंगाने १५ दिवसांचे आंत माहिती देण्याच्या सूचना देण्यात आल्या.

सदरच्या निर्णयाचे अनुषंगाने दिनांक १३.९.२००६ रोजी मुख्याधिकारी, नगर परिषद रिसोड यांनी माहितीच्या अधिकारा अंतर्गत मागितलेली मालमत्ता कर व नोंदी फेर फार बाबत एकुण १५ व २२ मुद्यांची माहिती आपणांस नगर परिषद रिसोउ पुरविण्यास तयार आहे. त्याकरिता न.पा.ने वसुली लिपीक श्री एस.जे. मिसाळ यांची नियुक्ती केली आहे. करिता आपणांस सूचित करण्यात येते की, आपण वसुली विभागातील श्री एस.जे. मिसाळ वसुली लिपिक, यांचेकडून आपणांस आवश्यक त्या अभिलेख व माहितीच्या सत्यप्रती आपल्या खर्चाने प्राप्त करुन घ्याव्यात. तसेच श्री एस.जे. मिसाळ वसुली लिपिक यांना सदरच्या पत्राची प्रतिलीपी देवून आपण श्री रमेशचंद्र साबू यांना आवश्यक असलेल्या व कार्यालयात उपलब्ध असलेल्या माहिती व अभिलेख्याच्या सत्य प्रती काढून त्यांचे खार्चाने त्यांना पुरवाव्यात. व मुळ सर्व रेकार्ड अभिलेख कामानंतर कार्यालयात पूर्ववत ठेवावे, याची जबाबदारी आपणावर राहील असे आदेश दिलेले दिसून येते. दिनांक १५.११.२००६ रोजी वसुली लिपिक श्री एस.जी.मिसाळ यांनी १५ ते २२ मुद्यांच्या माहिती बाबत मुख्याधिकारी नगर परिषद यांना दिनांक १३.९.२००६ च्या पत्राचे संदर्भात वरील विषयानुसार श्री रमेशचंद्र साबु यांना असेसमेंट रजिस्टरच्या सन १९९०-९१ नुसार सन १९९२-९३ नुसार व सन २००२-०३ नुसार एकुण २२ बावीस रजिस्टरच्या झेरॉक्स प्रती काढून दिल्या आहेत व मुळ रजिस्टर व्यवस्थित कार्यालयात पूर्ववत ठेवले आहे. व अशोक कोंडजी मोरे यांनी अद्याप झेरॉक्स साठी संपर्क साधला नाही, करीता सादर. सोबत झ ेरॉक्स दिलेल्या रजिस्टरची यादी जोडली आहे. त्यावर संबंधीत श्री मोरे यांना कळवावे. त्यांना माहितीची गरज नसल्यास तसे विचारावे असे मुख्याधिकारी यांचे आदेश सदरच्या पत्रावर दिसून येते.

असे असले तरी अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २०.३.२००७ रोजी

२१) मोकळया प्लॅफाटधारकावरील लावलेला कर

२२) अपील माहिती अधिका-यांचे नांव व पत्ता.सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे.

नगर परिषद स्थापन झाल्यापासून आतापर्यंत असा माहितीचा कालावधी दिला असून माहिती व्यक्त्‍ीशः (लागणारा सर्व खर्च मी भरण्यास तयार आहे तो कळविावा)घेणार असे नमूद करुन माहिती मागितलेली दिसून यते.

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २.८.२००६ रोजी वरील विषयान्वये संदर्भाकिंत अर्जास अनुसरुण आपणास कळविण्यात येते की, नगर परिषदेची स्थापना १६ वर्षा पूर्वीची आहे. तेव्हापासूनच्या काळाचे अभिलेख शोधून आपणास माहिती पुरविणे नियमाअंतर्गत विहित मुदतीमध्ये शक्य होत नाही. शिवाय आपण जे मुद्ये मांडून माहितीची मागणी केली आहे तशा विषयानुसार नगर परिषदेने अभिलेख रचना केलेली नसल्याने आपणास निश्चित स्वरुपात कशी व कोणती माहिती द्यावी याचा बोध होत नाही.

म्हणून आपणास विनंती करण्यात येते की, आपण नगर परिषदेत उपलब्ध असलेल्या अभिलेख्याची निरीक्षणे इत्यादी घेऊन अवलोकनाअंती विशिष्ट प्रकारच्या अभिलेख्यातील माहितीची मागणी केल्यास त्यासंबंधाने दस्ताऐवजासह माहित पुरविणे शक्य होईल. त्या दृष्टीने आपण कार्यवाही करुन सहकार्य करावे, अशी विनंती आहे असे मुख्याधिकारी तथा जन माहिी अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना त्यांचे दिनांक १४.६.२००६ व १५.७.२००६ च्या अर्जानुसार कळविलेले दिसते.

सदरच्या उत्तराने समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १६.८.२००६ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय दिनांक १२.९.२००६ रोजी दिला आहे. सदरच्या निर्णयामध्ये १ ते २३ मुद्यांची माहिती अपीलार्थीस देण्यासंबंधाने काही अडचणी असल्यास विषद करण्याची संधी उपस्थित

७) एकुण बांधकामाचे चटईक्षेत्र

८) मालमत्ता कर आकारणीसाठी केलेलया झोनची माहिती

९) मालमत्ता बांधकाम प्रकार अ) सिमेंट कँाक्रीट.

ब) सिमेंट कँाक्रिट व दगडमातीचे बांधकाम क) दगड मातीच

ड) झोपडपटटी

१०) प्रती चौरसफुट लावलेला अपेक्षीत भाडे दर

११) नगर परिषद स्थापन झाल्यानंतर करण्यात आलेली कर आकारणी व त्याचे वर्ष

१२) मुख्याधिकारी यांनी आकारलेली कर आकारणी (अपेक्षीत प्रती चौ.फुट भाडेनुसार)

१३) मुख्याधिकारी यांनी आकारलेल्या कर आकारणीवर (अपेक्षीत प्रती चौ.फुट भाडेनुसार) सहाय्यक संचालक, नगर रचना यांनी मंजूर केलेली कर आकारणी

१४) सहाय्यक संचालक यांनी घेतलेल्या सुनावणीनंतर कमी झालेली अपेक्षीत भाडे व त्यावर केलेली कर आकारणी

१५) मालमत्ता कर अपील समितीने मंजूर केलेले अंतीम कर आकारणी योग्य मालमत्तेचे भाडे

१६) कर अपील समितीमध्ये ज्यांनी आक्षेप घेतलेले नसेल त्यांना लावलेले कर आकारणी योग्य भाडे

१७) सर्व प्रक्रिया झाल्यानंतर लावण्यात आलेल्या वार्षिक कराची माहिती

१८) प्रत्यक्ष कर आकारणीचे दर म्हणजे मालमत्तेचे अपेक्षीत भाडयावर लावलेला मालमत्ता कर, शिक्षण कर, रोजगार हमी कर, वृक्षकर

१९) मालमत्तेच्या प्लॉटचा मालकी हक्क म्हणजे शासकीय जमिनीवर अतिक्रमण करुन आहेत किंवा स्वत:च्या मालकीची जागा आहे

२०) नवीन मालमत्तेवर आकारण्यात आलेला कर (यांची अजून नगर रचना कार्यालयाकडून अपील सुनावणी झालेली नाही व तसेच मालमत्ता कर अपील समितीकडून सुनावणी झालेली नाही अशा व्यक्तींना लावलेला नवीन मालमत्तेवरचा कर)

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६११/२००८

१) श्री रमेशचंद्र शंकरलाल साबु
मु.पो.अनंत कॅालनी, रिसोड, ता.रिसोड, जि.वाशिम

अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (सा.प्र.वि.)
विभागीय आयुक्त कार्यालय, अमरावती.

३) जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी
नगर परिषद, रिसोड, ता.रिसोड, जिल्हा वाशिम. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ११.६.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २०.३.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १४.६.२००६ रोजी नगर परिषद क्षेत्रात असलेल्या सव्र मालमत्ता धारकांची माहिती नगरपरिषद स्थापन झाल्यापासून आजपर्यंत. खालील विचारलेल्या सर्व माहितीप्रमाणे प्रत्येक मालमत्ता धारकांची माहिती पुरविणेबाबत. रिसोड नगर परिषद क्षेत्रातील प्रत्येकी सर्व मालमत्ता धारकांची खालीलप्रमाणे माहिती.

१) मालमत्ता धारकांचे नोंव

२) मालमत्ता क्रमांक

३) रहिवाशी उपयोगाकरिता किंवा बिगर रहिवाशीकरिता

४) वार्ड क्रमांक

५) एकुण प्लॅाटचे क्षेत्रफळ

६) एकुण बांधकामाचे क्षेत्रफळ

विरणपत्राच्या सहीत उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील मंजूर करण्यास पात्र आहे. परंतु नगरपरिषदेच्या नगराध्यक्षाने तयाच नगरपरिषदेतील माहिती ही त्यांच्याच मुख्याधिकारी तथा माहिती अधिकारी यांना माहितीच्या अर्जाचे माध्यमातून मागणे हा माहितीच्या अधिकाराचा गैरवापर आहे.

आदेश

१) अपीलकर्ता यांचे अपील अंशतः मंजूर करण्यात येत असून अपीलकर्ता यांना उपलब्ध करुन दिलेल्या माहितीच्या ज्या छायांकित प्रती वाचण्यायोग्य नसतील त्या छायांकित प्रती पुन्हा स्पष्टपणे वाचता येतील अशा छायांकित प्रती उपलब्ध करुन देण्यात याव्या. व सदरची छायांकित प्रत उपलब्ध करुन दिल्यानंतर अपीलकर्ता यांनी पोच द्यावी. तसेच अपीलकर्ता यांच्या अर्जामध्ये मुद्या १ ते ४ च्या संदर्भामध्ये विवरणपत्राची छायांकित प्रत ही हा निर्णय मिळाल्यापासून ५ दिवसांचे आंत उपलब्ध करुन द्यावी व त्याबाबत अपीलकर्ता यांनी जन माहिती अधिकारी यांना पोच द्यावी.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक ११.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

सुध्दा दाखल केले आहे. परंतु अपीलकर्ता यांनी ज्या कारणास्तव अपील दाखल केले, त्या कारणाच्या संदर्भामध्ये अपीलार्थी हे स्वत: जर हजर आहेत तरी त्यांचे पती यांना मुद्दे मांडण्यास परवानगी देण्यात आली आहे. परंतु त्यांचे म्हणणे असे आहे की, प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी अपील तरतुदी मधील नियम ७ नुसार अवांतर व्यक्तीची मदत घेण्यास नकार दिल्यामुळे त्यांनी द्वितीय अपील दाखल केले आहे व त्याकरीता त्यांनी सेंट्रल इन्फार्मेशन कमिशन (अपील प्रोसिजर रुल, २००५) ची प्रत दाखल केली आहे. परंतु सदरचे नियम हे केंद्र शासनाने पारित केलेले असून ते केंद्रिय माहिती आयोगास लागू होतात. राज्य माहिती आयोगास सुध्दा अपील कार्यपध्दतीच्या नियमाची आवश्यकता आहे व त्याप्रामाणे राज्य शासनास सदरचे नियम पारित करण्याचे अधिकार कलम २७ (१) (३) प्रमाणे शासनास आहे. परंतु, राज्य शासनाने आतापर्यंत अपील कार्यपध्दतीचे नियम पारित केलेले नाही. व अधिनियमामध्ये कोणत्याही त्रयस्थ व्यक्तीची मदत घेण्याची तरतूद नाही. त्यामुळे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी त्याकरीता जो आक्षेप घेतला होता तो आक्षेप हा अधिनियमाच्या तरतूदी प्रमाणे आहे. व त्याबध्दल द्वितीय अपील मेमोमध्ये त्यांनी कोणतीही तक्रार नमूद केलेली नाही.

असे असले तरी अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे. परंतु त्यांचे असे म्हणणे आहे की, ज्या माहितीच्या छायांकित प्रती उपलब्ध करुन दिलेल्या आहेत त्या वाचता येत नाही. त्याकरीता अपीलकर्ता यांना ज्या ज्या छायांकित प्रती वाचता येत नसेल त्या दस्तऐवजाच्या पुन्हा छायांकित प्रती स्पष्टपणे वाचता येतील अशा प्रकारच्या उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. जी माहिती उपलब्ध करुन दिलेली आहे, त्या माहितीच्या पत्रामध्ये ४ मुद्यांच्या संदर्भात माहितीचे विवरणपत्र सुध्दा जोडलेले आहे असे म्हटलेले आहे. आयोगाकडे दाखल केलेल्या कागदपत्रामध्ये सदरचे विवरणपत्र आहे. मात्र अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांना ते विवरणपत्र उपलब्ध करुन दिले नाही. परंतु त्यांनी त्याबाबतचा आक्षेप नोंदविलेला नाही. कारण त्यांनी महिती शुल्क भरुन माहिती घेतलेली आहे त्यामुळे त्यांनी तशी काळजी घेऊन आक्षेप नोंदवावयास पाहिजे होता. असे असले तरी सदरची माहिती पुन्हा

सुनावणीच्या वेळी मुख्याधिकारी, नगर परिषद यांचे प्रतिनिधी श्री कैलास इरतकर, सहाय्यक माहिती अधिकारी हजर होते व अपीलार्थी सुध्दा हजर होते. अपीलार्थी हे स्वत: नगर परिषदेचे अध्यक्ष आहेत. कागदपत्रांची पडताळणी केली असता अपीलार्थी यांनी मागितलेली सर्व माहिती दिनांक २२.१.२००७ च्या पत्रानुसार उपलब्ध करुन दिल्याबाबत नगर परिषदेचे माहिती अधिकारी यांनी नमूद केले आहे. "अपीलार्थी यांनी त्यांच्या वतीने प्रकरणात त्यांचे पतीना प्रतिनिधीत्व देण्याचा आग्रह धरला. अपीलकर्ता हे स्वत: अध्यक्ष असल्यामुळे त्यांना प्रतिनिधीत्व देण्याची काही गरज नव्हती असे माझे मत झाले. त्यांना माहिती उपलब्ध करुन दिल्याची नोंद त्यांच्याकडे दिनांक २७.२.२००७ च्या पत्रात नमूद आहे. अपीलकर्ता यांना कार्यालयातील उपलब्ध दस्तऐवजावरुन माहिती देण्यात आल्यामुळे ती चुकीची व अपूर्ण आहे असे म्हणता येणार नाही, करीता अपील खारीज करण्यात आले आहे."

सदरच्या निर्णयामुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळै अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. द्वितीय अपीलामध्ये सुध्दा त्यांनी अपीलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त, सामान्य प्रशासन विभाग आयुक्त यांचे कार्यालय यांनी अपील कार्यपध्दती नियम २००५ मधील भाग ७ मधील (२) व (४) नुसार मुद्दे सादर करण्याकरिता माझे पती तथा माजी नगराध्यक्ष यांची उपस्थिती नाकारुन मुद्दे मांडण्यास हरकत घेतल्यामुळे. अपील अधिका-याने अपील पध्दतीमधील कलम ७ नुसार अवांतर व्यक्तीची मदत घेण्यासाठी नकार दिल्यामुळे. अपील दाखल करण्याचा अंतिम दिनांक २८.२.२००७. अपीलाची कारणे : अपील अधिका-याने माहिती न देणा-या अधिका-याविरुध्द मुद्दे मांडण्याकरीता मदत न घेऊ दिल्यामुळे, असे माहितीचे स्वरुप व विषय हा अर्जात दिल्याप्रमाणे आहे.

मुख्याधिकारी नगर परिषद यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे खुलासा दाखल करताना मागितलेल्या १ ते १० मुद्यांबाबत सर्व माहिती पुरविण्यात आलेली असल्याबाबतची माहिती, माहितीची कार्यालयीन प्रत अवलोकनार्थ सोबत सादर करण्यात येत आहे, असा खुलासा दिलेला आहे. सोबत मागितलेल्या सर्व कागदपत्रांच्या प्रती सादर केलेल्या आहेत. त्यामध्ये जानेवारी, २००६ ते डिसेंबर, २००६ मध्ये क्रमांक १,२,३,४ व ८ बाबतची माहितीचे विवरण पत्र

(५) म.न.पा.अधिनियम १९६५ चे कलम ३०९ अंतर्गत किती देयकाचे जिल्हाधिकारी यांनी मंजूरी दिल्याची तसेच आदेशाची प्रत

(६) म.न.पा.अधिनियम १९६५ चे कलम ३०९ अंतर्गत निकडीची परिस्थिती जिल्हाधिकारी यांनी सदरहू कामे करण्याकरीता आदेशाची माहिती.

(७) जिल्हाधिकारी यांचेकडे म.न.पा.अधिनियम १९६५ चे कलम ३०९ अंतर्गत पाठविलेल्या सर्व प्रस्तावाची माहिती.

(८) देयकाचे प्रमाणक क्रं. व चेक नंबर क्रमांक व रक्कम याची संपुर्ण माहिती

(९) प्रत्येक दिलेल्या देयकाचे फाईल अध्यक्षाकडे पाठविली असल्यास त्याची शे-याची मारल्याची नोट शिट

(१०) अध्यक्षाची सही न घेता / मंजूरी न घेता काढलेल्या सर्व कामाच्या प्रशासकीय मंजूरीपासून अंतीम देयके प्रदान करण्यापर्यंत केलेल्या संपुर्ण कार्यवाहीची कामाची व प्रक्रियेची कागदपत्रे.

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने दिनांक २४.१.२००७ रोजी अर्जदाराने सदर तारखेतील माहितीच्या अधिकाराच्या अर्जानुसार माहिती तयार करण्यात येवून माहिती करीता लागणारे रुपये २६६/- शुल्क भरण्याबाबत कळविण्यात आलेले दिसून येते. त्याप्रमाणे अपीलकर्ता अर्जदार यांना रिसोड नगर पालीकेचे पत्र जावक क्रमांक ५४/२००७, दिनांक २५.१.२००७ अन्वये माहिती पुरविण्यात आली आहे. सदरच्या पत्रावर स्वाक्षरी असलेली पोच उपलब्ध आहे. परंतु उपलब्ध झालेल्या माहितीमुळे अपीलकर्ता यांचे समाधान न झाल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दिनांक १३.२.२००७ (१४.२.२००७) रोजी प्रथम अपील दाखल केले आहे. प्रथम अपीलामध्ये चुकीची व अपूर्ण माहिती दिल्याबाबत तसेच अध्यक्षाची स्वाक्षरी न घेता किंवा मंजूरी न घेता काढलेल्या देयकांची प्रशासकिय मान्यते पासून अंतीम देयकापर्यंत केलेल्या सर्व कार्यवाही कागदपत्रे असे माहितीचे स्वरुप व विषय दिलेला आहे. परतु चुकीची व अपूर्ण माहितीच्या संदर्भात कोणत्याही प्रकारचा खुलासा केलेला दिसून येत नाही. सदरच्या प्रथम अपीलाचा निर्णय दिनांक १.३.२००७ रोजी देण्यात आलेला दिसून येतो.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६१२/२००८

१) सौ.मायादेवी रमेशचंद्र साबु
मु.पो.अनंत कॅालनी, रिसोड, ता.रिसोड, जि.वाशिम

अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा उपआयुक्त (सा.प्र.वि.)
विभागीय आयुक्त कार्यालय, अमरावती.

३) जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी
नगर परिषद, रिसोड, ता.रिसोड, जिल्हा वाशिम. **उत्तरवादी**

(आदेश पारित दिनांक ११.६.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २०.३.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक ३०.१२.२००६ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी म्हणून मुख्याधिकारी नगर परिषद रिसोड यांना खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली दिसून येते. सदरची माहिती व्यक्तीश:घेणार असे नमूद केले आहे.

आवश्यक असलेल्या माहितीचे वर्णन : अध्यक्षांची स्वाक्षरी न घेता नगर परिषदेच्या सर्व फंडातून काढलेल्या देयकाची खालीलप्रमाणे माहिती पुरवावी. १) आजपर्यंत किती लोकांची/ठेकेदाराची /दुकानदाराची देयके दिली.

(२) कोणकोणत्या निधीमधून देयके दिली त्याची माहिती

(३) वित्त आयोगामधून किती देयके दिली त्याची माहिती

(४) म.न.पा.अधिनियम १९६५ चे कलम ३०९ अंतर्गत किती देयकाचे प्रदान केले त्याची माहिती

अपीलकर्ता यांच्या दिनांक १९.१.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे तत्कालीन सचिव, ग्राम पंचायत खैरा यांनी विहित माहिती उपलब्ध करुन दिली असे दिनांक २१.१.२००७ चे पत्रावरुन दिसते परंतु माहिती प्राप्त झाल्याची सही ही अपीलकर्ता यांची दिसून येत नाही. परंतु अपीलकर्ता हजर नसल्याने त्याबाबत खात्री करुन घेता येत नाही. प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यपालन अधिकारी यांनी प्रथम अपीलाचा निर्णय दिलेला नसल्यामुळे त्यांनी अधिनियमाच्या तरतूदींचे उल्लंघन केलेले आहे, असे दिसून येते. व त्याबाबत त्यांना ताकीद देणे आवश्यक आहे. प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी माहिती अधिकारी तथा सचिव, ग्राम पंचायत खैरा यांचे ताब्यातील मूळ कागदपत्रांची तपासणी करावी व तत्कालीन सचिव श्री वडयाळ यांची सही आहे व अपीलकर्ता यांची सही आहे याची तपासणी करावी व अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध झाली नसल्यास ती उपलब्ध करुन देणे संयुक्तिक राहील. व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना दिनांक २९.१.२००७ रोजी जी माहिती उपलब्ध करुन दिल्याच पोच दिली त्याबध्दल हा निर्णय मिळाल्यापासून ३० दिवसांचे आंत चौकशी करण्यात यावी व चौकशी करुन अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध झालेली नसल्यास त्यांना रजिस्टर पोस्टाने विना मुल्य माहिती उपलब्ध करुन द्यावी.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

३) सदरचे अपील हे निकाली काढण्यात येत आहे.

दिनांक १०.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६०२/२००८

१) श्री मुरलीधर गोविंद मापारी
मु.पो.खैरा, ता. नांदूरा, जिल्हा बुलढाणा.

अपीलकर्ता

<u>वि रु ध्द</u>

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यपालन अधिकारी
जिल्हा परिषद, बुलढाणा.

३) जन माहिती अधिकारी तथा सचिव
ग्राम पंचायत कार्यालय, खैरा, ता. नांदूरा, जिल्हा बुलढाणा. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १०.६.२००८)

<u>नि र्ण य</u>

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.३.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता विनाअनुमती गैरहजर आहे. व उत्तरवादी हजर आहेत.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक १९.१.२००७ रोजी सचिव, ग्राम पंचायत खैरा यांचेकडे सन २००४ ते २००६ या कालावधीत सामान्य फंडात किती पैसे जमा करण्यात आलेत व हया सामान्य फंडातून कोण कोणती कामे करण्यात आली, त्या कामांचा सविस्तर तपशिल मिळण्यात यावा व मजूरांना मजूरी पोटी दिलेल्या धान्याच्या कुंपनाची मजूरांच्या नांवासह माहिती मिळावी. सदरची माहिती व्यक्तीशः घेणार असे नमूद केले आहे. त्यानंतर माहिती विहित मुदतीतउपलब्ध झाली नाही म्हणून दिनांक २१.२.२००७ रोजी प्रथम अपील मुख्य कार्यपालन अधिकारी, जिल्हा परिषद, बुलढाणा यांचेकडे दाखल केले आहे. व प्रथम अपीलाचा निर्णय दिलेला नसल्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे.

असे असले तरी संपुर्ण पत्रव्यवहार व अंतर्गत पत्रव्यवहार व माहितीचे विस्तृत स्वरुप व त्रयस्थ पक्षाची माहिती या सर्वांचा विचार केल्यास माहिती उपलब्ध करुन देण्यास टाळाटाळ केली आहे असा निष्कर्ष मात्र काढता येत नाही. विलंब निश्चित झालेला आहे व तो अपीलकर्ता यांच्या अर्ज करण्याच्या पध्दतीमुळे झालेला आहे. व त्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांना कोणत्याही प्रकारे दोषी धरता येत नाही. मात्र माहिती ही विलंबाने उपलब्ध होत असली तरी ती विना मुल्य उपलब्ध करुन देणे हे संयुक्तिक राहील व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यास पात्र आहे.

<u>आदेश</u>

१) अपीलकर्ता यांचे अपील हे अंशतः मंजूर करण्यात येत असून त्यांच्या दिनांक २३.११.२००६ (२.१२.२००६) च्या अर्जाप्रमाणे हा निर्णय मिळाल्यापासून १० दिवसांचे आंत रजिस्टर पोस्टाने विनामुल्य माहिती उपलब्ध करुन देण्यात यावी.

२) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक ९.६.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर

माहितीची विस्तृतता लक्षात घेवून त्यांनी अपीलकर्ता यांना मुदत वाढवून देण्याची विनंती केलेली दिसून येते. परंतु, अशा प्रकारची मुदत वाढवून देण्याची तरतूद ही अधिनियमात नाही. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांची जी माहिती मागितलेली असेल त्या माहितीच्या संदर्भामध्ये येणा-या खर्चाची माहिती त्यांना कळवायची व खर्चाचा भरणा केल्यानंतर माहिती उपलब्ध करुन देण्याची कार्यवाही करावी अशा प्रकारची कार्यपध्दती अवलंबिल्यास मुदत वाढविण्याची विनंती करण्याचा प्रसंग येणार नाही. माहितीच्या खर्चाच्या संदर्भामध्ये जन माहिती अधिकारी यांनीच त्यांच्या दिनांक १२.२.२००७ च्या अर्जामध्ये नमूद केलेले आहे. त्यामुळे पुन्हा त्यांना नियमाची माहिती करुन देण्याची आवश्यकता दिसून येत नाही. मात्र रुपये १० प्रमाणे त्यांनी जी माहिती मागितली होती त्या रकमेच्या संदर्भामध्ये त्यांचे असे म्हणणे आहे की, माहिती व तंत्रज्ञान विभागाने ही माहित तयार केली असल्यामुळे व त्यांनी रुपये १० निर्धारित केले असल्यामुळे तसे अपीलकर्ता यांना कळविले होते. माहितीचा खर्च कार्यालयास कितीही आला तरी ती २ रुपये प्रत प्रमाणे उपलब्ध करुन देण्याची नियमाप्रमाणे तरतूद आहे.

प्रथम अपीलीय अधिका-यांकडे प्रथम अपील आल्यानंतर त्यांनी प्रथम अपीलाची सुनावणी घेवून निर्णय हा कारण मिमांसा देणारा द्यावयाचा असतो जेणेकरुन प्रथम अपीलीय अधिकारी हे त्याच कार्यालयातील वरिष्ठ अधिकारी असल्यामुळे त्याच स्तरावर माहिती उपलब्ध होरु शकेल व अपीलकर्त्यास राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल करण्याची आवश्यकता भासली नसती. एखाद्या प्रशासकिय पत्राप्रमाणे माहिती उपलब्ध करुन द्यावी हे अधिनियमाच्या तरतूदीप्रमाणे अपेक्षित नाही. माहिती उपलब्ध करुन द्यावयाची आहे हे जन माहिती अधिकारी यांना सुध्दा माहित असते. परंतु ती त्यांनी उपलब्ध करुन दिली नसेल तर प्रथम अपीलाची तरतूद आहे व त्याकरीता प्रशासकिय पत्र देवून फारसा कार्यभाग साध्य होत नाही. सदरच्या प्रकरणात सुध्दा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी माहिती उपलब्ध करुन द्यावी अशा प्रकारचे पत्र दिले आहे. परंतु सुनावणी घेतली असती तर हा संपुर्ण पत्रव्यवहार थांबून माहिती अपीलकर्ता यांना उपलब्ध झाली असती. व त्यामुळे प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा अधिनियमाच्या तरतूदीचे उल्लंघन केले आहे.

करण्यास विलुब लागू शकतो याबाबत वेळ व तयार झालेली माहिती पुरविण्याकरीता माहितीचा अधिकार (शुल्क व खर्चाचे नियमन) २००५ चे कलम २ (ब) नुसार प्रती पेजचे मुल्य निर्धारित करण्यात आले आहे. ही यादी माहिती व तंत्रज्ञान केंद्र महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या. अकोला यांनी तयार केली असून प्रति पेजचे मुल्य सुध्दा त्यांच्या कडून निर्धारित करण्यात आले आहे. याबाबत आपला गैरसमज झाला असून माहिती देण्याचे टाळण्याचा कोणताही हेतू नाही असे कळविण्यात आल्याचे दिसून येते.

अपीलकर्ता यांचेतर्फे ॲड. श्री एच.एम.लाहोटी यांनी युक्तीवाद केला. अपीलकर्ता यांच्या माहिती मागण्याच्या अर्जाचे अवलोकन केले असता असे दिसून येते की, ज्या स्तरावर माहिती उपलब्ध नाही त्या स्तरावर त्यांनी माहिती मागितलेली आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ५(१) प्रमाणे कोणत्याही सार्वजनिक प्राधिकरणात प्रशासकिय कार्यवाहीच्या प्रमाणे त्या त्या स्तरावर माहिती अधिकारी नियुक्त करण्याची तरतूद आहे जेणेकरुन माहिती त्या माहिती अधिका-यास मागितल्यास ती ३० दिवसांत उपलब्ध होऊ शकेल. व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे माहिती उपलब्ध करुन देण्यास विलंब झाला हे म्हणणे ग्राहय धरता येत नाही. व त्याबध्दलचे स्पष्टीकरण हे वर नमूद केलेले आहे. कोणत्याही अर्जदाराने माहिती ज्या माहिती अधिका-याकडे असेले त्याच माहिती अधिका-याकडे माहिती मागावयाची असते तरच त्या माहिती अधिका-यास विलंबाबाबत जबाबदार धरता यते. अधिनियमाचे कलम २० (१) प्रमाणे जन माहिती अधिकारी यांचेशिवाय कोणत्याही अधिका-यास किंवा कर्मचा-यास जबाबदार धरता येत नाही व त्याकरीताच अर्जदार यांनी सुध्दा अर्ज करताना तो संबंधीत योग्य त्या माहिती अधिका-याकडे केला पाहिजे हे अपेक्षित आहे. माहितीचे स्वरुप याचा विचार केल्यास माहिती मोघम स्वरुपाची व विस्तृत स्वरुपाची आहे, असे दिसून येते. तसेच त्रयस्थ पक्षाची माहिती विचारलेली आहे व त्यामुळे अधिनियमाच्या कलम ११ (१) प्रमाणे त्रयस्थ पक्षाची माहिती उपलब्ध करुन द्यावी किंवा नाही याबध्दल विचारणे आवयक असते. मात्र असे विचारल्यानंतर त्या अर्जाची प्रत ही अपीलकर्ता यांना देणे आवश्यक असते, ती माहिती अधिकारी यांनी दिलेली दिसून येत नाही. माहितीचा अर्ज हा जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ अभियंता यांचे पर्यंत पोहचल्यानंतर त्या

असून प्रती पेज १० रुपये प्रमाणे एकुण रुपये २४२०/- भरणा करण्यात यावा असे कळविलेले दिसून येते. त्यावर अपीलकर्ता यांनी दिनांक ७.२.२००७ रोजी मागितेल्या खर्चाची रक्कम ही अवाजवी असून माहिती रुपये २ प्रतीप्रमाणे उपलब्ध करुन देणे नियमाप्रमाणे आहे असे कळविलेले दिसून येते. तसेच दिनांक ८.२.२००७ रेजी अपीलकर्ता यांनी उपकार्यकारी अभियंता यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्यासाठी मुदत वाढविण्याची केलेली विनंती मान्य करता येत नाही असे कळविलेले दिसून येते. अपीलकर्ता यांनी सुध्दा दिनांक १८.१.२००७ रोजी प्रथम अपील दाखल केले होते. परिमंडळातील माहिती अधिकारी यांनी शहर विभागातील कार्यकारी अभियंता तथा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांना माहिती उपलब्ध करुन द्यावी असे कळविलेले दिसून येते. व त्यानुसार दिनांक २५.१.२००७ ला कार्यकारी अभियंता यांनी उप कार्यकारी अभियंता शहर उपविभाग यांना माहिती उपलब्ध करुन द्यावी असे कळविलेले दिसून येते. अंतिमतः दिनांक १२.२.२००७ रोजी माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ अभियंता विद्युत केंद्र क्रमांक ५ उपविभागीय कार्यालय क्रमांक ३ यांनी अपीलकर्ता यांना रजिस्टर पोस्टाद्वारे माहिती पाठविण्याचा खर्च रुपये ३००:- व आपणास देण्यात आलेल्या डिमांड नोटचा भरणा करावा असे कळविलेले दिसून येते. त्याही पत्रामध्ये आपण उपविभाग क्रमांक ३ च्या क्षेत्रातील विज ग्राहकाचे विज देयक थकीत रक्कम विद्युत मिटर काढून घेणे, वीज चोरी व त्याबाबत करण्यात आलेली कार्यवाही इ. विस्तृत स्वरुपाची माहिती मागितलेली होती. सदरचा अर्ज या कार्यालयास माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ अभियंता, वितरण केंद्र क्रमांक ५, उपविभाग कार्यालय उपविभाग क्रमांक ३ येथे न देता मुख्य अभियंता, अमरावती यांचे कार्यालयात सादर केले. सदहु अर्ज या कार्यालयात दिनांक २९.१२.२००६ रोजी वरिष्ठ कार्यालयाकडून प्राप्त झाला याबाबतची माहिती तथा आपणाकडून मागविण्यात आलेली माहिती ही विस्तृत स्वरुपाची व वेगवेगळया विभागाशी संबंधीत तथा या विभागाच्या चारही वितरण केंद्राशी संबंधीत असल्यामुळे आपणास संदर्भिय पत्र क्रमांक ३ नुसार दिनांक ७.२.२०७ प्रमाणे वेळा मागितला. तसेच मागण्यात आलेल्या माहितीच्या यादी बाबत भरणा करणे संबंधी संदर्भीय पत्र क्रमांक ४ नुसार विनंती करण्यात आली. नियमाप्रमाणे व या कार्यालयास अर्ज प्राप्त झाल्यापासून ३० दिवसांचे आंत माहिती तयार

उपविभाग क्रमांक २ यांचेकडे पाठविला गेला असेही म्हटलेले आहे. सदरची माहिती वेगवेगळया केंद्राकडून संकलीत करणे आवश्यक होते. श्री सत्यनारायण गौरीशंकर अग्रवाल यांचे विज चोरीची माहिती प्रकरण न्यायप्रविष्ट होते व त्याकरीता त्यांना दिनांक २३.१.२००७ रोजी मुदतवाढ देण्याकरीता विचारले. त्यानंतरही अपीलकर्ता यांना दिनांक ५.१२.२००६ रोजी माहिती अधिकारी यांनी कार्यकारी अभियंता (सं व सु) विभाग यांचेकडे पत्र पाठविल्याची प्रत दिलेली दिसून येते. त्यानंतर दिनांक २२.१२.२००६ रोजी कार्यकारी अभियंता, अकोला शहर विभाग यांना कार्यकारी अभियंता,शहर उपविभाग क्रमांक २ ला पत्र पाठविलेले दिसून येते. त्यानंतर दिनांक २८.१२.२००६ रोजी उप कार्यकारी अभियंता शहर उपविभाग यांनी कार्यकारी अभियंता यांना सदरच्या अर्जातील माहिती उपविभागीय कार्यालयाशी संबंधीत असल्यामुळे कार्यकारी अभियंता शहर विभाग, अकोला यांना कळविले. दिनांक ५.१.२००७ रोजी उप कार्यकारी अभियंता यांनी श्री सत्यनारायण गौरीशंकर अग्रवाल यांना वरील विषयाचे अनुषंगाने श्री संजय अग्रवाल रा.कवरनगर, अकोला यांनी आपल्या विरुध्द करण्यात आलेल्या विज चोरीच्या कार्यवाहीची विस्तृत माहिती माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अन्वये मागितली आहे. याबाबत माहिती देण्यात यावी किंवा नाही या संबंधी लेखी निवेदन १० दिवसांचे आंत या कार्यालयास कळविण्यात यावे, असे कळविलेले दिसून येते. त्यानंतर उप कार्यकारी अभियंता कार्यालय क्रमांक ३ यांनी प्रणाली विश्लेषक यांना दिनांक २.१.२००७ रोजी माहिती उपलब्ध करुन देण्याच्या संदर्भात पत्र दिलेले दिसून येते. त्यानंतर दिनांक २३.१.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना दिनांक २७.२.२००७ पर्यंत मुदत मागण्यात आली. विचारलेली माहिती ही विस्तृत स्वरुपाची असून वेगवेगळया विभागातील व चारही वितरण केंद्रशी संबंधीत आहे. त्यामुळे ही माहिती उपलब्ध करुन घेण्याकरीता कालावधी लागू शकतो तसेच वीज चोरी संबंधीत मागितलेली माहिती ही न्यायप्रविष्ट प्रकरणाशी संबंधीत असल्यामुळे देता येणे शक्य नाही. तरी आपल्या उर्वरित माहिती करीता दिनांक २७.२.२००७ पर्यंत मुदत मागविण्यातयेत आहे, असे कळविलेले दिसून येते. त्यानंतर दिनांक २.२.२००७ रोजी अपीलकर्ता यांना एकुण पृष्ठये २४२

करीता रकमेचा भरणा करण्या करीता प्रलंबित होते त्यामुळे अपीलीय अधिकारी उपकार्यकारी अभियंता शहर विभाग क्रं. ३ हयांनी आदेश पारीत करुन आपले पत्र क्रं. २६३ दि. २.२.०७ अन्वये अपीलार्थीस सूचित केले.

त्यानंतर अपीलार्थीने दिनांक ७.२.२००७ रोजी माहिती अधिकारी यांनी मागणी कलेली रक्कम ही चुकीच्या दराने मागणी केली असल्याबाबत पत्र दिले. तसेच दि. ८.२.२००७ रोजी अपीलार्थीस दिलेले २३.१.०७ चे पत्रान्वये मुदवाढीची मागणी नाकारीत असल्या बाबतचे ही पत्र देवून सूचित केले. दोन्ही पत्रा मध्ये अपीलार्थीने त्याचा माहितीचा अर्ज व अपील हे चुकीच्या अधिका-याकडे सादर केले होते ही बाब स्पष्ट होते. अपीलार्थीस उत्तरवादी हे माहिती देण्यास तेव्हांही तयार होते व आताही तयार आहेत. परंतु माहिती करीता आवश्यक त्या रकमेचा भरणा न केल्याने उत्तरवादी त्यास माहिती पुरवू शकले नाही. माहिती न पुरविण्यामध्ये उत्तरवादीचा कोणताही हेतू नव्हता. अपीलार्थीच्या अपीलामध्ये कोणताही कायदेशिर मुद्या नाही. सबब अपील खारीज करण्यात यावे, ही विनंती."

सदरचा अर्ज हा जन माहिती अधिकारी यांना दिनांक २९.१२.२००६ रोजी प्राप्त झाला असे त्यांचे म्हणणे आहे. त्याकरीता जन माहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, सदरचा माहितीचा अर्ज हा मुख्य अभियंता यांचे कार्यालयात गेलेला असल्यामुळे व माहिती शहर उपविभाग क्रमांक ३ येथील असल्यामुळे सदरचा अर्ज हा माहिती अधिकारी यांचेकडे दिनांक २९.१२.२००६ ला प्राप्त झाला. व त्यानंतर सदरचे अर्जामध्ये त्रयस्थ पक्षाची माहिती मागितलेली असल्यामुळे त्रयस्थ पक्षाला सुध्दा माहिती उपलब्ध करुन द्यावी किंवा नाही याबध्दल विचारणा करण्यात आली. तसेच अकोला शहर विभागाअंतर्गत उपविभाग क्रमांक ३ चे अधिनस्त ४ केंद्र असून घरगुती वर्गवारीचे २८२८० ग्राहक औद्योगिक वर्गवारीचे ४५४२ ग्राहक व वाणिज्य वर्गवारीचे २७१ ग्राहक असे एकुण ३३०९३ ग्राहम असल्यामुळे उपविभाग क्रमांक ३ अंतर्गत कनिष्ठ अभियंता हे माहिती अधिकारी म्हणून नेमलेले असून उपविभाग क्रं. ३ उपकार्यकारी अभियंता हे माहितीच्या अधिकाराकरीता अपीलीय अधिकारी म्हणून नेमलेले आहेत. तसेच ही माहिती विस्तृत असल्याचे सुध्दा त्यांनी खुलाशात म्हटलेले आहे. तसेच नजरचुकीने अर्ज

अपीलार्थीचा अर्ज हा मुख्य अभियंता यांचे कडून कार्यालयीन प्रथेनुसार कार्यकारी अभियंता शहर विभाग हयांच्या कडे पाइविण्यात आला होता. कार्यकारी अभियंता शहर विभाग अकोला हयांचे कडून अर्जदाराच्या निवासाच्या पत्यामुळे नजरचुकीने सदरहू अर्ज उपविभाग क्रं. २ हयांना पाठविल्या गेला. अपीलार्थीचे अर्जातील माहिती ही उपविभाग क्रं. ३ शी संबेधीत असल्याने उपविभाग क्रं. २ ने सदरहू अर्ज उपविभाग क्रं. ३ ला पाठविला.

अपीलार्थीचा माहिती मिळण्याचा अर्ज दि. २९.१२.२००६ रोजी उपविभाग क्रं. ३ चे माहिती अधिका-यांना प्राप्त झाल्यावर त्यांनी अपीलार्थीचे अर्जातील माहित ही विस्तृत स्वरुपाची असून ती वेगवेगळया केंद्रा मार्फत संकलीत करणे आवश्यक होते व अर्जातील श्री सत्यनारायण गौरीशंकर अग्रवाल हयांच्या विज चोरी बाबतची माहिती ही प्रकरण न्या प्रविष्ठ असल्याने त्या बाबतची माहिती देता येणे शक्य नाही असे आपले पत्र क्रं.१८५ दि. २३.१.२००७ रोजी अपीलार्थीला त्याचे अर्जातील माहिती पुरविण्या करीता मुदत वाढ करण्याबाबत सूचीत केले.

तसेच अपीलार्थीला आवश्यक असलेली थकबाकी बाबतची माहिती त्याबाबत केलेली कार्यवाही, वीज चोरी, त्यावर करण्यात आलेली आकारणीची वसुली, तडजोउ रक्कम व वीज चोरी बाबत केलेल्या फोजदारी प्रकरणांची माहिती ही संकलीत करुन त्या बाबत लागणा-या खर्चाची माहिती अपीलार्थी कडून माहिती अधिकारी यांनी आपले पत्र क्रं.२६२, दि.२.२.०७ अन्वये अपीलार्थी ला केली होती.

माहिती पुरविण्या करीता आवश्यक त्या खर्चाचा भरणा प्रलंबित असतांनाच अपीलार्थीने मुख्य अभियंता अमरावती परिमंडळ अकोला हयांचे कडे दिनांक १८ जानेवारी २००७ रोजी आदेश पारित केला नाही म्हणून प्रथम अपील दाखल केले होते. सदरहू अपील हे मुख्य अभियंता अमरावती परिमंडळ अकोला हयांच्या कडे चालू शकत नसल्याने त्यांनी सदरहू अपील कार्यकारी अभियंता शहर विभाग हयांच्या कडे संबंधीत अपीलीय अधिकारी यांच्या कडे निर्णया करीता पाठविण्यात आले.

कार्यालयीन पध्दतीनुसार सदरहू अपील उपकार्यकारी अभियंता शहर विभाग क्रं. ३ अकोला हयांचे कडे दिनांक २५.१.२००७ रोजी प्राप्त झाले. तयावेळी शहर उपविभाग क्रं. ३ चे अंतर्गत असलेले माहिती अधिकारी हयांच्या कडे अपीलार्थीचा मुळ अर्ज हा माहिती पुरविण्या

	सोबत जोउली आहे	
७	अपील करण्याचे प्रयोजन	माहिती अधिकारी यांनी विहित मुदतीत आदेश पारित केला नाही म्हणून
८	अपीलीय अधिका-याकडे करण्यात आलेल्या पहिल्या अपीलाचा निर्णय व दिनांक	उप.का.अभि.श.उपविभाग क्रं. ३ तथा अपीलीय अधिकारी यांनी आपले पत्र क्रं.०३/२६३ दि.२.२.०७ अन्वये अपीलार्थीला अपीलाचे आदेशाबाबत सूचित केले.
९	अर्जदारास निर्णय प्राप्त झाल्याची तारीख.	

उत्तरवादी क्रं. १ व २ चे अनुषंगाने खुलासा :-

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीचे शहर विभागाअंतर्गत तीन उपविभाग केले आहे. तीन उपविभागा अंतर्गत पुन्हा ग्राहकांना सुविधा पुरविण्या करीता केंद्राची निर्मिती करण्यात आलेली आहे. अकोला शहर विभागा अंतर्गत उपविभाग क्रं. ३ चे अधिनस्थ चार केंद्र असून घरगुती वर्गवारीचे २८२८० ग्राहक औघोगिक वर्गवारीचे ४५४२ व वाणिज्य वर्गवारीचे २७२ ग्राहम असे एकुण ३३०९३ ग्राहक आहेत. उपविभाग क्रं. ३ अंतर्गत कनिष्ठ अभियंता हे माहिती अधिकारी म्हणून नेमलेले असून उपविभाग क्रं. ३ उप कार्यकारी अभियंता हे माहितीच्या अधिकारा करिता अपीलीय अधिकारी म्हणून नेमलेले आहेत.

अपीलार्थीने दिनांक २.१२.२००६ रोजी अकोला शहरचे अंतर्गत असलेले उपविभाग क्रं. ३ येथील ग्राहकां बाबतची सन २००४ ते २.१२.०६ पर्यंतची विस्तृत माहिती मागितली हाती. सदरहू अर्जा अंतर्गत अपीलार्थीने माहिती ग्राहकांचे विज देय, थकीत रक्कम, वि. पुरवठा खंडीत करणे, वि.मिटर काढून नेणे, विज चोरी व त्या बाबत केलेली कार्यवाही तसेच अर्जा सोबत जोउलेल्या पत्रानुसार एकुण ६ मुद्यांवर विशेषत सत्यनारायण गौरीशंकर अग्रवाल यांचे येथील वीज चोरी बाबतची तसेच मागिल दोन वर्षाचे कालावधीत उपविभाग क्रं. ३ चे कार्यक्षेत्रातील किती ग्राहकांची वीज चोरी पकडण्यात आली. त्यांचेवर केलेली पोलीस कार्यवाही, वसुल केलेली दंडाची रक्कम व फोजदारी प्रकरणे दाखल केलेल्या प्रकरणाची संख्या व प्रकरणाची स्थितीत अशा प्रकारची विस्त,त माहिती मागितली होती.

		दि. २९.१२.०६ रोजी प्राप्त झाल्यानंतर अर्जातील आवश्यक ती माहिती ही उपविभाग क्रं. ३ चे असलेले चार केंद्राचे अंतर्गत व शहर विभागाचे संगणक कक्षाशी जमा करणे आवश्यक असल्याने अर्जदारास उपविभाग क्रं. ३ चे माहिती अधिकारी यांनी पत्र क्रं. १८५ दि.२३.१.०७ रोजी मुदत वाढी करिता सूचित केले होते. सदरहू माहिती संकलीत झाल्यानंतर त्या बाबतचे खर्चाची मागणी अर्जदारास पत्र क्रं.२६२ दि.२.२.०७ अन्वये करण्यात आली होती परंतु रकमेचा भरणा अर्जदाराने अद्यापही केला नाही.
५.	अपीली अधिका-याकडे अपील केले असल्याचा त्याचा दिनांक आणि ठिकाण	अर्जदाराचा माहितीच्या अधिकाराचा अर्ज हा प्रलंबित असताना अर्जदाराने दि.१८.१.०७ रोजी मुख्य अभियंता अमरावती परिमंडळ अकोला येथे १८.१.०७ रोजी अपील सादर केले. सदरहू अपील हे मुख्य अभियंता अ.प.मं.अकोला हयांच्या कडे चुकीने सादर केले असल्यामुळै त्यांनी सदरहू अपील का.अभि.श.वि.अकोला हयांना संबंधित उपविभागाचे अपीलीय अधिकारी हयांचेकडे पाठविण्या करीता निर्गमित केले व तशी सूचना मु.अभियंता अ.म.प.अकोला हयांनी अपीलार्थीस आपले पत्र क्रं.५०७ दि.२२.१.०७ ने सूचित केले. सदरहू अपील हे का.अभि.हयांनी श.उप.वि.क्र.३ चे उप कार्यकारी अभियंता हयांना पुढील आदेशा करीता आपले पत्र क्रं.४४४ दि.२५.१.०७ नुसार पाठविले.
६	ज्या आदेशाविरुध्द अपील केले त्या आदेशाची सांक्षाकित प्रत	

" **खुलासा**

२	अर्ज दूस-या प्राधिकरणाशी संबंधित असेल तर तो अर्ज संबंधित प्राधिकरणाकडे पाठविल्याची तारीख व पुरावा व त्याप्रमाणे अर्जदारास अवगत केल्याचा दिनाक	मुख्य अभियंता अ.प.म.अकोला हयांचे पत्र क्रं.१४१२ दि.०५.१२.०६ अन्वये कार्यकारी अभियंता श.वि.अकोला हयांच्याकडे पाइविला. का.अ.श.वि.अकोला हयांनी सहरहू अर्ज हा उपविभाग २ हयांना अग्रेशित केला. अर्जातील मागितलेली माहिती ही उपविभाग क्रं. ३ हयांचेशी संबंधीत असल्याने उपविभाग क्रं.२ हयांनी सदरहू अर्ज उपविभाग ३ ला पाठविला व तो उपविभाग क्रं. ३ ला २९.१२.०६ रोजी प्राप्त झाला.
३	अर्जदाराने मागितलेल्या माहितीचा तपशिल	म.रा.वि.वि.कंपनी चे शहर विभागाच्या उपविभाग क्रं.३ च्या कार्यक्षेत्रातील ग्राहकांचे विज देयक थकित रक्कम वि. पुरवठा खंडीत करणे, वि.मिटर काढून नेणे, विज चोरी व त्याबाबत केलेली कार्यवाही तसेच अर्जा सोबत जोडलेल्या पत्रानुसार एकुण ६ मुदयांवर विशेषत: सत्यनारायण गौरीशंकर अग्रवाल यांचे येथील विज चोरी बाबतची तसेच मागिल दोन वर्षाचे कालावधीत उपविभाग क्रं. ३ चे कार्यक्षे९ातील किती ग्राहकांची विज चोरी पकडण्यात आली, त्यांचेवर केलेली पोलीस कार्यवाही, वसुल केलेली दंडाची रक्कम व फोजदारी प्रकरणे दाखल केलेल्या प्रकरणाची संख्या व प्रकरणाची स्थितीत अशा प्रकारची विस्तृत माहिती मागितली होती.
४	अर्जदारास माहिती दिल्याचा दिनांक व पुरावा	अर्जदाराने त्याचा उपविभाग क्रं.३ बाबतची माहिती मिळण्याचा अर्ज हा मुख्य अभियंता अमरावती प.मं.अकोला हयांच्या कडे सादर केला होता तो अर्ज

(४) आपल्या विभागाकडून ज ग्राहकाची वीज चोरी पकडण्यात आली तर आपण त्यांच्या विरुध्द कोणकोणती कारवाई करतात याबाबत विस्तृत माहिती द्यावी. जर विद्युत चोरी पकडल्या गेली आणि ग्राहकाने आपण दिलेले देयक नुसार रक्कम भरली नाही तर त्याचा विद्युत पुरवठा पुन्हा सुरु करुन देता काय. आपल्या विभागाद्वारे ग्राहकाकडे वीज चोरी पकडल्यावरही आपण दिलेले देयकाची पूर्ण रक्कम न भरल्यावरही आपण त्या ग्राहकाचा विद्युत पुरवठा सुरु ठेवला आहे काय. असल्यास अशा ग्राहकांचे नाव व पत्यासह माहिती द्यावी.

(५) आपल्या अधिकार क्षे९ातील म.रा.वि.वि.कं.म.शहर विभाग अकोला चे उपविभाग क्रं. ३ च्या कार्यक्षेत्रातील मागील २ वर्षात किती ग्राहकांवर थकीत रक्कमेबाबत कारवाई करण्यात आली व किती रक्कम वसुल करण्यात आली तसेच किती ग्राहकांची वीज चोरी पकडण्यात आली व त्यापैकी किती ग्राहकांवर पोलीस कारवाई करण्यात आली व किती ग्राहकांकडून देयका प्रमाणे रक्कम वसुल करण्यात आली याबाबतची संपूर्ण माहिती द्यावी.

(६) आपल्या विभागाने वीज चोरी बाबत केलेली कारवाई अंतर्गत उघडकीस आलेल्या पकडण्याची एकुण संख्या, चोरी केलेल्या वीजेची एकुण रक्कम व त्यापैकी वसुल केलेली रक्कम, वसुल केलेली दंडाजी रक्कम आणि फोजदारी केलेल्या प्रकरणाची संख्या व त्यांची सद्यस्थिती बाबत पूर्ण माहिती द्यावी.

वर मागितलेली माहिती आपण मला लवकरात लवकर द्यावी. सदर माहिती देण्याकरीता आपणास माझ्याकडून सरकारी भरणा भरुन घ्यावयाचे असल्यास आपण मला त्या बाबत सूचित केल्यास मी ते त्वरीत भरण्यास तयार आहे. तरी सदरची माहिती देण्याची कृपा करावी. "

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी दिनांक १८.१.२००७ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य अभियंता यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केलेले दिसून येते. व त्यानंतरही माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. अपीलकर्ता यांच्या अर्जाचे अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती कां उपलब्ध करुन दिली नाही याबध्दल जन माहिती अधिकारी यांना खुलासा दाखल केला आहे.

अधिका-यांना उल्लंघन बाबत सर्व माहित असूनही त्याकडे दुर्लक्ष करतात आणि भ्रष्टाचार याबाबत मी आपणास माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत अर्ज देवून खालील माहिती व कागदपत्रे मागत आहे. तरी माझा अर्ज ग्राहय धरुन मला खालील माहिती व कागदपत्रे पुरविण्यात यावे.

(१) विद्युत देयकात वापरलेले विद्युत बाबतची रक्कम, समायोजीत रक्कम आणि व्याव इत्यादि लावलेले असल्यावर सदरचे देयकचा भरणा करण्याकरीता दिलेल्या शेवटच्या तारखेच्या अगोदर आपण ग्राहकांना विद्युत पुरवठा खंडीत करु शकता काय. तसेच थकीत बिलाच्या कारणाने विद्युत पुरवठा खंडीत केल्यास ग्राहकाचे विद्युत मिटर व सर्व्हिस लाईन काढून घेता येते काय. याचे उत्तर होय असेल तर कायद्याच्या कोणत्या तरतुदीनुसार विद्युत पुरवठा खंडीत करुन विद्युत मिटर काढून घेता येते याबाबत माहिती द्यावी.

(२) आपल्या अधिकार क्षेत्रातील उपविभाग क्रं. ३ अंतर्गत रामनगर अकोला येथील सत्यनारायण गौरीशंकर अग्रवाल यांच्याकडे वीज चोरी पकडण्यात आली होती. याबाबत आपल्या विभागाकडून त्यांचे विरुध्द कोणती कारवाई करण्यात आली, त्यांना कोणत्या आधारे व किती रुपयाचे विद्युत देयक देण्यात आले. दंड किती बसविण्यात आले. त्यांचा विद्युत वापर कोणतया प्रकारचा होता. वीज चोरी पोलीसात तक्रार नोंदली आहे काय. सहरहू ग्राहकाने आपल्याकडे याबाबतीत रक्कम भरली आहेत काय. तर ती रक्कम भरली असे या ग्राहका बाबत वीज चोरी संबंधीत पूर्ण माहिती पुरविण्यात यावी.

(३) आपल्या अधिकार क्षेत्रातील म.रा.वि.वि.कं.म.शहर विभाग अकोला चे उपविभाग क्रं. ३ च्या कार्यक्षेत्रातील किती ग्राहकांवर तीन महिन्याहून जास्त काळाचे वीज देयक थकीत आहे त्याची थकीत रक्क्मेसह यादी द्यावी. त्यापैकी किती ग्राहकांवर कारवाई करण्यात आली. याबाबत सर्व ग्राहकांचे नाव व पत्यासह माहिती द्यावी. अशा ग्राहकांपैकी किती ग्राहकांचे वीज देयक थकीत असल्याबाबत वीज पुरवठा खंडीत करुन मिटर काढून घेण्यात आले आहेत व त्यापैकी किती ग्राहकांनी रक्कम भरुन मिटर जोडून घेतले आहे याबाबत ग्राहकांचे नाव व पत्यासह माहिती द्यावी.

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र,नागपूर यांच्या समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -

अपील क्रमांक १६७२/२००८

१) श्री संजय रमेशलाल अग्रवाल
रा.कंवर नगर, केडीया आईस फॅक्टरी समोर
रामकृष्ण टॉकीज रोड, अकोला, ता.जि. अकोला. अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा मुख्य अभियंता
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या.अकोला
विद्युत भवन रतनलाल प्लॉट अकोला.

३) जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता (सं.व सु)(शहर विभाग)
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या. अकोला,
विद्युत भवन, अकोला. उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक ९.६.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.४.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल केली आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता व उत्तरवादी हजर आहे.

२. अपीलकर्ता यांनी दिनांक २३.११.२००६ रोजी शासकिय माहिती अधिकारी तथा मुख्य अभियंता (राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केलेल्या छायांकित प्रतीप्रमाणे) महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या. यांचेकडे दाखल केलेल्या अर्जावर जिल्हा परिषद कार्यालय, अकोला असा पत्ता दिलेला आहे. सदरच्या अर्जाच्या संदर्भात जोडलेल्या पत्रात मागितलेली १ ते ६ क्रमांकाची माहिती जजिस्टर टपालाद्वारे घेणार असे नमूद केलेले दिसून येते.

" मी अर्जदार आपणास कळवितो ते येणे प्रमाणे-

मी अकोला येथील रहिवाशी असून भ्रष्टाचार विरोधी मंच (अखिल भारतीय) या राष्ट्रीय स्तरची संस्थेच्या अकोला शहराचा युवा शहर अध्यक्ष आहे. मी नेहमी समाज कार्य व भ्रष्टाचार विरोधी कार्य लोकहित करीता करीत असतो. नियम व कायद्यांचे होत असलेले उल्लंघन आणि उच्च